GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

AŞK VE MUHABBET YOLU

M. NUSRET TURA

DERLEYEN: NECDET ARDIÇ

NECDET ARDIÇ
İRFAN SOFRASI
TASAVVUF SERİSİ (77)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

AŞK VE MUHABBET YOLU

M. NUSRET TURA

DERLEYEN NECDET ARDIÇ

NECDET ATDIÇ

İRFAN SOFRASI

TASAVVUF SERİSİ (77)

ÖN SÖZ:

Muhterem okuyucularım. Efendi Babam, Nusret Tura Hz. (1903/1979) Fatih dersiamlarından Mesnevihan, eski Süleymâniye kütüphanesi müdürü, tarikat-ı Halvetiyye yi uşşakiyye meşayihından Âlim ve fazıl bir zat olan Hazmi Tura (1880/ 1961) Efendi Babamın üç halifesinden biridir. Diğer ikisi daha evvelden rahmetlik olduğundan yol buradan devam etmektedir. Ve benimde ilk Mürşidim'dir. Bu hususta (Terzi Baba 1) kitabımızda kısa bilgiler vardır dileyen oraya da bakabilir.

Nusret Babamın (19) senelik irşad halkası içerisinden kimler geldi kimler geçti hepsi bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçip gitmekte. Hani denir ya *(zaman olurki hayali cihan değer)* bu hayal geçmişi düşünüp geriye gitmek değil, bu safhada artık zamanın sadece bir an olduğu ve o anın (an-ı dâim) olduğu bilinir, O hâlin hususi tadından hiçbir şey kaybedilmez çünkü o an geçmiş değil, geleceğinde çok ilerisinde olan bir geçmiştir ki, geçmemiştir bâkidir. İşte bu hallerden biride bahsettiğimiz hatıralardır.

Nusret Baba'mın makalelerinin yayınlanmasına sebeb olan bu muhterem zât Mevlânâ Hz. nin (21) inci göbek torunlarından bir çelebi idi Efendi Babamı çok sever zaman, zaman ziyaretine gelirdi ve Milliyet gazetesinde de köşe yazarı idi. Başlığı (OKUYUCULARIMLA) idi orada Efendi Babamın pazartesi günleri köşesinde makalelerini yayınlardı.

Daha sonraları bu tür yazıların gazetenin genel yayın anlayaşına ters düştüğü, idareciler tarafından düşünülen konu, Ulunay'a bildirilince oda, gene kendi vasıtasıyla diğer bir gazete olan (yeni İstanbul) gazetesinde yazılarının çıkmasına vasıta olmuş yazıları burada çıkmaya devam etmiş idi.

Bende onları toplar biriktirir dosya haline getirirdim. Marmara Ünüversitesi İlâhiyat fakültesi Profesörlerinden sayın Mahmud Erol Kılıç kardeşimizin çabalarıyla bizde bulunan bu makaleler bizden izin alınmak suretiyle (Şubat 1995) te "İnsân yayınları" tarafından (Rah-ı Aşk) ismiyle ve diğer bütün kitaplarıda yeniden basıldı ve yayınlandı, tekrar kendilerine teşekkür ederiz.

Epey zamandır bende bu değerli yazıları matbu hale getirip çevremin de istifadesine sunmayı düşünüyor idim, demek zamanı gelmiş ki, daha evvelce gazete yazılarını (internet kaydına "Ta…..Ka…." oğlumuz geçirmiş idi sağolsun) bende tamamen yeniden düzenleyerek meraklılarının okuması için kitap haline bu gün, (24 ekim 2012/Çarşamba Arife günü) getirmeye başladım.

Bu yazılar vesile ile Refiî Cevad Ulunay bey ile Nusret Baba'mın dostluğu başlamış oldu ve gelişti. Bu hususta bir hatıramı da anlatayım. Yazışmalar devam ettiği günlerde Cevad bey'in efendi Babama muhabbetide o derece artmaya başlamış idi, nihayet bir gün kendisinin Nusret Babamı ziyeret etmek istediğini söyledi ve randevu talebinde bulundu unun üzerine Nusret Babam memnuniyetle kabul edip yanılmıyorsam bir cumartesi günü idi, bebekte ki eve ilk defa misafir olarak geldiler. Ancak kendisi epey yaşlı olduğundan merdivenleri çıkmasının zor olacağından ayni evin birinci katında oturan Nusret Babamın oğlu rahmetli Recâi ağabeyimin dairesinde misafir edildiler. Nusret Babam

Rahmiye annem Cevat bey ve bir arkaşı ile bende orada idim. Daha sonra zaman zaman bu ziyaretler yapıldı ben bedenen uzakta olduğum için hepsinde bulunamadım.

Oldukça güzel ve muhabbetli geçen o günün sohbeti içinde Cevad beyin şu sözleri hâlâ hatırımda'dır. *"Efendim ne yazıkki, biz ceddimize lâyık olamadık"* u sözler bir tevazu ve aynı zamanda bir üzüntünün de dışa vurulması idi. Saat epey ilerleyince vedalaşıp kalktılar. Şu anda o sahneden hayatta kalan ve hatırlayan sadece bir tek bu yazıları yazan kişi vardır. Cenâb-ı Hakk hepsine kabir rahatlığı versin ve onları "merzi" razı olunmuşlardan eylesin.

İşte bu muhabbet neticesin de Efendi Babam Cevat beye bu şiiri yazmıştır. Bende saklıyor idim, (Divan 3) kitabımızda da yer vermiştim şimdi sırası geldi buraya da ilâve ediyorum Cenâb-ı Hakk okuyucularımızı da faydalandırsın İnşeallah.

Bu şiir, Refi-i Cevat Ulunay'a yazılmıştır.

Ulunay'a

Neş'eyi Pîr-i Celâlettin'ime uydum bu gün,
Ağzımın her köşesinden fışkırır enhar-ı aşk,

Bil nazargâh-ı Celil-i Kibriyâdır gönlümüz,
İstemem ifşa-i râz, ama dedirtir emr-i aşk.

Aşk-ı buldum, aşka uydum, aşk ile oldum enis,
Sûretâ derler, zavallı inliyor, nâlân-ı aşk.

Bir günüm bir güne uymaz, nefhamız aşkla dolar,
Baktığım her yerde gördüğün, (ben ol et) isbat-ı aşk.

Yerde gökte olmayan sırlar, gönülde toplanır,
Sinemizde ney çalarken, hep güler, Mevlây-ı aşk.

Fariğ ve âzâde oldu, âşıkân kavgadan,
Sende mi? Didemde mi, sinemde mi, fermân-ı aşk?.

Yerde gökte âşikârdır, cân içinde gizlidir,
Girdiği dilde bulunmaz, masivay-i gayr-ı aşk.

Hangi bir kalbte duyarsan, ismi pâki neş'elen,

Bir takazay-ı hüdâ'dır. İstiyor irfan-ı aşk.

İsm-i zât-ı, aşk ile, her an gönlümüz (lebbeyk) der,
Anladınsa ebsem ol zira, bu da esrar-ı aşk.

Evvelîm der, âhirîm der, sözüne yoktur karar,
Bende söyler, sende dinler, çok uzûn masal-ı aşk.

Bir tarftan "Lenterânî" der iken Mûsaya Hakk,
Bir tarftan"Menreânî" dedirir Sultan-ı aşk.

Kimseyi sırrımdan agâh, istemezdim Ulunay,
"Hubb'u Mevlânayıma" dır, söyletir ankay-ı aşk.

Bir fakir'u aciz ve kemter, sınıfının tuhfesi,
Mesneviden katredir. Arz eyliyor deryay-ı aşk.

Saat üç olmuş yâ Nusret, namaz kıl yat uyu,
Dem gelir, devrân geçer "Dânâ gönüldür" zât-ı aşk.

Cümle zerrât-ı vücûdumda doğar, aşk nefhası,
Yekzebân olsun dü âlem, yektir Allah, tektir aşk.

Bu vesile ile hatırasına binâen Nusret Babamdan Ârifane bir şiir daha ilâve edeyim

Bülbül-ü râ'nâ

Bülbül-ü râ'nâyı sev amma hümay-ı aşka bak,
Cümle ezhâr-ı sev amma, gel gül'i ra'nâya bak,
Ey fakir insân, bu âleme geldin neyledin?.
Cümle eşyayı muhit olmuş dîl-i dânâya bak..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Kıblegâh-ı cümle âlemdir, bunu bilmez cehil,
Vâkıf-ı esrâr-ı Hakk'tır, anlamaz echel cehil,
Sen dîl-i dânâyı buldun, anladınsa ebsem ol,
Îyd-i ekber ol gün oldu, sonra olma muzmahil..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Ol dîl-i dânâ da, mestur etti kendin, zât-ı Hakk,
Âdem'in gönlünde (kenz-i mahfiyim) ben dedi Hakk,
Taht-ı gâh etti dîl-i dânâ'yı, oradan coştu Hakk,
Tâc-ı Kerremnâ'yı giydirdi, temâşa kıldı Hakk..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Hakk ile geldik cihâne, sonra olduk cümle halk,
(Lâm-ı) istidat-ı kaldır, cümle âlem oldu Hakk,
Gel dîl-i dânâ'ya râm ol dediler; bu dad-ı Hakk,
Levh-i Mahfuzun kitabın, kim okursa, oldu Hakk..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Hakk olan bildi kendin, âleme mir'at dedi,
Neş'ey-i mahbubiyyetle baktı, (ya Ahmed) dedi,
Mustafa ayinesinden baktı, taaşşuk eyledi,
Kendi kendinden temaşâ ettide, nâz eyledi..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Bilmedi iblis-i lâin, kim ol dil-i dânâda'dır,
Cahil-ü nadân-ı bil, amma ki, canân ordadır,
Kendi bildi, kendi örttü, vechini bil perdedir,
Şükrü çok kıl, ârif-i billâh isen sendedir..
Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,
Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

Lütf edip Fahri Rusül, açmakta vechinden nikâab,

Geh kapar nûr'u Hüdayı, hem görünmez âfitab,

Ey fakir Nusret, bu âlem içre geldin neyledin,

Bil ve setret ki, Cemâlin âleme vermekte tâb..

Biriz mânâda canânım, sûrette ayrıldık biz,

Libas-ı aşkı ben giydim, libas-ı hüsnü sen giy..

****

NOT: Bu makaleler (28/06/1965) senesinde (milliyet) gazetesinde başlamış, daha sonra, (yeni İstanbul) gazetesinde belirli bir süre daha devam etmiştir.

Bizde bu düzenlemeyi kendi yayın tarihleri sırası ile yapmaya karar verdik ve ismine (AŞK VE MUHABBET YOLU) dedik. İnşeallah okuyan kardeşlerimiz için faydalı ve ibretli olur. Bugün bazı kullanılmayan kelimeleri vaktim olmadığı için kullanılan karşılıklarını yazamadım dileyen bir lügâttan yardım alabilir.

Cenâ-ı Hakk'tan her birerlerimiz için gönül genişliği aşk, muhabbet ve irfaniyyet niyaz ederim,

Necdet Ardıç. Terzi Baba Tekirdağ:

(28.06.1965)

Geçenlerde bir okuyucuma Peygamberimizin kameri ikiye ayırma mucizesi hakkında verdiğim cevaba dair Nusret Tura adlı bir okuyucumdan aldığım dikkâte şayan mektubu aynen sütûnuma koyuyorum:

«Peygamberimizin parmağı ile işaret ederek kameri ikiye ayırdığını, zamanın müsbet ilimleriyle nasıl telif edersiniz?

Sualine verdiğiniz cevapla zannedersem o vatandaşı tatmin etmediniz. Zîrâ o ya madde âleminden kurtulamamıştır, ya tasavvuf talebesidir, öğrendiği ilmi şekle uygun ve kat'i bir cevabını bekliyor. Yahut da bilmediği ve şaştığı bir sırrın çözülmesini istiyor.

Cevabınız onu hatta diğer okuyucularınızı da tatmin etmemiştir. Bu îtibarla benim bu fakirane izah ve te'vilimin sütûnunuzda intişarını ricâ ederim.

Sûrette ayın ikiye ayrılması Kur'ânı Kerîm'de yazıldığı veçhile vaki olmuştur. Yalnız ay mı ikiye ayrılmıştır, yoksa gözlerde biri iki görmek hassası mı yaradılmıştır? Emir ve tasarruf aya mı, gözlere mi te'sir etmiştir?

Bunun te'vili:

Güneş, vahdeti vücûda, nuru Muhammediye mîsâldir.

Ay, kâmil insan demektir.

İnsanların iki tarafları vardır. Akıl ile nefis, ten ile can, sûret ile mânâ, rahmâniyet ile şeytanet. Birlik ve tasarruf âleminde insan ay gibidir, fakat bu âlemde işlediğimiz işlerde mecburen taraf tutmaktayız.

Hazreti Mevlânâ Mesnevisinde gece ile gündüzü kavga ettiriyor. Münakaşanın sonunda yanlarına gelen ârif bir zât:

«- Ne için kavga ediyorsunuz? Gerçi birinizin adı gece, diğerinizin adı gündüz ise de ikinize bir gün derler. Barışın, anlaşın, kavga etmeyin, ayıptır.» Demiştir ki çok mânâlıdır.

****

Nâzan isimli bir minimini okuyucumdan şu mektubu aldım:

«Ben bu sene ilkokulu bitirdim. Annem bana bir hediye alacak. Ben de ondan bir kastan-yet istedim. Fakat bunun nasıl çalınacağını, nasıl kullanılacağını bilmiyorum. Annem de hele kullanılışını öğrenelim, alırım dedi. Bir arkadaşım Ulunay amcaya yazarsan o sana muhakkak okuyucu sütûnunda bildirir dedi. Zâten babam Milliyet alıyor. Ne olur? Sayın amcacığım, sizin çok tanıdıklarınız var, ve musikiyle de yakından alakadarsınız. Bana bu sorumun cevabını verir misiniz? Ne kadar heves ediyorum bir bilseniz.»

Cici kızım, ilkokulu bitirmiş olmaklığından dolayı muvaffakiyetini tebrik ederim. Annen pek tabii olarak arzûnu yerine getirecektir. Yalnız şu ciheti söyliyeyim: Ben Türk musikisi ile me'luf olduğum için Samatyalı'nın bütün dünyâca meşhur olan zillerinden anlarım, fakat kastanyetin de ne olduğunu pek güzel bilmekliğime rağmen nasıl kullanılacağını, nasıl çalınacağını bilemem. Görüyorsun ya insanlar herşeyi bilemezler. İşte 58 senelik Muharrirliğime ve 75 yaşıma rağmen benim de bilmediğim şeyler var. Bu yokluğu telâfi etmek üzere annenle birlikte Türbe'de Konservatuar İdaresine gelip Müdür Muavini Kemâl beyi görmekliğini ricâ ederim. O size bu babda ma'lûmat verecek ve bir yol gösterecektir.

OKUYUCULARIMLA (10.08.1965)

Bulancak'tan Ahmet Yılmaz yazıyor:

«Bir gazetede Peygamberimiz Efendimizin ashabından olup, hayatında cennet ile müjdelenen Abdurrahman bin Avf hakkında,

Resûlallah'ın kâtipleri arasında bulunmuş, fakat sonradan Medîne'den Mekke'ye kaçmış ve İslâmiyeti reddederek tekrar putperestliğe dönmüştü. Yâni kendisi İslâm tarihinde irtidât eden ilk şahıstı.

Mekke müşrikleri, onun aralarına dönüşünden pek memnûn olmuşlardı. Bu adam gerek Resûlallah, gerek Müslümanlar aleyhinde kötü şeyler söylemiş hattâ:

"Ben yazdığım Kur'ân âyetlerini tahrif ediyorum" diye konuşmuştu, deniyor.

Bu yazılanların ne derece doğru olup olmadığını Milliyet gazetesindeki sütûnunuzda açıklamanızı ricâ ederim.»

Vahy kâtibi iken irtidâd eden hâşâ Abdurrahman bin Avf değildir. Abdullah ibni Ebî Surh'dur. Bir gün bir âyetin son kelimesini Resûllallah söylemeden o söylemiş ve bunun üzerine bana da vahy geliyor, ben de peygamberim diye ötede beride sarf ettiği sözlerin duyulduğunu anlayınca kaçmış. Bu adam Peygamberimizin her nerede rastlanırsa katlini irâde buyurdukları bir alçaktır.

Mekke fethinde süt kardeşi, Hazret-i Osman'a dehâlet etmiş, o da Peygamberimizin huzûruna götürerek:

"Yâ Resûlallah! Bunun anası bana süt verdi, beni omuzunda gezdirdi, bende hakkı vardır, onu affediniz" dedi.

Efendimiz başını çevirdi, Osman başını çevirdiği tarafa geçerek ricâsını tekrarladı. Fahr-i Kâinat yine yüzünü çevirdi. Osman yine karşısına geldi ve affını istirhâm eyledi. Osman'ı çok sevdiği için Resûlallah affetti, fakat Osman çıktıktan sonra ashaba :

— Biriniz şu mel'unu öldürmediniz!

Dedi. Hazret-i Ömer:

— Ya Resûlallah! Sen göz ucuyla bir işâret etmiş olsan ben onun derhal kellesini uçururdum.

Deyince, Efendimiz:

— Peygamberler göz ucuyla işâret etmezler.

Buyurdular. Abdullah ibni Ebî Surh pek tabii olarak Muaviye'nin en îtimat ettiği adamlardan biridir.

****

Küçük Bebek'de İbriktâr sokak 4 numarada Nusret Tura'dan "cennet, cehennem" bahsine âit şu mühim mektubu aldım. Teşekkürle derc ediyorum:

«Nâfiz beyin "Edison cennetlik midir?" sualine verdiginiz cevap şâheserdi. Bu cevap üzerine gelecek târizlerden evvel tebrik ve teşekkürlerimizi arzederiz. Yalnız biraz daha devam edebilmek imkânı olsaydı da bu sûretle musâhabenizi uzatsaydınız ne iyi olurdu:

"Ey Habîb'im kendi kitâbını oku! Bugün için bu sana yeter." Kelâm-ı Kudsîsi, gönül kuşunu şuraya buraya uçuranlar için söylenmiş bir sözdür. Onların cennetlik veyâ cehennemlik olmalarından bize ne? Onlara hayranlık, hakîkat kervanından ayrılıp çölde kaybolmaya benzer. İnsanlardan bir grup dünyâya âşıktır; bir kısmı da cennete âşıktır. Cennet de Hak âşıklarına âşıktır. Hak ve hakîkate giden en kısa yol aşk yoludur. Teferruatla uğraşmak için beşer ömrü kâfi gelmez. Bir defâ şunu bilmelidir ki, mü'min, kâfir hepsi Hakk'ın tasarrufundadır. Cesetler hangi milletten olursa olsun; ruhlar aynı denizin katreleridir. Bilerek bilmeyerek her varlık onun emrindedir. Eserler onundur.

Karagöz'le Hacîvat'ın mukavvâ vücûtlarının ve diğerlerinin sözleri bir ağızdan çıkar. Hepsini aynı el oynatır. Renkler, şekiller ârifleri şaşırtmaz. San'at perdesi kalkınca hakîkat meydana çıkar. Çocuklar onların konuşmalarına, latifelerine gülerler, bir kısım seyirciler de Karagöz'ü oynatanı bilirler ve onu tebrîk ederler. Eğer bilseler ve düşünseler ki nasıl güneş doğunca elektrikler sönük ve kıymetsiz kalırsa, ilim ve idrâk nûrunun

yanında da güneş sönük kalır. İlim ve idrâk nûru ârif ve kâmil insanlarda bulunur, onlar nûru Fahr-i Âlem Efendimizden almışlardır. Fahr-i-Âlem Efendimiz: "Beni ne kadar meth etmek lâzımsa edin, yalnız; olduğumdan az söylemeyin. Fazla ve yüksek gösterin, korkmayın" buyuruyorlar. Ah... Ne olurdu? Hakîkat-i-Muhammediyye güneşini görselerdi, başka nur, başka simâ görmek isterler miydi? Ledün ilmini öğrenselerdi başka ilme lüzûm kalır mıydı?

OKUYUCULARIMLA (16.06.1966)

DİN VE TAASSUB

Pazartesi günleri "Okuyucularımla" başlığı altında çoğu dîni ve tarihi mevzûlara temâs eden yazılarım hakkında vakit vakit beni îkaz eden Nusret Tura adlı bir okuyucum vardır. Bu mevzûlara âit dosyamı karıştırırken iki mes'eleye temâs eden bir mektubu elime geçti. Ehemmiyetli gördüğüm için sütûnuma koymayı lüzûmlu buldum:

"Milliyet gazetenizdeki sütûnunuzda dîni soruları dikkâtle tâkip ediyorum. Size mekrûh olan açıklamalar bize mübahtır, belki de sevaptır diye hakîkat güneşinin üzerindeki bulutları dağıtmayı düşünüyorum. Şöyle ki:

İslâm dînini yobazlıktan, softalıktan kurtarmak işi tahakkuk etti. Stribtiz denilen ve hanımların soyunmalarını san'at hâline koyan bir usûle uyarak bendeniz de İslâm dînini kapalılıktan açmak ve örten kalın elbiselerden soymak sûretiyle halkı alıştıra alıştıra zaman ile mütenâsip bir sûrette uyarmak istiyorum. Meselâ:

"İçinde güneşin doğduğu: en hayırlı gün Cuma günüdür. Âdem o gün var oldu. Cennete o gün kondu. Tövbesi o gün kabûl edildi. Rûhu o gün kabz edildi. Kıyâmet de o gün kopacaktır hadis-i şerîfinin tefsirini şöyle yapıyorum:

"Mısrî Niyâzi Hazretleri "Cem'i cem-ül-cem'ile feth oldu ebvâb-ı-hüdâ" buyuruyorlar. Dünyâmızda, soframızda hazırlanmış olan yemekler, türlü istihalelerden sonra hazırlanmış, önümüze konmuştur. Yalnız ekmeği dikkat nazarına alırsak başak, buğday, un, hamur, ekmek devrelerini geçirip ve her seferinde ölerek dirilerek kemâle ermiş ve nihâyet insanın mîdesinde mi'racını tamâm etmiştir. Sofrada ekmek, et, sebze, salata, meyve, su nâmını alan maddeler yiyenin mîdesinde kaybolmuş. Hasan, Hüseyin, Ayşe, Fatma olmuşlardır. Şimdi onlar ibâdet kuvveti, zikir ve tesbîh neş'esi ve ziynet usâresi olarak mi'raclarını tamamlıyorlar.

Şu halde âlemde her şey kendi kemâline ulaşarak mi'rac yapmaktadır. İnsanda fâni olmaktadır. İnsanın mi'racı da Peygamberimizde ve nihâyet Allah'da (fenâ fillah) yâni fâni olmaktadır. Bu keyfiyyet yalnız

Peygamberimize mahsus değildir. Ümmetine de onun gibi yapmak, onun gibi olmak ruhsatı verilmiştir. O bize örnek olmuştur. Şimdi bütün bu kâinat sahası insanı yaşatmak için vazifelidir. Aynı zamanda insanın hakîkatini ifşâ eden bir kitaptır.

Fahr-i Âlem Efendimiz cenâzelerdeki topluluğu, namazların câmilerde kılınması, evlenmelerdeki cem'iyetleri ve nihâyet Kâbe-i-şerîfte birleşmeleri tensîp etmişler, muvâfık görmüşlerdir. Bütün bu cem'iyetlerden maksat ağız birliği ve gönül birliğiyle Allah demek, Allah'ı düşünmek, O'nun yolunda fedakârlık yapmak, zahmetlere katlanmak sûretiyle o birliğe ermek içindir. Bu cem'iyet âdeta günahlardan arınmak için toplananların cennetidir. Hayırlı gündür. Nûr-u-Muhammed'in güneşi yâni habîblik mertebesi o gün doğmuştur. Hayvanlıktan kurtulan âdem o zaman âdemliğini anladı. O gün tövbeler kabûl edildi. O gün hayvânî rûh kabz oldu. Bu bir kıyâmettir ki bâki ve diri kalan rûhlar, huzûr-u İzzet'te el pençe dîvan ve boyunları bükük kaldılar. Hazret-i Mevlânâ da sema' esnâsında öyle idi.

Medrese ile tasavvuf anlaşamadıkları, birleşemedikleri için aralarında münâkaşa eksik olmadı.

Dünyâ ilmî sûretin îmârıdır. Tasavvuf ilmi, gönül sâfiyetini temîn eder. Halbuki her hareket, her ilim, her feyz gönülden doğar. Asıl olan gönüldür.

****

Namazdaki şapkaya gelince, buyurduğunuz gibi hristiyanlara benzememek içindir. Baş örtüsüz namaz, namaz olur, fakat hareketsiz ve secdesiz namaz, namaz olmaz. Arap harfleriyle (A) kıyamda durduğumuzun, (D) rükû halimizin, (M) secde halimizin vücutla yazılmış âdem şeklidir. Kilisede oturarak namaz kılmayı düşünenlere de bu sûretle cevap verilmiş oluyor.

Ezân-ı Muhammedî'den ve hoparlörlerin sesinden şikâyet edenler de haksızdır. Ezan sesiyle uyanan çocukların hakîkat kulakları da kuvvet kazanır. Ana baba bu sese katılmalıdırlar. Alışmalıdırlar. Bu sesin işitilmediği yerlerdeki insan topluluklarına sürü derler. Ecnebi diyarında da vakitsiz çalınan kilise çanlarına ne buyurulur? Allah'ın gazâbıyla harb olan memleketlerdeki top ve uçak seslerine, kapalı havalardaki gök gürültüsüne mâni olamayanlar, ezandan şikâyetçi olmamalıdırlar."

OKUYUCULARIMLA (04.07.1966)

AHMET Haydar imzâlı bir okuyucumun: "Din nedir?" sualine Küçük Bebek'te İbrikdâr sokak numara 4 de okuyucum Nusret Tura'nın bir mektubu ile cevap veriyorum:

"Okuyucularımla sütûnunuzda haftada bir gün de olsa bizlere yer ayırttığınız için minnettar ve müteşekkiriz. Bu defâ yüksek mevkî işgâl eden şahısların din ile dünyâyı ayrı görmeleri dolayısiyle birçok vatandaşlarımın söylemek isteyip de söylemedikleri sözlere tercüman olmayı arzû ediyorum.

Çünkü millet yalnız dinleyici değil: doğruyu söyleyicidir de. Bâzı yerde "söz altın, sükût bakırdır. Bâzı yerde de "söz bakır, sükût altındır". Kâmil insan susacak yerde susar. Konuşacak yerde konuşur. Herkes ihtisâsı olan umurda konuşmalıdır. Kişinin ilim ve irfânı, değeri sözlerinden anlaşılır. Her küpün dışına sızan içindekinden haber verir. Su, bal, sirke, şarap... gibi.

Ceset ruhsuz, gündüz gecesiz, yumurta kabuksuz, ma'şûk örtüsüz, âşık sessiz, erkek kadınsız veyâ kadın erkeksiz... olmaz. Dînin ve ilâhi saltanatın zuhûru için dünyâ; dünyâda insanların huzur ve neş'e içinde, kendilerini ve nereden gelip nereye gittiklerini bilmeleri için de din lâzımdır. Din güzel ahlâktır. Din, bâzı yerde insanların kendi aczlerini, bâzı yerde de habîb mevkîine yükselerek ilâhi tecellîlere mazhar olduklarını bilmeleri lâzımdır.

Âlemde insanlıktan yüksek bir mevkî yoktur. Bir tarafı sonsuzluğa, bir tarafı süflî olan arza bakar. Nitekim aynanın da bir tarafı camdır, diğer tarafı renksiz ve parlak bir âlemdir.

İnsan da herkesin bildiği gibi su ile topraktan hâsıl olmuş bir çamurdan değil, nûr ile buğdaydan yâni undan yapılmış bir çamurdan halk olunmuştur.

İnsanı hayvanlık sıfatından kurtaran ilim, irfan, idrâk ve nihâyet ilâhi aşktır ki bunların hepsi Allah'ı ve Peygamberini bilmek, bulmak, uymak, olmak derecelerinde toplanır.

İnsan; güzel ahlâkiyle berrak ve temiz bir nûr olan rûhuna uygun harekât ile ona lâyık blr elbise olmalıdır.

Bâzı ruhlar toprak olup sûrette kalmışlardır. Bâzı cesetlerr de toprak oldukları halde nûr mertebesine yükselmişlerdir. Bir mektubun zarfını yırtar atarız, içini saklarız. Kavun, karpuz, fındık, ceviz... gibi meyvelerin kabuklarını atarız. İçini ayırır yeriz. Din, ruhun terbiyesidir. Olgunluğudur. Dinsiz millet yaşamaz, ruhsuz insan yaşamaz. Hattâ için terbiyesi, dışın tuvaletinden evlâdır, elzemdir.

Din ikinci plana atılırsa cinâyetler, hırsızlıklar, ahlaksızlıklar artar. Hapishâneler dolar, rüşvet milleti harâp eder. Siyâsette bile sözünü tutmayan, imzâsını tanımayan milletlere iyi gözle bakmazlar.

Din, mertlik, insanlık her yerde lâzımdır. Bunu en küçük yaşta evlatlarımıza aşılamalıyız.

Din sâyesinde dedelerimiz bu kadar fütuhata sâhip olmuşlardır. İnsan öldükten ve leş gibi koktuktan sonra çelenk koymak fayda vermez. Hayatta iken din ve güzel ahlâk ile gideceği yeri gül bahçeleri hâline getirmelidir

OKUYUCULARIMLA (11.07.1966

Yazılarına teşekkürlerle yer verdiğim muhterem okuyucularımdan Nusret Tura'nın "ilm-i-ledün"e temâs eden bu muhim yazısını okuyucularıma arz ediyorum:

"Peygamberimiz Efendimizin doğumu münâsebetiyle okuyucularınıza olan tebrîkinizi okudum. Duyduk, inandık, teşekkür ettik. "O da bizim gibi bir insan, bir Arap" diye yüce nâmını küçümseyenlerin yekûnu pek çoktur. Hem onları iknâ etmek, hem de Cenâb-ı Peygamber Efendimize gıyâben âşık olanlara onun ruhâniyetinin dâima hâzır ve nâzır olduğunu anlatmak istiyorum.

Bir insan yapacağı işler için kafasında plânlar hazırlar, sonra onları tatbîk sahasına koyar. Bir misâfirliğe gitmek için bile evvelâ oraya rûhumuz, gönlümüz gider, gelir. Sonra vücût hareket ettirilir.

Hazret-i Allah; âlemler yaratılmadan ruh olarak evvelâ onu yarattı. Diğer ruhlar; ilim ve idrâk bakımından sıraya sokuldular. Vücût ve sûret îtibariyle de Âdem Peygamberden îtibaren diğer peygamberler hazerâtı yaratıldılar. Padişah hikâyelerinde "en akıllı ve muvaffak olan son çocuklardır" denildiği gibi peygamberler içinde de kimisi Sâfiyullâh, Kelîmullâh, Necîyullâh, Rûhullâh olarak gösterilmişlerdir. Fakat Hazret-i Muhammed için "Habîbullah" denilmiştir. İnsan bile dâima sevgilisiyle beraber bulunmak ister, hayâlini gönlünde yaşatır. Efendimiz de Habîbullâh olduğu için Hak'tan ayrılmamışlardır. Vefât edinceye kadar onun huzûrunda ve o huzûru idrâk etmekte bulunmuşlardır. "Benim ümmetim Beni İsrâil peygamberleri gibidir: beni gören Hakk'ı görü…" gibi daha nice nice ifşaatta bulunmuşlardır.

Helâl süt emmiş, besmeleli ana, babanın çocukları Âdemlik, Nûhluk, İbrâhîmlik, Mûsâlık, Îsâlık devrelerini geçirdikten sonra 40-45 yaşlar arasında da Muhammedîlik neş'esine girerler. Şu hâlde Efendimiz ölmemişlerdir, kıyâmete kadar gönüllerimizde yaşamaktadırlar. Her varlığın kemâlat devresi Peygamberimizin âlem şümûl nûrâniyetinin zuhuru demektir. Çiçeklerin tam açılıp koku vermesi, meyve ve sebzelerin yenebilecek hâle gelip olgunlaşması, taşların bile yâkut, mücevher, altın olmaları hep bu rûhâniyetin, nûrâniyetin eseridir.

İnsanda ise Allah'ını, Peygamberini bilen, seven, herkese iyilik yaparak rahmet olan, hâliyle, ilmiyle, nasihâtleriyle iyilik saçan ve ehline de

sırlı bilgilerden bahseden velîler. Efendimizin rûhundan, ilminden hissesine düştüğü kadar nur ve feyz saçarlar. Dünyâ; habîbsiz, sevgilisiz olmaz. Efendimizin dünyâya teşrifleri, lâyık olan insanların gönüllerinde bu sevginin doğması gibidir. Herkes peygamberlerin ve muasırları olan Şeddad, Fir'avun, Ebu Cehil... gibi münkirlerin sınıfına taksim olmuşlardır. Hükümlerini, îmân ve inkârlarını açıklarlar. O zaman; bu zamandır.

Hazreti Mevlânâ: "Nerede olursan ol, ne hâlde bulunursan bulun. Sevmeye, âşık olmaya çalış. Sevgi senin mesleğin, âdetin olsun. Mezarda da mahşerde de, dünyâda da boyuna âşık olursun. Buğday eken buğday biçer. Bahçıvan sana âşık oldu, ekti. Sen niçin topraktan çıktığın zaman aşkı unutuyorsun? İnkâr ediyorsun? diyor.

Sevmeye alışan, bir gün sevilir: ezeldeki sevginin mukâbilini görür.

Gözünde Peygamberinin ve velîsinin hayâli, ağzında onun ismi olanın gönlünde kim vardır? Bu sözlerdeki sırlı mânâları ara, bul, öğren.

Sevgili Peygamberimizin bir ifşaatı daha var ki üzerinde durmaya, düşünmeye, ağlamaya değer. "Beni meth ediniz, olduğumdan az söylemeyiniz. Fazlasını söyleyiniz. Korkmayınız…" buyurmuşlar. Âşık bir gün mâ'şuk olur. Bu mukarrerdir.

OKUYUCULARIMLA (26.07.1966)

Dîni ve tasavvufî yazılarını ehemmiyetle tâkip eylediğim Bebek'te mukim Nusret Tura beyin Mevlânâ'nın milliyeti hakkında şu yazısını sütûnuma koyuyorum:

«Hazret-i Mevlânâ'nın milliyeti hakkında, sütûnunuzda asâbi ve sâkin yazılmış birçok yazılar okuduk. Türk olduğunu bildiğimiz için huzurluyuz. Fakat Arap, Fars, hatta İngiliz ve Fransız âlimleri «Bizdendir» deseler bile bunu memnuniyetle karşılarız. Hakîkati bildiğimiz için güleriz, memnun oluruz, iftihar ederiz, çünkü bu iddialar sevgiye delâlet eder.

Biz Âdem ile Havvâ'nın evlâtlarıyız. Hükümleri geçmiş peygamberleri tanırız, severiz, fakat son Peygamber Hazret-i-Muhammed'in ümmetiyiz, kâinatı yaratan Allahın kuluyuz. Şu halde hep kardeşiz ama hayırlı hayırsız, edebli edebsiz evlâtlar gibiyiz. Biz Mevlevî ve Mevlânâ gibi olabiliyor muyuz? Bunu anlamak, bu yolda yürümek bizi tatmin etmelidir. O: yüceliğin, sevginin tezahürüdür.

Hazret-i-Muhammed'in bir şeriat tarafı vardır, bir de âşık ve nihâyet mahbûb-u-Hüda sıfatı vardır. İlim, idrâk, mantık, teşbihli ve sırlı sözleriyle şer'i yollardan dışarı çıkmadı. Kur'ân-ı-Kerîm'de bu ihtisasatını sûreler ve satırlar arasına yerleştirdiği nurlu ve derin mânâlı sözlerle ifşa etti. «Beni gören Hakkı görür.» «Nereyi idrâk gözüyle tâkip edersen Allahın veçhini görürsün.», «Ben ona ruhumdan nefhettim.» «Allah'tan başka bir varlık yoktur.» «O her an, her nefes bir şe'ndedir... » Bu gibi inciler Kur'ân-ı-Kerîm'de çoktur. Şeriat, aşk ilminde erir. Umumiyetle

aklı, iz'anı dar olanlar için söylenmiştir. Hatta sarhoşken namaza yaklaşmayın diye de bir emir vardır ki bu, sûret sarhoşluğundan başka ilâhi aşk sâhibi olanlar için de verilmiş bir emirdir. Hak âşıkları son mertebede tekâlüften müstağnidir. Resûlallah Efendimiz şeriat ahkâmını kendisi söylemiş, fakat aşk, âşık, ma'şûk esrârını Hazret-i-Mevlânâ'ya söyletmiştir. Âhir zaman ümmeti için bu bir lütuftur ki nihâyet o da Rahmeten lil âlemin sırrının tecellîsinin ifşâsıdır.

Bizim yapacağımız şey aşk yoluyla, Hazreti-Mevlânâ idrâkiyle en kısa yoldan Mi'racı yapıp Hazret-i-Muhammed'de fâni olarak Bekâbillah sırrına ulaşmaktır. Bu iş ilimle, medrese ile, medeniyetle, münakaşa ile olmaz. Ustasını, sâhibini bulmakla olur Kişinin zâti istidadı kadar tecellî olur.

Güneşin görülmediği gecelerde ay, ayın görülmediğl zamanlarda seher yıldızı ve diğerleri bu işi yapar. Müslümanlığın icraatını yapmadan Müslüman ismini taşımak veya Müslümanım diye feryat etmek nasıl insanı felâha kavuşturmazsa robot gibi idrâksiz ibâdetlerden de hayır yoktur. Herkes hastalık ve ölüm esnasında gençliğinin hesabını verecektır.»

****

Adapazarı Konak caddesi numara 137/A tuhafiyeci Fidanî Altay eliyle Vedat Eröz beyden şu mektubu aldım:

«Okuyucularınızın müşkillerine sütûnunuzda cevaplar veriyorsunuz, bendenizin de küçük bir mUşkülüm var. Cevaplandırmak lütfunda bulunursanız cok memnun olurum. Efendim Rumî (1338-1340) senelerine kadar Mekteplerimizde (Sancak Marşı) olarak okunan çok heybetli ve ihtişamlı bir marşımız vardı. Bu marşın bestesi bugünkü (İngiliz Milli Marşı) nın bestesine tıpatıp uyuyor, arasıra sinemalarda filmlerde, radyoda duyuyoruz. Bizim eski (Sancak Marşı) mızın bestesini ve güftesini eskiler ve zâtıâliniz çok iyi bilirler. Acaba biz mi İngilizlerden kopya etmiştik, İngilizler mi bizden kopya ettiler? Bu hususu lütfen açıklamanızı çok ricâ ederim. Bilvesile hürmetlerimi sunarım efendim. Hürmetlerimle.»

Efendim, Sancak Marşı merhum bestekar İsmail Hakkı bey tarafından Selanik'te bestelenmiştir. Ne İngilizler bizden, ne biz İngilizlerden almışızdır.

OKUYUCULARIMLA (01.08.1966)

Reşat imzasiyle aldığım mektupta şöyle söyleniyor:

"Ben dînine bağlı bir insanım. Durumumun müsaadesi nisbetinde ibâdetimi yapmaya çalışırım. Bu meyanda bilhassa Cuma namazlarını kaçırmamaya gayret ederim.

1 — Bu Cuma gittiğim câmide imam efendi Cuma hutbesi okurken 24 bin (yirmi dört bin) peygamber gelip geçtiğini söyledi. Ben de peygamberlerin sayısını kat'i olarak bilmiyorum ama bununla berâber bâzı

hocalardan 72 ve bâzılarından da 360 olduğunu duymuştum. Bu hususta beni tenvîr etmenizi ricâ ediyorum.

2 — Benim bildiğim Cuma namazı hutbesi nihâyet 10 dakika kadar sürer. Halbuki bugün imam efendi hutbeyi tam yarım saatte bitirdi. Keyfî olarak hutbeyi uzatmak câiz midir?

3 — Namazdan evvel vaaz veren başka bir genç hoca bütün Müslümanların (erkeklerin) kadınlardan ayırt edilebilmeleri için bıyık bırakmak zorunda olduklarını, çünkü bunun Peygamber (S.A.S.) Efendimizin sünneti olduğunu söyledi. Evet sakal bırakmanın sünnet olduğunu biliyorum ve sünnettin, yaptığın takdirde sevap olan, yapmadığın zaman da günah olmadığını biliyoruz. Bu asırda İslâmın farzlarını yerine getirmeyen insanları, muhakkak sünneti yapacaksınız diye zorlamak doğru mudur?

****

1 — Allah'ın kullarına gönderdiği peygamberler rakamla tahdit edilemez. Biz Kur'an-ı-Kerîm'de zikredilenleri biliriz, fakat din kitaplarında "Peygamberlerin sayısını ancak Allahu Teâla bilir" diye bir kayıt vardır.

Peygamber iki türlüdür:

a — Cenâb-ı Hak tarafından bir ümmete gönderilenler.

b — Bütün insanlara gönderilenler.

Bizim i'tikadımızda meselâ Hud Peygamber, Hadramut civârında Ehkaf denilen yerde Âd kavmine gönderildi. Salih Peygamber Hicr denilen mahalde Semud kavmine gönderildi. Hazret-i İbrâhîm Bâbil'e, Lût Peygamber Sedom kavmine gönderildi.

Peygamberler arasında 3 tane vardır ki bunlar resûl olarak yâni misyonla gelmişlerdir: Mûsâ, Îsâ ve Muhammed (S.A.S.)

Bunlardan başka binlerle peygamber gelmiş. Meselâ Hindistan'daki Krişna, Yunanistan'daki Sokrat, Pitagor, Eflâtun belki peygamber idiler.

2 — Peygamberimiz (S.A.S) Efendimiz namazların erkânına riâyet etmek şartıyla çabuk kılınmasını emreylemişlerdir. Cuma namazı da böyledir. Bilhassa Cuma biz Müslümanlar için tâtil günü olduğu cihetle dindaşlarımız gezecekler, dostlarını ziyâret edecekler.

3 — Peygamberimiz ve İslâmiyet sakala bıyığa karışmaz. Müslümanlık zamana uymaktır.

Okuyucularım bizim «Milliyet» te kıyâmet hakkında çıkan yazıya alâka gösterdiler. Bilhassa dîni ve tasavvufî bahislerde vûkufunu hürmet ve minnetle karşıladığım Küçük Bebek'te, İbriktar sokakta 4 numarada oturan Nusret Tura beyin muhtelif

mes'eleler hakkındaki yazılarını sütûnuma koymaktan fahr ü şeref duyuyorum. Kıyâmet hakkındaki yazısı da budur:

"16 Temmuz tarihli gazetenizdeki kıyâmet mes'elesine dayanamadım, ilgilendim. Af buyurun, fikirlerimi söyleyeyim.

Kıyâme ayakta ve huzurda durmaktır. Bir milletin zulüm karşısında kalkınması bir şahlanmadır, kıyâmedir. Dini baltalayan hareketler menfî bir şahlanmadır, kıyâmedir. Bunun reaksiyonları da bir kıyâmedir. Nasreddîn Hoca'mızın alaya aldığı kıyâmet «Cihân şümûl olan kıyâmetlerden bize ne?» mânâsında "Hanım ölürse küçük kıyâmet. ben ölürsem büyük kıyâmettir" demesi gibidir.

Dünyâmızın kıyâmeti de atom ve hidrojen bombalarının arzımız üzerinde açtığı yarıklarla dağılmamız olsa gerektir.

Cem'iyetle Allah'ın huzûrunda durmamız bir kıyâmettir. Atom harbi yapanlarla bunların arasında bulunan milletlerin erimesi bir kıyâmettir ki burada Fransa'nın harâbiyeti âşikârdır.

Türkiye'mizde kanlı olaylar olmuş, yeni ve mütekâmil devirler açılmış, inkılâp bitmiştir. Çok şükür dînin lüzum ve ehemmiyeti anlaşılmıştır, yayılma sahasındadır. "İlim ve irfan, medeniyet dinsizlikle yürümez" kararını giymiştir. Lâiklik dinlerin serbestliğidir, tercih ve küçümseme ortadan kalkmıştır. "Dîni siyâsete âlet ediyorlar" terânesi netîce vermemiştir. Besmele ile başlayan Allah'tan kuvvet alan, hamdü senâ ile son bulan her işte muvaffakiyet vardır.

Her ne kadar kıyâmet alâmetleri olarak sayılan bâzı husûsat varsa da hakîkaten onlar da belirmeye başlamışlardır. Kur'ân-ı Kerîm ortadan kalkacak, denmektedir. Eskiler ölmekte, Arap harflerini bilenler azalmakta. Kur'ân-ı Kerîm'ler raflarda tozlanmaktadır. Şümûl ve mânâları kısır kısır kelimelerle tercüme edilmektedir. Bir kıyâmet alâmeti de güneşin mağribden doğmasıdır. Sûretteki misâli: Medeniyetin Avrupa ve Amerika'dan doğmasıdır. Mânevi misâli; Kâbeye nazaran Türkiye'miz garptatır. Hak ve hakîkat sevgililerinin memleketimizde bulunmaları tasavvuf ehlinin Türkiye'de inkişâf etmeleri mânâsına gelir.

Ye'cûc ve Me'cuc'un zuhûru; Çinlilerin terakkî hamleriyle garba ve Türkiye'mize kadar uzanmalarına delâlet eder. Şemsi Tebrîzi Hazretlerinin kıyâmete ve Azrâil'e meydan okuyan şu sözleri meşhurdur:

«Ey melek! Buraya gelip de benim nemi alacaksın? Ben canımı senden evvel Huzur-u Rabbü'l-âlemine gönderdim. Burada canımı bulamayacaksın, şu eski hırka ile birkaç kilo kemikten başka bir şeyim kalmamıştır» diye güzel, yanık ruhlu, ârifane sözleri aklımızı yükseklere uçur-

makta, gönlümüze inşirah vermektedir. Asıl ferdî kıyâmet ilâhi neş'eye varmadan dünyâya bağlanarak can veremeyenlerin başına kopacaktır.

OKUYUCULARIMLA (08.08.1966)

Muhterem okuyucularımdan aldığım bâzı mektuplarda: "Filan tarihle gönderdiğim mektubuma halâ bir cevap alamadım gibi" takazaya uğruyorum. 57 senedir bu meslekteyim. İlk çalıştığım gazetelerin başında dahi gazeteye gönderilen evrak ve mektuplardan idârenin ve muharririnin mes'ul olmadığı yazılır. Bundan dolayı okuyucularımın zahmet edip mektup göndermemelerini ricâ ederim. Sorulan suali ehemmiyetli bulurum, cevap veririm veyahut vermem. Bunun "niçin"i, "neden"i yoktur.

****

Şu son günlerde kıyâmet mes'elesi dolayısiyle sütûnumda bâzı mektuplar neşrediyorum. Bu meyanda bilhassa Bebek'te İbriktar sokağında 4 numarada Nusret Tura beyin cevapları din, ilâhiyat ve tasavvuf bahislerine büyük alâka gösteren okuyucularım arasında ehemmiyetle ele alınıyor.

Ankara'da Yenimahalle'de N.Ç harfleriyle şu mektubu aldım:

"Gerek zât-ı âlîlerinin ve gerekse sayın Nusret Tura'nın dîni sahadaki yazıları, Milliyet gazetesini okuyanları irşâd etmekte olup, bu münâsebetle bendeniz de anlamak istediğim husûsat hakkında bâzı sualler tevcih edeceğim.

1 — Hazret-i-Âdem halk edilmezden evvel, dünyada çeşitli mahlûkların —hayvânâtın— mevcût olduğu söylenmektedir. Bu takdirde, mahlûkat arasında en mümtâz olan insanın en sonra halk edilmesinin sebebi nedir?

2 — Meryem Hatunun rûhuna Kur'ân okumayı düşünmüştüm. Sonra, okunur mu okunmaz mı? diye tereddüde düştüm. Nihâyet bendenizde, Meryem'e Kur'ân okunamayacağı hissi belirdiğinden, bundan vazgeçtim. Meryem Hatunun, peygamber anası olduğu da dikkâte alınarak, rûhuna Kur'ân okunup ithaf edilmesi câiz midir ve Hazret-i Îsâ'nın babasız halk edilmesindeki hikmet-i Rabbâni nedir?

3 — Hazret-i-Peygamberden ve Kur'ândan mukaddem, Cenâb-ı Hak tarafından inzâl buyurulan Tevrât, Zebûr ve İncil ahkâmına ve bu mukaddes kitapları tatbik eden peygamberlere sadakatle ittibâ etmek ve bittabî âhirete intikâl etmiş bulunan insanların dinleri ne olursa olsun, sonradan indirilen Kur'ân hükmü karşısında, hıristiyan ve dolayısiyle cehennemlik addedilmesi doğru olur mu?"

Sayın Nusret Tura'dan son aldığım bir mektup okuyucumun suallerine bir cevap teşkil edecek mahiyettedir. Aynen koyuyorum:

"Biz bu dünyâya yiyip içmeye, yatıp kalkmaya, süslenip püslenmeye, evlenip boşanmaya, parti mücâdeleleriyle birbirini incitmeye gelmedik. Kalb-i selîm sâhibi olmaya gönül âleminde aşkı ve huzûru bulmaya geldik.

Hazret-i Îsâ'nın gelmesi ise hakîki Îseviliğin idrâke ulaşması, Mehdî ile buluşmaları, hidâyet sâhibi olan bir zât ile tevhîd ve Muhammedîlik neş'esini yaymak ve gâfil halkı bu bilgi ile uykularından uyandırmak içindir.

Allah'ın lâneti din yolunu kapayanlara, din, kitap, peygamber ve velî kullarının sözlerine ehemmiyet vermeyenleredir. İptilâ ve ihtiras sâhipleri kolay kolay can veremezler. Kıyâmet müddeti onlar için çok uzundur. Azâblıdır. Pek sıkı yapıştıkları bu âlemden ayrılamamaları onlar için bir ân-ı-hevlnaktır. Dalâlet denizinde boğulacaklardır. Kur'ân'da söylendiği gibi "Keşke toprak olaydık da bu günleri görmeyeydik" diyeceklerdir. Herkes bu ölüm ve yokluk tadını tadacaklardır. "Her çoban sürüsünden mes'uldür" sözü mânâlıdır, âile reislerine hitâb vardır

Dünyâda Allah diyen tek ağız bulunduğu müddetçe umûmî kıyâmet kopmaz. Hattâ Mevlid-i Şerîf'te «Bir defâ Allah diyenin günâhları hazan yaprağı gibi dökülür" müjdesi vardır. Fakat o azîm, kerîm . ism-i mübâreği, bütün mesâmelerimizle, can ü gönülden, huzur ve huşû içinde titreyerek, eriyerek onda fâni olarak söylemek lâzımdır.

Ondan geldik, ona döneceğiz. İdrâki olanlar ondan ayrılmış da değillerdir. Hattâ nefeslerini onun ile alırlar. Bu neş'e içinde olan kimselere kıyâmet ne yapar?

Yavuz Sultan Selim bile şir-i pençeden muztarip ve harb meşakkâtlerine tahammül edemeyerek musâhibi Hasan Can'a sırtındaki yarayı gösterince musâhibi:

— Sultânım, artık vâdeniz tamam olabilir. Allah'ı zikredin, onun huzûrunu idrâk ediniz.

Dediği zaman Yavuz'un şu sözleri akılsızların akıllarını başlarına getirecek mahiyettedir.

— Ya şimdiye kadar biz kimin huzûrunda idik?

Sevgili vatandaşlarım. Allah'ın huzûrundan ayrı değiliz. Fakat bunu bilmeyenlerimiz öğrensinler ki ölüm ânı çatmadan bu ânı yaşayalım, idrâk edelim, hesâbımızı, mizânımızı, kitâbımızı meleklerden evvel biz yapa-

lım, genç yaşımızda kemâle erelim, basîret gözümüzü açalım, ruh olalım. Kıyâmları, kıyâmetleri seyredelim.”

OKUYUCULARIMLA (15.08.1966)

Bir müddetten beri her pazartesi hem büyük âlim ve mutasavvıf Nusret Tura'nın tasavvûfi bahisler hakkında bir mektubunu koyuyorum. Bu yazılar pek derin hakîkatleri ihtiva ediyor, fakat ne yazık ki bu mektuplar 1 sahife ile iktifâ edilemeyecek mes’elelere temâs eylediği için onları bu mahdut sütûna sığdırmaya imkân olamıyor. Burada bu kaydı ileri sürmekle hazrete, mektuplarını ihtisâr eylemesini hatırlatmak gibi bir hadnâşinaslıkta bulunmak istemem.

Bu tevveccüleri sâyesinde Hakîkat-i Muhammediyye'ye âit o kadar derin ma’lûmata sâhip olmaklığın elifbâ’sı bana ve benim gibi düşünen okuyucularıma öylesine sonsuz bir zevk vermiş oluyor ki, zât-i âlîlerinin sunduğu cam-ı-kevser, içtikçe harâreti artttran bir zemzem-i-irfân oluyor.

O sahifeleri hırz-ı-can ederek okuyoruz.

“1 Ağustos tarihli gazetenizde bir okuyucunuza verdiğiniz cevap Efendimizin “insanlar ile akıllarının derecesi nisbetinde konuşunuz” emirlerine uygundur, münâsiptir, yerindedir.

Fakat biz bu vatandaşı gönül dâhiline çekerek tenvir etmek istiyoruz. Deryâ meşreb, Mevlânâ sohbet olarak dinlemesini, öğrenmesini arzû etmekteyiz. Kızım sana söylüyorum! Gelinim sen anla, kabilinden birçok vatandaşı dâ îkaz ederek rızâlarını almak niyetindeyiz.

1 — Peyam — ber = «Peygamber» Hak’tan haber getiren zevâtın arasında büyük peygamberlerden başka Efendimizin velîeri de dâhildir. Adetlerini yüz yirmi dört bin biliyorum bendeniz. Dört kitap, yüz suhuf ve yüz yirmi dört bin velî ve peygamber, kullara idrâk ile Allah demesini öğretmek için gönderilmişlerdir. Kâmil insan dediği gibi ölür de... Zikrettiği varlıkta fâni olursa: o öldü demektir. Benliği, kulluğu kalmaz. Efendimizin ümmeti içinde Beni İsrâli peygamberleri ayarında ehlullah vardır.

2 — Hutbe hitâbdan gelir. Okuyan, Peygamberimiz rolündedir, Okunan Hazret-i-Allah’ın sözleri, emirleri, nasihâtleridir. Gerek Kur’ân-ı Kerîm, gerek hadis-i şerîfler aynı gönülden doğmuş, aynı ağızdan rûh ve nefha olarak çıkmıştır. Müslümanlıkta bir makâm vardır. Sünneti farz gibi telakkî ederler. Nasreddîn Hoca vaaz verirken dili tutulmuş? Oğlu İmad «Baba, demiş, söyleyeceğin sözler hatırına gelmiyorsa, aşağı inmek de mi hatırına gelmiyor?» Bir kısım hocalar da sözlerdeki mânânın derinliği nisbetinde coşarlar. Sözü uzatırlar. Bu elde değildir. Yirmi dakika fazla

konuştu diye ona gücenmeyiniz. Meclisi, câmii terk ediverirsiniz. Tenkid hırsı ile kılınan namaz makbûl değildir. Gönülde de, câmide de, kilisede de! Put varsa kilisedir. Yoksa câmidir. İbâdetgâhtır. Huzur yeridir (Ayasofya gibi.) Câmi değiştiriverin olsun, bitsin.

Eğee benim sıfât-ı-resmiyyem olsaydı bir hutbeye başlardım ki saatler geçer, abdest tâzeler, yer, içer, uyur, kalkar yine bahsettiğim tevhîd ve aşk mes'elesine devâm ederdim. İmam efendiye minnettar olun 20 dakika az bir gecikmedir. Dışarıdaki kazancınız câmidekinden daha mı fazla acabâ?

"Neye yarar ol namaz ki: Niyâzı yok — Neye yarar ol gönül ki râzı yok" demiştir, ehl-i hakîkât

3 — Sünnet-i-şerîfi kılık kıyâfette, sakal, bıyıkta aramayın. Rûh temizliğinde arayın. Zaman gelir sakal, bıyık kesilir, zaman gelir şapka giyilir. Erkek gibi pantalon giyen kadınlar olduğu gibi çıplak gezenler de vardır. Kadınların yapmadığı kahpeliği yapan erkekler de vardır. Mevlânâ'mızın bir sözü vardır: "O, bu, câizdir veyâ câiz degildir diyorsun. Ey hoca, acaba sen câiz misin?"

Saygılarımla."

OKUYUCULARIMLA (23.08.1966)

BİRİNCİ Sulh Ceza Mahkemesi Zabıt Kâtibi Necat Corakay'dan şu sualleri aldım:

«1 - Dünyâ kurulalı beri müslümanlık ve ibâdet bilinen bir keyfiyettir, müslümanlık âleminde birçok Peygamber gelip geçmiştir, bunlardan ayrı olarak halk arasında yatır veya dede, ermiş tabir edilen evliyaların da mevcudiyeti malûmunuzdur, dikkât edilecek olursa bunların hepsi erkektir, kadınlar da aynı îmân ve inançla ibâdet ettikleri halde niçin kadınlardan peygamber, ermiş, dede yoktur.

2 - Bakırköy, Yeşilyurtta Hazret-i Peygamber S.A. hazretlerinin son torunlarından bir zâtın bulunduğu ve bu şahsın Ankara'da bir yerde memur olup yaz aylarında mezkûr yere istirahate (izine) geldiği tevâtüren söylenmektedir, bu doğrumudur?»

1 - İslâmiyette tekva bahsinde kadın veya erkek bahis mevzuu değildir, tekâmül, tekâmüldür. Hazret-i-Meryemin peygamberliğini kabul eden bazı ulemayı bilirim.

Ermiş dediğiniz evliyaya gelince Resül-ü-Ekrem Efendimizin ilk zevceleri Hadîcet-ül-Kübrâ hazretleri Hakîkat-i-Muhammediye ye ârif değil mi idi?

Kerîmeleri Hazret-i-Fâtıme hilkatın sırrını bilmez mi idi? Muhammedin kızı ve Alinin zevcesi onu elbette o mertebeye vâsıl eylemiştir.

Kerbelâda Muaviye lâininin oğlu Yezid mel'unu ehl-i-beyti katliâm ettirdiği sırada Abdullah bin Kelebi'nin oğlu Vehib düşmanları ile mücadeleden sonra valdesine:

- Anne benden razı oldun mu?

Diye sorduğu zaman:

- Hayır oğlum. Hüseyinin yolunda şehit olmadıkça senden razı olmam.

Cevabını veren bu kadın hakîkata vâkıf değil midir?

Yine Yezidîler tarafından oğlunun başı kesilip İmam Hüseyinin saflarına atıldığını gören valdesi Üf namındaki kadının oğlunun başı ile dört Yezidî tepelediğini gören İmam Hüseyinin bu dişi arslanı güç belâ çevirdiklerini tarih kaydediyor.

Ona bu güç ve kuvveti veren nedir?

İkinci sualinize cevap veremiyeceğim.

****

Fâzıl-ı-muhterem Nusret Tura Beyin mektubunu koyuyorum:

«Hükümetlerin bir dış hayatı vardır. Hâricî ve siyasî bir de iç hayatı ve vazifeleri vardır. Dahili fertlerin bir dış hayatı vardır, bu iş sahasıdır. Bir de iç hayatı vardır. Aile arasında bunun gibi bir insanın bir dış âlemi vardır. Giyim, kuşam, traş... Bir de içte gönül hayatı vardır. Yurtta sulh, cihanda sulh sözünü tamamlamak ve tam mânâlı söylemiş olmak için gönülde sulh, evde sulh cümlelerini ihmal etmeğe gelmez.

Bizim tevhîd ve tasavvuf ilmimiz siyaset sahasında da kendini gösterir. İnkar, isbat -her nefeste ölmek, dirilmek- tevhîd, teksir -dağılmak, toplanmak- yok olmak, var olmak... Tarihteki Firavunlar, Kartacalılar, Romalılar, İranlılar... Ve nihâyet Osmanlı, İngiltere ve Avusturya imparatorlukları nerede? Milletler de toplanıp büyümeğe, dağılıp küçülmeğe ve yok olmağa mecburdurlar. Mahkûmdurlar. Şimdi azametli görünen bazı devletlerin de dağılmalarını beklemek için falcı olmağa lüzum yoktur.

Memleketini kurtarmış, ona bir veçhe vermek için sıyasilerin 20 - 30 senelik çizdikleri planlar için «filanca çok akıllı ve zeki adamdır» derler.

Akıllı adamlar dermansız bir çocukluk devresinden sonra dedeleri ve büyük valdeleri gibi ihtiyarlayıp, hastalanıp, erzel ömre ulaşıp ölerek yok olacaklarını hesap ederler. Hayatını ona göre tanzim ederler. Tövbelerle, ilim ve ibâdetle geçmişleri telâfi ederler.

İnsanların gönül, iç, din âlemleriyle alâkalanmayıp da dış, giyiniş, tuvalet ve tırnaklarıyle saatlerce oyalanmaları bir gaflettir. Medeniyet Kastrovâri sakal bırakıp traş olmakta, koca papuç giyerek ve acaip dar pantalonlarla sokakta kırıtmakta değildir. Bu bir cereyan, bu bir bilgisizliktir ki ananın, babanın, erkeğin hamlığına delalet eder. Bunun iftihar edecek tarafı yoktur.

Ma'şûkaya mesturelik yakışır, onun için Hak da gizlenmiştir, örtünmüştür.

Peygamberimize «örtünü kaldır... » emri, ilâhi esrârı, derin bilgileri tedricen açıklamak emridir. İnsan vücûdu kâinattaki bütün yıldızları, ar-

zımızdaki bütün maddelerin özetini kendinde toplamış bir minyatürdür. İnsân-ı-kâmilin gönlü, iç âlem sahası ise bütün peygamberlerin ve evliya ruhlarının toplandıkları yerdir. Dış âlemdeki vücutlarımız müşterektir. Aynı evsafı haiziz.

İç âlemimizdeki cemiyet ıse bizim makâmımızdır. Kendimizi kaybetmişiz, bulalım. Kendimizi bilmiyoruz, bilelim. Vücutlarımız yine aslı olan toprağa dönecektir. Ruhlarımız Allahın nefhasıdır. Bunu da idrâk edelim.»

OKUYUCULARIMLA (05.09.1966)

Bu hafta Hazret-i Nusret'ten mektup almadım. Bana evvelce gönderdiği mektuplarından bâzı parçalar koyuyorum:

"Garp; İslâm medeniyetini anlamak için Şark'a teveccüh ederken, bizler kendi medeniyetimizin iyi taraflarını terkederek Garb'a akıyoruz. Yıllarca evvel Fransız büyükleri anayasa hazırlarlarken semâvî kitaplara müracaat ediyorlar. Aradıklarını Zebûr'da, Tevrât'ta, İncil'de bulamıyorlar. Nihâyet Kur'ân-ı-Kerîm'de buluyorlar da Lâfayet isminde bir Fransız ellerini açarak ve kaldırarak Efendimiz için "Sen çok yaşamalıydın ey Arap! Aradığımızı sende bulduk" diye bağırıyor.

Muhterem okuyucularınıza şunu da arz etmek isterim ki bu kadar kıyl ü kâli öz îtibarile ümmete "Hay yâlel felâh…." diye feryâd eden bir da'vettir.

Nâyımızda «Lâ Taknatu ...» nağmesi vardır.

Davulumuz «İrci î…..» hitâbı ile gümbürder.

Gözlerimiz «Men reâni….» hutbesini okuyarak dinleyecek kulak arar.

Gönlümüz "Ve nefahtü….» mersiyesini okur.

Kudret elinin tuttuğu kalem ise "Nereye dönseniz Allah'ın yüzünü görürsünüz" müjdesini verir.

Netice îtibariyle "sizlerin, ben" olmanız lâzımdır ki âriyette vâriyet sırrı âşikâr olsun.

Dünyâ kadar zengin olunsun (siz sizin) olmadılça kıymeti yoktur.

Birçok ilimlere vukûfunuz olabilir. Siz sizi bilmedikçe cehilden kurtulmuş değilsiniz.

Dürbünlerle, teleskoplarla en ufak bir yıldızı dahi ötelerden görebilirsiniz, "Size damarlarınızdan yakınım" diyeni görmedikçe gözünüzün sıhhatinden şüphe edilir.

Âleme nazar için iki şekil vardır:

1 — Dört cihetli dört büyük ayna ile kaplı odadaki aynaları birer taşla kırsanız en ufak parçadan dahi kendinizi görürsünüz.

2 — En büyük bir avîzeyi ortaya koyunuz. Her bakan orada kendini görür.

Kâinatta evler olmazsa, camlar olmazsa güneşin ziyâsına fazlalık gelmediği gibi; her taraf cam ve ayna olsa da güneşin sarfiyatı artmaz ve eksilmez.

OKUYUCULARIMLA (19.09.1966)

«Sizi seven bir okuyucunuz» imzasiyle bir mektup aldım. Akciğer hastalığına müptelâ bir okuyucum tam teşekküllü hastahaneden heyet-i-sıhhiye raporu almış. Bununla her sene birer ton kok kömürü aldığı halde bu sene linyit kömürü alacağını yazıyor. İstanbul Kömür Tevzi Müdürü İsmail Karadağ beydir. Bu zât arkadaşlarının himmeti ile müesseseyi saat gibi işletiyor. Böyle güç vaziyette bulunanlara karşı azami yardımı yapıyor. Kendisine ricâ edeyim. Bu derde çare bulsun. Fakat kim? "Sizi seven okuyucunuz» ne bir isim, ne de bir adres. A iki gözüm şunu doğru dürüst yazsan olmaz mı?

****

İş Bankası Ayaspaşa Şubesinden Erol Meral bey yazıyor:

«Muhtelif zamanlarda arkadaşlarla yapmış olduğumuz münâkaşalarda dâima bir neticeye vâsıl olduğumuz halde geçenlerde aramızda doğan yeni bir ihtilâfı bir türlü halledemediğimizden bir Milliyet okuyucusu olarak bizim bu ihtilâfımızı ancak sizin halledebileceğinizi düşünerek size müracaat etmeyi uygun bulduk.

Gümüşsuyu üstlerinde bulunan Ayaspaşa semtinin yazılış îtibariyle Ayaspaşa mı, yoksa Ayazpaşa mı yazılacağını ve bu ismin neye istinaden konulduğu hususunda bizi tenvir ederseniz size minnettar kalacağımı bildirir, derin saygılarımı sunarım efendim. »

Ayazpaşa yanlıştır. Malûmu âliniz ayaz şiddetli kuru soğuk demektir. Bizim tarihimizde bu isimle anılan ve Kanunî'nin veziri olan zât ise zenperestliği ile meşhur sadrâzamdır. Hareminde 40 tan fazla câriye varmış, öldüğü zaman 20 den ziyâde evlat bırakmış. Böyle bir adama «şiddetti kuru soğuk» denilemez. «İyas» şeklinde yazılamaz, çünkü ümitsizlik, ye's demektir. Doğrusu İyaz veyahut İvaz olması âazımdır. İyaz iltica, diğeri de bedel mânâsına gelir.

****

Muhterem Mutasavvıf Nusret Tura Beyden 3 Eylülde şu mektubu aldım:

«Sıhhat ve âfiyetle dâim olmanız niyâziyle «beğenirim yazarım, beğenirim yazmam nüktenize» hayran olarak ve zemin ve zamânâ muvafık

olmayan yazıların yazılmamasını tabii bularak Ezan-ı-Muhammedî hakkında bir soruya şöyle bir cevabı alenî olarak arzetmek istedim.

"Kur'ân-ı-Kerîmin içiçe yedi mânâsı vardır" kelâm-ı celîline uyarak ârifleri, âşıkları memnun edecek bir açıklama yapalım. Kur'ân-ı-Kerîme Kur'ân-ı sâmit = Sessiz Kur'ân; insân-ı kâmile Kur'ân-ı nâtık = Konuşan Kur'ân denir. Kâmil insan kendisinin içten içe yedi mertebesi olduğunu bilir. Tasavvufta bütün gâye; gönlün içindeki bu yedinci mertebeye ulaşmaktır. «Rızkınızı semâdan gönderiyorum» sözü sûrette yağmur ise de vücûdumuz da gönül semâsından yağan ilim ve keşif ve ilham yağmurudur.

Ezan-ı-Muhammedî ise 1- Dinsizleri dine, 2- Herhangi bir din sâhibini müslüman olmağa, 3- Müslümanları tasavvufa, 4- Tasavvuf ehlini mürşidde fenâ mertebesine, 5- Resûlde fenâ mertebesine, 6- Allahta fenâ mertebesine, 7- Allahta bekâ mertebesine dâvettir. Aynı zamanda doğrudan doğruya müslümanları câmie, câmidekileri de gönül kbesine bir davettir bu.

Bir kayıkta tek kürekle yol alınmadığı gibi tek elle ses peydâ olmadığı gibi ilim, amel = bilmek ve işlemek yâni ibâdette bulunmak lâzımdır ki iki kürekle, iki hareketle yol alınsın.

Atomlarla, füzelerle yıldızlar arası seyahatle uğraşılacağına «gönül kitabını oku» emrine uyarak Ledün ilmi denilen zât ilmiyle meşgûl olunmalı ki bir an Allahı tefekkür bir, yüz, bin yıllık ibâdetlere bedel olsun.

Hazret-i Mevlânâ gibi aşk diliyle konuşursak öyle gözler var ki,

1 - «Benim aklım bu gibi şeyleri almaz. Ecdattan gördüğüm gibi gâfil geldim gâfil gidecegim» der gibi konuşur.

2 - Ben arayıcıyım. Fakat bulamıyorum. Dünyâ gailesi bırakmıyor. Her şeyi akıl ile halletmelidir. Pantalon buruşmadan kiliselerde sandalyede oturarak müzik dinlemek daha kolay, daha sıhhi, daha medeni gibime geliyor... » der gibidir.

3 - Namazı kılarım. Müslümanlığın icâbını yapanm. Beş şartı yerine getiririm. Bana ötesi lâzım değil. Cennetten başka bir yer istemem ... » demektedir

4 - Bizim aradığımız göz ise budak deliği değil. Yaradanı görebilen basiret gözü sâhipleridir. Kelle değil ehl-i beytin timsâli olan, arşın üzerinde dolaşan başlardaki gözlerdir. Okumasını biliyorsanız o gözler der ki «Aradığınız bendedir. Güneşin nûru, Allahın feyzi, Hazret-i Muhammedin idrâki, Hazret-i Mevlânânın aşkı, Hazret-i Hüsameddinin veya herhangi bir pîrin olgunluğunu ifşâ eden bir pencereyim. Allahın feyzi benden doğar, aşkı, lütfu benden fışkırır. Benim bakışımdır ki gâfil gönüllerdeki ibâdethaneleri, tapınakları yıkarım, yakarım, taş taş üstüne bırakmam. Sonra kendi elimle güzel bir saray binâ ederim ki zâtıma mahsustur. Oraya ağyarı sokmam.. buyuruyor

OKUYUCULARIMLA (26.09.1966.)

MUHTEREM Nusret Tura'dan çok ehemmiyetli mektuplar alıyorum. Okuyucularımın suallerine verilecek cevapları gelecek haftaya ta'lik ederek bu Pazartesi Hazretin 2 mektubunu koyma-

yı daha muvafık buldum. Nusret bey bütün mânâsiyle bir derviştir. Temas eylediği bahisler İslâmiyetin yalnız «hadesten taharet» ten ibaret olmadığını isbat ediyor.

Tevazuun ne muallâ bir makâm olduğu bu mektuplarla anlaşılıyor.

«Eski tarihli bir gazetenizin size âit olan sütûnundaki bir suale teşbih yolu ile cevap vererek vatandaşların mühim bir sualini halletmeğe çalışalım.

Güneş birdir, asıldır. Bütün yıldızlar ondan kopmadır. Gölgeden çıkan güneşi görür. Güneş de onu görür. Gölgede olanı da güneşin nuru yâni aydınlığı her şeyi görür. Fakat gaflet gölgesinde kalan, güneşi doğrudan göremez. Başını kaldırıp bakmaz bile. Hazret-i-Mevlânâ'nın tâbiriyle arzdan iki veya üçyüz kilometre yukarı çıkan kimse de arzdan ayrılmış, güneşle karşı karşıya gelmiştir. Mesele; arzdan değil vücût kesâafetinden ayrılmaktır. Şimdi bir Rab var; güneş gibi... Peygamberimiz var; ay gibi... İnsanlar var; yıldızlar gibi...

Güneşin şuaı en gizli ve süflî yerlere girebilir. Bu «Elkibriya redâi» yâni «büyüklük örtümdür» sırrı tecellî edince Rab ile kul arasında uzaklık ve ayrılık kalmaz. İnsan ahlâkını düzelte, düzelte gönlünü temizleyip ağırlıklardan kurtuldukça ruh da cisimler gibi uçar. Nereye? Dış göğe değil. Gönül semâsına bu uçuşun aşkla olması daha muvafıktır. Çünkü tövbe istiğfar, gözyaşı, yürek titremesi, nedamet, terk, terki dahi terk lâzımdır. Ondan sonra hayret makâmı, Hazret-i-Pîr gibi semâ' hâli tecellî eder ki raks ondan evveldır.

Rabia Adviye kadın velilerdendir. Hayatında pek çok sıkıntılar çekmiş, nihâyet Kâbe'nin kendisine gelmesini Haktan dilemiş. Kâbe gelmiş, bu defâ «Taştan, topraktan Kâbe'yi ne yapayım? Kâbe'nin sâhibini istiyorum» diye tutturmuş. Kâbe'yi yerinde bulamayan Hasan Basri Hazretleri hayret ve teessürle avdet ederken Hazret-i-Rabia'yı münacât halinde Kâbe'nin sâhibini isterken bulmuş. Hatta Hasan Basri Hazretlerinin «Bu ne hal ya Rabia?» dediği zaman, «Yâ Hasan! Sen namazla Kâbe'ye gittin. Ben niyâzla Kâbe'yi buraya çağırdım,» demiş. Halbuki Cenâb-ı Mevlâ Hasan Basri Hazretlerini Kâbe'nin sâhibi olarak oraya göndermişti. Rabia bundan gâfil kaldı. İlle Kâbe'nin sâhibini istiyordu. Nihâyet, «Ya Rabia başını yukarı kaldır» emri mucibince başını kaldırdı. Kandan büyük bir bulut gördü. Bu bulut Allah yolunda zahmet çeken, baş veren âşıkların kanıydı. Onda dokuz nisbetindedir. Şeriat ahkâmını yerine getirmek; kemâl ve aşk mertebesi demek değildir. Gönül hâli değildir. «Cenab-ı Hak beni aşkı için yarattıklarının arasından seçti» diyen Hazret-i-Mevlânâ gibi ölümsüz bir hayata ulaşmak lâzımdır .»

İkinci mektup:

«Her gün yeni bir neşe-i diğer ile meşbû olan ve dolup dolup boşalmayı vazife bilen gönlüm ile sulh halindeyim. Âşık olun! Ey istidat sâhipleri. Bu dem bir dahi ele girmez. Söyleyen ağız susar. İşiten kulak duymaz olur. Âşık sevgilisinin huzurunda kendisini görmez. Söylediği sözler kendi malı değil, ma'şûkunundur. Bazı tasavvuf ehli vardır ki gönül keşkülü aşkla doludur. Her güzelliğe kolaylıkla akıp gidenlerden olma. Sabırlı ol. Her gönül ve güzellik sana aksın. Ma'şûkluk budur. Madde ile alâkası yoktur. Gönüllerin en sırlı tarafı budur. Zifaf ve mahremiyet

odasının ziynetidir, süsüdür. Ruhların da ağlayacak gözleri; konuşan ağızları, yazı yazan kâlemleri vardır. Dudaktan kalbe yol olduğu gibi gözden ve elden de yol vardır. Öyle simâlar vardır ki onlara, gözlerine mânâ çalmak için bakmalıdır. Bu hırsızlık ayıp değildir. Beylik malıdır. Rabbin hediyesidir.

Söyledigim sözler, verdiğim beyanlar, açtığım kapılar, naklettiğim esrârlı hikâyeler gönüle varan aşk ve idrâk yollarıdır. Sizi kâh cennet-i âlâya, kâh huzur u kibriyaya götürür. Bulunduğunuz yerde Kâbe'yi, Konya'yı tâvâf edersiniz. Kulak ve göz kesilin. Çünkü sizin gönlünüzün ahvalidir ki göremiyordunuz, söyleyemiyordunuz. Zevkinize gitmesindeki hikmet ve mânâ gönülden ve idrâk-i zâtinizden çıkan sözlerdir ki mânâ güneşidir, Kur'ân-ı Kerîm'dir. Sizin bilmediğiniz veya bilip de tekrarından da feyz aldığınız bu zevkler dolayısıyle içinizdeki oynamalar, ürpermeler, heyecanlar, rakslar zâti, ilâhi neşelerdir. Güneş doğunca elektrikleri, mumları, gaz lambalarını söndürürüz. Çünkü onlara lüzum yoktur. Nitekim güneş doğunca da ay ve yıldızlar kaybolurlar, görünmezler. Çünkü «asıl» hazinesi doğmuştur. Onlar da yok değillerdir. Fakat asıllarının huzurunda gözükmeğe utanırlar. Varlık iddiasından çekinirler. Çünkü bu nur kendilerinin değil, asıllarının nurunun aksidir. Kendi hisselerine isâbet eden miktarın parıltısıdır.

Şu halde fâni âleme mensup olan vücûdumuzdaki duygular da yok gibi olup gözükmezler. Fakat mahvolmuş değillerdir. Zât güneşinin zuhuriyle edeb edip gizlenmişlerdir. Bu cihandan göçenler de yok olmuş değillerdir Zât âleminden edeb edip sıfat âlemine karışmışlardır. «Zâta mukâbil düşen her şey fâni olur. Rabbin veçhi bâki kalır» sırrı budur. Ef'âl, âsâr her şey sıfâta mahsustur. Sıfât da zâtsız olmaz. Zâtın olmadığı yer yoktur. Zât da sıfâtsız olmaz. Tecellî etmek için bir gönül aynası lâzımdır. Ayna demek sırlı, çamurlu cam demektir. Noksanlık devresini tamamlayamayanlarındır. Bunlar kemâle ermeden ölmüş olanlardır.

Gel zâtını ara. Bul. Ölümden kurtul, Ebedî olduğunu anla. Nitekim ezelî olan da sensin. 60-70 senelik bu dünyâ hayatında da onunla berabersin. Gafil olma. O damarlardan yakınım diyenden hiçbir vakit ayrı değllsin. Bu sözler sual, cevap kaldırmaz. Bundan fazla söylenmez. Anlamağa çalışın. Anlayamaz iseniz zamanını bekleyin.»

OKUYUCULARIMLA (03.10.1966)

ANKARA’DAN Ali Turgut imzasiyle şu mektubu aldım:

«1 - Bir yazınızda Sultan Azîz’in bir suikaste kurban gittiğinden bahsediyorsunuz. Halbuki biz intihar etti, diye okumuştuk. Bu suikast, failleri ve şekli hakkında biraz malûmat istirham ediyorum.

2 - Yeni harflerle basılmış, itimada şâyân bir Osmanlı - Türk tarihi var mı? Çok sevdiğim ve iyi öğrenmek istediğim tarihimize âit kitapları, yazıları hep «Acaba doğru mu?» sualiyle okuyor, sualsiz okuyabileceğim bir kaynak arıyorum.

3 - Bir de şunu soracağım: «Bârû» diye Farisî olduğunu zannettiğim bir erkek ismi var. Acaba mânâsı nedir?»

- Sultan Aziz intihar etmemiş, sürgüne gönderildiği için kendisine karşı büyük bir kin besleyen Serasker Hüseyin Avni Paşa-

nın tertip ettiği bir suikaste kurban edilerek şehit edilmiştir. Vak'anın nasıl geçtiğini o esnada Şehzade Yûsuf İzzeddin Efendi ile Fer'iye Sarayında bulunan Halife Abdülmecid Efendinin ağzından dinledim. Sultan Aziz'in «Can kurtaran yok mu? Beni öldürüyorlar» diye feryadını bütün kalfalar ve sultanlar dahi işitmişlerdir, hattâ Yûsuf İzzeddin Efendi bulundukları odanın kapısına eşyâları yığmışlar. Kaatiller kapıyı zorladıkları zaman:

- Alçaklar! Babamı öldürdünüz. Bizi de mi öldüreceksiniz? Diye bağırmışlardır. Fer'iye Sarayı Hüseyin Avni Paşanın Kuzguncuk'taki yalısının tam karşısında olduğundan Fer'iyede bu cinâyet yapılırken Serasker Paşa pencereden sarayı gözlüyor ve anbean vak'anın hudûsunu bekliyordu.

İslâmların hilâfet postuna oturan bir Müslüman hükümdar, intihar ederek îmândan olur mu?

Sultan Aziz intihar etti diyenler İkinci Abdülhamid'in «şehadet» bahanesiyle Mithat Paşa meşrutiyetini ilga eylemesine muarız olanlardır.

Bilhassa tarihte sıfır olan bir allâme karikatürü radyoda bu bahsi karıştırıyordu. Dinledik ve güldük.

2 - Server İskit'in Mufassal Osmanlı Tarihi nisbeten tavsiyeye şâyândır.

3 - Bârû - Hisar, kale burcu demektir.

****

Muhterem Nusret Tura beyin son gelen mektuplarından:

«Bize gelen mektuplarda tasavvuf nedir? diyorlar. Tasavvuf; safiyet-i-kalbiyeyi temin etmek, ayna gibi temiz eylemektir. T = Tövbede kemâle ermek; S = Savm ve salat gibi iki mühim rükne tabi olmak; V = Cemâl ve celâl kaydından kurtularak tek hakîkat gözüne sâhip olarak kadere, kazâya bu harf gibi boyun bükmek; F = Fenâ mertebelerinde rüsûh bulmaktır. Şöyle bir hikâye anlatırlar:

Bir zât akıl hastahanesinde başdoktor olan arkadaşını ziyârete gitmiş. On iki hasta sıra bekliyorlar. Muayene olacaklar muayene başlamadan arkadaşı doktora: «Birader; ben aşığım, bu hastalığı tedavi edecek bir reçete yazsana bana,» demiş. Doktor, böyle bir ilaç bilmediğini söylemiş. On iki deliden birisi çıkmış. «Gel azîzim gel beni de o dertten buraya getirdiler. Kendilerine benzemediğim ve ekseriyet de onlardan olduğu için bana deli diyorlar. O sihirli aşk macununu; kendilerini akıllı zanneden bu deliler bilmezler. Kâlem, kağıt çıkar ve yaz, bu ilâcın adı ilim, idrâk, aşk reçetesidir» demiş. Nihâyet biri söyler, biri yazar, diğerleri dinlerler. Reçete budur.

Tam bir sâfiyet-i-kalble ve feragatle vücût havanında, zikir tokmağiyle, istiğfar, salâvat-ı şerife, tevhîd tohumlarını gözyaşı ile karıştırarak kemâl-i sabırla 40 gün döğmeli. O zaman buna aşk macunu derler. Gönül huzuriyle, ilim kapıları açılıncaya kadar gayret kaşığı ile her seher besmele çekerek birer kâşık yemeli, peşinden bir saat de tefekkür dinlenmesi yapmalı. Ondan sonra bana «gel» demiş. Hazret-i-Mevlânâ

da bir gün ateşlenmiş, hastalanmış. Bir ziyâretçi «Ey benim Hazretim! demiş, Fâtiha okumalı sana. Birebirdir.»

Hazret-i Mevlânâ derin bir âh çekmiş. «Zâten beni bu hâle koyan o Fâtiha değil mi?» demiş.

Evet kardeşlerim. Fâtiha; böyle bir Fâtihadır ki deliyi akıllı, akıllıyı akl-ı-kül sâhibi yapar. Köleyi bey, beyi de sultan yapar. Hayvanı insan, insanı da nur yapar. Hastalara sıhhat verir, sıhhatlileri de pehlivan yapar. Âcizlere kudret verir, kudret sâhiplerini de sâhib-i cemâl ve celâl yapar. Fâtiha böyle bir Fâtihadır. »

OKUYUCULARIMLA (10.10.1966)

ANKARA'da Cebeci'de talebe yurdunda Nuri Hasan Efendioğlu «İmtihan sorusu" olarak soruyor:

«Mistisizm nedir? Hint ve Müslüman mistiklerini sayınız ve haklarında bilgi veriniz."

Mistisizm tasavvuttur. Tasavvufun klasik târifi şudur: "Eşyayı kemâ hiye hakkıha bilmek.» Yâni «Her şeyi hakkiyle bilmek.» Eğer imtihan sorusu olmasa size bildiğim kadar yazar ve târif ederdim, fakat ben sizin gibi gençlerin «Armut piş, ağzıma düş" kâbilinden hazıra konmanızı istemem. Arayınız, okuyunuz, çalışınız ve müşkülünüzü kendinizin halletmenizi sağlayınız. Ben size en büyük mutasavvıf olarak Mevlânâ'yı yazsam koca bir kitap olur. Zâten yazmağa da hacet yok. Yazmışlar... Siz o yazıları okusanız size kâfidir.

****

Kadıköy Kız Lisesinde okuyan Emel İnal ve Güher Şal isimli iki hanım kızım da Namık Kemâl hakkında benden malûmat istiyorlar. Rahmetli Mithat Cemâl bu büyük vatan şairi hakkında bir kitap yazmıştır. Hatta kitaptaki el yazısı mektuplarını da neşredilmek üzere ben vermiştim. Bu kitap onları tatmin eder.

****

Bu hafta Nusret beyin dikkâte şâyân bir mektubunu koyuyorum:

«Hazret-i-Mevlânâ neşesiyle haftalık sohbete başlayalım:

Cenâb-ı-Allah her mahlûka ihtiyacı olan âza ve hisleri vermiştir. Yerde sürünen bazılarına göz vermiş, bazılarına kulak vermiş, hislerini kâfi görmüştür. Çünkü diğer âzalara ihtiyaçları yoktur.

İnsanların da bazılarına his, bazılarına akıl, fikir, bazılarına temiz bir vicdan, bazılarına kendisini görebilecek bir basiret gözü, kitab-ı hakîkati okuyabilecek bir idrâk, duyabilecek bir kulak vermiştir. Bazılarının gönüllerini zâti neşesine mahrem ve muhatap kılmıştır. Bazılarını seçerek âşık yapmıştır. Âşıklarının içinden ma'şûk kâbiliyetinde olanları seçmiş; onların gönüllerinde tahtını kurmuş; onların ağzından konuşmuş, kulağından işitmiş, elleriyle ahzu itâya girişmiş ve o ellere «Benim elim» demiş.

Kimine arama, uçma, kendini bilme bulma, olma hassası vermiştir. Fakat biz kullar mertebeleri ve kendimizi bilmediğimiz için, kâh bardak, maşraba, sürahi, küp gibi kaplarımızı ömrümüz müddetince doldurmamız lâzımdır. Dolduramaz, boş bırakırsak çok yazık olur. İdrâk ve kâbiliyet kabını denize atan âşıklar ve ârifler de eksik değildir. Denizle irtibatı olan küpler de musluklarını açık tutup gece gündüz susuzları memnun etseler onun önünden geçen dereler, nehirler boyun bükerler, secde ederler. Çünkü onun suyu bitmez, denizle irtibatı vardır.

Bir fakir her gün çöplüğü karıştırır, şişe, kutu, kağıt, eski çamaşır... gibi kendisine lâzım olan şeyleri arar, bulur, alırmış, gidermiş. Zamanın padişahı buna dikkât etmiş. O yok iken altın kakmalı eski bir eğeri oraya saklamış. Her zamanki gibi adam oraya gelmiş. Aramağa başlamış. Eğeri bulmuş, alıp gitmiş. Ertesi gün yine oraya gelmiş, çöpleri eşelemiş. Padişah yanına gelmiş. Dün eğeri bulup bulmadığını sormuş. Adam bulduğunu, sattığını, çok para kazandığını söylemiş. Padişah «Mâdem ki epey para kazandın, daha ne arıyorsun bu çöplükte?» demiş. Adam: «Sultanım! Ben aramağa alıştım. Bunu sanat ittihaz ettim. Ömrümün sonuna kadar da aramağa kararlıyım. Bizim yolda olanlar bulduğuna kanaat getirip aramaktan fariğ olmazlar. Bulduğum hazine dahi olsa ben ömrüm boyunca arayacağım. Benim; Allahı ve Peygamberini aramak gibi bir huyum daha vardır. Aramaktaki zevkimi hiçbir yerde bulmadım. Aramaktaki zevki bir bilseniz padişahım.» demiş. »

OKUYUCULARIMLA (17.10.1966)

OKUYUCU suallerinin cevabını birkaç gün sonraya ta'lik ediyorum.. Bugün sütûnumda muhterem Nusret Tura'nın tasavvufi bir mektubunu neşretmeyi doğru buldum.

«Bir gün; bir tarafı ham kalmış bir dost ile sohbet ederken, «Allah cehennemde deseler oraya girerim, onun yoluna yanarsam yanayım» dedi. Bu söz Arif olmayanın aşkı idi. Kemâl ehline, olgun kimseye yakışan bir ifâde değildi. Çünkü cehennem ve cennet kulluğa lâyık bir yerdir. Cehennemin üzerinden bir âşık geçse şöyle feryat ediyor: «Üzerimden çabuk geç ey âşık! Senin ateşin benim ateşimi söndürecek,»

Allahın ve Ehlûlllahın bulunduğu yerde cehennem hatta cennet bulunmaz, utançlarından yok olurlar, erirler. Bu meydan erler meydanıdır, noksanların değil. Yâr bahçesidir; ağyar değil. Vuslat yeridir; firkat değil. Aşk lokması herkesin ağzına sığmaz, çocuk midesi kaymağı hazmetmez, şekerin pancardan yapıldığını, nasıl yapıldığını bilmek başka, şeklini görmek başka, yemek başka, şeker olmak başkadır. O makâma erenler cânân libasiyle gözükmüşlerdir. Onları her göz göremez. Akıl oraya çıkamaz. «Yanarım» der. Riyâ ve menfaat kokmayan sözler kulaklara biraz dik gelir. Onlarda baba şefkati, dost kokusu vardır.

Güneş her ne kadar çok yükseklerde ise de nûru ayaklarımızın altında gibidir. Onu çiğnemeğe kalktınız mı? O yine üstte kalır. Güneşin şuaının herhangi bir ucunu takip etseniz sizi güneşe götürür. Gönül âlemi de böyledir. Gönül; kâinatın gözü, güneşlerin merkezidir. Âşıkların etrafında dolaşmaları pervanelerin çerağ etrafında dolaşmaları gibidir.

Aşk kalblerde bir ateştir ki Haktan başka her ne bulursa yakar. Mâsüva dedikleri bu gayri şeylerdir. Artislerin birinci aşkım, ikinci aşkım

dedikleri karı koca aşkı mecazî aşklardır. Bununla beraber hiçbir hayat sâhibi yoktur ki bir ana ile bir babanın mecazî aşkından hâsıl olmasın. İnsan da, hayvan da, nebat da mikrop da böyledir. Kan iken rengi ve kokusu değişen süt bizde şefkat ve aşk mayasıdır. İlâhî aşk = Amur plâtonik madde âleminden münezzehtir. Aşkın mayası kime ilkâ edilmişse yâni kim ona lâyıksa yâni kimin gönlü temizse, kalbi derd-i aşkla çarpıyorsa âşık odur. Âşık büyük bir feragat sâhibidir. Kemâle erdiği anda yâni yokluğunu anlayıp ma'şûkunda fâni olduğu anda da ma'şûk oldu demektir. Nehir, dere, ırmak isimleri denize döküldükten sonra kalmaz. Kemâle eren her şey aksine intikal eder. Suyun sıcaklıktaki kemâli buhar olmasıdır. Soğukluktaki kemâli buz olmasıdır. İnsanın kötülükteki kemâli şeytan namını alır. İyilikteki kemâli de -eğer bu kemâl mânevı ise- yoklukta fenâ ise o zaman Hak namını alır. Çünkü gönlü tertemiz olmuş, fenâlıklar gitmiş, Hakkın saltanat yeri olmuştur. Gönülde put varsa kilisedir. Allah ve peygamber isimleri varsa câmidir. Allahın evidir. O kulun âzalarında bile tasarrufu yoktur, Hakkın tasarrufu vardır. Bazı gönüllerde fisk-u-fesat varsa o gönül iblisin mekânıdır. Orada tasarruf eden de odur.

Mecnun kuvvetli bir âşıktır. Mevlâsını bulduktan sonra Leylâ'sını bırakmıştır, unutmuştur. Hazret-i-Mûsâ zamanında birisi Hızıra âşık olmuş. Aramağa çıkmış. Bir müddet yürüdükten sonra karşısına birisi çıkmış. Selâm vermiş. Ona Hızırı aradığını söylemiş. O zât da Hızırın alâmetlerini saymağa başlamış, avucunu göstermiş. «İşte böyle avucunun ortasında yeşil bir ben varsa o Hızırdır» Ayağını bastığı yerden kaldırmış. «İşte bastığı yerde ot biterse o Hızırdır. Yüzünden nûr saçar, Gözünden hayat fışkırır. Sözünden kalbin huzur bulur.» Caketini açmış, «Göğsü böyle misk gibi kokar, böyle bir adam bulursan eline yapış öp. Her ne derse yap. Çünkü o Hızırdır.» demiş ve kaybolmuş. Ahmak adam gerisi geriye köyüne dönmüş. Mahalle kahvesinde Hızırla olan konuşmasını anlatmış. «Şimdi öyle bir kimse kolluyorum» demiş. Arkadaşları hep birden, «Yuf sana aptal. O adam Hızırdı. Sana kendisini göstermiş. Niçin elini öpmedin?» diye ölünceye kadar alay etmişler.

Âşığın da aradığı ma'şûktur. Ma'şûk ise insan libasına bürünmiiştür. Onun için insana eşrefi mahlûkat denilmiştir. O insanın mayasında çamur degil, aşk ve muhabbet kaynamaktadır. Bunlar da ağzından ve kâleminden akar. Bir gün Resûlallah Efendimiz ashabına: «Arkadaşlar; bu gece bir süt içtim bir süt içtim. Parmaklarımdan süzüldü» demiş. Ne ile tâbir ettiğini sormuşlar. «İlimle» demiş.

Eğer rüyasında süt içen varsa bir ehline anlatsın tâbir ettirsin.

Aşk târife sığmaz. Aşkı tadan bilir. Olan bilir. Hazret-i-Allahın en sevgili kulları âşıklardır. Eskiden padişahlar tebdil gezerlerdi. Tanıyan selam verir, elini öper; tanımayan omuz vurur geçer gider. Âşık da böyledir, ma'şûk da… «Ben ol da gör» diyerek Hazret-i-Mevlânâ gibi dönmemize devâm edelim. Aşktan peygamberler hazeratı bahsetmez. Çünkü sûreti idare için şeriat gibi bir vazifeleri vardır. O neşeyi velîlerin çıraklarından sorunuz.

Keşki benim sevdiğimi sevse kamu halk-ı-cihan

Gece gündüz sözümüz kıssa-ı-cânân olsa.

OKUYUCULARIMLA. REGÂİB KANDİLİ (21.10.1966)

REGÂİB KANDİLİ

İSLÂM âleminin mukaddes gecelerinden olan Regâib kandilini din kardeşlerimize tebrîk ederiz. Bu mübârek gece hakkında kıymetli mürşid Nusret Tura Beyin bir yazısını sütûnumda neşrediyorum.

«Regâib; rağbet etmekten gelir. Şu halde Zât-ı Kibriyâ, evvelâ birlikten çokluğa ve çokluktan birliğe doğru giden bir yol tâkip etmişlerdir. Buna tasavvuf ehli, kesretten vahdete ve vahdetten kesrete diye isim vermişlerdir. Asıl mes'ele her ikisini de müşâhede eden ârif birisine tecellî — vahdetten kesrete iniş, diğerine mi'rac — kesretten vahdete eriş derler. Vücût îtibariyle güneşten ayrılan yıldızlardan çabuk soğuyan ve hayata elverişli olarak tekâmül eden anasırda i'tidâle kavuşan arzımıza mukâbil ve mütenâzır olarak ruh âlemi de bir asıldan çoğalmış ve nihâyet ona rücû edeceklerdir.

İşte rağbet; kendi vahdet âleminden bu çokluğa iniştir. Zât-ı vâcibil vücûdun beşer elbisesinden görünüşü, işleyişidir ki görme kâbiliyeti kazananlar huzur ve sükûna kavuşmuşlardır. İşte bunları nefsinde bulana, bilene, görene vâsıl ilâllah, insân-ı kâmil, mürşîd-i hakîki, ma'şûk-u lemyezelî diyorlar.

Resûlallah Efendimiz bu sırrı nefsinde bulan, bilen, olan tek ve ilk şahıstır. Kâinat manzûmesindeki esrârı toplayan ve ifşâ eden beşeriyet sıfatından başka bir de uluhiyet ve rubûbiyet sıfatı vardır ki, aynanın çamurlu tarafı ve temiz, mücellâ, lekesiz, tozsuz tarafı ile misâllendirebiliriz. İşte gönül tasfiyesi, aynanın bir tarafını temiz tutmaya derler. Altın ve mücevher parçasının toz ve çamurlarını silmeye derler. Bizlere bu ilmi bildiren ona "âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir, hattâ gelmiştir de» diyebiliz. Bizlere, âhir zaman ümmetine birçok sırlar, deliller, misâller vemiştir. Zuhur ve ilim derecelerine göre peygamberler zuhur etmiştir. Fakat bir insanın rûhi tekâmülü de bu yollardan geçmiş, bu makâmlardan yüksele yüksele makâm-ı mahmudiyete yaklaşmışlardır. İşte bu makâm velilik makâmıdır. Bunlar o makâma ermişlerdir ki sûrette varlık ile yoklukları müsâvidir. Fenâ-i zâtilerine varmışlardır. Fırsat düştükçe de varlıktan yokluğa, yokluktan varlığa nasıl geçilir? Buna cevap vermişler, ışık tutmuşlar, yol göstermişlerdir. Meselâ kulun öyle bir idrâk zamânı vardır ki Allah ile gönül âlemiyle birlik hâsıl ettikleri zaman "ne bir melek-i-mukarreb, ne de bir nebiyyi mürsel oraya giremez" buyuruyorlar. Bu söz başlı başına bir sır ifşâsıdır, bir cevherdir, bir îtiraftır, bir parlayıştır, bir görünüştür ki geçmiş peygamberlerden hiç biri ve hiç bir ümmet bu sırrı çözmemiş ve söyleyememistir. Bu sözü zamanımızda da ölüler söyleyemez. Diriler söyler. Neş'elenir, ölüleri söyletir ve diriltir. Hayat budur,llim budur, siryâni zâti sırrı budur. "Ve nefahtü..." sırrı buradadır.

Yıllarca hattâ bir ömür ibâdetin, namaz ve orucun, nefs mücâhedesinin sonu buraya varır. Şeriat vechesinden gelmezseniz bu ilim kapıları, bu oluş yolunun geçitleri size açılmaz.

İşte gayb âleminden, bu âleme rağbet eden zâtı ve kandilini şimdi idrâk etmişsinizdir zannederim. Bu idrâk sizde de hâsıl olduysa Regâib kandilini yaşıyorsunuz demektir. Çünkü siz kim oluyorsunuzda bu âleme rağbet ve teşrîf etmiş oluyorsunuz? Bunu bilmek ve yaşamak son menzildir. Bütün yollar sizden başlar. Bütün yollar size varır. Sırât-ı mustâkim budur.

Bu hakîkat kâbesine giden yoldur, bunu idrâk edenlerin buz gibi olan benlikleri eriyecektir, gözleri sulanacaktır, fakat sonunda bir gönül hafifliği, bir hayat ve benlik yüklerinden kurtuluş vardır ki füze hızı ile ruh âlemine uçuş demektir. Daha sonra bu âleme geliş ve oluş vardır.

"Hasret ü hicrânına sabreden vuslun bulur" dedikleri gibi vuslat-ı hakîki de budur. Ama siz diyeceksiniz ki "Al bende benlik kalmasın fâni olayım; aşk muhabbetinle dolayım sen olayım."

Bu sefer bendeniz de cevap vereceğim ki "Söyler olsam dilim zikrindedir, epsem olsam gönül fikrindedir" deyip yolumu değiştireceğim. Sahrâlara doğru koşacağım. Ne olur beni bana sormayınız. Anlayınız kâfi!"

OKUYUCULARIMLA (24.10.1966)

BALIKESİR 'DE okuyucum Sami Serer beyden bir mektup aldım:

«Milliyet gazetesinin 12 Ekim 1966 tarihli nüshasında münteşir (Ağlayan Tarih) başlıklı yazınızda «Sarı Selim'i Sarhoş Selim diye adlandırıyorlar. Yanlıştır, iftirâdır» diyorsunuz. Tabii o devirde yaşamadığımız için tevatüren bu zâtın sarhoş Selim olduğunu işitiyoruz. Bundan başka Mevlid-i Nebevi şairi Süleyman Çelebi'yi de şârib-ül leyl vennehar diyorlar. Bu da iftirâ mı yoksa? Ateş olmayan yerden duman çıkmaz derler. İnşallah buna da iftirâ ediyorlar. Bu zevatın sarhoşluklarına iftirâ edenler kimlerdir? Lütfen açıklarsanız bizleri tenvir etmiş olursunuz. Hürmetlerimle.»

****

Yanlıştır. iftirâdır dedimse bu adam ağzına içki koymaz demedim. Belki o da herkes gibi içmiştir, fakat sarhoş kelimesi bizde alkolik mânâsına gelir. Sultan İkinci Selim'in böyle olduğunu zannetmiyorum. Bizim tarihlerde buna dair bir şey görmedim. Frenkler bir Türk Padişahını zem için (İvrogne) = Sarhoş diyorlar. Osmanlı tarihinde içen yalnız bu hükümdar mıdır? Yıldırım, Ulucâmii yaptırdığı zaman Emir Sultan'a sormuş:

- Nasıl Emir Hazretleri câmii beğendiniz mi? Emir Sultan:

- Allah müslümanlara hayırlı etsin. Fakat bir eksiği var.

- Nedir?

- Mihrabın yan taraflarında birer meyhâne yaptırılmamış.

- Aman hazret, câmide meyhâne olur mu?

- Mâdem olamaz, siz neden bu derece şaraba inhimak gösteriyorsunuz?

Bunun üzerine Yıldırım içkiyi bırakmış.

Dördüncü Murad da Mirgüneoğlu ile içki âlemleri yapardı, hatta genç yaşında vefatına içki sebep oldu.

Abdülmecid de Avrupa içkilerini pek severdi, onun da tererrüm etmesi bundandır.

Beşinci Murad'ın içkiye düşkün olduğu söylenir.

Mevlidi-Nebevî nazımı Süleyman Çelebi'ye gelince ilk defâ işitiyorum. Yazıcızade Mehmet Efendi'nin Hacı Bayram'a intisabından evvel meyhâneden çıkmadığı ma'lûmdur. Fakat Süleyman Çelebi'yi bilmiyorum. Hem olsa ne çıkar?

****

Muhterem mutasavvıf Nusret Tura'nın 7 tarihli bir mektubu:

«Seher vaktine biraz vardı. Baktım: Gönül küpü semâ yağmuru ile dolmuş. Musluğu açıp kovaları doldurmak istedim. Küp büyüdü, büyüdü, deniz kadar oldu. Hazret-i-Mevlânâ zuhur etti. Semâ' ediyor. Aşk nedir? diyenlere «Ben ol da gör» demiş. «Hak kimdir? Hakîkat kimdedir?» diyenlere de muhakkak «Ben ol da gör» diyecekti. Aşktan aşağı düşmemek şartiyle daha üst makâmdan ne sorsalar yine «Ben ol da gör» diyecekti. «Oldum!» diye karşısına çıkan olsa onu silkip uzaklara fırlatacak ve sema'ına devâm edecekti. Sessiz ona uyanları dönenleri pek yakında da olsalar hoş karşılayacak idi. O makâmın, o âlemin ikiliğe de tahammülü olmadığından fark âlemine gelince en yakınına makâmını terkedip tahiyatta oturacaktı.

Başak ölür; buğday olarak verilir. Buğday ölür; un vücûd bulur. Un ölür; ekmek vesaire vücûd bulur. Ekmek ölür; insan vücûd bulur. İnsan ölüp de cesetten kurtulursa nûru, ruhu bâki kalır.

Hayatta sizlerin de kalbi kırılırsa bu terbiye içindir. Nihâyet büsbütün başka bir neşede toplanacak, zevk süreceksiniz. Hasta mı oldunuz; sonunda sıhhat vardır. Gece uzun mu sürdü; muhakkak gündüzü yakındır. Malınızı, mülkünüzü mü, sevgilinizi mi kaybettiniz? Hakîkat kitabında buna dair olan diyetleri okumanız lâzım. Bu bir imtihandır, cevabı güçtür, fakat kâbildir. Beşer bu yükleri kabul etmiştir. «Size damarlarınızdan yakınım, o her an bir şe'ndedir.» diyeni görün.

Balıklar, bulundukları âlemden başka âlem var mıdır? münakaşasında iken bir serpme ağ hepsini yakalayıp gökyüzüne doğru yükseltmiş, arza bırakmış. Onlar da başka âlemi görmüşler, anlamışlar ama bahası ağırmış ve can vermişler. Bunların da neşesi bu.. İnsan miğdesinde mi'raçlarını tamamlamak.

Bir aşk kamûsu yazmak hatırıma geldi: Yaratmak kelimesinden başladım. Yaratmak kelimesi bu asırda kullara, acizlere izâfe edilmektedir. Sakalına, bıyığına, tırnağına kumanda edemeyen acizler neyi yaratır bilmem? Kendisi yaratılan yaratamaz. Yaratmak = Yoktan varetmek demektir. Can vermek demektir. Can nefhası verenler bile bu sözü söyleyemez. Zîrâ beşeriyet bile o sözleri tenkid eder. Yaradanın tecellîsi, zuhûrî olabilir. Zuhur ise onundur. Gayri kim vardır? İsimlerden, elbiselerden hatta vücutlarımızdan tecerrüd edin de ben, sen onu anlayın. Maksadımı anladınız ise sözü bırakın semâ' edelim. Çünkü o makâmda sözden, zikirden de kalınmıştır. Bu oyun ma'şûkun oyunudur. Her yıldız evvelâ kendisinin, sonra peykinin ve nihâyet aslının etrafında dönmektedir. Merkez, mihrak noktası, aşk noktası, cevher aslı, nokta-i süveydadır. Bu da neşelerin sonudur. İşte yine sabah oldu. Uykum dağıldı. Gaflet bulutları sıyrılıyor. Fakat vahdet gitti. Kesretin saltanatı başladı. «Ben» güneşi doğdu. Ama o mezmûm benlik değil. Benliklerin derûnunda kayboldukları merkez noktasındaki makbul benliktir.»

OKUYUCULARIMLA (31.10.1966)

MODA'dan Nâfiz Aytun imzasiyle şu mektubu aldım:

«9 Ekim tarihli Milliyet gazetesindeki (Takvimden Bir Yaprak) fıkranızda meşhur çakal hikâyesi, Hint klasiklerinden (Kelile ve Dimne) adlı eserin (Dabışlim-ı Hindî) ye âit olduğunu yazıyorsunuz. Ben bunun (Bey de Bâd) isimli zâtın olduğunu sanıyorum. Acaba yanılıyor muyum? Lütfen tavzihini ricâ ediyorum; hürmetlerimle...»

Kanunî'ye takdim edilen nüshada mütercimin mukaddimesi Dabışlim-ı-Hindî yazıyor. (Bey de Bâd) ı işitmedim efendim.

****

Muhterem mutasavvıf Nusret Tura beyin Regaip yazısına ilâve olarak gönderdikleri mektubu koyuyorum:

«Müsaadenizle biraz da Regaip Kandilinin tasavvufî mânâsını sâhib-i istidada duyuralım.

Abdullah Dedemizin ve Âmine Valdemizın zübde-i kâinat olan ve bu sırrı selâhiyetle açıklayan nurlu evlâtları Hazret-i Muhammed, lütf-u ilâhî, kerem-i nâmütenahî ile ana rahmini teşrif buyurduklarına işâret buyurulan bu kandil gecesi güneş ve heplik nümunesinin timsalidir. Bu gece habîblik sıfatı kendisine lâyık olan dürdane-i ismeti, ilm-i-ledün hocasını kâinatın boşluğundan bir nur, bir cevher olarak tabiat âleminin en kuytu ve karanlık köşesinde neşvünema ve tekâmül kâidelerine uyularak nutfa-i nebevi, idrâk-i sermedî idrâkleri ile zuhur âleminde ilk merhâlesini katetmiş, ilk berzahtan geçmişlerdir. Tasavvuf ehlinin idrâkine göre de âşık, ârif, kâmil, vâkıf kulların gönüllerine de sebeb-i âlemin zuhurunun sebebi olan nur-u Muhammedi ilka edilmiştir. Gönüllerimizdeki bu kemâlat nutfasını büyütelim. Vücûdumuzu onun kumandasına verelim. Zikir ve tesbih ve ibâdetlerle, mücâhede ve riyâzatlarla gönüllerdeki bu nur gelişmekte, cinsiyetten elbise giymektedir. Safiyûllah, Necîyûllah, Kelimûllah, Rûhûllah olan peygamberler bile bu sıfatları ondan almışlardır. Çünkü bu zât-ı âli kadirde o sıfatlar tamamiyle, kemâliyle mevcuttur. Kendisi habîbûllahtır. Dost ise arkada-

şından ayrılmaz. Onun için son nefeslerinde de «karibâlâ» diyerek bu karabeti ve yakınlığı bizlere tefhim etmişlerdir.

Bizlere yegâne tavsiyeleri; dünyâ âlemini güzel ahlâk ile kazandıktan sonra yokluğa, sıfıra, hiçliğe inerek varlığı, varı, hepliği tam bir vuzuhla görmek, mi'raç yaparak hepliğini anlamak, anlatmak, gönül aynasının karanlık olan çamurlu tarafından temiz, berrak, saf olan tarafından akisler toplamak olmalıdır.

Gönül asıldır. Bu sûret âlemi zarftır, gölgedir. Ölmeden evvel ölmek; ihtiras ve iptilâlardan geçerek kâmil olmak, gönül küpünü temizlemektir ki oraya ilâhî tecellî dolsun. Kulluk sıfatları Hakkın tasarrufuna geçsin. Herkes gönlündeki arzûnun kölesidir. Değil Allahın; âşıkın ateşiyle bile cehennem ateşi sönmektedir. Şu halde Allahı cehennemden tenzih edebiliriz. Gönlümüzdeki yemek, içmek... gibi ruhun tenezülleri de Allahtan uzaktır. Orada rahat vardır. Fakat huzur ve didar oralara girmeyen ve iltifat etmeyen huzur sâhiplerinin, gönül ehlinin, ma'şûkiyet namzedi olan âşıkların makâmıdır. Çünkü onlar kalburüstü kimselerdir ki can ü gönülden, bütün mesameleri ile Allah derler; Allah işitirler.

Câhiller âlim gözükmek için cehennemin envaını naklederler. Cennetin güzelliğinden bahsederler. Allahı yok edecek kadar tenzih ederler. Çünkü aralarında fasıla çoktur, geniştir. Kulun olmak merhâlesinden haberleri yoktur. Hattâ bir hoca câmide Allah birdir, büyüktür, yemez, içmez, evlenmez, doğmamıştır, doğurmamıştır... diye vaaz ederken cemaatin içerisinde bulunan bir bektaşi dedesi: «Hocaml Nerede ise Allah yok diyeceksin ama dilinin altında geveliyorsun. Söyle de kurtul!» demiş.

Netice olarak benliğini Hakka ulaştıran kimselere okunan Kuran'la; ilişik kurarak onlardan feyz almak, istiane etmek kâbildir. Günahkârlara olan hediyelerimizle de onların azablarını tahfif etmiş oluruz. Ayyaşlık, çapkınlık, cinâyet suçlularından istiane etmek ahmaklıktır. Onlara ancak acınır ve tahfif-i âlâmı için Kur'ân, mevlid okunur, azabdan kurtulmaları için dua edilir.»

OKUYUCULARIMLA (07.11.1966)

ALMANYA'da Bilâl Erol'dan şu mektubu aldım:

«Öğrenmek istediğim (Katarakt) kelimesinin ne mânâ taşıdığıdır. Bu kelime beynelmilel bir kelime olup (hızlı akan nehir) midir, yoksa (iskele) midir veya başka bir şey midir? Bu bana bir Alman tarafından sorulan sualdir. Nereden almış bilmiyoruz.»

(Katarakt), «Şellâle» yâni pek yüksek yerden akan nehir veya ırmaktır, Amerika'nın Niagara şellâlesi, bizim de Tortum şellâlesi meşhurdur.

****

Konya'dan Galip Taşar soru

İtimad etme sakın sâmiaya bâsıraya

Onlar da olur nice sehv ü hatâya mazhar

İki hasiyet eder bâtıl hakkı temyiz

Biri tetkik-i haberdir, diğeri ta'mik-i nazar.

Şeklinde bir şiir gördüm. Bu şiirin kimin olduğunu; üst veya alt tarafında daha bazı mısraların olup olmadığını ve bendenizin bunu nerede bulabileceğimi bildiren satırlarınıza makalenizde mümkünse yer vermenizi ricâ ederim.

Bu kıt'a yanlıştır. Doğrusu şöyledir:

İtimad etme sakın sâmiaya bâsıraya

Olur onlar da nice sehv ü hatâya mazhar

İki hasiyet eder bâtılı hakdan temyiz

Biri tedkik-i-haberdir, diğeri ta'mik-ı- nazar

Kimin olduğunu bilmiyorum, fakat pek parlak değil. Hele «sehv ü hatâya mazhar olmak» hayli yanlış bir ifâdedir.

****

Hazret-i-Nusret'in çok zevkli ve mukayeseli bir mektubunu okuyucularıma arzediyorum:

«Sarayında tek başına oturan bir sultan kızı var. Tabii hizmetçileri ve dadısı da onun keyfine ve arzûsuna hizmetle mükelleftirler. Kız pencereden bakarken gâyet güzel bir genç ona âşık olur. Bakıştan bakışa fark var. İşveli ve mütebessim bir bakış erkeklere ümit verir. Gönlünü tutuşturur. Kız kurnazdır. Pencereden dadısına bir şeyler gösteriyor ve dadısını o semte gönderiyor. Dadı siyâhîdir. Kızın maksadı dadıyı tanıtmaktır. Mahremi olduğunu gence anlatmak ve haberleşme imkânını sağlamaktır. Dadı kalfa sokağa çıkıyor. Oğlanın semtinde dolaşıp bir dükkândan bir şey alıyor. Bu hareket birkaç gün tekerrür ediyor.

Çıra gibi yanan âşık cesaretleniyor. Kıza verilmek üzere dadıya bir mektup veriyor. Kız mektubu yırtıp zarfı tabii atıyor. Mektupta ilân-ı aşk satırlarından sonra vuslat, yalnızca buluşabilmek niyâz edilmektedir. Arap dadı söylemez, fakat sultanın kızına mensup olduğu için kendisine lâyık olmayan hürmet ve ta'zim yapılıyor.

Kız evvelâ genci sevdi. Sevgisini tahrik ederek onu niyâza sevketti. Kendisi de naz makâmındadır. Bu mektuplaşma buluşmanın başlangıcıdır. Buluşma vuslatın ve zifâfın başlangıcıdır. Kız açık saçık sokaklara düşseydi oğlanın alâkasını bile çekmeyecekti. Nazlanmasını bildi. Oğlan, dadı kalfaya diller döktü. Halbuki dadı ihtiyar, çirkin bir kadındı. Oğlan beklemesini bildi. Nihâyet ortadan dadı kalfa kalktı, çünkü ona lüzum kalmadı. Bir nişan, bir nikâh vuslat tahakkuk etti. Şimdi rolleri size izah edeyim:

Saraylı kız çok fettandır. Edeblidir (Ma'şûkaya mestûrelik yakışır) dedikleri gibi avlanmasını isteyen bir av gibidir. Binaenaleyh edeb

dâiresinde kapalı gezmek, sokaklara açık saçık düşmemek genç kızlarımız için de bir ibret levhasıdır. Saraylının sevgisi oğlandan daha çoktur. Fakat mahcub haliyle kendi aşkını gizlemiştir. Şu halde sabır; muvaffakiyetin anahtarıdır. Kızın dadısını sokağa göndermesi Allahın peygamberlerini ve velilerini halk arasına göndermesi gibidir. Oğlanın sabah seherinde kızı gözlemesi, penceresini açarken nîm üryân olmasını temâşa etmek içindir. Hak âşıkları da sabahın seherinde ma'şûklarını daha net ve üryan görebilirler. Âşık, ma'şûkla birleştiği zaman aracı dadıya lüzum yoktur. Kulun da Hazret-i-Allah ile öyle bir anları vardır ki araya ne melek-i-mukarrip, ne de Nebii Mürsel giremez.

Hareket, istek, tecavüz erkektedir. Niyaz ve sabır makâmı âşıklarındır. Fakat feveran onlara aittir. Âşık kulluk kapısını bekler. Yanıp yakılması kalmaz, saraya girince. Bu onun mi'racıdır. Mi'rac sâhipleri de Hakkın nazlısıdırlar. Kumanda sevgiliye geçmiştir. Âşık mahremiyete dâhil olunca ma'şûk demektir. Saraylı kızın evvelâ dadısını göndermesi, Hakkın peygamberleri göndermesi gibidir ki veliler de onları takip ederler. Tebdili kıyafetle kendisinin mülkünü seyranı fakirlere lütfetmek içindir. Bu hâle tecellî derler. Tenezzül demezler, küstahlık olur.

Saraya eşekle, atla girilmez. Mûsâ'lık devresinde iken bile nalınları çıkarmak lâzımdır. Aşk denizine varlık elbisesiyle girenler boğulmağa mahkûmdur. Deniz ortasında altın torbasını bile bırakmak lâzımdır.

Vuslat demek ikiliğin ortadan kalkması ve yekvücut olmak demektir. Aşk sıfatının değişmesi, âşıklığın ref'olması demektir.

Mİ'RAC KANDİLİ (09.11.1966)

«Bî hurûf u lâfz u savt ol Pâdişah,

Mustafaya söyledi bî iştibâh.» - - Mi'rac- Süleyman Çelebi

Bu akşam Peygamberimiz (S.A.S.) Efendimizin eflâke urûç ederek Cenâb-ı Hakkın:

Haremgâh-ı-visâle aldı tenhâ Ahmedi Mevlâ

O halvet oldu muhtas hazret-i-Sultan-ı-Kev'neyne

Beytinde olduğu gibi ilâhî vuslata mazhar olduğu mübarek bir gecedir. Bu mukaddes geceyi bütün mü'min kardeşlerimize tebrik ederiz.

Mi'rac, Allahın Peygamberi vâsıtasiyle insanların ve insanlığın ne büyük bir nusha olduklarını kullarına bildirmesidir.

Mi'rac, tasavvufta en büyük mertebedîr. Bu münâsebetle üstad Nusret Tura beyin tasavvufî bir makalesini koyuyorum:

«İnsanın akıl ve fikri kafasındadır. Aşkı gönüldedir. Gönül gerçi sinemizde gibidir, fakat her yerdedir. Görülmez gizlidir, kapalıdır. Âlem onun tasarrufundadır. Onun hükmündeyiz Oradan gelen emirleri akıl hemen yapar, yaptırır Onun alâkası olmadığı yerlerde akıl hükmünü icra eder, vazifelenir. İstidat-ı zâtî oradadır. Onu temiz tutmak lâzımdır.

Çünkü Allahın tahtgâhıdır. İnsanın insanlığı bizzât kendi hizmetindedir. Her maddenin atomuna saniyedeki binlerce dem ve hareketi o vermiştir.

Farkında olmadan ruhumuz nerelere gider gelir. Gönülden gelen haberleri şer sanmayın. Akıl yolundan geçerken şekil değiştirir. Akıl kemâle erinceye kadar adı nefistir. Sırat, mizan, hesap, kitap, vuslat, cennet, cehennem, kıyâmet ... Hepsi bu âlemdedir. Cinli, melekli büyüklü küçüklü hepsi bu âlemdedir. Hatta gönül mülkündedir.

Koşarken ölen hayvancıklar vardır. Her adımda milyonlarca cana kıyıyoruz. Kanımızda seksen milyar atomik hayat sâhipleri vardır. Fakat ey aşk, ey kisve-i âdemde cemâlini göstermiş mahbûb! Hepsi sana fedâ olsun.

Hazret-i-Mevlânâ'ya sohbet esnasında iblisi sormuşlar. «Sensin, demiş, biz İdristen bahsederken sen iblisi soruyorsun. İdris kimdir? deseydin yine sensin diyecektim» diye kocaman bir sır açıklamıştır. Hazret-i-Şems, Azraile: «Ey melek, bana gelip de nemi alacaksın? Ben canımı sen gelmeden çok evvel Rabbime gönderdim. Şimdi bir eski hırka ile birkaç okka kemik kaldı. Gel onları al» demiş. Bu da koca bir sır. Hazret-i-Peygamber: «Beni gören Hakkı görür» demiş, bu da acaib bir sır. Hazret-i-Allah «Ben insanın sırrıyım, insan da benim.» Bu da bütün açıklığına rağmen câhiller arasında yine bir sır olup kalmaktadır. Tevekkeli velîler: «Cehâlet gibi cehennem yoktur» dememişler.

OKUYUCULARIMLA (14.11.1966)

NUSRET Tura Beyin Resûl-ü Ekrem Efendimiz hakkında mühim bir yazısını koyuyorum:

«Ruh îtibariyle; Rabbimizin ilk sevgi tecellîsiyle yarattığı Nûr-u-Muhammedî asırlarca sonra kendisine lâyık ve münasip olan vücûd-u-Muhammedî'yi mekân ve libas edinerek zuhura gelmiştir. Âlem-i semâvatı ve âlem-i eflâki güzeran eden Ruh-u-Muhammedî babanın berzahından Süphânallah, ananın berzahından Elhamdülillah diyerek şühud âlemine dâhil olmuşlar; insanlığın kemâlatına ulaşarak Allahüekber tesbihatına müdâvim olmuşlar ve nihâyet 43 yaşlarında i'lây-ı kelimetûllah için bu selâmet yolunu biz ümmetlerine açıklamışlardır

«Doğdu ol saatte ol sultan-i din; nûra garkoldu semâvatü zemin» nağmeleriyle terennüm eden mevlidhanlar gönüllerimizde sâri olan nutfa-i peygamberiyi, o cevher-i asliyi huzur ve edeble karşılamışlardır. Onu niçin severiz? Aslımız olduğu için; bize Rablığı ve kulluğu öğrettiği için; âlemlere rahmet olarak geldikleri için, sevmek ve sevilmek keyfiyetlerindeki esrârı bildirdikleri için. Onu severiz. Seven; sevgilisini gücendirmemeğe gayret eder. Sevilen, sevenin kalbindeki sevgiyi arttırmağa çalışır. O, her ne kadar «Ben de sizin gibi bir insanım» demiş ise de gönlü Allah muhabbetiyle dolu olduğu için onun her hareketi Allahın emriyle, neşesiyle, sevgisiyle ayân olmuştur. Onun için «Beni gören Hakkı görür» demişlerdir.

Gönül âleminde de kemâlatı, idrâk-i meâliyi, nûr-u muhabbeti temsil eden; Hakkın kelâmını duyan ve niyâzını duyuran bir nûr-u ilâhiyi temsil etmektedir. O nûr kimin gönlünde doğduysa o kulun her hareketi Hakkın

arzûsuna uygundur. Esrâr-ı-ilâhiye ona fâş olur. Bütün müşküllerin şifresi oradadır.

Her gönülde bu ilâhi nûr; ulûm-u evvelin ve âhirin, esrâr-ı namütenahi gizlidir. Fakat benlik ve cehil, iptila, ihtiras, inkâr perdeleri çelik zırh gibi bu esrârlı ulûmu kaplamıştır, örtmüştür. Bu dünyâ âleminin geçici zevkleri ihtiyarlıkta son bulur. Peygamberimiz ceset olarak bin beş yüz sene evvel de var idi. Âşikâr idi. Bugün de onun nûru velilerinin gönlünde bâkidir.

Mısrî Hazretlerinin «Cemül-cem'le feth oldu ebvab-ı Hüda» buyurdukları gibi bu cem'iyet, bu tevhîd neşesi gönüllerinde Nûr-u-Muhammedî doğanlara mahsustur. Bir gönülde cin ve peri olursa, vücût da onların te'sirindedir. Gönülde para, akar, güzellerin sevgilisi varsa o gönülde put vardır, kilisedir. Allah sevgisi olan gönüller ise câmidir, Kâbedir. Tasarruf Allahtadır.

Bu tevhîd ilmi, Resûlallah Efendimizin ümmetine mirasıdır. O ümmet ki Beni İsrail peygamberleri gibidirler. Peygamberimizin sülale-i tâhiresi ataları İbrahim peygamberden beri başlar. Mânevi emirlerle kiminin oğlu peygamber kızına, kiminin kızı peygamber oğluna verilerek, atanarak Efendimize kadar gelmiş ve kemâlini bulmuştur. Efendimizin kemâlat nûru her varlığa te'sir etmiş. Kiminde ayân, kiminde nihân olmuştur. O nurdaki kemâlatı herkes istidadı kadar almıştır. Güzel kokulu çiçekler, kemâle ermiş meyvelar, sebzeler ve nihâyet veliler, idrâk sâhibi insanlar, onun nurundan her varlık hisselerine düşeni idrâk etmişlerdir. *«Zâtı ilme Mustafa, esmaya Âdemdir emin»* sözünde derin bir mânâ vardır. Ana baba çocuklarını terbiye eder gibi O da cehennem ile kabahat yapan ümmetini korkutmuştur. Mektepte sınıf geçmek arzûlarını tahrik için ana ve baba nasıl vaadlerde bulundularsa O da cennetle tebşir etmektedir ümmetini. Gece ile gündüz gibi olan cehennem ve cennet vaadleri kâmil, sadık, âşık, veli kullarına huzur ve cemâl vaadederek hatta peşin olarak sonsuz neşeler vermişlerdir Bu cümleleri Kur'ân-ı-Kerîm'deki satırlar arasında gizlemiştir. Hatta esrâr perdesini açmış bulmak, bilmek, olmak şifresiyle âşıklık makâmının zirvesinde Fenâ-ikül'den sonra beka billah mertebesinin sonsuz müjdelerini ümmetine bağışlamıştır. Bu ilmi zevk onun seçilmiş ümmetine mahsustur. Mevlânâ'mızın «Gök baba, arz anadır» buyurdukları gibi üm ana demektir. Analar doğurur, Onun ümmeti de gönül topraklarına ekilen aşk ve muhabbet tohumlarını kemâle erdirir. Türlü esrâr açıklar demektir.

Âleme âriflerin iki bakışı vardır. Hak gözüyle bakan habîbi, habîb gözüyle bakan Hakkı görür. Bu zât ehli olanların görüşüdür. Maadası arayıcıdır Vahdet-i vücutta göz, kulak, ağız, mertebesinde olanlar bulunduğu gibi lüzumsuz kıllar gibi idrâksiz olanlar da vardır.

Buhar tebellür ederse su olur. Su tebellür ederse buz olur.

Efendimiz tebellür etmiş bir ruhtur. Bilerek ve bilmeyerek kâinat onun ve halifelerinin hizmetindedir.

Her ne kadar *«Nas'la akıllarının yettiği derecede konuşun»* emri varsa da nas'ın Hak ile bâki olduklarını bilenler için *«Yağmadır, alan alsın»* diyerek cûş-u hurûşa gelen âşıkların sözleri birer nağme-i ilâhîyedir. Sâhib-i istidadın gönüllerinde onun zuhurunun görünmesi neşesiyle mestolarak söylüyorum. Namazlar niyâzlar, oruçlar, haclar bu neşeyi

vermezse neye yarar bu Müslümanlık? Müslümanlık hamallık değildir. Uçuştur, oluştur. Sözlerimiz âşık gönüllere merhem, dertlilere devâ, hastalara şifâdır. »

OKUYUCULARIMLA (21.11.1966)

ŞARKIŞLA'da Hürriyet İlkokulunun üçüncü sınıf talebesinden 330 numaralı Güven Özlü bana şu candan mektubu gönderiyor. Aynen koyuyorum:

«Kanıyla, düşünceleriyle şerefli bir Türk çocuğuyum Türk tarihindeki büyüklerimi tanımayı bir borç biliyorlım. Büyük Türk kahramanı Gazi Osman Paşanın mezarının hâlen nerede olduğunu bilmiyorum ve soruşturmalarıma rağmen öğrenemedim. Bana bunu lütfederseniz hem beni bilgi sâhibi kılmış olur ve hem de öğrendiğim bu bilgiyi sınıf arkadaşlarıma anlatmama vesile olursunuz. Hastalanmışsınız, hanımınız size iyi baksın, çünkü siz bize lâzımsınız. Ellerinizden öperim.»

Mektubunu okurken gözlerim yaşardı. İnşallah bu din ü millete hayırlı bir vatandaş olursun.

Gazi Osman Paşa vasiyeti mucibince Fatih Sultan Mehmed'in türbesinin bahçesinde kendi türbesinde medfûndur. Nasıl olur da hocalarımız size bu büyük adamlardan bahsetmezler. Hayret!

Rahatsızlığıma gösterdiğin alâkaya teşekkürler ederim. Günden güne iyileşiyorum. Gözlerinden öperim yavrum.

****

Balıkesir'de Nâdi Türkarslan soruyor:

«Kerbelâ için söylenmiş bir beyit vardır. Mümkün ise bunu da bir yazıp gönderin. Beyit şudur:

Düştü Hüseyin atından sahray-ı Kerbelâ'ya

Cibril git haber ver Sultanı Enbiyaya

Kâzım Paşa'nın benimsediği beyit için yazdığı mersiye şudur:

Zâlimler el vurup hep şemşîr-i-canrubâya

Kasdettiler serapa evlâd-ı-Mustafaya

Düşdü Hoseyn atından sahray-ı Kerbelâya

Cebril var haber ver Sultan-ı-Enbiyâya.

Hazret-i-Nusret'in dikkâte şâyân bir mektubunu teşekkürle koyuyorum:

«Alınan mektuplara göre arzû edenlerin isteklerine uyarak rahmân ve rahîm olan Allahın ismiyle ve izniyle Müslümanlığın başından başlıyorum.

İslâmlık, Müslümanlık selâmet dînidir. Bu selâmet; dünyâ ve ahret düşünceleri geçtikten sonra ruhunu, gönlünü dolduramayanlara mahsus gönül âlemi ifşaatından ve idrâkâtındandır. Kur'ân-ı-Kerîm'de yazılan

peygamberler bu âleme gelmişlerdir. Devrelerini tamamlamışlardır. Âdemiyet, Nûhiyet, İbrâhîmiyet, Mûseviyet, Îseviyet devrelerini ömrü boyunca geçirenlerin en son Muhammediyet neşesiyle yaşamak sıraları gelir. Dünyâdaki dinlerin en mükemmeli İslâmiyet ve Muhammediyet dinidir, tevhîd yoludur. İlâhi birliktir ki çokluğu üçe, ikiye indirdikten sonra birliğin saltanatını temaşa devresidir. Bir de fâni olmak neşesi, Hazret-i-Muhammed'in habîblik, Allah ile dostluk makâmıdır. Bu da Efendimize peygamberliğin verildiği 43-45 yaş arasındadır. Her peygamberin bir muarızı, bir inkârcısı vardır. Bu menfî tarafın varlığı müsbetin kemâlâtını arttırmak içindir. Hazret-i Allahın binbir ismi vardır. Bu isimlerden zâti idrâkâta yol vardır. İsimlerden müsemmaya geçmek ehlûllahın âdetidir. Ânın için havai, madde isimlerini, eşyâ isimlerini insana lâyık görmemelidir.

İnsan; gözbebeği demektir. Bir yağ parçasının göz'lük yapabilmesi için arkasında bir nur vardır. İnsanın da insanlık yapabilmesi için deryâyı ruhtan bir katre nasibi olması lâzımdır. Ruh vücuttan çıkınca kalan taştır, topraktır. O da aslına gider. Bu âleme inen ruh ya cesette kalır, o da toprak olur veya topraktan mamul cesedi de ruh yapar. Hayat mücadelesinde hangisi galip gelirse vücût mülkünde kumanda onundur.

Bu zıt kuvvetler ruh ve nefistir. Topraktan yaratılan insan, nebat, hayvan, insan kademelerine doğru yükselir. Bu bedenin m'racıdır. İnsanlığı bilmezse devrini yapamaz. Yine geri döner. Hayvan, nebat, toprak olurlar. Bunlar evvelden de vardı. Şimdi de var. Kıyamete kadar da böyledir. Bunlar zâti neşeye ulaşamamış, nefsini ve insanlığını bilememiş, Rabbine karşı "bigâne kalmış kimselerdir. Müslüman olanlar ibâdetle, güzel ahlâkla kendilerini kurtarmışlardır. Fakat bu sınıf son mertebeye ulaşmış değillerdir, cennet ehlidirler. Bir de aşk devresi vardır ki onlar huzur ehlidirler. Rablıkla kulluk, âşıkla ma'şûk gibidir. Ten ile can gibidir. Müsbetle menfî gibidir.

Efendimizin buyurdukları Hakkın kelâmında «Damarlarınızdan yakınım» sözü, Mansur gibi kabahat işlemememiz içindir. Yoksa bu yakınlık da iyilik ifâde etmektedir. Zarafeti, nüktesi olan bir sözdür. Kul ile Rab arasında öyle bir an varmış ki oraya melek, peygamber giremezmiş. Su bile sızmazmış. Şu halde orada kulun kulluğu erirmiş.

Bunlar aşk âleminin üniversite tahsili gibidir. Son sınıf dersleridir. İşte Hakkın istediğl insan budur. *«Ben insanın sırrıyım. İnsan da benim»* demesinin mânâsını gönüllerinize nakşediyorum. Bu makâma cennet, cehennem hocaları bile çıkamaz. Lâ'lü ebkem kalırlar. Âşıkların feryadını ma'şûk duyar. Gözyaşı nedir? Dimağdaki benlik ve ihtiras buzlarının gönül ateşiyle erimesinden hasıl olmuş damla damla sulardır. Melekler bunları yerde bırakmazlar. Hakkın istediği bu yaşlardır. Dayak yedikten sonraki yaşlar değil.

Ya'kûb Peygamber, oğlu Yûsuf Peygamberin kurtlar tarafından parçalandığını öğrendiği zaman ağlamaktan gözleri kör olmuş. Haktan gelen hitab-ı izzet şu: «Ey Ya'kûb! Oğlun için ağladın, gözlerin kör oldu. Sana peygamberliği ben verdim. Hattâ seni ben yarattım. Eşini, oğlunu sana ben verdim. Seni tecrübe ettim. Eğer benim için bir damla gözyaşı dökseydin sana derhal oğlunu buldurur, gönderirdim. Ben kapımda benden başkası için yaş dökülmesini istemem. Ben âlemlerin Rabbiyim, faili muhtarım. Zülcelâvelikramım» demiştir.

İlim sâhibi olmak isterseniz cehil kapısını, zengin, ganî olmak isterseniz fakir kapısını, varolmak, ebedî olmak isterseniz yokluk kapısını tutunuz. Orada bekleyiniz. Elbette ki en hayırli iş budur.»

OKUYUCULARIMLA (27.11.1966)

BERÂET Kandil-i-Şerîfi münâsebetiyle muhterem Nusret Tura Beyin göndermiş olduğu mektubu okuyucularıma arz ediyorum:

"Allah muhafâza buyursun bir gün bir mahkemeye yolunuz düşerse ya mahkûm olursunuz veyâ berâet edersiniz. Kazanırsınız ve kurtulursunuz. İşte İslâmların da yılda böyle bir kandilleri vardır. Maksat onların mahkûmiyetlerini önlemek, berâetlerini te'min etmektir. Kâmil insan; kendini hiç olmazsa her gün ve bilhassa gece yatarken muhasebe-i nefsini yapan insandır. Muhasebe-i nefs demek elinden, dilinden kimseye zarar yaptı mı? veyâ zarar yapmadı da iyiliği mi fazla geldi? diye ma'kûl insanın düşünmesi demektir. Öldüğü zaman mahkeme-i kübrâda, umum halk ortasında muhakeme edilip fenâ hüküm giyeceğine bu âlemde nefsimizi hesâba çekerek uslandırmak sûretiyle ıslah etmeye çalışmamız evlâdır.

Hayatta hem komşularımıza, hem âile efrâdımıza, hem de kendi kuvvetlerimize karşı sorumluyuz.

1 — Behey zâlim! Allah seni ve herkesi Âdem'le Havvâ'nın zürriyetinden halk etti. Yekdiğeriyle kardeş sayılan peygamberlerin de ümmetisiniz. Allah hepimizin Allah'ıdır, hâlikidir. Komşundan veyâ kardeşinden çalacağına, versen ne olurdu? Onunla kavga edip öldüreceğine "peki" deyip hoş görseydin ne olurdu? Senin varlığın Hakk'ın varlığı ile kâimdir. Bir an gelir vâr olursun, bir an gelir yok olursun. Kime ve nene güvendin ey gâfil, mücrim?

2 — Allah'ın âile efrâdın için lütten verdiği rızk parasını israf ettin. İçki ile kumar ile sarfettin. Onların sefil ve câhil kalmalarına sebep oldun. "Hepiniz çobansınız ve sürünüzden mes'ulsünüz" âyetini duymadın mı? Onları başıboş bıraktın. Daha çocukken Allah ve Peygamber korkusunu, muhabbetini onlara aşılamadın. Hayatlarını zehir ettin. Sana Allah analık babalık kuvvetini, fırsatını bunun için mi verdi? Cenneti ayağınızın altına bunun için mi serdi?

3 — Sen toprak ve nurdan, kesâfet ile ruhtan yaratıldın. Ruhun semâdan arza indiği zaman sana âşık oldu, elele verdiniz. Toprağa bend oldunuz. Bir müddet birbirinizle çekiştiniz. Fakat toprak, çamur, ahur size mesken oldu, gözünüzü oradan ayırmadınız. Halbuki Allah size "Şah damarınızdan yakınım" demişti. Bu yakınlığı aramadınız, bulmadınız. İdrâk etmediniz. Allah katında altın, gümüş, mücevher taştan sayılır. Saraylar, apartmanlar topraktan sayılır. Karı ve koca muhabbeti "meşrû değilse" şeytandan sayılır. Halbuki Allah Kur'ân-ı-Kerîminde "Ey nâs" dediği zaman düşük kaliteli insanları murâd etmişti. "Ey insan" dediği

zaman; orta idrâkli, fenâlıklardan kurtulmuş, hayret makâmında olanları murâd etmişti. Habîbine, kâmil insana da "Yâsîn! Ey habîbim" demişti söze başlarken. Sen bunlardan hangisine âitsin, hangisine mensupsun, biliyor musun?

Berâet Kandilinde bir senelik amelinin netîcesi iyi ise sağdan, kötü ise soldan verileceğine dâir bir inanç vardır. İnsan vücûdunun sağ tarafı vahdete, gayb âlemine işârettir. Sol taraf kesret ve şuhud âlemine ayrılmıştır. Bâzı uzuvlar ve bilhassa kalb soldadır. Sol taraf çalışır; işler. Sağ taraf not verir, iyi not alan cesetlere gayb âlemi açılır, ilim deryâsı nümâyan olur. Ehlullah bir ay, bir sene bir ömür beklemez. Hesâbını, kitâbını her akşam yapar. Bu sûretle Ramazan'a pâk bir nâsiye ile girerler.

Namazda mü'minin mi'racını mütalâa etmelidir. Ramazan'da ise Allah'ın tecellîsinl görmelidir, duymalıdır. O temiz ve lekesiz bir tahtgâh ister. Oraya nur ile yerleşir. Hazret-i Mevlânâ *"Açlık Tanrı sofrasıdır"* buyuruyor. Haddinden fazla yemeklerle süslü bir sofraya da "Firâvun sofrası"buyuruyor.

Emîn olun bu âlem her an Îsevisiyle, Mûsevisiyle, Muhammedîsiyle meşbu' bulunan bir âlemdir Zaman aynı zamandır. Peygamberlerden başka Nemrut, Şeddad, Firavun, Ebu Cehiller de bu âlemdedir. Hepsinin devri geçmiş ise de aveneleri vardır. Bâkîdir. Kötülüklerden arınmak, tevhîd ile makâm-ı zâta ermek Efendimizin şefaâti icâbındandır. Onun kanalı ve onun izi olmazsa Hakk'a varılmaz. Ömürler isrâf edilmiş demektir. Onun sağından, solundan, üstünden Hakk'a varan hiç bir yol yoktur. Onun öyle ümmeti vardir ki kendisini temsil eder. Onun huzûrunda durmak mi'rac yapmak gibidir. Etrafında dönmek, hac yapmak gibidir. Onun gönlüne girmek, Kadir Gecesini yaşamış gibi olup, bin aylık ibâdete bedel bir husûsiyet taşır. Âlemleri yaratan Hazret-i Allah dâima mevcuttur. Kıyâmete kadar da, sonra da vardır. Evvel de var idi. Onun varlığı Habîb'i ile müsbettir. Her dem habîbi de, âşıkları da vardır.

"Aşk nehrinin yatağı âşıkların iltisâk etmiş gönülleridir" diyen Hazreti Mevlânâ bizlere ümitlerle dolu bir ömür bağışlamıştır. Niçin gönül yoluyla zât-ı deryâsına varmıyorsun? Daha ne bekliyorsun? Beşer gözü maddîdir. Letâfet âlemini görmez, kesâfetten kurtulması lâzımdır.

Öyle insanlar vardir kl kimisi kandili, kimisi ayı, kimisi güneşi temsil ederler. Nurları gözlerinden ve sözlerinden fışkırır. Biz âciz kullar, gözü kapalılar onları göremiyoruz. Fakat yok değillerdir.

Vatandaşlarımızın bilemedikleri bir hâlimiz daha vardır bizim. Bu son kandilde, mahkeme-i kübrâda, huzur-u kibriyâda bu sırrı açıklamamızda zarardan çok fayda vardır.

Kimi güler, kimi gezer, kimi oynar. Fakat âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimizin öyle ümmeti de vardır ki sabahın seherinde, sînelerinin içlerine doğru coşarak akan yaşların iplik iplik dışarı taşarak

aktıkları vâkidir. Sebeb-i nisyan, cehl ve küfür ehlinin gafletleri dolayısiyle bu kandilde berâet edemeyenlerin hâl-i pür melâllerinin endişesidir. Bunu da bilmek lâzımdır ki rahmet; yerden göğe değil, gökten yere yağmaktadır."

OKUYUCULARIMLA, GÖNÜL (26.12.1966)

SENELİK iznimi kullanmak üzere Konya'da bulunmaklığım okuyucularımla haftalık müsahabeme mâni oldu. Bugünden îtibaren bu mâni zâil olduğu için memnu' olan mahrumiyet avdet etmiştir.

Bu münâsebetle büyük mutasavvıf Hazret-i Nusret'in gönül vâdisinde yazmış olduğu bir münâcâtı koyuyorum.

- GÖNÜL -

Ey benim serâzad gönlüm! Gülerim seninle; ağlarım seninle, yazarım seninle, okurum seninle... Her şeyim seninle ...

Yaş dökecek gözü, yalvaracak ağzı, inleyecek dimağı, çırpınacak kanadı, kâlem tutacak eli olmayan şu gönlüm ne yapsın? Sen için için yanmak için mi yaratıldın? Bilmem ki sen yaradanın sarayı mısın? Âşığın huzur ma'şûkun vuslat yeri misin? Âlem mi sana geldi de seni yarattı? Sen mi âlemin en eskisi, en kıdemlisisin de bu âlemi yarattın? Yoksa sen huzur-u İzzette ayılmayan bir sarhoş olarak mı kalacaksın? Ben senin ağzından çıkmayan söze söz demem. Hastaya ilaç veren sensin. Sıhhatta olanı hasta eden de sensin. Sen civar-ı rubûbiyette mükemmel bir saray mısın? Sende oturan kim? Sen âşıkta inlersin; gâfilde plân çizersin; âkilde düşünüp durursun; biliyorum. Sussam, *«konuş»* dersin. Gülsem, *«yarınından emin misin? Sana gülmek yakışmıyor»* dersin.

Ağlasam, *«ne gördün de ağlıyorsun?»* dersin.

Ey azîz kardeşim! Arkadaşım, yoldaşım, bir tanem. Seksen, yüz senelik bir ömür yaradanın katında bir demdir. Çünkü onunla geçen neş'eli ve huzurlu bir ömürdür bu... Ne olur? Bu tek sırrı bilen birini bul, ona teslim ol, o; sana Mûsâ'nın asası gibidir, Hazret-i Muhammed'in kitabı gibidir. Onun elini tut, kulağını onun ağzına daya, merâk etme, o sana paradan, puldan, cehennemden, cennetten, fırkatten, hasretten... bahsetmez. Bütün kâinatı hizmete koşan, lisan-ı hâl ile her zerreye mi'rac tavsiye eden o esanslı nefhayı sizin de kulağınıza üflesin..

O zaman nereden geldiğini, nereye gittiğini öğreneceksin ve idrâk edecek, öyle bir makâma ereceksin ki giden sen değilsin. Üzerinde yaşadığın âlemdir.

Bu âlem kimsenin değil. Yalnız senin mülkündür. Dilediğini azîz, dilediğini zelil eden sonsuz kuvvetin, kudretin nûrunun fışkırdığı bir gönülsün sen. O senin gönül tahtının üzerinde oturan sultânı gör. Hükmüne, emrine, fermanına râm ol. Tâbi ol. Sesini kes. Örümcek yuvası gibi olan dünyâ evinden dışarı çık. Dünyâda telefon ve telgrafla konuşursun. Bu topraklı iklimden dışarı çık, görmeğe alış, gördüğün de aynadaki cemâlindir.

Ben gaflette kalanların haline ağlıyorum. O bana gülme diyor. Bu tecellîlere, bu azîm saltanata gülesim geldi. Bu defâ yanımda ve karşımda *«refik-i âlâ»* dil-i dânâ ağlama dedi ve sordu. Hayatından memnun musun? Gelecekten emin misin? diyor. Gülemez ve ağlayamaz oldum. «Behey kör. En büyük arzûn olan vuslata erdiğin zaman niçin ağlıyorsun? Yoksa bana naz yapmak küstahlığında mısın? Yoksa gözündeki benlik perdesi cemâlimi görmene mâni mi oluyor? Huzurumu buldunsa, cemâlimi gördünse, zâtımda fâni oldunsa nasıl ağlayabilirsin? Nasıl gülebilirsin? demişti, fakat ben secdede idim, tâkâtim tükenmişti

****

Ey benim sevgili Rabbim!.. (Kıyamet günü ne yer kalacak, ne gök) diye vaaz eden hocaya gülüyorum. Hocam zâten ne yer var, ne de gök. Bunlar takma isimlerden yapılmış, örülmüş gaflet perdeleridir. (Rabbimin cemâlinden başka birşey yok) diyorum. Benimle alay edip gülüyor. Tekfir ediyor. Acaba hangimizin sözü, îmânı, itikadı daha doğru? Bunu bize bildiriver? Ey Rabların Rabbı efendim.

İstediğin zaman canlar yakan bir müstebit; istediğin zaman çok kıskanç, istediğin zaman bütün günahları bağışlayan, affeden, hoş gören bir lütfedici olduğunu söyle... İstersen aşk cenginde ölenleri; kendi nefesinle diriltmekte olduğunu da söyle. Gözyaşı, feryat, talep, hasret, tazarru'... Bunlar hep varlık hastalığının sayıklama nöbetleridir. Şu da var ki delikten giden su gelenden fazla olursa yalak boşanır, tıkanırsa yalak taşar.

Kendini kaybeden bir adam; güzellikle çirkinliğin, büyüklükle küçüklüğün, iyilikle fenâlığın, doğru ile eğrinin farkında olur mu?

Bu âlemde kâh ben onlara ayna oluyordum. Kâh onlar bana. Şu anda birbirimize ayna olduğumuzun da farkında değilim. Bazı yerlerde taş altın kıymetindedir. Düşman karşısındaki mevzilerde olduğu gibi...

Bazı yerlerde altının taş kadar kıymeti yoktur. Suda, karada, ölüm anında. Şu halde bütün kıymetler nisbîdir. Lüzum ve ihtiyaca göre kıymetlenirler.

Gel kardeşim gel! Arzın kesafetinden kurtul. Gözünü gönlüme dik. Gönlümde eri. Kaybol, ben ol. Nur ve idrâk âlemine dal. Varlık şişesinin kapağını aç fenâ kokular çıksın. Yokluk kokusu, Tanrı esansı doldur şişene, Çünkü her taraf bu rayihanın çeşnisiyle dopdolu!

OKUYUCULARIMLA (02.01.1967)

MUHTEREM Nusret Tura Beyin Ramazan vesilesiyle yazdıkları namaz ve oruç hakkındaki yazısını aynen koyuyorum:

Salat = Namaz kılmak. Namaz, mü'minin mi'racıdır. Kıyamda durduğumuz zaman (A) harfini yâni ağaçların ömürleri boyunca ayakta bulunmalarını temsil etmiş; rükû'da hayvanlık makâmına intikal ederek eski (Dal) şeklinde yazmış olan bir vücûd hareketini yapıyoruz. Secdede (Mim) harfini yazarak insanlığa erişmemizin şükrünü yapmış oluyoruz. Bu hareket Hakk'ın (Vescid vaktirib = Secde kıl yaklaş) emri mucibince Allah'a yaklaşmanın bir sembolüdür. (Mim) harfi Muhammediyet makâmının feyziyle kemâle ulaşmak mânâsını da vermektir. O zaman Elif yâni âdemiyetin baş harfi vahdet-i vücûdu gösterir. İnsanın kıyamda durması da on iki noktanın üstüste gelmesiyle yedi noktanın meratib-i nefsiyeyi göstermesi dolayısiyle etvar-ı seb'a derler. Daha üste gelen beş noktaya da hazerat-ı hamse derler ki bu makâma erenlere hazret denilebilir. Elif'den sonra gelen (Dal) harfi de su, ateş, hava, toprak dediğimiz dört unsurun kemâliyle yâni mutedil olarak birleşmelerini gösterir. Bu kimseye âdem-i ma'nâ derler ki insanın ceddi olan Âdem Peygamberde makâm-ı âdemiyeti gösterir. Yoksa hattıüstüva taraflarında çepçevre âdem hayatının başladığına delâlet eder.

Her zerre mi'rac ve kemâlata yükselmektedir. Ölüp dirilmek ve başka başka neşelerde, şekillerde tezahür ederek tekemmül etmek sûretiyle insan sûretinde son haddini bulmaktadır. Fakat ruhi tekâmül de ancak makâm-ı Muhammediyette kemâlini bulur. Nitekim velîlerden bir zât rüyasında Fahr-i Âlem Efendimizi görmüş ve yüksek bir âlim olarak tanınan şahıslar hakkında malûmat sormuştur. Efendimiz filânca zât benim yolumu tâkip etmedi. Filânca zât benden öne geçmek istedi, geçemedi. Bir başkası açıklardan dağlık yoldan beni geçmek istedi ve nihâyet hepsi düştüler. Uçurumlarda kayboldular. Yalnız hiç ummadığınız bir tanesi beni izledi ve yüksek bir şahsiyet olarak hedefe vardı, buyurmuşlardır ki bu iş kemâlât işidir. Âlimlik taslamak, hocalık etmek, zengin olmak, yüksek memuriyet-lerde bulunmak keyfiyeti değildir. Yokluk, mahviyet, tevâzu yoludur. Yokluğa uğramadan ebedî varlığa ulaşılmaz. Ölümde hayat, hayatta kısas vardır. Namaz biter. Hakkın huzurunda oturarak konuşarak, gönlümüzdeki talepleri dışarı vurarak her şeyi isteriz. O da verir ve vereceğini vaadeder. Bâzı isteklerimiz zamanı gelinceye kadar gecikir. Kulun arzûsu Hakkın arzûsuyla olursa o iş derhal olur. Namaz onun vergisi için bir vesiledir.

Oruç = Savm.

Avâmın muhâl zannettikleri vuslat, ikiliğin muhabbetle bir oluşu için iki şekil vardır. Ya kul Allah'a doğru mi'rac eder, yükselir. Bu hal namazda ve tefekkür halinde olur. Yahut Hakkın tecellîsiyle, tenezzülüyle, lütf-u keremiyle hâsıl olur. Tenezzül kelimesini anlaşılması için kullandım. Şeriat ehlinden başka yol bilmeyenlerin katında tenezzül kelimesi kullanılmaz, günahtır. Halbuki tasavvufta Allahtan başka varlık yoktur; şirktir, küfürdür. Yalnız; mertebelere riâyet etmek lâzımdır. Evet hep O'dur.

Fakat bilenler için nurlar, feyizler saçan bu cümle noksanların, idrâksizlerin fehmiyle bağdaşamaz.

Gönlümüze cin, peri dolarsa deli oluyoruz. Allahın nuru dolarsa niçin velî olmayalım? Esâsen Rabbimizin «Acıktım, beni doyurmadın. Hasta oldum, ziyâretime gelmedin. Ey Habîbim o toprağı atan sen değilsin benim, kulumla benim öyle ânım olur ki aramıza ne Nebîyyi Mürsel, ne de melek-i mukarrib girebilir!» Kelâm-ı kudsîleri zühre yıldızları gibi gönül semâsında idrâkimize nur saçmaktadır.

İşte Hakkın tecellîsi; nurunun istilâsı Ramazanda olur. Vuslat budur. Oluş budur. İdrâk budur. Bu oluşu müsbet ve menfî tellerin birleşmesiyle hâsıl olan nura benzetmek kâbildir. Bu neşeyi hayatta zevk etmelidir.

KADİR GECESİ (08.01.1967)

HAZRET-İ-NUSRET'in Kadir Gecesi münâsebetiyle «Milliyet» için yazdığı bu yazıyı minnetle koyuyorum. Bu vesile ile yakınlık perdeleri birer birer açılmış bulunuyor:

«Bu mübarek gece için kitapları dolduracak kadar yazılar yazılmıştır. Bu gece, hemen hemen herkes matlup ve muhit olanın, gizli zannedilip de âşikârdan âşikâr olanın kendi kendisini ilan ve en mühim sırrı ifşa edişidir.

Kur'ân-ı-Kerîmde Kadir Gecesinde neler indirildiğini ve bunların idrâklerimizin verasetinde bulunduğunu söyledikten sonra Kadir Gecesinin faziletinin idrâk edilmediği, bin aydan hayırlı olduğu: çünkü bu demde Rabbimin izniyle melâike ve ruh tenzil etmektedir. Onların arza inişi selâmet vermek içindir. Her işin hayırlısı halk edilmektedir. Gerek bu iniş ve gerek selâmet tevzii fecir zamanının zuhuruna kadardır, denilmektedir.

Âlimlerin, tefsircilerin, fıkıhların sözlerini uçaklara hayretle bakan köylüler gibi; zekâ oyunlarını düşüne düşüne seyreden çocuklar gibi uzaktan dinlemeyin. Bu sözleri söyleyen ağıza kulağınızı verin. Yüzünün çizgilerinden gizli ve sırlı sözleri keşfedin. Çünkü sevgilisinin yüzünde dolaşan göz izlerini görebilen âşıklar vardır.

Mübarek Ramazanda Hazret-i-Mevlânâ'nın buyurduğu gibi Peygamber sofrasına, oturanlar yâni mahdut ve basit gıdâlarla nefsini körleten, açlığını giderenin gönül gözü açılmaktadır. İdrâk kulağı; ayak sesinde, mevzun seslerde Rabbimizi anan nağmeler duymaktadır. Altın döğen topuzların Allah Allah feryatları da bu kâbildendir.

Her nefeste «Hu!» diye onu zikreden ve bu ifâdeleri kağıt üzerine aksettiren tebellür etmiş ruhlar vardır. Oruçlu olarak açlığı tadan kimselere gelen sabırlı bir huzur, neş'eli bir tadış ve duyuş ve en sonda eriyiş ve hakîkatte gaib oluş vardır. İşte bu kendi kadr ü kıymetini biliştir. Ama olduktan sonraki biliştir. Nakil ve okuyuş değildir. Ruhlar ve melekler

nasıl iner ve neredediler? Hiç bunu düşündünüz mü? Evvelâ bu iniş, çıkışların gökte değil; gönül semâsında olduğunu bilmelidir. İnsan toplumu arasında zenginler, fakirler, sivil paşalar, milletveklleri gezerler de teşhis edemeyiz. Nitekim güneş, güle de, bülbüle de, hayvana da, insana da, leşe de... konar, Fakat güneş yine güneştir. Nûr yine nûrdur. Nûrun temas ettiği şey daha ziyade âşikâr olmuştur. Teravih; bizi ruhlaştıran bir namazdır. Nûr da bizim ne olduğumuzu gösteren bir aydınlıktır. Nûr bizi aydınlatır. Bizim nûra bir etkimiz olamaz.

Biz nûrun arza değdiği saha içinde bulunuyorsak birbirimizi görebileceğimiz tabiidir. Gölgede olursak biz yine nûr tarafından bilvâsıta görülüyoruz. İstediğimiz; güneşten feyz alamıyoruz ve onu göremiyoruz. Gaflet gölgesindeyiz. Allahın bütün nimetlerine, kuvvetlerine (ki melek kuvvet demektir) sâhibiz. Bütün kâinat ve melekler emrimizdedir. Tasarruf kâbiliyeti bizdedir. Kumanda bizdedir. Kendimizi bilemediğimiz için, kadr ü kıymetimizi değerlendiremediğimiz için zillette kalıyoruz. Yüzümüzü, gözümüzü nûrdan çeviriyoruz. Bize tâbi olanlara iltifat ediyor. Yüzümüzü, idrâk veçhemizi maddi âlemden ayıramıyoruz. Gözü açık kemâl ehli için her gün bayramdır. Her gece kadirdir. Çünkü kendisini bilmiştir. Mi'racın son kademesinde olduğunu, bütün eşyânın mi'rac için kendisine müteveccih olduğunu anlamıştır. Kendisinin; kâinatın efendisi olduğunu öğrenmiştir. Allahın habîbinin habîbi olduğunu bilmiştir. Ah benim kudret, kuvvet sâhibi Allahım! Nice şahısların nice fecirleri ibâdetle geçti. Sokak sokak, câmi câmi dolaştılar. Senin Kadir Gecesi olan lütf u kereminden bir nebze koku alamadılar.

Evet. Yirmi yedi günlük perhiz ile erimesi beklenen kalblerin çoğu kasvetli ve taştan katıdır. Çoğu çöplük olmaktan kurtulamamıştır. Ey ağabeyler, ablalar, kardeşler!. Gönlünüzde Nûr-u Muhammedînin, sevgi ve saygı güneşinin doğması lâzımdır. Gönül sâhibi her insanda bir gün bu güneş doğacaktır. Bu idrâk uyanacaktır. Hayvanlarda gönül yoktur. Sen kâinatta nice noksanlıklardan geçerek bugünkü insan şekline eriştin. Hakkın sevgisine mazhar oldun. Nankör olma. Seni ilk seveni sev. Onu ara. Bulmadan rahata kavuşacağını zannetme. Milyonlarca sene güneşin, ayın, yıldızların dönmesi hep senin zuhurun içindir. Sen kendini bilirsen kulluk kafesinden çıkar, kurtulursun. Bu, bir hastanın ilaçlarla, perhizlerle sıhhate kavuşması ve sonra her tedbiri terketmesi gibidir. Âlem senin zuhurun için yaratılmıştır. Sen de Allahın tecellîlerine yazı tahtası gibi olarak yaratıldın. Sen konuşan Kur'ânsın. Hakkın sevgi sözlerine muhatap olan bir ma'şûksun, Merdut olma, matrut olma, senin sûretine bakarsak topraktan yaratılmış bir âcîzsin. Seni diri tutanı anlayıncaya kadar âşıksın. Bir de ruh dediğimiz nefha-i ilâhiye senin vücûdunu kendi zâtı için bir elbise olarak kullanmağa başladı mı bu koca kâşanenin sâhibisin demektir. Madde âlemi senin huzur-u pâkinde boyun bükmüştür. Şu halde sen âlemin kıblesi, kâbesi oldun. Böyle bir gönül tavafa lâyıktır. Sen bu iptilâ ve ihtiras âleminde kalan imamların da kıblegâhısın.

Sen *«İnsan benim sırrımdır, ben de onun»* hitabına mazhar olmuş olursun. Sözlerin, yazıların ölüleri uyandıran bir nefha-i-rabbanî olmuş olur, çünkü sözün Hakk sözüdür. Nefs sözü, şeytan sözü, vesvesenin uyandırdığı hayal âleminin hitabı değildir.

Sevgililerin de ölümü tatma; ebedî hayata ulaşma zamanı bir gün gelecektir. Sen bu düğünü bu âlemde tat ki hünsa olmadığın anlaşılsın.

Çünkü ne varsa buradadır. Burası dünyâyı denî değil, vuslatgâh-ı ebedî, saltanat-ı nâmütenahî, idrâk-i sermedî, neş'e-i Muhammedî ve makâm-ı Muhammedîdir. Kadir Gecesi; kendi kadr ü kıymetini idrâk ettiğin şâhâne bir gecedir.

****

Eyüp Sultanda Şah Murad dergâhı meşayihinden Abdülkadir El Belhi Hazretleri de 1341 senesi Kadir Gecesi rıhlet buyurmuşlardır.

Cemâl âlemine teşrifinden devâmlı olarak iki gün:

Bugün bahar geldi vuslat eyyamı geldi
Bu gece Kadir Gecesidir vuslat eyyami geldi

meâlinde olan beyti okumuştur.

OKUYUCULARIMLA (16.01.1967)

HAL dilini pek güzel tekellüm eden Hazret-i-Nusret Tura'nın Bayram hitabesini koyuyorum:

«Şükürler olsun bayram geldi. Allah cümlemize yâni Milliyet gazetesini yazan ve okuyanlara nice idrâkli Ramazanlar ve bayramlar yaşamayı nasip eylesin. Âmin.

Öyle ya. gökte ay görüldü. Ramazana gireriz. Otuz gün kadar sonra yine ay görünür. Bayrama gireriz

Gönlümüzün zât-ı semâsında ay görürüz. Yâni şems-i hakîkatten nur alan insân-ı kâmile ulaşırız. Ramazan yaparız. Kamil insan gönlü ilâhi tecellîlere sahnedir, aynadır. Allahın celâl tecellîsini; ayın, güneşin sıcaklığını sakladığı gibi kendinde hıfzeder. Bakanlara yalnız nûrunu aksettirir. Gittikçe büyür. Oruç tutanların da feyzi ve ilmi artar. Kendisini görmeğe, anlamağa başlar. Dervişler bu mahrumiyet günlerini kırka çıkarırlar. İsmine «Erbain» derler.

Hak sevgilisi herkes bu erbaini; bu kırk günlük çile ve mahrumiyet devresini yaşar, çoğu bilmez. Fakirlik, hastalık, âşıklık, evliliğe intizar, işlerin düzgün gitmemesi, sınıfta kalmak, şansı ters dönmek gibi zıt keyfiyetler celâl tecellîsindendir ki mevsimlerin kışı, günlerin gecesi saadete namzet kimselerin felâketli günler geçirmesi gibidir. Cenâb-ı Hak *«Cemâl'im Celâl'imi örter»* buyurduğu gibi ümitle, sabırla beklemelidir ki her gecenin bir gündüzü, her kışın bir baharı ve yazı, her gamlı günlerin bir de sevinçli yılları gelecektir.

Gafletle geçen ömrün bir de irfanla, huzur içinde geçecek feyizli seneleri vardır. *«Yüksel ki yerin bu yer değildir, dünyâya geliş hüner değildir»* sözünü söyleyenin ruhu şâdolsun.

Bu âlemde doğmak, yaşamak, ölmek bir tren yolculuğuna benzer. Bir tarafta ölürsünüz, fakat diğer tarafta dirilirsiniz. Başak ölür, buğday olarak dirilir. Buğday ölür, un olur. Un ölür, ekmek vesaire olarak nam alır. Soframızda olan ekmek, et, salata, sebze, pilav, meyve, su vesaire bizim yememizi, biz de fâni olmalarını, mi'raç yaparak insan olmalarını isterler, beklerler. Bu hal kanun-u ilâhî icabıdır. Her şey doğar, coğalır, ölür, dirilir. İnsana neşe veren hakîkate müteallik esrârlı yazılara da peygamber sofrası derler. Sofra kurulmuştur. Kim elini uzâtırsa o rızkını alır. İlim sofrasında utanmak olmaz. Ye, iç, israf etme. Her maddesinde, sen de Allaha fâni ol, yok ol. Hak ile hak ol ki mi'racın tamam olsun. Yollarda kalma. Hayvan kursağına sapma.

Nasıl olsa hastalıklarda, pisboğazlıkta perhizler vardır. Her din böyledir. Senin de organların dinlensin. Gönlün ile aklın arasındaki kalın benlik bulutları dağılsın ki güneşten, zât âleminin feyzinden istifâde etmiş olasın.

Halk, Muhammed ümmetidir. Beni İsrail peygamberlerinin âyarındadır. Değilseler bile öyle farzet. Dışta olan şeyleri bırakın da hiç olmazsa birkaç sene gönül âleminden, aşk duygularından bahsedin. Halkı ulu dergahın dışında bırakmayın. Kendi benliklerinin içinde hazineler var. Her gönül kuyusunda bir Yûsuf var. Her Ahmed'in içinde bir Ahmed; her Ayşe'nin içinde bir Ayşe daha vardır. Onlara hitab edin. Onlara deyin

ki: «Sen eşref-i-mahlûkatsın. İslâmsın. Selâmete ermişsin. Muhammedîsin ilim ve irfana ermişsin. Mevlevîsin; sine-i sûzan, aşk-ı rahmân, muhabbet-i yezdan, ayine-i devran... sendedir, aşk ile yan ki nur olasın!»

Gecenin ilk saatleri ayyaşların, müsriflerin, kumarbazların saatidir. Orta saatleri balıkların ve diğer hayvanların ibâdet saatidir. Seher vakti de yarım saat ara ile üç melek feryat eder. Yalvararak inilti halinde konuşur. «Ey âsıklar, ey derd-i aşk ile ciğerleri yanıklar. Uyanın, kalkın. Saatlerce sizi bekleyen Rabbiniz huzuruna çağırıyor Bu saat vuslat vaktidir. Uyku vakti değildir. Sohbet vaktidir. Dertleşme, halleşme vaktidir. Mevlâ her istediğinizi verecek. Semâ-i zâtınızdaki sonsuzluğa bakınız. Gaflet uykunuz dağılsın. Ma'şûk olmak istemez misiniz? Gönlünüz Hakk'ın nûruyla dolsun da vücûdunuzda tasarruf onun olsun istemez misiniz?»

OKUYUCULARIMLA (23.01.1967)

Nusret Tura beyin okuyucularım tarafından ehemmiyetle tâkip edilen yazılarından birini sütûnuma koyuyorum:

«Zengin olsam bir ahlâk termometresl fabrikası kurardım. Şöyle ki: İdrâk ve ahlâk civasını yine şişeye koyar, reomür ve santigrad yerlerine akıl ve nefis dereceleri derdim. Aklın en yüksek mertebesinin hizasına nefsi sâfiye yazarım, ondan üstün dereceye de makâm-ı aşk diye isim takarım. Çünkü orada akıl; âciz kalmıştır, yanarım diye korkar. Orada akıl küllî akla intikal eder. Derecenin bu yükselişi Zülcenaheyndir. Hoş alçalışı da öyle ya... Sıfırın altındaki in, cin, vesvas, hannas ve nihâyet şeytan-ı-kâmil, iblis-i-lâin makâmıdır.

İnsan; kâmil insan olmuşsa akıl ve idrâki en yüksek derecededir. Renklere esir olan saf ve renksizlik makâmında ise tasarruf kuvvetini kullanmak ve kullanmayarak neş'e-i-kül'de yâni ân-ı-dâim zevkinde kalmak vardır.

Binaenaleyh insan bütün mertebeleri câmidir. Arif, kâmil, vâsıl olabilir. *«Esfeli sâfiline reddettim»* hitabına ve tecellîsine hedef olanlar da vardır ki şeytanet deryâsında yüzerler. Şu halde peygamberimizin «Cennet, cehennem bu dünyânın neresine sığar?» diyen bir Araba verdiği cevap mânâlıdır. *«Gece ile gündüz gibidir»* demesi gibi gönlünde ilâhî nur doğan kimse gecenin karanlığından habersizdir. Gönlün nûraniyetinden gâfil olanlar için kesîf bir karanlık hüküm fermâdır.

Yalnız şuna müteessir oldum ki muhterem hocalarımız câmilerde, radyolarda Ramazan ve Cuma vaazlarında hep avam sohbetiyle, âmiyâne mîsâllerle âşıkları dilhûn ediyorlar. Meselâ yaramazlık yapan bir çocuğa ana baba evvela nasihat ederler. Sonra sırasıyle tenbih, tekdir, dayak faslına geçerler. Mektebe devâm eden çocuklarda bir duraklama oldu mu? Vaadler devresi başlar. Çocuk sınıf geçince birçok hediyelere nâil olur. İşte Kur'ân-ı-Kerîm'deki cennet vaadleri, cehennem korkutmaları da bu kâbil cezalar ve mükâfatlardır. Hayatın ve ilmin zevkini alan bir çocuk; vaadler ve mükâfatlar son bulsa da okumağa devâm eder. Hatta gece gündüz devâm eder. Okuma, deseniz bile okur. Adam olacak,

para kazanacak, sevdiğiyle evlenecek, yuva kuracaktır, vuslata erecektir.

Herkes çocuk mudur? Herkes yaramaz mıdır ki vâizlerimiz cehennemlerin envaiyle uğraşırlar. Hem yanarlar, hem yakarlar o cehennemde. Fakirlerin ahlâkı bozulmasın diye cennet vaadleri vardır. Arabistan'ın sıcak iklimine karşı mutedil iklimler; akarsular, istemeden sunulan yemekler, içkiler, kimine huri, kimine gılman vaadleri hep insanları güzel ahlâka çekmek içindir. Kimine rahat, kimine gırtlak, kimine cinsiyet neşeleri gerilmektedir.

Halbuki ey hocam! İnsan yalnız mide değildir, tenasül âleti değildir. Hatta ciğerlerdeki gibi hava ve hevesten de ibaret değildir, bunlar teferruattır. İnsan gözbebeğidir. Hem de âlemin gözbebeğidir. Gönülden aldığı nur ile aydınlanan dimağın penceresidir. Nur alış verişi oradandır. Niçin bunlardan bahsetmiyorsun ey hocam? Attan, eşekten bahsedersin de üzerindeki süvâriden bahsetmezsin. Câmie girerken külotun temiz olmasını söylersin de gönül temizliğinden bahsetmezsin. Vücûd arabasının can gibi bir binicisi vardır, ondan bahset.

Atın özengileri altından, mobilyası ipekten olmuş kaç para eder? Müşterisi kaatil, hırsız, kumarbaz olduktan sonra. İbâdet, vücûd hareketidir. Ruh gönüldeki sultandır. Ceset için çalış, fakat ruhu unutma. Cesedin hareketi ruhun temizliği nis betinde olsun.

Ey hocam, bu asırda Kur’ân'ın cehennem ve cennet âyetlerini bırak. Zaman âhir zamandır. Ömürler yüz senenin çok altındadır. Çabuk ol, huzur-u ilâhiyeye varalım. Sırât-ı-müstakîmi çok uzâtma. Dimağ ile akl ile gönül arasındaki bu yolda mekik dokuyan Cebrâili anlat.

«Ben ona ruhumdan üfledim. Canımdan can verdim» sözlerini anlat. *(Bana bakan, benim hakîkatimi gören Hakkı görür)* sözünü izah et. *«Her ne tarafa dönsen Allahın cemâlini görürsün»* buyurulmuş. Bu ne gönülleri ferahlatan; birdenbire nur tufanını andıran bir sözdür? Demek sen gönüllerdeki nur ve tecellî ile kıble olmuşsun. Nereye döneceksin? Herkes sana dönecek! Allahla kulun arasını açma. O senin gönlüne olan tecellîsiyle sende tasarruf edecek. Sen fâni, o bâki olacak. İnsan âlemde Hakkın kelâmı olan Kur’ân gibidir.

Bunları söyle Gönlümüz şen olsun. Eğer idrâk gözün açılsa zemin mest, âsûman mest, cihan mest, mekân mest, lâmekân mest diyen şairin şiirinden, sarhoşun şarabından bir kadeh al!»

OKUYUCULARIMLA (30.01.1967)

BUGÜN Hazret-i-Nusret'in okuyucularımın arzûlarına uyarak bir mektubunu koyuyorum:

«Bendeniz yalnız sevmek ve sevilmenin yollarını göstermek ve bu yolda yürümek isteyen vatandaşlarıma yardımcı olabilmek için dünyâ yolu üzerindeki o uzun kervana dâhil olan bir yolcu imişim. Geç de olsa bunu anlayabildim. Bu kervan hac, aşk, vuslat kervanıdır. Başında reis Efendimizdir. Dâima ileri baktığım için geriyi görmeyiz. Gözümüz dünyâmıza bakar görünür. Ayaklarımız da yürümektedir ama gönlümüzün etrafında döner dururuz.

Ey insan! Kendi başına bulamayacağın nice meçhuller var. Çözülmesi icabeden nice düğümler var. Bilinmesi icab ederken bilemediğin nice sırlar var. Emniyet ve sükün içinde nasıl yaşıyorsun hayret ediyorum.

Karıncanın terazisi dağı tartmaz. Onun himmetiyle dağlar delinmez. Sen de karınca gibi acz içinde kalıp kötü kötü düşünme. Parmağını gözünden çek ki güneşi ve ay'ı görebilesin. Hakkın kaza okları sebepslz atılmış değillerdir. Onlar yaralayacak gönül ararlar. Gayb rüzgarı bu cihanı kâh harap eder, kâh mâmur. Senin cehlin bunu anlamânâ mâni oluyorsa sus, seyirci ol. Bir gün hikmet hocası seni de bulur

Meçhullerle dolu olan bu âlemde gamsız ve tasasız yaşayanlara bir müddet uymak lâzımsa uy, fakat uyanık ol. Âlimler bile kendi ilimlerine, kendi iddialarına birçok delil bulurlar. Netice olarak kendileri de şüphe içinde kıvranmaktadırlar. Çünkü bu yol yokluk yoludur. Acz ve iftikar yoludur. Meçhule dayanan bilgi kaynaklarına ağzını dayayıp ömrünce onunla iktifa etme. Çünkü o süt değil, tatlı sudur. Seni beslemez, doyurmaz. Aklın varsa o emziği at. Okumakla, yazmakla, düşünmekle, havailikle ömür geçirenler olduğu gibi aşkı fısıldayanlar, aşk terennüm eden âşıklar bir gün kendilerine bir sırdaş, bir kafadar, hatta bir ma'şûk muhakkak bulurlar.

Cinsin cinse incizabı umumidir, hattâ bir kanundur. Mekteplerde bile zekiler, gevezeler, ayyaşlar, pısırıklar, çapkınlar, korkaklar birbirlerini buldukları gibi bu hayat mektebinde de Hak âşıkları birbirlerini bulurlar. Onların hususi kokuları, yokluk parolaları vardır. Gülerler, neşeli ve memnun görünüp de gözyaşlarını sinesinin içine akıtanlar da vardır.

Bu âlemde öyle bedahetler de vardır ki çocuk kalmış ak sakallı, çocuklukta ısrar eden ihtiyar âlimler bile vardır ki birbirlerini arayıp bulurlar. Herkes kafasına ve gönlüne göre birkaç arkadaş bulur da âşıklar bulamazlar mı sanki?

Aşk öyle bir zehirdir ki ondan lezzetli bir şerbet yoktur. Aşk öyle bir hastalıktır ki ondan âlâ bir sıhhat bulunmaz. Aşkın kıymeti, değeri kökündedir, yokluktadır, hiçliktedir. O aynı zamanda öyle bir ateştir ki yedi cehennemin ateşi onun yanında bir kıvılcım kadar kalır.

Toprak, su, ateş her kiri, her pisliği temizler. Aşk da gönül kirlerini temizler. Yıllarca istiğfarla, ibâdetle temizleyemediğin gönlünü aşk bir anda temizler. İnsanlar temiz olan ruhlarını, akıllarını kabahatlerle kirletirler. Kabahat, küfür ve bilhassa bigânelikle, alâkasızlıkla harap ederler.

Halbuki biz insanlar Allahın aşkının, ilminin, güzel sıfatlarının mazharıyız. Her nefeste lütf u keremiyle karşılaştığımız bu ulu dergâha karşı bigâneliğimiz ayıp ve günah değil mi?

Allah yanıkları dünyâya da uhraya da îtibar etmezler. Molla Câmi Hazretleri, *«İstek endişesini gönülden çıkardım. Sen ne istersen ben de onu isterim»* diye tam bir tevekkül ve teslimiyete boyun eğmişlerdir. Can âleminde yüzlerce sene bir saat gibidir. Beşeriyet icapları arz üzerindedir. Ebedî ruh ve hayat âleminde zıt sıfatlar da yoktur. Orada her an bahar hayatı, ebedî bir nur âlemi vardır. Çünkü zâta mahsustur.

İnsan kendinden kendine yol almayı bildiği, becerdiği nisbette cehilden kurtulur, cennete girer. Hiçbir şey yoktan yaratılmış değildir. Var olan bir âlemin zuhurudur. İnsan kendinden evvelisi'nin ve sonrası'nın perdesidir. Vücûdsuzluk vücûdum oldu. Sermâyesizlik sermâyem oldu. Ne vakit ki varlıkları içine alan yokluk azametinin içine düştüm. Öyle bir iktidar ve kuvvetle canlandım ki hayat sâhiplerinin bu yokluk ve sonsuzluk azametinden hasıl olduğuna inandım ve gördüm. »

OKUYUCULARIMLA (06.02.1967)

Bazı okuyucularım Hazret-i-Nusret'in adresini soruyorlar. Yazıyorum: Numara 4 İbriktar Sokak Küçük Bebek Boğaziçi. Hazret'in bu haftaki mektubu şudur:

«İlmi olan ilim vermelidir. Bal toplayan arıdan bal beklenir. Eşek arısından sakınmak lâzımdır. Nitekim zehir toplayan yılan da zehir vermektedir. Dağarcığında aşk olandan aşk beklenir. Şiraze-i-cihan böyle kurulmuştur. Siz de cevizin yeşil kabuğunu ısıran görmemişlerden olmayın. Kat kat kılıfların içindeki mânâ cevizini bulun. Hayatiyeti temin eden gıdâ oradadır, orada zehir yoktur, maddeye gönül verip mânâyı inkâr edenlerden olmayın.

Bazı insanlar vardır ki ne söylese dinlenir, ne yapsa beğenilir. En basit cümleler bile onun ağzında kıymet kazanır, o gönlün kelâmıdır, Kur'ân gibidir, basit değildir, fakat anlayan azdır. Bazı insanlar bocalarlar. Aradıkları kapıyı bulamazlar. Yorgun, câhil ve bîtab can verirler. Hayatta karşılaştığınız kimse; aradığınız kimse değildir. Belki bir hırsızdır. *«Ben hırsızım»* demez. Hayatta bâzan da bir kaatil ile karşılaşırsınız. Fakat o *«Kaatilim»* demez. Hayatta bâzan da hâzır ve nâzır olan Hızırla karşılaşırsınız. O *size «Ben Hızırım. Ben ma'şûkum. Bende aradığınız her müsbet ilim ve aşk bendedir»* demez. Ama herkes sabahlara kadar onun için ağlamaktadır. Onun elini öpmek isterler. O da kendi elini öper durur. Cânânın eli ondadır. O gerek halk arasında gezerken, gerek yazı yazar ve konuşurken, *«Ben sizin Rabbiniz olabilirim»* demez. Çok kimse Allah ve Peygamber için de gözyaşı dökerler. Fakat onun ile konuştukları halde karşısındaki *«Sizin aradığınız benim»* demez. Dese de inanmazlar. Sakallı, sarıklı, bıyıklı, eli tesbihli ararlar.

Kimisi fakirdir. Ekmek parasına muhtaçtır. Bastığı yere bir kazma vursa altınlara kavuşacaktır. Yorulmak istemez veya ummaz, hemcinsine avuç açar durur, bekler. Kimisi aşk dağıdır, Lisân-ı hâl ile *«Gönlüm Allahın, Peygamberin nuruyla doludur»* der. *«Adam sen de!»* derler.

Bir veliyi bulmak, ondan feyz almak mı istiyorsunuz? O sizden daha evvel ve daha çok isteklidir. O; her zerrenin bile müştâk olduğu bir şahıstır. Vücûd elbisesine bürünmüş bir nurdur. Gönüldür. Zât ilminin ve neşesinin sâhibidir. Fakat siz madde âlemiyle meşgulsünüz. Onu göremezsiniz. Bütün sevgileri bırakıp ona biraz yaklaşınız. Bakın nasıl onun gibi nur ve ilim oluyorsunuz, doluyorsunuz.

Ev halkından, komşulardan gördüğünüz ve dinlediğiniz için beşe beş katarak namaz kılarsınız, bir aya üç ay daha katarak oruç tutarsınız. Yıllarca ve defâlarca hacca gidersiniz. Gönlünü veya nazargâh-ı-ilâhî olan bir gönlü memnun etmedikten sonra, onu bulup tâvâf etmedikten sonra robotluktan kurtulamadın ki…

Hazret-i-Muhammed: *«Zerrece ilim ve fikir yüz sene takvâdan hayırlıdır»* buyuruyor. Hazret-i-Mevlânâ: *«Bir dem Ehlûllah ile sohbet yüz sene ibâdetten hayırlıdır»* buyuruyor. Onun ilminden sıçrayacak bir zerre; yüz senelik ibâdetten bile hâsıl olmaz. İlim candır. Amel beden hareketidir. Artık mâzi olmuş eski ilim ve ibâdetinizin mezarı başında ağlamağa lüzum yok. Ömrünüz boyunca bu sözleri duyacağınız şüphelidir.

Hazret-i-Allah Âdem'in tekevvünü tamam olduktan sonra meleklere secde emrini veriyor. Melekler, bütün kuvay-i-insaniye secde ediyorlar. Yalnız bir tanesi bir türlü secde etmiyor. Düşünüyor ki hem Âdem var, hem kendi var, hem Allah var. *«Bu çokluk hakîkate uymadı»* diyor. Bilmelidir ki Allahın hitap ettiği makâm Âdem'in gönlü idi. Davayı kaybetti, merdûd oldu. İsmine iblis dediler.

Onun sözlerimize *(semi'nâ ve eta'nâ)* işittik ve itaat ettik deyiniz. Maddi ilmin ve vazifenin kısırlığına bakmayın.

Hazret-i-Allah buğdayı yedikleri zaman şeytan küstahça, Havvâ câhilce cevap verdiler. Âdem sükût etti ve önüne baktı.

Gazab-ı-ilâhî tahakkuk ettikten sonra Allah, Âdem'e dedi. «Ey Âdem. Ben buğdayı yarattım. Bu zürriyet içindi. Yemenizi şiddetle istediğimdendir. Sen bu sırrı çözemedin mi? Niçin bana cevap vermedin? Havvâ ve iblis gibi.» Âdem: «Bilmesini biliyordum yârabbi. Fakat edebim, terbiyem sana cevap vermeme mâni oldu. Çünkü seni çok seviyordum. Sana, gazab halinde iken sükût etmeyi tercih ettim» deyince Mevlâ: «Ey Âdem sen de ve zürriyetin de benim ile berâbersiniz. Senin zürriyetinden Habîbimi yaratacağım. Sende gizliyim, fakat Habîbimde ve onun ümmetinde âşikâr olacağım. Cehennemi söndürürlerse karışmayacağım. Lütf-u-keremimi ve esrârımı onların ağzından ifşâ edeceğim. Hele tasarruf sâhibi kullarımın hiçbir işine karışmayacağım. Dilediklerine hayır demeyeceğim. Onlardaki kudret, kuvvet bendendir. Onlar ne hayırlı ümmettir. Onların bazıları kulluğa değil, şahlığa, sultanlığa lâyıktır. Ben onların eli, ayağı, gözü, kulağı gibi iş işlerim.»

OKUYUCULARIMLA (13.02.1967)

HAZRET-İ-NUSRET'ten:

«Dünyâmızda sayılamayacak nevi ve adette ilim vardır. Çalışırsınız. Kazanırsınız. Sâhip olursunuz. Duvarlann eğrildikleri tarafa yıkılacakları tabiidir.

Fakat bir de gönül ve aşk hâli vardır ki; diğer ilimler kuvveti, nuru, idrâki oradan alırlar. Aşk; bütün kemâlin ve güzelliklerin aslıdır, netronlar, atomlar, gökteki yıldızlar aşkın te'siriyle dönerler. Dâima hareket halindedirler. Durmak ölmek demektir. Bütün bu hareketlerin merkezi ma'şûkiyet makâmıdır. Her varlık, hızını, iptidaî süratini aşktan almaktadır. Aşkın makâmı gönüldür. Gönül kuşunun konmadığı dal yoktur. Gönül; bütün âlemleri içine alacak kadar geniştir. Fakat tasavvufta gönül; ilâhi tecellîlerin, sübhâni feyizlerin kaynağıdır. Her şey oradan doğar. Orada kitab-ı-hikmet mahfuzdur. Semâvî dediğimiz kitaplar gönül semâsından gönderilmiştir. Gönlün dostu, kâmil akıldır. Kâbe'nin Kâbe'liği Efendimizin ziyâretiyledir. Gönlün kemâle müsait bir hâl-alması, aşkın ve muhabbet-i-ilâhîyenin orada uyanması, Nur-u-Muhammedî güneşinin doğması gibidir. Velâdet kandilinin iç ve öz mânâsı gönülde bu nurun zuhurudur.

Âşıklar; bu ilim ve irfan nurunun, şems-i-vahdetin doğuşunu bilhassa seherlerde beklerler. Hacılar Kâbe'de senede birkaç gün toplanırlarken; Hak âşıkları oradan ayrılmayı gaflet ve günah sayarlar. Onun için aralarında savm-ı dâim, salât-ı dâimûn ehli olanlar vardır. Hak ve hakîkatin sırları oradadır. Kenz-i mahfi namını alan zâti hazine oradadır. Vuslatgâh ebedîdir, o kapıyı bekleyenlerin yüzlerinin sarılığı ilâhî cemâle intizardandır. Kırmızılarda nefis hâkimdir. Aşk derdi bulunmaz. Derin bir hassasiyet kırmızılarda hatta karalarda yoktur.

Kulaklarımızla, gözlerimizle hakîkat sırlarını açamayız, çözemeyiz. Bunlar sûretleri görürler. Onların sesini işitirler.

Mi'raçta Efendimizin varlığı kâinatı kaplamıştır. Onun nazarında meçhul yoktur. İnsan bu mertebeye erişince zamanın ve mekânın dar çerçevesinden kurtulmuştur. Beşeriyet icabı maddi zevklere zaman zaman yer versek de idrâk ve ruh dâima Allahın cemâline çevrilmiş olmalıdır. Asıl kemâl budur. Mâdem ki canın sır ve mahiyeti Hak ve hakîkatten haberdar olmaktır. Her kimde agâhlık görülürse o kimse daha canlıdır. Ve idrâki nisbetinde kuvvetlidir. Şu halde her zamanın canlı ve cansızı bu sûretle tefrik edilebilir.

Bizim bahsettiğimiz can hayat-ı ebedîyi temin eden candır. Birinci can ancak Tanrının dergâhına ulaştı. Canın canı ise Tanrıya mazhar oldu. Sevgilisine ulaştı. Onda fâni oldu. Âşıkın ma'şûk olması budur. Câzibe kuvveti, kudreti, sûrette değildir. Dış güzellik geçicidir. Asıl güzellik ruhtadır. Göz görme nurunu; akıl idrâk nurunu gönülden alır. Ânın için hakîkata erenlerin birisi şu tenbihte bulunmuştur: (Ya gönül ol veya bir ârifin gönlüne gir ki huzur oradadır. Kâbe oradadır. Cemâl oradadır.) Gönüle kendi maddi ve mânevi varlıklarından geçenler girebilir. Hazret-i-Mûsâ'ya bildirilen emr-i ilâhîde de *(Nalınlarını çıkar)* emri madde ve mânâdan, dünyâ ve ahiretten temizlenmesini, feragati ihsas etmek içindir.»

AŞK VE MUHABBET (20.02.1967)

HAZRET-İ-NUSRETTEN:

Bugün, bu dem öyle bir hal yaşıyorum ki târifi mümkün değil, Bu hâli, eminim sizin gönlünüzdeki iştiyâkın telsizi, nağmeleri benim de gönlümü titretmede.

Bugün bütün kayıtlardan uzak olarak konuşuyorum. Her hafta dönüp dolaşıp kenarından geçtiğim aşk âleminin içinden konuşacağım.

Bugün sızlayan bir kalbim, ağlayan bir çift gözüm, gönüllerinizi alev alev yakacak nağmelerim var. Söze satranç oyunundan başlayacağım. Fakat her sözümün olduğu gibi bunun sonu da, başı da, muharriki de aşktır. Satrançta piyadeler, süvâriler, kaleler, filler ve nihâyet vezirler giderler, gelirler, birbirlerini mat ederler. Fakat şahlar, hayır. Onlar ölmezler. İki şah karşı karşıya kalmıştır. Aynı gibidirler. Bu şahlar kime şahlık yapacaklar? Birisinin diğerinde fâni olması veya ikinci plana düşmesi lâzımdır. Biri o asıl, diğeri gölge.

Ey şah-ı cihan, ey sâhib-i kâinat, ey halik-i arz ve semâ!.. Senin azametini, senin cemâl-i bâ kemâlini, senin kudretini bu aciz kullar nasıl bilsin? Kimi kime anlatsın? Bütün insanlar zât güneşinin birer şuası gibiyiz. Bizler varlık denizinin katreleri gibiyiz. Madde âleminin zerreleri gibiyiz.

Sen bizim «katre değil deryâyım, zerre değil cihanım, zulmet değil şems-i tâbanım, madde değil mânâ-i zâtım, gedâ değil şâh-ı yektâyım ... » dememize bakma. Biz kemter ve fakir ve zayıfız, bî nam ve nişan ve hiçiz. Senin lütf u keremindir ki, senin gizlenmiş varlığındır ki, senin gönlümüze sıçramış, bir aşk kıvılcımındır ki bize bu sözleri söyletiyor. Sakalımıza, bıyığımıza, tırnağımıza bile kumanda edemiyen bizler senin varlığınla varız. Aşkını gönlümde saklarsam helâk olacağım. Dışarı vurursam rüsvayı cihan olacağım. İster divane desinler; ister divankede.

Aşk olmayan kimsede ne can, ne cihan, ne de cânân vardır. Aşk Allahın ilk sıfatıdır. Kulun aşkı onun aşkının bir aksi sedâsıdır.

Kendi sevdiğini değil, dostun sevdiğini sev. Kimyâ ile bakırın altın olması gibi insan da aşk ile aranan ve sevilen olur. Herkes canını sever. Sen canını cânân için sev. Cismini de. Aşksız insanın yaşaması, hayatta sair-i filmenam gibi uyku halinde yaşaması demektir.

Aşksız hayat, hayat değil; can çekişmedir. Güft-ü-gûdur. Aşkın okuna hiç bir sîne tahammül edemez. Tâ ki ma'şûkiyet yolunda olsun. Aşkın gamzesine tahammül eden gönül bulunmaz. Pervâne şûleye doğru koşmazsa pervâneyim demesin. Bu şûle beni yakmadı derse o pervâne değildir. Başka bir sinektir.

Misk ile sarmısak kokusu çabuk tefrik edilir.

Âşık, yıllarca ağlar, yanar, feryat eder, sızlanır. Herkesi kendi sırdaşı sanır. Sevgilim, sevgilim der. Hemcinsinin gözlerinden sevgilisinin baktığını zanneder. Nihâyet yolunu bilmez. Denize doğru koşar. Bu deniz zâtının ummanıdır. Bir müddet yüzmekte devâm eder. Sahil-i beşeriyetten uzaklaşır. Bu ne hissiz, ne sessiz bir sevgili imiş ki kendisine cevap vermiyor. Nihâyet denizin ortasında sesinin aksini duyar. Sevgilim, sevgilim.. der.

İçinden bir ses "Ayol! Aradığın benim. Senin gönlünde idim. Yıllardan beri hasretini çekiyorum." der. Eğer âşık hala sevgllim diye feryat ediyorsa «Beni ikimizden başka kimse olmayan bu deryâda göremiyorsan yazıklar olsun sana. Sen bana lâyık bir sevgili, bir âşık değilsin» der. Denizin dibine doğru iner. Âşık da gayb âleminin derinliklerinde kaybolur.

Eğer sevgilim, sevgilim.. diye bağıranın kendi aksi sedâsı olduğunu anlarsa onu izzet ve ikram ile sînesine yerleştirir ve sâhile çıkar. Arkasından sevgilisinin verdiği bir torba çıkar, bu idrâk torbası ve hikmetlerin dolu olduğu sahifelerdir. Meğerse seven de, sevilen de kendisi imiş. Bu sırrı fâş etmez. Hazret-i Ali gibi keremullâhi veche bu sırrı bir kuyuya söyler. Çünkü mahrem olan bu sır dışarı çıkmak istiyor. O kuyu da diğer bir âşık-ı sadıkın gönlüdür. Belki sizin gönlünüzdür,

Bu defâ da sevgili ta kendisidir. Sevgideki adab-ı muaşereti tâlim eyler. Der ki sevgi *«Bir müddet sen için için yanmayınca ben âşikâr olmam.»* Yokluğu, fakri, cehli idrâk etmedikçe varlık, zenginlik, ilim tecellî etmez. Varlık mı istiyorsunuz? Yokluk, kapısında bekleyin. İlim mi istiyorsunıız? Cehil kapısında bekleyin. Tam câhil olun. Zenginlik mi istiyorsunuz? Fakr kapısında bekleyin. Biraz paranız varsa belli etmeyin. Yalvarmakta ısrar edin ki Allah'ın vergisi nice fakirleri milyoner etmeğe kâfidir. Onun vergisi azamet ve kibriyası nisbetindedir. Öyle bir zengini bulup avuç aç ki senin gibi, benim gibi nice fakirleri doyursun.

İşte sultân-ı aşk böylece ummadığınız bir gönülde saltanatını sürer. O kimse gurbette değildir. Hazırdır, nâzırdır. Bu aşk, bu sevgi kendinden kendinedir. Gerçi sana bakar gözü - lâkin Hakk'ı bulmuş özü.. diyen Mısrî Niyâzi hazretlerinin rûhu şâd olsun. Bu Hakk'ın zâti bir tecellîsidir ki kendinden kendinedir.

SEVEN İLE SEVİLEN

Mahmud Gaznevî'nin Ayaz'dan aslâ şüphesi yoktu. Bir duru ve temiz bendenin bizim muhabbetimizi terkedip altına ve dünyâya tapıcı olması, hiç nasıl mümkün olur? O haset ediciler ve kötü görücüler yüzünden köle ve bende mevkiinde bulunuyor. Gerçek makâmı ve mânevi durağı ise şahlık, belki şehinşahlıktır diyordu. Hükümdar, Ayaz'a olan güveninde bir adım daha ileri giderek, o iftirâcı gammazların dedikleri gibi, hücrede hazine veya define bulunsa bile, bu onun vefa ve sadakatine bir gölge düşürmeyeceğini, onun gibi bir sevgilinin her işinde bir sebep ve hikmet bulunduğunu düşünüyor. O öyle bir dosttur ki her ne işlerse ben islemişim demektir. Zîrâ biz iki ayrı vücutta tek ruh gibiyiz. Seven ile sevilen hakîkatte biribirinden gayrı değildir. Hakka âşık olan has kula, mânâ cihetinden Hak âşıktır.

Mahmud Gaznevi içli bir hislilikle üzülmekten de geri kalmıyordu. Ya Ayaz, gerçekten kendisinden şüphe ettiğimi zannederek gücenirse. Kendisine kötü zanda bulunmayacağımı çok iyi bilir. O kadar bilir ki, sırtına yüzlerce kamçı vurmuş olsam ne sevgisi eksilir, diyordu. Sonra kendini teselli ediyordu: «Onunla aramızdaki birlik ve berâberlik dolayısiyle kendine yapılan eziyetin, onun kadar bana da olduğu bu ergin bendeye âşikâr olmuştur. »

Nihâyet o hasetçiler aldıkları müsaade üzerine, ellerinde meş'aleler, sevinç nârâları atarak Ayaz'ın hücresine geldiler. Bazıları bu ganimetten birer kese altın, istiyordu, bazıları ise altının gümüşün sözü mü olur, Ayaz Padişahın gözbebeği gibidir, onun için de bu hücrenin içindekiler bir has hazine değerindedir. Böyle olunca da kısmetimizi birer kese altın ile savuşturmak olur mu? Bütün mücevherat, lâaller, zümrütler, inciler hep bizimdir diyordu. Hücrenin kapısındaki zorlu kilidi güçlükle kırıp, ekşimiş ayrana üşüşen sinekler gibi hepsi birden içeri daldılar. Lâkin sağa, sola koşuşmaları, hattâ kazmalar kürekler ile etrafı didiklemeleri boşuna oldu. Zîrâ içeride, bir çiviye asılmış yırtık bir aba, bir çarık ve posttan gayrı bir şey bulamadılar.

Tasavvuf Mektubu

Yeni İstanbul bugünden îtibaren haftada bir gün büyük mutasavvıf Nusret Tura Beyin tasavvufî mektuplarını neşredecektir. Okuyucularımızın "hakîkatı Muhammediye"ye temas eden bu mühim tesisleri alâka ile takip edeceklerine emin bulunuyoruz.

Bir çiftçi, tarlasındaki kuru ağaçlardan bir eşek yükü odun hazırlamış. Yolda sarayın önünden geçerken ip kopmuş. Odunlar dağılmış. Yalnız başına bunları yerleştiremiyor. Padişahla veziri tebdili kıyafet etmişler, ava giderlerken odun yerleştiren köylünün hâline acımışlar. Yardım etmişler. Hayvanın muvazenesini düzeltmiş ayrılmışlar. Fakat padişah vezire *"Nusret!"* demiş, "Şu köylü kim bilir nereye gidecek? Odunlar yolda devrilirse çok sıkıntı çekecek. Şuna hayalinden bile geçmeyen bir fiyat verip odunları satın alalım. O da sevinsin." Vezir *"Başüstüne sultanım"* diyerek köylüyü çağırmış. Odunları satın almak istediğini söylemiş ve

sultanın huzuruna çıkarmış. *"Türkün bildiğini tilki bilmez"* derler. Bir de ne görsün! Kendisine yardım eden ve odunu kolayca bağlamasına yardım eden zât meğerse padişahmış. Bundan az para istenir mi? Padişah odunları satın alacağını bildirmiş, ne istediğini sormuş. Odunlar altın para devrinde 50 kuruş ya tutar ya tutmaz. Köylü bir kâlemde yüz misli fazla söyleyerek, *(elli lira isterim sultanım)* demiş.

Sultan - Nasıl olur? Burada elli kuruşluk odun ya var ya yok?

Köylü - Sultanım tahmininiz doğrudur. Fakat yolda odunların istifinde yardım ederken sultanın eli değdi onlara, fiyatları onun için böyle oldu! demiş ve 100 misli olan bedeli ile satmış.

Kardeşlerim! Tanrı nefhası veriyorum sizlere. İlimlerden aşılıyorum. Fakirâne yegâne varım budur. Sizleri kulluktan efendiliğe, esâretten hürriyete, karanlıktan nûra, mâsüvadan ilim ve irfana çıkarmak için Allahın sırlarını açıklıyorum. Tahtgâhı ilâhi olan gönül âleminin içine soluyorum sizleri. Size sultanlık yolları açıyorum. Esâsen ben sultanımın lütfuna uğramışım. Rabbimin topraktan insan yapan bir kudreti var. Ağaçlardan çeşitli meyveler ve kokular yaratan bir azameti var. Bunları ergeç hissedeceksiniz. Şimdiden size duyuruyom. Bir zaman gelecek göreceksiniz. Son nefesinize yakın eliniz tutmaz, gücünüz yetmez, gözünüz görmez, beliniz doğrulmaz olduğu zaman anlayacaksınız. Padişahın lütfu kereminin bağışının yağmur gibi yağdığı bir zamandır bul..

Gönül semâsındaki nur âleminin tebellür etmesiyle sahife-i idrâkinize kudret kâlemiyle yazılan bu yazılar sizin de idrâk ve gönül semânızda vücût ve şekil arzetmişse bahtiyarız. Zâti neşemizden güneşler hâsıl olur. Çünkü devir inkitasız devâm etmektedir. Size de aşk sultanının eli değmediyse bile nefhaları: sabah rüzgarı gibi ciğerlerinizi doldursun. İnsanlar için asıl olan bu nefhadır. Çünkü âlemde her şey yok olacak yalnız gönüllerimizi dolduran bu idrâk nefhası kalacaktır. Sözlerimiz gerçi bulmacadır. Olmacılığa iştiyâk hâsıl olsun diye bir muamma gibidir. Şifrelidir. Ama canlara can katan bir enjeksiyon gibidir. Kuş dili derler. Fakat gönül kuşunun lisanıdır. Türkçe, Arapça, Farsça gibi bir de Hakça lisanı var dır.

Garb lisanlarına özeniriz. Jan Jak Rusoları, Hugoları, Monteskiyoları tanımak için onların lisanlarını öğreniyoruz da güneş gibi nurlu olan gönül ilmini bildiren lisanları niçin öğrenmeyelim? Çünkü bu ilimde ezeliyyet, ebedîyyet, aşk ve neşe vardır. Çünkü zâtımızın ilmidir. Bu ilim sözle değil gönül temizliğiyle öğrenilir. Zenginlik değil fakrü zâti yoludur, Tohum temiz olan toprağa ekilir. Beşeri vücûdumuzu ve neslimizi yetiştirmek için dünyâ ilmine çalışırken ruhani olan idrâk ilmini niçin kısır bırakalım? 24 saatimizin bir saattini de bu ilme bu öz âleme niçin hasretmiyelim? Kaybımız yok, kazancımız çoktur.

Çekmek ve itmek gibi iki büyük kanun vardır. Esâsen madde âleminde de mânâ âleminde de o zaman kıymetimize paha biçilmez. İleri koşmak için arkaya tepki lâzımdır. Yediğimiz maddelerin çoğunu çıkarmamız lâzımdır. Öğrenilen şeyleri öğretmek de böyledir.

Aşk âlemi de böyledir. "Bir can ver, bin can al" derler. Atom kadar iner, ufalır, yok olursunuz. Sonra bir de görürsünüz ki atomların birleşmesiyle bir bütün olmuşsunuzdur. Tasavvufda da yokluğu idrâk etmeyince varlık, ebedîlik neşesine varılmaz.

Bu neşeyi Peygamberimiz de, Mevlânâ gibi pirlerimiz de velîler de kabul etmişlerdir. Birer vesile ile ilan etmektedirler de, daha sakat ve daha noksan olduğu halde garbın filozoflarına uymak arzûsunun nereden geldiğini bilemiyorum. Bulamıyorum. Bütün merhâleler ilim ve idrâkler, aşk âleminin incelikleri, kanda değil ruhunuzdadır, gönlünüzdedir. Siz Arap atı, İngiliz kısrağı değilsiniz. Hazreti Mevlânâ'nın buyurduğu gibi vahiy ve ilham eseri olmayan söz, heva ve hevestir. İnsan mecazî varlıktan geçince Allah ile berâberdir. Ruh asla yönelince her şeyin siması değişir. Âşık; sevgilisinin gönlüne girdi mi veya âşık gönlünü sevgilisiyle doldurdu mu ruhları birleşti ve ma'şûk oldu demektir.

TASAVVUFÎ MEKTUPLAR

HAC FÂRİZASI

Muhterem Hacılar;

1 - Hazreti Resûl Arap kavmindendir. Bu ülke sıcak, kurak ve mahrumiyet içindedir. Ahalisi fakirdirler. Bu Arap ülkesine hacılar ömürlerinde bir defâ da olsa iyi para bırakırlar. Yerler, içerler, barınırlar, kurban keserler. Netice de para ve refah götürürler.

2 - Cenâze alayları, namazların câmide kılınması, mevlûtler, hatimler, bayram toplulukları ve nihâyet Hac toplulukları ile Müslümanlar kardeştir, denmek istenmiştir.

Birbirlerinin hallerinden haberdar olurlar, darda olan Müslümanlara yardım edilir. Hak sevgililerinin bir arada toplanmalarıyla hâsıl olan cemiyet, yâni topluluk, birlik tevhîdi bilfiil anlamış olmak içindir. Birçok vücutları tek vücût yapmaktır. Vücutlarımızla fırınlar dolusu ekmek, tonlarca meyve ve sebze bir çok balıklar, koyunlar, sığırlar yemek sûretiyle müddeti ömrümüzce ufacık vücûdumuza hayatiyet vermemiz; seksen milyar kadar nötronu bir vücutta toplamamız; Hakkın azametini, saltanatını, insanın ruhunun büyüklüğünü, cesedinin başlı başına bir âlem ve nihâyet şu koca âlemin özeti olması îtibariyle Allah'ın huzurunda bulunmaya lâyık olduğumuzu gösterir. Hazretî Mısrî'nin "Cem'i cemü'lcem ile fetholdu ebvâb-ı Hüdâ" ifâdesini uzun uzun düşünerek vahdeti Hakkı, olmanıza projektör tutmuş gibi anlamış oluruz.

3 - Bu kısmı anlamak da zordur. Anlatmak da. Şimdi siz idrâk olunuz. Bendeniz nefha olayım da ruh-u kudsî ile münezzeh olunuz.

Kâbe gönlün sembolüdür. Gönül Arş-ı Rahmândır. Beyt-i ilâhidir. Sırların hazinesidir. Şeriat ehli Kâbe'yi tavafa gider. Kâbe ve içindekiler de bilerek ve bilmiyerek âşık gönülleri tavaf ederler. Cehennem mü'mine "Ey âşık üzerimden çabuk geç; senin aşkının ateşi benim ateşimi söndürecek" derken Cennet de "Ey âşık benden de rüzgâr gibi geç. Yoksa her türlü nimet ve zevklerden neyim varsa senin sevginin karşısında hepsi senin peşinden koşacaklar. Seni tanırlarsa, seni bilirlerse hepsi bir herc-ü merç içinde sana ulaşmak için yarış edecekler. "Cehennem erimiş, Cennet de dört duvardan ibaret kalmış" diyecekler. Gönül Kâbe'sinin huzurunda Cehennem korkusu, Cennet sevgisi kalmaz. Bu ma'şûkun

yoludur. Gönle girebilen; kâinat yolunda yürüyen değil devreden zâttır, kul değil Rab'dır. Saflarda değil, Kıblede duran mihraptır. Mekke ve Medine bile gönül Kâbe'sinin kokusunu almamışsa taştır. Topraktır. Kâbe'nin Kâbe'liği iki cihan serverinin maddi ve mânevi varlığı iledir. Gel ey Kâbe sen de içindekilerle İstanbul'da bulunan böyle âşık gönülleri tavaf et, kıyâmetler, haşir ve neşirler, cûş ve huruşlar bu diyardadır. Lütuf ve kerem at ve mağfiret bu diyardadır. Hazreti Allah'ın ve Habîbullah'ın sevgililerinin doldurduğu mahzun gönüller buradadır. Münkesir kalbler buradadır. Çünkü bu millet sevilmeye, takdire, yardıma lâyıktır.

Vahdet-i vücutta göz bebeğini gölgeliyen kıla da ihtiyaç vardır. Kâlem tutan parmağı dik bulundurmak için tırnağa da ihtiyaç vardır.

Yâ Rab! Senin nûrunu ceybinde, ceybinin nûrunu ârif, kâmil, âşık ve sevgili kullarını gönlünde bulduk ve gördük ki, onlar da tavâfa daha ziyâde lâyıkdır.

Hazreti Allahı taşta, toprakta, şehirlerde aramıyalım. Nefhasını taşıyan kullarda arayalım. O kullar ki, kulluk elbisesini gâyet mâhirane giymişler ve vücûtlarına yakıştırmışlardır. Fakat her adımda rahmet ve selâmet diler. İfşâyı esrâr ederler, muhabbet ve feyz-i Rahmân saçarlar.

Efendim;

Hacılarda bir âdet vardır. Evvelâ bir velîyi ziyâret ederler. İstanbuldakiler Eyüp Sultanı; Ankara'dakiler Hacı Bayram-ı Velîyi, Konya'dakiler Hazret-i Mevlânâ'yı, Bağdat'dakiler Hazret-i Abdülkadir'i... ziyâret başlangıcı sayarlar.

Bir vilâyette de böyle mârûf bir dede varmış. Bir fakir yol ticâreti olarak iki yüz elli lira biriktirmiş, Kâbe yoluna o velîden başlamış o veli:

- "Hoş geldin oğlum: Kâbe paran 250 lira tamam oldu mu? Eğer oldu ise parayı şu hasırın altına koy ve beni yedi kere tavâf et" demiş.

Fakir tavâfı yapmış ve karşısında durmuş. Velî:

- "Oğlum Ahmet, şimdi sen Hacı Ahmet oldun; Haccın tamam oldu. Allah mübârek eylesin" deyince, zavallı hacı:

- "Eyvallah efendim" demiş, elini öpmüş ve ayrılmış.

Biraz ileride yol kavşağında beklemiş. Dede efendiye üç misâfir gelmiş, birisi evlenecek fakir bir kız, birisi doğuracak fakir bir gebe, biri de çocuğunu sünnet ettirecek parasız bir ana.

Bizim hacı tahkik etmiş, herbirisi yüzer lira almış, kendisi de bu tecellîye şaşırmış; o gece rüyasında (Haccülharemîn) olmuş ve Rasulüllah Efendimizin takdirine uğrayıp: çünkü, fakirin alnından öpmüş.

KURBAN BAYRAMI

Rabbin hoşuna giden bu teslîmiyet üzerine gönül bahçesinde ateşsiz kalan, bahar havası arzeden bir makâm vardır. Hasret-i Mevlânâ'nın (kabuk yanar, iç yanmaz; ancak temizlenir) dediği budur.

Yeni İstanbul yazar ve okurlarının Kurban Bayramlarını tebrik ederim. Hazret-i Allah gönüllerinizi nur-ı îmân, neş'e-i irfan, zevk-i îkan ile mağmur eylesin. Âmîn.

Ağızlarımızla toprak yeriz. Nasıl olur? Demeyin. Sebzelerin, meyvelerin, hayvanların yâni her şeyin aslı topraktır. Rabbimin yıllarca terbiye ettiği toprak; celâl ve cemâl ellerinin terbiyesi ile renkten renge, şekilden şekile, koku ve lezzetini değiştirerek emrimize sunulmaktadır. Vücûdumuzun da topraktan yaradılmasının bildirilmesi bu bakımdandır. Gökte güneşin terbiyesi de şarttır.

Yediğimiz maddelerin toprağa bakan kesîf kısmı yine toprağa, yâni aslına iade edildiği gibi, ruh mesabesinde olanlar da kalb, ciğerleri, dimağımızı dolaşarak ibâdetlerimizde, zikir ve tesbîhimizde, düşünüp konuşmamızda ve hattâ zürriyetimizde maddi, mânevi asıllarına intikal ederler. Kan, madde âlemine mensuptur; ruh emir âlemine mensuptur. Gönül âleminden nûr olarak zâhir olan sözlerdir -ki, onlar hikmetlidir- ve ni'met kelâmı da bir nurdur. Ruhtur.

Hazreti Allah kendi esrârını bildirmek için beğendiği, lâyık ve müstaid ağızlardan söyler, konuşur, ruhundan nefheder. Bu sözler gönülden gönle harfsiz ve sessiz zuhur eder. Göz pencelerinden güneş gibi parlar. Ağızdan da Kelâm-ı Kadim gibi, Tanrı kelâmı gibi hârice nurlar saçar.

Hazret-ı İbrahim'in Rab araması, Nemrut tarafından ateşe düşürülmek için havaya atılmış ki; ruhun vücût kaydından kurtulması icap ettiğini anlatır. O zaman bizâtihi Rab ile konuşur. Bütün meleklerin yardımlarını red eder. Kulun Rab de fânî olduğu zaman bu zamandır kı, ne melek ne nebî vardır bu makâmda, Rab ile kul arasında.

Rabbin hoşuna giden bu teslimiyet üzerine gönül bahçesinde ateşsiz kalan, bahar havası arzeden bir makâm vardır. Hazret-i Mevlânâ'nın *(Kabuk yanar; iç yanmaz; ancak temizlenir)* dediği budur. Çünkü, bu mihrak noktasındaki nûr, tecellî nûrudur.

Gönüldeki güneş bile böyle irfâniyetli *"Latîfe-i müdrike-i Rabbâniye"* denilen güneşin etrafında devreyler. Halkı âlem Kâbenin, Kâbe de bu gönlün etrafında tavâf eder.

Bütün idrâkâtın aslı budur. İlâhi neş'e bu sırrı anlatmaktadır. Bu makâma erenler terki de terk etmişlerdir, "Lâ" ve "illâ" dan da geçmişlerdir. "Hakk"'la "Hakk" olmuşlardır. Bütün âlem mi'rac ehlidir. Bilerek, bilmiyerek onun huzurundadırlar. O idrâk zamanında Haktan mağda her şeyi fedâ etmenin sembolü olan İsmâil fedâ edilmiştir. Halbuki, arzûyi ilâhî, idrâk neş'esinde olanlar da son imtihan zamanlarında ölüm değil,

ebedî hayat vermektedir. Denize elbise ile girilmediği, balonlar da bile havadan hafif gazların bulunması gibi gönül âleminde de elbise değil, vücût bile istenmez. Nalınları çıkarmak da bu kâbildendir

Nuh'un Gemisi de böyledir. Mûsâ'nın sandığı da böyledir. Îsâ'nın dördüncü kat gökte bırakılması da böyledir. Efendimizin Mi'racı da. Hep ferâgat istenir. Hattâ bedene taalluk eden akıldan da geçmek lâzımdır

Burada İbrahim Peygamber'in Allah huzurunda verdiği sözü tutması kadar, İsmail'in de teslîmiyeti ile maksad hâsıl olmuştur. İşte kadının kocasına, nefsin ruha, talebenin hocasına, dervişin mürşîdine, milletın de hükümete ve hükümet reisine; ve ona olduğu gibi kanunlara uyması bu kâbildendir.

Hiç bir fikir ve maksada uymadan itirazlarla emirleri rencide etmek, yüksek zekâları kösteklemek, mâkûl ve faydalı hareketieri firenlemek Allah'ın indinde makbul değildir.

Şimdi yine neş'emize gelelim; Allah ekmek ve yemek yiyene israf etmeyin dedi. Fakat, ilim ve nur yiyene (Artık kâfi) demedi.

Ömrümüzün bir kısmı düşmanlarla mücadele halinde geçti; hiç olmazsa kalan kısmı da sevgilinin arzûsu veçhile geçsin. Beşeri huylardan, menfî tavırlardan âzâde olarak geçsın.

Düşmanlıklarla meşgul olarak ilâhi neş'emizden uzak kalmayalım. Her nefes Allah'ın huzurunda olduğumuzu bir idrâk edebilsek! Beşeri taayyünattan kurtulduğumuz an oyuz; ruhuz, gözbebeğiyiz.

Sûretimizi sîretimize; madde âlemimiz mânâmıza uygun ve münasip ahlâk ile bezenmelidir. Mânâ güneşi insan şekliyle yüzüne perde çekti. Kulaktan gelen seslerin bir kısmı diğer kulaktan çıkarken bir kısmı da yönlü ihtizâze getirmelidir. Gözle görülenler de basîret ve idrâk gözüne nakiller yapmalı râbıta kurmalıdır.

Böyle göze, böyle kulağa sâhip olanların da ağızlarına kulağını dayar.

Bahar gelince toprak yeşerir; fakat taş yeşermez. Yeşeren fidanlar, otlar, ağaçlar hep nûra doğru, semâya doğru boy atarlar. Acep değil mi ki, insanın gözü, özü, sözü ekseriya topraktan ayrılmaz. Birgün Mecnun'a demişler:

- "Leylâ kara-kuru bir kız. Herkes gibi. Âşık olacak ne güzel kızlar var. Onlardan birini yakalıyamadın mı ?"

Mecnun:

- "Ahh ... demiş. Ona benim gözümle bakın... ondaki nûru ancak ben görebilirim. Onun öyle bir bakışı var ki, gönlünden fışkıran nûrun, gözlerinden gönlüme doğru dâimi bir akışı vardır. Ben o bakışta Mevlâmın nûrunu görüyorum. Beni harâb eden, meftûn eden, sevgi dâiresinin içine alan, divâne eden, benliğimi ve şuurumu yok eden o nûrdur: Ben oyum; O bendir. Nasıl ayrılabiliriz ki, başka hiçbir varlık göremıyorum." Der.

Zaman ve Aşk

Aynasız odanın duvarlarından da bir şey görünmez. Sözün bu kadarı bile tasavvuf neş'esi ile izah edilse kocaman bir kitap olur. Şimdi gelelim zamanın izahına: Zamanın en küçüklerini bırakalım.

Bugün sizlere zaman mefhumunun taksimatından bahsedeyim ve zât âlemine oradan girelim. Gerçi hep bildiğimiz şeylerdir. Her sofrada ekmek, su bulunur, fakat bunlann tekerrüründen bıkmayız. Çok mânâlı satırlar vardır ki: tekrarından başka başka neş'eler doğmaktadır. Mâdemki sevgililer sevgilisi "O her an bir şen'dedir" buyurdu, o halde aynı varlığın görüş açısı îtibariyle hayret verecek derecede sonsuz cepheleri vardır. Fakat hak ve hakîkat dâima birdir. Sular denizden peydâ olur, gene denize dökülürler.

Câmilerde bulunan avizelerin birisini alın etrafına toplanın; bakan herkes kendisini orada bulur ve görür.

Dört duvarı ayna olan bir odaya girin, ortada durup etrafa bakın, dört tane siz varsınız. Esasında siz birsiniz fakat köşelerdeki aynaları ayıran çizgiler sizin adedinizi arttırır. Bir tanesine bir celâl taşı atıp çatlatınız mesela binbir adet kırıktan görünen gene sizsiniz. Odanın dışında kalanlar bir şey göremez. Aynasız odanın duvarlarından da bir şey görünmez. Sözün bu kadarı bile tasavvuf neş'esi ile izah edilse kocaman bir kitap olur.

Şimdi gelelim zamanın izahına: Zamanın en küçüklerini bırakalım. Dakika, saat, gün, hafta, ay, yıl deriz, kullanılan bunlardır. Bir de asır vardır, 100 yıldır. Bir de (dehir) vardır kı 100 asırdır. Şimdi dehir hayatı yaşadığımızı idrâk ederek hayatımızın içine alalım. Öyle bir dehir günleri vardır ki nefhalarla doludur. Onları İdrâk süzgecinden, gönül âleminden geçirin, kaçırmayın diye bir emir hatırıma geldi. Bu gelen, geçen, giden ve dâire gibi dönen nûrâni bir devirdir. Kendimi ona kaptırdım, onun akışıyle fırıl fırıl dönüyorum. Denizin bulut, bulutun yağmur, yağmurun nehir, nehirin yine deniz olduğunu düşündüm. Yağmurun kar olduğu gibi sularında en geç dere, ırmak, nehir nâmelerı altında denize iltihak edebileceği tabiidir.

Bu defâ dehrin farkında değilim. Binlerce dehir geçse evvelin evvelini, âhirin âhirini idrâk ederseniz namazdaki tesbihler gibi bir dâire çizmiş olursunuz. Sizin vücûdunuz imâmedir. Bu sonsuz âlemi akıl idrâk edemiyeceğinden gönüle geçelim. İşte Mısrî Niyâzi hazretlerinin birçok zaman evvel yaşadığı zevkli bir âleme ulaşmış oluruz. O bu devrede *"Ânı dâimem ben doğmazam, ben ölmezem. Abdi mahzam ben tasarruf bilmezem"* diyerek bizi îkaz ediyordu.

Görüyorsunuz ya sözlerim halfebedeki 28 harfden dışarı değil.

Bir hazretin dediği gibi birisi istedi, birisi söyledi kâlem yazdı.

İşte Hurufatı ilâhiye olan büyük Peygamberlerin, büyük ümmetlerin hayat vakasındaki hikmeti vücutları. (Esasen onların da büyükleri 28'i bulmaktadır.) Fakat, harflerin arasındaki o *"mîm"* harfi yok mu? benim canımı veren de, alan da, neş'eden, neş'eye koşturan da odur.

Hazreti Mevlânâ'nın bir sözü hatırıma geldi.

«Ey Sevgilim, şu neş'eli yemyeşil bahar günü her yerden hayat fışkırırken bile gözlerim seni arar. Eğer seni buldu ve gördü isem, senden başkasına bakamam. Eğer bulamadı ve göremediysem, gene senin vechini arar. Her yerden onun ok gibi nazarları vücûdumu deler de, gönlümü okşar».

İnsan hilkatın bir nüktesidir. Onun gönül kitabını okumak ilmi herkese verilmemiştir. O kitabı okuyamıyana, yazamıyana âlim denmez, okur yazar denmez.

Ben, beni anlayan gözlerle gönlüme bakmasını bilenin kölesiyim. Gönlümdeki şifreleri çözenin kuluyum. Her zevkin az çok bir ifâde tarzı vardır. Vicdan zevkinin sâhibinin sözü hecesizdir.

Bilmeli ki zevkin kemâli ölümdür. Ne çare ki, bu âşıktan da zevkini sorarsanız, cevap alamazsınız. Çünkü ölmüştür. Zât âleminde kendinden geçmiş. O olmuştur. Köyler, çiftlikler hatta şehirler benim olsa, ben kendimin olmadıktan sonra, hiç bir şeyim yok demektir. Yıllarca herkesin aradığı yine kendisindedir. Kendisinde gizli bulunan bir tek ilim noktasıdır. Bunu bilmeyene nasıl olur da âlim denir?

Kâinatı yaratan içten ve dıştan kaplayan aşk vücûda getirdiği eserden uzak ve ayrı olabilir mi? Bu yayılışı idrâk eden insan, âşık ile ma'şûk arasında perde tanımaz. Varsa; yıkar ve yakar. Âşık bir vücutla mukayyet değildir. İnhisarda da değildir. Yayılma kâbiliyeti sonsuzdur.

Cilâlarının şiddetinden aynalaşmış gönüller vardır ki, onlar sultâne aşkın mutlak hüviyetini gammazlarlar. Oraya bakanlar, aşkın saf olan cemâlini görürler. Halbuki gördükleri, yine kendi saf cemâlleridir.

Kâinat kitabının bazı satırlarını hoşumuza gitmediği için çıkarmak bir netice vermediği gibi, 2 minare arasındaki mahya ampullerinin bir kaçı çıkarılınca da yazı müşkülatla okunur.

Bazı hayvanları zehirli, yırtıcı, pis... diye beğenmeyiz. Bazı insanları câhil, çirkin, aptal... diye görmek istemeyiz. Bunları ve bunun gibileri hikmet kitabından silmeğe kalkarsak noksan kalan kitaptan hayır gelmez. Çünkü kelimeler çok azalmıştır. İşte bunları mânâlarını inceleyerek okumamız lâzımdır. Esâsen *«gönül kitâbını oku»* emri, bütün mütalâaların özüdür. Gönlü; beşeriyet, benlik, ihtiras, iptilâ... çamurlarıyle sıvarsak aynalığı kalmaz. Fakir para aldığı eli, Hakkın eli farzederek öperse, o, câhil de olsa âlimlerin çoğundan üstündür.

Eğer ilim dünyâsının dış ve iç âlemlerinden geçip de gönül kuyusunu bulmazsa ona ilim denmez. Dalkavukluk ve havayü heves derler.

İnsan, hayvânî huylarını frenlemesini bilmezse tekâmül etmesine hayli zaman var demektir. Cehlimizi bilip de nefis mücadelesine girişmiş

olsak epeyce yol almış oluruz. Şu halde, hayvânî huylarımızı ıslah etmedikçe insanlığımızın ve ilmimizin kıymeti yoktur. İnsan olan değerli sözleri, nasihatleri kolay kolay unutmamalıdır. Dimağdan değil, gönülden bile kazımamalıdır.

Ilık iklimlerde yaz ve kış taravetini, yeşilliğini muhafaza eden ağaçlar gibi idrâk ve huzur neş'esinden ayrılmayan insan; ne kâbiliyetli, ne olgun bir insandır!. Taşlarla, topraklarla, nebatlarla hayvanlarla müşterek olduğumuz huylar vardır. Zâtî ilim, irâde, tefekkür, aşk insana mahsus sıfatlardır.

İncir, üzüm, zeytin, dut, karpuz... gibi her meyvenın iç ve dış îtibariyle vahdeti ve kesretl âşikâr eden ve gizleyen bir kitap halleri vardır. İsterseniz bu hikmet kitabından bir kaç söz daha edeyim: Türkler dedikodu. Acemler güftü gû, Araplar kı'lü kaal derler. Ama bunlar tatlı dedikodulardır. Gönüllerden doğar, gönüllerde yaşar fakat ölmezler. Bir saksı çlçeğini odanızın kapısına yüzünü çevirterek masanın üzerine koyarsanız bir kaç zaman sonra güneş gelen pencereye doğru eğildiğinl görürsünüz. Biz niçin hak ve hakîkat güneşinin oldugu tarafa eğilmeyelim?

Merkezi âlem, nokta-i mihrâk, menbâ-ı ilmü feyz, gizli olan hikmet hazinesinin kitabı gönüldedir.

Bir tek şeftâli çekirdeğini toprağa gömseniz. Birkaç ay toprak altında kalarak sıkıntılı devreler geçiren o dane, nihâyet ortasından çatlar, «Allahım, bana da nûrunu göster, beni bu karanlık diyardan kurtar» der ve için, için ağlar.. Siz de ana rahminde böyle demediniz mi idi?

Rabbim, aman diyenlerin imdâdına derhal erişir, esbâbını halk eder.

"Yûsuf Peygamberin Kıssasından Mânâlar, İlhamlar"

Târihi bir hikâye anlatayım :

Yûsuf Peygamberi kardeşleri kıskandılar, kuyuya attılar, gömleğini kana boyadılar. Babalarına getirdiler ve vahşi hayvanlara yem olduğunu söylediler. Babası Yakup Peygamber de ağlaya ağlaya kör oldu... Bu tarihi bir hikâyedir. Hatta olmuştur. İnceliklerini pertavsız ile arayalım. Sırlı taraflarını meydana çıkaralım. Yûsuf Peygamber vücûdumuzda can gibidir. Menfî kuvvetler tarafından oraya itilmiştir, atılmıştır. Daha kuyuya girer girmez oyuklarda bulunan hayvanlara, en nüfuzlusu şu hitâbede bulunmuştur:

«Ey hayvan sülâleleri! sakın olmayaki başlarınızı deliklerden dışarı çıkarasınız. Bu bir Hak sevgilisidir. Babası gibi kendisi de Peygamberdir. Rabbimizin himâyesindedir. Kendisinin yüreğine ufak bir korku getirirseniz ilelebet bütün sülâleniz cehenneme sürülür ve metrud-u ilâhi olursunuz.» Onu kuyuya atan kıskanç kardeşler ârif ve kâmil insanın kuvâyi nefsâniyesi idi. Bir müddet Gönül kuyusunda kaldı. İşte her Gönülde bir Yûsuf vardır. Onu orada mahbus bırakmayın, kurtarın dışarı çıkarın. Onun saltanatı âdilânedir, benzeri olmayan müdabbir bir hükümdardır.

EY YAKUP SENİ OĞLUN MU YARATTI...

Mevlânâ meşreb bir halaskâr onu kuyudan çıkardı. Nihâyet kader onu Mısır'a Sultân eyledi. Fakat bu durumdan haberdar olmayan Babası kederinden çok ağladı, nihâyet gözleri kör oldu. Hazreti ALLAH, Baba Yakub'a şöyle bir hitabta bulundu. «Ey Yakup! seni oğlun mu yarattı? Sana Peygamberliği oğlun mu verdi? Sen dünyâ saltanatını ve hayatiyetini Yûsuf'dan mı aldın ki kemâl-i teessürden gözlerini kör ettin. Azameti şânım ıçın söylüyorumki aman ALLAH'ım deyip benim için bir damla yaş dökeydin oğlunu sana ertesi gün derhal buldururdum, gözlerin de kör olmazdı.» Şu halde yalvarılacak yegâne kapı ALLAH'ındır. Onun sevgisi için bütün yaşlarını akıtsan yeridir. Kârdasınız, zararda değil. Onun vergisi kullarınınkine benzemez. O yalnız madde değil mânevi hazineler de verir ki; Dünyâ, Âhiret, Didâr hepsi içindedir.

Yûsuf Peygamber Mısır sarayına hükümdar olunca bir arkadaşı bu hâli öğrendi ziyâretine gitti. *«Kenan ilinde Yûsuf arardım, Yûsuf bulundu Kenan yok oldu»* diye de bir ilâhi tutturmuştu. Bu ilâhiyi şöylece değiştirebilirsiniz. *«Dünyâ içinde Velî arardım. Velî bulundu Dünyâ yok oldu. »* Bu da düşünmeğe değer bir sözdür.

BEN SUSAYIM HEP O SÖYLESİN...

Yûsuf'un arkadaşı şöyle düşünüyordu; ben susayım hep O söylesin. Benim sözüm sudan, havadan, ottan, samandan. O kimbilir neler gördü? neler çekti de Mısır'a Sultân oldu.. Saraya dahi olsa boş ve alâkasız giren boş çıkar derler. Ben de O'na bir hediye götürmeliyim der, ve saraydan içeri girer. Sarmaş dolaş olurlar. Tâbii kaç yıllık arkadaş. Konuşurlar, dertleşirler, kâh ağlaşırlar, kâh gülüşürler, kâh düşünürler. Söz ALLAH'ın hikmetlerine gelir.

«Cemâlim Celâlimi örtmüştür» sözünün doğruluğuna bir mîsâl de Yûsuf'un hayatıdır. Kul sıkılmayınca Hızır yetişmez derler. Mes'ele Hızırı yâni hâzır olanı görebilmekte.. Arkadaşı Yûsuf'a şöyle bir söz söylemiş.

«Ey Yûsuf kardeşim; bir ilden bir ile boş gelinmez, karınca kararınca düşündüm, senin bunca hazinelerin var, ne alsam en iyisi ve en pahalısı sende var. Ben sana yokluk aynası getirdim, o da tertemiz olan gönlümdür. Dilersen aynama bak, dilersen gönlüme bak! Zâtını göreceksin. » Nasıl ki Hazreti ALLAH da kullarından mal, mülk, çoluk, çocuk hattâ kendi sevgisine perde ve rakip olabilecek birşey istemez, kalbi selim ister. Al sana bende de öyle bir ayna var ki; evir, çevir her zaman cemâlini gör. Çünkü güzeller sık sık aynaya bakıp cemâlini görürler ve neşeyab olurlar. Bu ayna bir hiçtir, fakat hiçlik aynasından da heplik temâşa edilir. Âdem de böyledir; bir tarafı vücût toprağı= kara sıvı; diğer tarafta idrâk ve gönül aynası.

SENİN HER HAREKETIN ORADA MEVCUTTUR....

Cebinden gönül aynasını çıkar bak! senin her hareketin orada mevcuttur. Âşık rolü oynasan da orada aksi görülen sensin, hışımla bakarsan aynayı hışımda görürsün. Niyazda olduğun zaman aynada niyâz vaziyetinde görürsün. Nitekim hamam ve câmii gibi kubbeli ve altı boş yerlerde de hep kendi sesinin yankısını duyarsın.

«Her ne yüzle baksa göz âyine de kendin görür

Vechini pâk eyle ki mir'ata bühtân olmasın»

Gel hemşehrim gel. Gönül aynamızı silelim, fırsatları kaçırmıyalım. Beşeri kirlerden yıkanan insanın gönlünde Cemâl tecellîsi âyan olur. Aksi halde, şâyet kubbe altında merkep gibi anırılacak olursa aksi sedânın da aynı bağrıltısını duyarız ki, her çeşit söz ve duygu sâhibinin kazanç ve sermâyesi olduğundan aynen kendisine red ve iâde edilir. -Dem bu demdir, dem bu demdir, dem bu dem.- *«Ne ekersen onu biçer ve toplarsın»* dedikleri de budur.

İslâm dininin her emrinin, her hikâyesinin esrârlı tarafları, şifreli satırları vardır. Boş deme ki boş olduğun anlaşılmasın bâri... İsrâfil'in sûru her ne kadar ilk evvel öldürürse de ikincisini beklemeli ki dirilmek keyfiyetini idrâk edesin ve dirilesin. Öldürücü sûr geçmiş gitmiştir. İkinci ve hayat verici sûra kulak vermezsen dirilemezsin. Sır ancak sırrı bilenle eşit olur, sırrı inkâr edene birşey söylenmez, bildiğiyle kalırlar. Emzikleri meme diye çeker dururlar, gıdâ verecek sütü bulamayıp yorulurlar. Aslı bulan teferrûatla uğraşamaz, hazineyi bulan birkaç liraya kanaât etmez. Hakiki aşkı bulan da bir daha madde ve toprak âlemine inmez.

Aşk ve Ötesi

Gönül sâhipleri, cana can katan muhabbet destanlarının tekrarından haz duyarlar. Aşkın ve âşıkın neş'elerinden bahsetmek vahdet deryâsında selâmetle yüzebilmek için birer can simitine mâlik olmak demektir. Anasır ve beden kaydından kurtulan âşıklar mâsiva denizinin dalgaları üzerinde çalkalanır gibi görünse de, varlık ve benlik kesâretinden kurtulmuş olduklarından, dalgalar onları alt edemezler, baş üstünde taşırlar.

Aklın sustuğu yerde aşk konuşmaya başlar. Şâyet akıl durmadan hevâ ve heves peşinde koşarsa ona akl-ı mead demezler, nefis derler. Şâyet, akıl aşkı takip etmezse o kişinin bakışı fersizdir, hakîkat-ı eşyâyı istenilen mânâda idrâk edemez. Biz ise buraya aşk neş'emizi kemâle erdirmek ve tecellîye mazhar olacak aynayı bulmağa geldik.

Sen de aşkla o yüksek idrâke erdiğinde gönül semâsında parlayan bir hakîkat yıldızı olduğunu görürsün. Efendimiz *«Ebu'l ervah»* ve *"Şems-i Ekber"* olduğundan, mü'minler de yıldızları gibidirler.

Şâyet bir gülün goncasını tetkik etseniz, ne latîf bir koku, ne yaprak ve ne de bâriz mânâda renkleri bulamaz, göremezsiniz; ne zamanki güneşin, toprağın, su ve havanın te'siri ile kemâle ermesini beklerseniz gonca olgunlaşır ve nefis kokular neşrederek zârif görünüş ile sizi teshir eder. Onlara birşey sormasanızda, görünüş halleri ile esrâr-ı aşklarından bahsederler.

Sen de varlığınıın noktası içindeki sırlı âlemi herkese soracağına, sabır ve tevazû toprağının içindeki gömülü olanı bekle, bildiklerini unut, gizliyi gözleyici ol!

Tabiat anamızın karnından kurtul da zât semâsının yüceliklerine doğru uçmağa başla veya gönül deryâsına dal da inciler çıkar. Bak ve gör ki, ne kadar sırlı ve söylenmemiş sözler, ne azametli işitilmemiş yükseklikler, ve ne tadılmamış zevkli, neş'eler-ilimler var.

Hadiseleri, hayatı ve nihâyet hilkatı hicaplarından soyun, çamurlarından yıkayın da hikmet ve ibret nazarları ile seyredin, hakîkat ışıklarının parıltılarını âyan müşâhede zevkine erersiniz. Ayrıca indî hükümlerin te'siri altında kalmadan hayatı temiz hâl ile görmeğe gayret etmelidir.

Şâyet kişi, nefsini ızdırap veren süflî temayüllerden kurtarabilirse mutluluğa kavuşur ve dolayısı ile muhitine de huzur bahşedici olur.

Tasavvuf neş'esinde olanlar; gam ve sevinci bir ağızın iki dudağı gibi telâkki ederler ve sâhip oldukları ân-i dâim zevkinden ayrılmazlar. Zâten hayatımızdan, gönül, seven ve sevilen telâkkîlerini ve ilâhi lütufları çıkaracak olursak adetâ robotlaşmış gibi oluruz.

Duygu ve tefekkür hazineleri insanlığımızın sermâyesini teşkil etmektedir ve basiretli bir görüşe sâhip olduktan sonra, kimi beğenip takdir edip sevseniz ve karşınıza alıp sohbet etseniz, muhatabınızın iç âlemindeki sırlı bir cevher âdeta size göz kırpar da *«beni unutma der»* çünkü hepsinden de görünen o varlıktır; şekle, renge, kokuya aldırma der bizlere.

Gerçi vakit gece, etraf da karanlık, fakat kim bilecek gönlümde gittikçe sahifelerl çoğalan bir aşk kitabı hükümfermâ olmaktadır. İnsan nasıl bir hâlette ise karşısındakini de öyle görmek ister ve hattâ öyle de zanneder. Şimdi ben herkesi âşık farzediyorum.

İnsan esfeli sâfilinde eylenmemeli gayret ederek âlî himmet sâhibi olmağa teşebbüs etmelidir. Görür birliği tesânüt ve dostluğu kazandırır, tefrikaya düşmekten kaçınmalıdır. Kıymetli zamanlarımızı boş sözlerle ve menfaat sağlamayan şeylerle iştigalden vazgeçmelidir. İdrâkli sırlı ve hayat bahşedici nefhalı zamanlardan istifâdeye çalışılmalıdır.

Şâyet gönülde ve dimağda hakîkat ışığı parlarsa o kimsenin cehil karanlığı kalkar yerine ilim ve mânâ güneşi doğar, bu hâle kavuşabilmek için de beşeriyet toprağından biraz havalanmak ve yükselmek lâzımdır ki güneşin nûruna arz mesâbesindeki vücûdumuz perde olmasın.

Mum yanarken her ne kadar parlak bir alev görünürse de yandan ve üstten bir cisim yaklaştırıldığı zaman onu karartır. Şûle ve aydınlığın örtüsü de karanlıktır. Acaba; sûretteki şu toprak asıllı vücûdumuz nurânî rûhumuzun tekâsüf etmiş kara isi midir? Giydiği beşerî elbisesi midir?

Akıllı kimseler bilgilerin sonunu bulamazlar ve nihâyet cehil ve aczlerini itirâf ederler ve henüz çözülmemiş sonsuz ilim kaynaklarının mevcudiyetini kabul ederler. Mânâ yönünden de böyledir. Hele insan RABB'ine ârif olmak isterse, nefsini ve hüviyeti zâtiyesini keşfetmeğe gayret sarfetmelidir ki, kendisinde hâsıl olacak idrâki meâli ve irfâniyet sâyesinde bu sır çözülebilsin.

Madde, kendisini yaratan mânânın gölgesidir. Bizler tasarruf âletleriyiz. O mânânın birçok kapılarının kilidini açan akıl; hilkat, kudret... kapılarının anahtarlarını bulamamıştır.

Hiç kimse faziletten müstağni kalamaz ve ahlâksız olamaz. Ancak faziletin ve güzel ahlâkın yüzünü görmemişlerdir ve câzibesinden habersizdirler. Halbuki; *"hüsn-ü mutlak" «her varlıktan âyan olmuşum, benim güzelliğimden haberdâr olan yok mu?»* diye âdeta feryâd ediyor.

Şâyet, madde ve cisim câzibelerine aldanıp kalınmazsa o zaman gönül âlemindeki sırlı güzellikler, zârif harf ve ses elbiseleri giyerek karşınıza çıkarlar ve mütekâbil gönüllerde mevkilerini bulurlar, o zaman ra'şeler, neş'eler duyarız. Hattâ tatlı, tatlı ağlarız ve uzun, uzun mânâsını tefekkür ederek zevk ederiz. Çünkü; **"ve nefahtü"** sırrı biraz ayân olmuştur.

Evlerdekl değerli ve değersiz eşyâların yan yana bulunması gibi, hayat sahnesinde de insanların durumları böyledir, bu tabii bir haldir.

Kişinin münhasıran maddeye bağlanarak HAK yolundan ayrılması âmâ'nın kürk ve kıymetli elbiseler giymesi gibidir. İnsan gönüldeki gizli mânâ hazinelerini bulmağa azmetmelidir.

Aşk dâima bir kıvılcım olarak kalmaz, bulunduğu yerin cinsine göre bazen lâvlar husûle getirir.

Haydi artık aşk güneşi doğsun da bütün kayıt ve endişeler son bulsun, haşır ve neşirler vahdete inkılâp etsin ve zâtî tecellînin neş'esi ile handan olalım.

ÂŞIKIN 24 SAATİ

Evet bu gece, kışın en uzun gecesi, şeb-i yelda dahi olsa ne gam; yine sonunda seher vardır, doğuş vardır ya. Gece her ne kadar uyku ve gaflet ile alâkalı ise de bir âşıkın gecesi gündüzünden hayırlıdır, neş'elidir. Gündüzün âşikâr olan renk ve şekillerin hepsi kaybolmuş ve kendi köşelerine çekilerek âşıkı ma'şûk ile karşı karşıya bırakmışlardır.

Tasavvufta ma'şûk görünmez, o tecellîyi ancak âşık görür ve ihyâ eder. Nitekim çok evvel de âşık yoktu, görünmüyordu, ma'şûkun yüksek bir sevgi tecellîsi onu âşikâr etmişti. o da bu sevgiyi, bu aşkı kendisine vereni aramaktadır ki, nihâyet ondan aldığı aşkı sâhibine iade etmekle bu yolda vücûdu yok olur ve ma'şûk kalır.

Saatler geçer; sinema, tiyatro ve misafirlik saatleri son bulur, fakat âşıkın yürekten kopan yalvarma, coşma ve ağlama saatleri son bulmaz. Bu âşık madde ve fenâ âleminin âşıkı değildir. O yaradanın, sevgilisinin bütün eserlerini görür. Halbuki, o eserlerin en yakini, zıyası, ruhu, rengi ve kokusu ma'şûkunun daha bariz görünebilen hüviyvetidir. Gülün karşısındaki bülbül neş'esi ile öter: fakat bu seslerde enin ve tadarrû, canhıraş yalvarışlar, hasretten bahseden niyâzlar, hicrandan cevap bekleyen intizar halleri vardır.

Nihâyet âşıkın aşkı kemâle ermişse, pâk cemâlinden mâsiva tozlarını, ağyar izlerini yıkar, siler ve malûm azâlarını temizler ve bu sûretle huzûr-u HAK'ka girmek için divâna durur. O artık herşeyi unutmuştur, arkasına atmıştır ve altı cihetin kapılarını kapamış, vücuttan da geçmiş bir halde yalnız göz ve idrâk nuru olarak yüce RAB'bından emir ve nevaziş beklemektedir. Çünkü; bu namaz mi'rac namazıdır, kulluğun RAB'lıkta erimesidir, nikâh olmasıdır. Aynı zamanda RAB'bımızın ayân olmak arzû-i ilâhisi kendisinden başka bir varlığın bulunmamasını ister. Ancak hakîki gönül sâhibinin bulunmasını da reddetmez, iftihar eder onunla ..

Vakit gece yarısını çoktan geçmiştir. İlk melek feryâd ediyor, âşıklara hitâb ediyor. "Ey âşık kullar! HAK rızâsı için kulluk sıfatlarından soyunmak sûreti ile büyük bir ferâgat gösterenler! Yavaş yavaş uyanın RAB'bın huzuruna akılla, fikirle, emelle girilmez, mest olarak girilir. Papuçlarınızı, dünyâ ve ahiret varlıklarınızı kapıda bırakın, rüyalar son bulsun bu dem rü'yet zamanıdır. RAB'bım sizin idrâkinizle hoşnut ve memnun oluyor, bu hareketinizden râzıdır, çünkü bu yokluğun kemâl saatidir, varlığın zuhûr saatidir."

Bir müddet sonra hükemâ ve ümerâya, ulemâ ve fuzalâya hitap eden ikinci meleğin sesi duyulur.

"Ey RAB'bımın hikmeti ile müzeyyen gönüller! Âşıklar uyandı, sıra şimdi size geldi. Size de verilecek ilim, hikmet, fazilet gıdâları vardır. Sofranız hazırlanmıştır. Hastalara şifâ, dertlilere devâ, mahzunlara sefâ ve vefâ hazinelerinden sırlı, şifreli hediyeler verilecektir. Uyanın, kalkın,

herkes kendisine âit kısmetini alsın” dağılan feyizlerden mahrum kalmayın! Onların zamanı bu seherden evvelki andır.

Üçüncü melek; müezzinin sesi ile başlar yalvarmaya, bizleri uyandırmaya. Ey mü’minler: Sizlerin istirâhatinizi, uyuyup dinlenmenizi te’min için Mevlâm bizleri hizmetçi tâyin etti, huzûr vakti gelmiştir. Sonra rızkın azlığından, kazâ ve belâ saatlerinden şikâyetçl olmayın, pişmanlık saati başlamadan aklınızı başınıza alınız. "Taşlar, kuşlar, melekler, felekler, ağaçlar, çiçekler müştâk oldukları huzûr-u ilâhiye varmışlardır." Mevlâ ne isterseniz ihsân edecek. Okul çocuklarına akıl, fikir; harb cephelerindekilere zafer; fakirlere zenginlik, her kısım halka, herkese istediği verilecek. İhlasla, sıdk ve tevazû ile isteyin! Ömrünüzün ne vakit biteceği bilinmez. RAB'bımızın lütuf ve keremi bu saatte cihanı istilâ etmiştir. Âlemdeki gulguleleri duymuyor musunuz? Yer yerinden oynuyor.

Haşır, neşir âlemi yalnız kıyâmete mahsus değildir; ebedîyyen devâm etmektedir. Biz bunları HAK'kın huzurunda seyredenlerden olalım, zâtî neş'eye varalım.

Bütün mahlûkatın bu saatte uyanık olanları muhtaç oldukları ni’metleri aldılar. Çünkü; beşeriyetin gece karanlığına benzeyen gaflet uykuları, uyku demleri son bulmuş, nûr-u MUHAMMEDÎ’yi îlan eden güneş pür azamet ve bütün şa'şaası ile, ihtişâ ile doğmaya başlamıştır. Mevlûdde bile;

Doğdu ol saatte ol sultân-ı dîn

Nûr'a gark oldu semâvat-ı zemîn; buyurmuşlardır.

Evet, dünyâ'da güneş, gönülde ise şems-i MUHAMMEDÎ’nin zuhûruna muhatap olan îmân ve idrâk sâhipleri nâil oldukları ilm-i irfân ve akl-ı selim sâyesinde cehâlet karanlığından kurtulurlar, Bu gibi âriflerin gönlünde ezan-ı MUHAMMEDÎ’yi okuyan müezzin 24 saat gönül kâbesinin minâresinden inmeden neşriyat yapar.

Bir gün Hz. Mansur talebeleri ile bir köyde gezerken câminin minâresinden müezzinin “ALLAHÛ EKBER” diyerek ezan okumaya başladığını duymuş, bunun üzerine bu adam riyâkârdır demiş; sebebini soran çocuklara cevap vermiş. Eğer ezanı, tam sâfiyeti kalp, sıdk-ı sadâkat ve vuzûhla okusaydı bulunduğu yerin erimesi lâzımdı demiş. (Doğuş gibi temiz gönüllü kalmak; ihlâs sâhibi erlerin vasfıdır. Bunu ömür boyunca kaçırmamak lâzımdır.) Bunun üzerine talebelerin aman efendim bu nasıl olur? Kabil mi? Demeleri üzerine, önünden geçtikleri demirci dükkânından içeri girmiş ve örsün üzerine çıkmış, vecd ile öyle bir ezan okumuş ki; altındaki demir örsün eridiği görülmüş, hayrette kalan talebelerine, *“evlâtlarım benim okuduğum ezan da tam ihlâs ile olmadı. Riyâ kokusu mevcût zîrâ hakkı ile okuyabilseydim ben bile erirdim”* demiş.

İşte bu hâl malûmunuz olunca, tam bir ihlâs ile can ve dilden bir defâ ALLAH diyenin günâhları nasıl olurda buz gibi erimez. Çünkü aşkın zuhûru madde âlemini eritir, mânâ âlemini ihyâ eder.

Sabah namazının vakti, hayatımızda çocukluk devrinin, mevsimlerden ilkbahar'ın ifâdesidir.

Günahlarımızı, benliğimizi perde-i hafânın arkasında gizleyen gece, âşıkların vuslatgâhı olan bir neş'elı menzilin başıdır. Gece, cemâl-i kibriyâyı örten ve ağyarın görünmesine mânî olan bir perde-i hafâdır. Bu perdeyi abdest alırken, yüzümüze su vururken, malûm azâmızı yıkarken çekmiş ve atmış oluyoruz, hakîkatte bu böyledir.

Ayrıca niçin Tebâreke sûresinde semâya bakmamız mükerreren emredilmiştir. Öyle bir basiret gözü ile bakmalı ki; nokta gibi olan göz bebeğinden bakan zâtın, etrafındaki beş zuhûr dâiresini de delip geçtiğini hissetmelidir.

İnsan denilen ve kâinatın göz bebegi olan **"Kerremnâ beni âdeme"** hitabına mazhar olan insanın gözünden halıkın baktığı gizlenmiştir. Gönül âleminden bakanın ve rü'yet edilenin birleştiği bir muhitte de etrafın erimesi lâzımdır, tâ ki kisve-i rubûbiyetle neşe-yab olunsun.

İnsanda İlâhi aşk kemâle erince nefsâniyet muzmahil olur ki; o zamanda nisyan ve gaflet perdeleri kalkar o neş'e ile ne zemin, ne mekân ne de vucût aranmaz.

Bazen arz üzerinde pırıl pırıl parlayan hakîkat yıldızları zuhûr eder ki, gökteki güneşi bile kendisine hayran bırakır. Şâyet sûrette silinse bile mânâda asla yok olmazlar.

Aşk; herşeye kapalı olan gönüllerin müşterek hazinesidir. Fakat herkes gönlündeki bu kapalı hazinenin kıymetini bilememektedir.

ÂŞIKIN ÖĞLESİ

Gam değildir günler eylerse güzer

Sen hemen bâki kal ey pâkize-ter.

Evet gönül ufkundan doğan afitâb-ı MUHAMMEDÎ'ye gibi gökte de güneş tepemizin hizâsına yükseldi. Ne âlem, ne insan bir karar üzere kalmazlar. *"O her an bir şeen'dedir."* âyet-i şerîfesine uyarlar.

"Ölme var, ayrılma yoktur öyle tuttum damenin" diyen zâtın neş'esine uyarak, biz de sultân-ı aşkın eteğini bırakmıyalım.

Hâsılı âlem bilir bu sırrı inkâr eylemem

Gizlesem de âşikâr etsem de canımsın benim; ve,

Hep seninçündür benim dünyâ belâsını çektiğim

Yoksa ömrüm var'ı sensiz neylerim dünyâyı ben.

diye de huzûr-u ma'şûktan ayrılmıyalım. HAK'tan ümit kesilmez, hâkimâne, âşıkâne sözlere de gönülden başka mahrem bulunmaz. Akıl görmeden inanmaz, maddiyûncular da gönül mahremine dâhil olamazlar. Gönül sâhipleri ise; gördüğüne ve göremediğine de inanır, ihâta kâbiliyeti birlik deryâsında adeta sonsuzlaşır.

Herkes suya kandı; fakat balık ne kandı ne doydu. Rızkı olmıyanın da günleri uzun geceler gibi geçti, uzadı gitti.

Fakat, ey Mevlâm! Ömrüm geçmiş, birşey kazanmadan bitmiş tükenmiş, gam çekmem. Senin hidâyetin erişince -senelerin kazandıramadığını- lütfunla bir demde kazanmak kâbildir.

Emret, yedi denizin suyunu içeyim; emret, hepsini çıkarayım, seninle olayım da, susuz kalayım.

Sağırın yanında sözü uzâtmak ne ise körün yanında da güzelliklerden bahsetmek odur. Fakat RAB'bımın izni olursa gözlerde basîret, kulaklarda da duyuş hâsıl olur.

Güneşin zevâle gelmesi ile her maddenin hakîkati görülür ve açıklanır. Çocuklar artık kemâle ermelidirler. Büyüklerini ve ne olduklarını anlamalıdırlar. Şekil, şekil oyuncaklara, mânâsız modalara uymamalıdırlar; âkil olan bu gibi hevâ ve hevesle vakit geçirmez.

Latîf olana ancak letâfet telkin edilmeli ki letâfetle hakîkata vâkıf olunsun, kendisindeki letâfet âlemini idrâk eylesin. Ruhların bile giremediği esrârlı âleme beden de giremez, madde de. Evet, sözün muhatabı kulaktır, el ve ayak değildir. *"Aşk-ı kudsînin, esrâr-ı ilâhiye"*nin mahalli de gönüldür. Gönül ile irtibatı olmıyan kulağa da sır söylenmez. Çoluk çocuğa da pırlanta yüzük takılmaz. Büyük kıymetler aşk ve istidat sâhiplerinin malı ve sermâyesi olur.

Şimdi vakit öğle oldu; Şems-i teceellî-i Celâli'ye sem-ti re'se yaklaştı. Ateşim artmaya başladı, gönlümden de Habîb'in neş'eyi Cemâli'yesi şa'şaâ-paş olmakta, iki ateş arasında kalan âciz varlığım ne yapsın?

Ruh-i sâfi ve idrâk nûrundan hâsıl olan hayat bahşedici nefhalar, gönül denilen o vuslathânede heyecanlı doğuşlar yapmış, beşeriyet kemâlâtını bulmuştur. Nihâyet ruh, aşk ve mânâ olarak bir dönüş yapmıştır; âşık iken ma'şûk neş'esine vâsıl olmuş o zamandır ki esrârlı hikmet kitabının şifreleri çözülebilmiş ve ayân olmuştur.

RAB'bim ahsen-i takvim üzere bizleri yaratttığını ve esfeli safiline reddettiğini buyuruyor, fakat esfel-i safilinde kalın demiyor. Gönderdiği Habîbi ile de Zâtına davet ediyor. *"Nereye dönerseniz zâtımın vechi oradadır"* beyanı ile vechinin ayâniyetini îlan ediyor. İdrâke mânî olan gaflet perdelerini kaldırabilenin can ve basiret gözünün açılabileceği muhakkaktır.

Şu halde, biz ne bastığımız yeri, ne baktığımız cemâli ve ne aradığımız zâtı bilemiyorsak vehim ile oyalanıyoruz demektir. Her zerrede mevcut olan o kuvvet-i bahire, insanda tamamiyle ayân olmuşken bu açık zuhûra karşı bigâne ve lakâyıt kalmak revâmıdır. Ricab-ı cehli yırtıp gönül gözünü ihyâ edersek hakîkat bize mütecellî olur .

Kuşbaz olan; birçok kuşlar arasında bülbülün sesini tefrik eder ve o lahûtî nağmelerden neş'e-yab olur. İlâhi nefhalar da gönül ehlini

çosturur. İdrâk sâhibi olan bahtiyarlar dil-i dânâ'ya âşinâ düşmüştür. Bahada ağır olan cevherli nefhaları zâyî etmezler.

Tecellî kâlemi aşk hokkasına banar, ancak temiz olan gönül sahifelerine yazısını yazar. Mevlâ, âşıklarını beşeri perdeler arkasında gizlemiştir. Bazı sevgilisine *"Gönül kitabını oku"* bazı sevgilisine de *"Söyle ve yaz"* dediğini nasıl inkâr edebiliriz.

Eğer, insan tefekkür ederse; gönlünde esma'il hüsnâ'nın yazılı bulunduğu sahifeleri bulur. Bazısı esma-i cemâliye'yi bazısı esma-i celâliye'yi tahsil etmiştir. Bazısı da cümle esma-i ilâhiye'yi o kadar kemâl ile müşahade etmiştir ki, tecellî-i kemâli'ye ulaşmıştır.

Hikmetle esrârı dile getiren ârifler, bülbüller gibi öterler. Ekser zamanlarını Lâhût âlemine mukâbil düşen Ceberût âleminde baharı beklerler. Melekût ve nâsut âleminde açan gülleri görünce de şakır, şakır ötmeye başlarlar.

Söz; konuşana dinleyenlerin idrâk ve istîdadı kadar gelir. Mevlâ, konuşanların diline dinleyenlerin zekâ ve istidadı kadar hikmetli sözler ihsan eder: ilim sütünü sevenlerin iştihası kadar göğüslerden süt lütfedilir.

Şükürler olsun bizler âhir zaman Peygamberimizin ümmetiyiz. O nebî-i zîşan, has-ül'has îmân sâhiplerine sonsuz ma'nevi nimetlerle bezenmiş ilâhi sofrayı açmış, sırlı ve şifreli âyetlerin izâhını arzeylemiştir. Yeter ki, bizler o ni'met-i huzmelere ve sonsuz lütuflara nâil olma azmini gösterelim.

Süflî emellerden ve nefsâni engellerden kurtulabilenler, kalp sâfiyetine ve asliyetlerine kavuşurlar, makâm-ı huzûra erişirler.

İnsan evvelâ görmediği ve anlayamadığı varlığa âşık olur, zamanla aşkı kemâle vâsıl olunca da hakîkata agâhiyet hâsıl eder. Toprağa ekilen tohumlar gibi zamanı gelince neş'vü nemâ bulurlar.

ÂŞIKIN İKİNDİSİ

Merdivenlerden yukarıya doğru çıkan bir kimsenin basamaklarda duraklayıp vakit kaybetmesi doğru değildir. Gâyesi hedefe ulaşmak olanın çıkmaz sokaklarda ömrünü zâyî etmesi acınacak bir haldir. Hayat madalyonunun fânî cephesine değil bâkî tarafına bakmasını başarabilmelidir.

Fahri âlem efendimiz, kendisinden sonra gelecek ümmetlerinden hâs olanlarına iştiyâk duyduklarını anlatırlarmış, bizler de bu iltifâtı Peygamberiyeye lâyık olabilmek için en güzel ahlâk ve câzip sıfatlarla hallenip bezenmemiz gerekmektedir.

Gölge güneşin varlığına delil olduğu gibi, insan da Cenâb-ı Hak'kın varlığına açık burhandır. İdrâk ve basîret sâhiplerine açık ve vazıh (beyyineler) vardır.

Şâyet sen seni bilirsen mübhemiyetten kurtulmuş olursun. Tevazû ve güzel ahlâk insanın mânen terakkisine başlıca âmildir. Nitekim, Efendimiz, yolda birisiyle konuşsalar, muhatabı ayrılmadan bu bulundukları yerden hareket etmezlermiş. Birisi ile müsafâha etseler karşısındaki elini çekmedikçe kendileri elini çekmezlermiş. Biz de Peygamberimizin ahlâk-ı kemâliyesinden ne kadar hâl iktisap edersek o nisbette, anasır âlemindekl tekâmüllerimizden ve mânevi terakkimizden haberdar oluruz. Gönlümüzün de temizliği nisbetinde tecellîlere nailiyyet hasıl olacaktır.

Güneş doğunca karanlık kaybolur. Çiçekler ve yapraklar üzerdeki şebnemler de uçar giderler.

İşte; İlâhi tecelîller de, cezbelerin nurları da, kulun kulluğunu kaybeder, enâniyetinden eser bırakmaz olur. Hakîkat-i MUHAMMEDÎ'ye güneşi de gönüllerde pırıl pırıl füyûzât arz etmektedir. Habîbiyet sevgisi de, maddi, mânevi bütün endişeleri ve fasit fikirleri yok eder.

Gökte gördüğümüz sonsuz bir nur ve ateş kaynağı olan güneş mütenâzır olarak gönülde Cemâl sıfatı ile ısıtan ve nur saçan, Celâl sıfatı ile yakan, kavuran ve âşık eden hakîkat güneşi mevcuttur.

Güneşin parlaması ile her eşyânın hakîkati apaşikâr görülür. Zâten her eşyâ güneşin nûru ile ve harareti ile kemâle ermişlerdir. Sen de, güneşten kopmuş bir güneşsin; içten, dıştan hayatın onunladır. Hak'kı gören iç gözüdür, gönlünün âleminde eri, yok ol ki, hakîkat sana yüz göstersin. O bitmez, tükenmez, kararmaz bir menbâdır. Bu sözün zevkî nüfuz kuvveti fazladır, bütün insanları hayatı boyunca besler.

İmam Gazalî, bir keklik ile bir karganın - yâni iki zıt karakterin- arkadaş olduklarını görünce hayret etmiş ve önlerine bir parça yiyecek atmış, her ikisi de yemeğe doğru yavaş yavaş ve sekerek yaklaşmışlar. o zaman anlamış ki, müşterek vasıfları olan topallık onları birbirine dost etmiş.

Biz de aşk âlemini vasf-ı müşterek bilelim de HAK'kın huzûrunda birleşelim, ağyar perdesini kaldıralım, atalım.

Bir kısım insanlar, çok ibâdet ile, bazıları riyazât, erbain ve çilelerle HAK Cemâlini görmeye çalışırlar. Ebrâr ve ağyâr bunlardır. Biz de şettâr denilen aşk ile ilim ve irfan ile yol alan mi'rac ehline uyalım;

vücûdumuzdaki fânî örtüyü aşkla kaldıralım, gönlümüzde sırlı âleme aşk ne mânevi sarhoş olarak girelim, durulalım. Kesâfet bulutlarını dağıtmak için sevgi güneşini tulû ettirelim.

Cenâb-ı HAK, cennet ehlinden bile gizlenmez, müşahade ehli olan âşıklar HAK'kın zuhurunu açık şuhût ederler buyurulur. Şu halde bu ayrılık kişinin kendi vehmi icâdı ve gafletindendir.

Kişinin başına gelen her felâket, musîbet veya iyilik ve neş'e kendi temayülleri ve elleri ile işledikleri ameller yüzündendir.

Cenâb-ı Hak, azap ilâhı değildir, zulûm edici de değildir. Şu halde kişi cehenneme odununu kendi taşır.

İşte akşam olmaktadır, belki yarınki güneşi göremeyiz. Acele etmeliyiz, sayılı nefeslerimizi kemâlat-ı insâniyemizi bulma yolun da kıymetlendirmeliyiz.

Tevhîd zevki ile aşk âleminde cevelân edenin vakitleri saatle tayin edilmez, o ân-ı dâim sırrına ermiştir, gönüllerden kolye dizmiştir, sür'atle döner. Aşk nehrinin yatağı gönüldür ve dâima gönülden gönüle akmaktadır.

Ey âşık, senin zuhûr ve tekâmülün için milyonlarca senedir kâinat çalışmakta, kadir ve kıymetini bilerek yaşa! RAB'bımızın nûru; gördüğün anda sende âşikâr, görmediğin müddetçe sende gizlidir. Niçin üzülüyorsun!.

Ey kâinatı yaratıp, hareketini tanzim eden sevgili ALLAH'ım, her güzellik senin eserindir, bizler de. Hangi gönülde Habîbinin aşk güneşini doğdurursan sırrına da mahrem kılarsın.

Tabiat, RAB'bımızın azametini, yüceliğini yazan bir kitaptır. Bu kâinat kitabının özeti, göz bebeği, nûru, rûhu ve sînesinde RAB'bın emânetini taşıyanı ve saklıyanı, emîn ve şereflisi insandır.

Şâyet HAK indindeki mevkiini bulmak, bilip görmek ve hikmetlerle dolu olduğunu anlamak arzûsunda isen âşık ol! Âşık, kayıtsız şartsız ma'şûkunda can verendir.

Şuûrsuzca mâsivaya temâyül ve rağbetten sıyrılamayanlar; hayat, kuvvet ve kudret sâhibinin kâhîr azametini yakînen görüp bilemeyenlerin ve Mevlâsını bulabileceklerinden ümitleri olmayanların kârıdır. Fakat, Halik'ini herşeyden ziyâde seven, basîret gözü ile gören ve nihâyet Mevlâsı için ölmeden evvel ölen sadık kulların da mevkii hicapsızlığa ermiş ve rü'yet o bahtiyarların malı olmuştur.

İşte saat sabahın dördü oldu. Muhabbet ve neş'e nöbetleri geçirirken biraz uyumak, vücûdumu ve duygularımı dinlendirmek istedim. İçimden coşan galip bir hitab-ı hatif, "kalk uyuma cânân sevgisi bütün zerratını istilâ etmiş, bu zevkli anında uykuyu ne yapacaksın?" diyordu. Evet; biliyordum, bu feyizli ve hayat nefhaları ile dolu saatler, arzın gâfil sakinlerinin uyku saatleridir. Âşıkların da huzur ve vuslat demleridir. Cemâline âşık olduğun cânâna vücûdunu bezletmek için kaybedilecek vakit yoktur.

Ey sevgili Mevlâm; mâdemki gönlümü sevginle doldurdun ve Habîbinin muhabbet güneşini tulû ettirdin ve sırlarına mahrem ettin,

artık uyku bana gerekmez. Zâten ilâhi nefhaların dirilik ve zindelik hâsıl etmiştir.

Aşk değirmeni taşıma sularla dönmez, çalışmaz. Onu hikmet ve hakîkat kaynaklarından akan coşkun sular döndürür.

İnsan yalnız topraktan yaratılmamıştır, Ruh gibi ilâhi bir nefhayı da hâmildir. İdrâk, dirilik, ilâhi kuvvetlerle tasarruf, insanın aklına bilkuvve verilmiş âtiyelerdir. Bunları yerli yerinde kullanmak hünerdir. Süfliyatta kalmamalı gönlün tasarrufunu da göz önünde tutmalı.

Deryâdan hariç olmayan bir katrede denizin evsafı gizlidir. Bu îtibarla insanın derece-i ulvîyyeti büyüktür. İnsanın mânâsı ve mânâsının da mânâsı vardır. Oraya kadar uzayıp erişmeye herkes akıl erdiremez. Asıl yolculuk oraya doğru olmalıdır. Sütün kaymağı olduğu gibi özün de özü vardır. O zaman *"ballar balını buldum kovanım senin olsun"* diyebilirsin.

KENDİNİ BUL

Geçen gün sokakta gidiyordum, penceresinden gelen bir kadının ilâhi söyleyen sesini duydum. (Yarın Hakk'ın diyârında...) diyordu, biraz gönlüm burkuldu. Biraz daha yürüdüm. Bir zayıf fakir, bir kuvvetliden dayak yemişti, galiba ağlıyordu. (Yarın ALLAH'ın huzûrunda, mahkeme-i kübrâ'da görürsün) diyordu, dayanamadım; deşri olmamı bugün bıraktım. Zâten nerelerde olduğumu bilmiyordum, aklım arz'ın çok üstlerinde, vücûdum ise toprak üzerinde dolaşıyordu. Ehlullah böyle zamanlarda *(Fefirru ilallâh. ALLAH'ın cânibine firâr edin)* derler. Bizde fakirane bütün hâlâtımızdan soyunduk gönlümüze girdik.

Orası Beyt-i mukaddes, makâm-ı müşahade idi, kavga gürültü olmazdı, çünkü ikilik bile yoktu. Hazret-i Niyâzi'nin neş'esinde; akıl dediğimiz makâm-ı mahremiyetin biricik pehlivanı ile istişâreye başladım; çok şeyler söyledi, sözler arasında istişâre vardı, fakat *"bârıka-i hakîkat müsademe-i efkârdan hâsıl olur"* sözü yoktu. Herkesin akıl seviyesi; üst üste göklere doğru yükselmiş gazete sahifelerinin arzdan yüksekliği gibi idi, en üstteki sahife hizâsındaki akıl, alt tabakalardan biriyle konuşur; bu bir babanın çocuğu ile; bir ârifin bir bigâne ile konuşması gibidir. Babanın, ârifin lütufkârlığındandır bu; aşağıdakinin idrâk elini tutar, yukarılara doğru çeker, bu vaziyette baba, çocuk olmuş değildir, ârif de bigâne olmuş degildir, yukarılara çekilen çocuğun asıl makâmı yine altlardadır. Tabii olarak herkes yerli yerine döner ve seviyesini bulur. Bunların konuşmaları münakaşa ve müsademe-i efkâr dahi olsa herkes kendi derecesini bulur. Çünkü, çocuk ne bir anda baba, ne de bigâne allâme olmamıştır. Şu halde barikâ-i hakîkat gizli kalmıştır.

MİSÂFİRİN KERÂMETİ

Bir fakir; İbrâhîm efendi ismindekı bir zenginin kapısını çalmış, açlık hâlini anlatmış. İbrâhîm efendi buyur etmiş ve sofrayı kurmuş, hem yemeğe başlamışlar, hem sohbete.

Vakit akşam olmuş, namaz kılmışlar yine sohbete ve yemeğe devâm etmişler. Bir türlü sohbete doyamayan ev sâhibi misâfirini de yanından aslâ ayırmıyor, böylece üç gün geçmiş, ertesi gün misâfir hastalanıyor ve bir ay kadar zaman sonra şifâ bulup iyileşiyor.

Ve "eee İbrâhîm bey kardeşim; bana hastalığımda çok iyi baktınız, ALLAH sizden razı olsun. Şimdi abdest alalım ve iki rek'at namaz kılalım, beraberce duâ edelim. Sen iste, ben Âmin diyeyim, fakat şuna dikkât et ki, az söyle çok şey iste, gönlüme öyle geliyor ki istediğin olacak" demiş.

Abdestler alınmış, namazlar kılınmış. Çünkü, ALLAH'ın mahremiyetine namazla girilir, murâdını alabilmek için huzur vesîlesidir, mukaddimedir, başlangıçtır, uvertürdür. İbrâhîm efendi dilek olarak yevm-i kıyâmette Cemâl-i kibrîya müşahadesini ister. Misafir; "aman İbrahim efendi bu görmek işini çok uzağa bıraktın" der.

İbrahim efendi toparlanır, kıyâmeti bırakır. *"İlâhi, bize Cemâlini göster" der."* Misâfir, *"dostum vaktini söylemedin, dikkât et âmin diyeceğim, herşey bitecek"* deyince, bu defâ, *"Yârabbi! en kısa zamanda bana Cemâlini göster"* niyâzında bulunmuş, misafir de âmin demiş ve yok olmuş, görebildiği kadar misâfirini görmüş ya kâfi. İbrahim efendi, Erzurumlu İbrâhîm Hakkı Hazretleri imiş; sonra mânevi sahada kemâle ermiş olup Mârifetnâme isimli derin ve şumûllü eserini yazmıştır.

MİSÂFİR HIZIR İMİŞ

Hastalanan misâfir ise vaktin Hızırı, Hakk'ın sevgilisi imiş. Güvene güvene duân kabul olacak demesi, beşeriyetin mânevi mertebelerinden gönül semâsına doğru yedinci mertebeye eren herkesin duâda istemesi, Hakk'ın (Kün, ol) emri gibi imiş. Cemâl-i ilâhi de azîz misafirin gönlünü tecellîsi ile doldurduğundan istenilenin verilmesinin muhakkak olduğunu anlatmak içinmiş; görmüş ve istediği birkaç yıl sonra tahakkuk etmiş.

Ey kardeşim; şimdi gelecek rûz-i mahşeri bırak, basîretliye göre mahşer, hesap, kitap, mizan, sırat, cennet, cehennem, mahkeme… buradadır. Her işini burada bitir ve hesabını burada kes ki, murâda eresin. Orada rahat edersin.

Niyâzi Hazretlerinin bir sözü de *(bugünkü cennet-i irfâna dâhil olmazsa uşşâk, yarınki vaad olan huri veya gılmânı neylerler)* dir. Sen eğer bilirsen her dem ALLAH'ın huzurundasın, kendini nerede zannediyorsun? Sûret ehli ALLAH'ın huzurunu günde beş vasit ya bulur, ya gaflettedir bulamaz; ya Hakkın divanından beş defâ bill ayrılmayan insanlar da varsa...

Çünkü sen sûret ve beden îtibariyle hiçsin, topraksın; fakat gönül îtibariyle bir hepsin ki vücûdun kâinatın özetidir. Güneş, kamer, utarit, zühre... gibi yıldızlar da sendedir. Sen bir dünyâ gibisin de, nehirler, denizler, dağlar .. da sendedir.

Eğer kısmet olsa da gönlünü bir temizleyebilsen ve girsen bütün peygamberlerin ve pîran hazarâtının ruhları da sendedir.

GAFLETLE YORULMA, HUZURA KAVUŞ

Sen dünyâ ile bir an alâkanı kes, ahireti de bir tarafa bırak, kendini de unut. Kalan alan, veren, gören, bilen hep O'dur. Buna tasavvufta her şeyi terk, terki de terk derler.

Ah! Sen, seni bir bilebilsen; malını, mülkünü, altınlarını bile yağmadır alan alsın diye mezada cıkarsın. Sen bu âleme yalnız şuunatı, maddeyi, toprağı, taşı görmeye mi geldin? Beşer kıyafetinde gezen sultânı bul, kendini bil, bul. Gafletle yorulma, huzura kavuş ne olduğunu, nereden gelip, nereye gittiğini bil. Yalnız Müslümanlığın beş farzında, münhasıran vücût hareketlerinde kalma.

TASAVVUFUN MÂ'NÂSI

Manisa'dan Salih Dinçer isminde bir okuyucu bizden **"Vet tîni vez zeytûni"** sûre-i şerîfinin tercümesini ve tasavvufî mânâsını istiyor.

Düşündüm. Bu sûrenin cevabı esrâr dolu. Yüksek ve mânâlı derin fikirleri ihtivâ etmektedir. Bir kısım okuyucular belki bendenizi hatalı bulacaklar. Gazetelerin paket kağıdı yapılınca ayaklar altında kalacaklarını söyleyecekler ama şunu bilmelidir ki, insan hurufat-ı ilâhiyenin canlısıdır. En kötü kabahatleri yapmıyor mu? Birçok Kur'ânlar yangınlarda yanmıyor mu? Yerlere dağılmıyor mu?

Müslümanlığın birinci şartını söyleyemeyenler var. Eşhedü diyerek Hz. Allah'ı ve Hz. Muhammed'i gördüğünü *(görmediği halde)* yalancı şâhitlik edenler var. Gönül gözü ile görerek onda fânî olanlar da var. Onun için kelime kelime mânâ vererek günahımızı azaltalım. Eminim ki, bu yüzden alacağım sevaplar günah tozlarını silip süpürecektir.

Şu halde Mevlâmızın Rahmân ve Rahîm isimleri ile izaha başlayalım. Evvelâ da besmelenin şartlarını mütalâa edelim.

"Be" harfi Hz. Ali'nin "ben (ba)nın altındaki noktayım" dediği "be" vücût teknesidir. Altındaki nokta her kelimede Türkçe mânâsı "ile" demektir. Berâberliği gösterir. Bike = seninle, Bihî = onunla, billah = Allah ile demektir.

Nokta gerek harflerin, gerek adetlerin aslıdır. Tabii eski Türkçede çok küçüklüğün hattâ yokluğun işâretidir. Tasavvuf ehli büyüğü ve büyüklüğü temâşa için nokta olmayı kabûl etmişlerdir. Yokluğun sembolüdür. Fakat göz bebeği de bir noktadır ki, her şeyi onunla görürüz. Noktanın hareketiyle ve siryânı ile bütün harfler ve adetler tezâhür eder.

Bu noktaların 12 tanesi elif olur. Vahdet-i vücûda delâlet eder.

Atiye Keskin geçenlerde etvar-ı seb'a denilen bu yedi nefis mertebesini çok güzel izah buyurdular. Geriye kalan beş noktaya da hazerât-ı hamse derlerki tasavvufta dersi yediyi geçen kimseye "hazret' denilebilir. Bu beş mertebeyi gösteren noktalar Kahhariyyet, Fettahiyyet.

Vâhidiyyet, Ehadiyyet, Samediyyet'tir. Bundan sonraki ulûhiyyet mertebesi bütün mertebeleri kaplamıştır.

Bu 12 dersi bitirenler tam velî olmuşlardır. Hakkı ile elif almışlar vahdet-i vücûdu idrâk etmişlerdir.

Elif'in yanındaki birinci (lâm)a lâmül'akıl, velîlik (lâm)ı; ikinci (lâm)a nebîlik (lâm)ı derler. Ondan sonraki (he) harfi (ha) yı hüviyyettir. İşte nemâyet zât ismi zahir oldu.

Muhiddîni Arabî hazretlerinin târifine göre *(esmâyı mütekâbile ve sıfâtı mütezâdde cem'inin ehadiyyeti zâtın ismidir)* târifi ince ve rumuzlu bir târiftir.

Şu halde ilim noktasının bulunmadığı bir kitap yoktur.

Errahmân - Atâyâ ve eltâfı ilâhiyyenin bütün mahlûkata olan bağışıdır. Mü'min, kâfir hattâ hayat sâhibi olan her varlık bu sıfattan nasibini almıştır.

Errahim - Lütfu rahmete lâyık olan Müslümanlar diğerlerinden ayrılmış olup; ilâhi ilimden ve idrâkten, Muhammediyyet neş'esinden nasîbi olanlar Rahim isminin feyz-i dâimisinden nasîbdâr olurlar.

Şimdi en yüce yüksekliklere erişmek kâbiliyyetinde olmak üzere yaratılan îmânın ne yüksek bir varlık olduğunu ve bu mertebelere ulaşamayıp hevesattan ayrılamayan insanında vücût termometresinde sıfır altında vesvas, hannas, şeytan kademelerini doldurduklarını üzülerek temâşa edebiliriz.

TÜRKÇE TERCÜMESi :

"And olsun incire ve zeytine, Sînâ dağına, güven verici bu Mekke şehrine ki, gerçekten biz insanı en güzel bir şekilde yarattık. Sonra onu aşağıların aşağısı yaptık. Ancak inanan ve hayırlı işler işleyen kimseler bundan müstesnâdır. Onlar için ardı arası kesilmeyen mükâfatlar vardır. O halde bu güzel dîni yalanlamânâ sebep ne? Allah hükmedenlerin en üstünü değil midir?"

İZAHI: Size tam izahını yapmayacağım. Çünkü muhtelif idrâk derecesinde insanlar vardır. Bu yükü kaldıramazlar. Çok ağırdır. Süt emen çocuğa balık, hasta ve zayıf mideye kaymak verilmez. Herkes idrâki kadar alsın. Yoksa bendeniz hasis değilim. Paranında, ilminde zekâtı vardır. Toprak olmuş, toprakta kalmış nice ilimler vardır. Biz de zâttan aldıgımız zât ilmini zâta dağıtırız, yağmadır alan alsın derız, makâmımız olan "HU"ya râci oluruz.

"Vet tîn" lügatta incir demektir. Tasavvufta (vahdette kesret = teklikte çokluk) makâmıdır. Danede harman, bir meyvede bir meyve ve nihâyet ağaçlar; insanı kâmilde de Cemâl-i pâki görmek demektir. Efendimizin beni gören Hakkı görür demesi bunu pek güzel açıklar.

Fakat birisi çıkasada beni gören Hazreti Peygamberi görür dese adamcağızı koca koca inkâr taşlarıyla taşlarlar. Resulü Ekremin bin küsûr sene evvel vefâtını söylerler. Halbuki Hazret sevenlerin gönlündedir, insan vücûdu evvelâ kâinatın sonra arzımızın özetidir. Fakat imamuzza-

man’ın gönlüde âlem-i ervahın kaynaştığı veya sükûnete veya huzura Hak’ta secde ettikleri yerdir.

“Vez zeytûn“ - bildigimiz zeytindir, eti yenir veya olduğu gibi pirese edilir. Bir kaç defâ bu sûretle yağı alındıktan sonra kalan küspesi hayvanlara yem olduğu gibi ocaklarda da yakılır. Eskiden câmilerin kandillerinde de kalın zeytin yağları yakarlardı.

Yenirse de yanarsa da nûr olur. Tasavvufta *"Kesretten vahdete = Çokluktan birliğe"* ermiş olanlar için söylenir. Yâni bu kalabalığa bakıp şaşırmayın. Milyarlarca mahlûkatın hizmeti, mi’racı, kemâli insân-ı kâmilde fânî olmaktır. Bu hâl bütün canlıların *"beni ye, beni iç"* der gibi insana yaklaşmasıdır. Rızkımızın bize âşık oluşudur. Âşık ma’şûkunda gâib oldugu gibi onların arzûsu da bizde gâib olmaktır, hattâ lisân-ı hâl ile gâfil insanlara derlerki "Ey zâlim, biz topraktan çıktık, yıllarca istihareler geçirdik, maksadımız insanda fânî olmak. insanın nurâbiyetine iştirâk etmek, tohumunda, ibâdetinde berâberliği temin etmek idi. Sen beni besmelesiz yedin, ibâdet etmedin, fenâ işlerde kullandın, lânet olsun senin insanlığına ruh- suz ve idrâksiz adam" derler.

Sînâ dağı - Mûsâ Aleyhisselamın üzerinde konuştuğu Sînâ dağı; bu senin vücûdundur. ALLAH ile konuşması saf ve temiz gönlünden haber alması demektir. Bayılması, ilâhi kelimelerin neş'esinden dolayı benliğinden tamamiyle geçmesi bîhûş olması demektir.

Güven verici Mekke şehri – Gönüldür, mahrem-i esrâr-ı ilâhi, halvethâne-i Rabbâani’dir ki bu dört büyük yemin insanı ahseni takvim üzere en güzel ve mânâlı şekilde yarattığını anlatmak içindir çünkü insanın *"Nalınları çıktıktan sonra"* yâni dünyâ ve âhiret endişeleri gittikten sonra mi’racı o vücutta misâllendirmeye dikkât ederek yukarı çıkarsak, mecâzi aşk sahasını da geçersek bağırsaklarda ve mîdede haşır neşir âlemlerini temâşa ederiz. Oradan ciğerlere geçeriz. Sol taraf kesâfet tarafıdır. Hevâyı hevestir. Sağ taraf hüviyet tarafıdır; gerek namazdaki selâmlar, gerek *(yazılar sağdan başlanır-aslî yazı, Kûr’ân)* gayb âleminden zuhûr âlemine doğru bir akış gösterir.

Nihâyet gırtlak berzahından geçilir vech-i mutlak temâşa edilir. Her güzel ve güzellik kendini temâşa için mukâbil bir ayna ister, zâtını görmek ister. İşte ehlullahın gönül mürâkabesi, Hazreti ALLAH'ın Habîb’ini izhar etmesi ve onun içinde âlemleri yaratmasının esrârı.

Yalnız cemâl ve celâl tecellîlerini düşünen mertebelere riâyet etmek lâzımdır.

Bir gün bir tekkede: *"Şeyh efendi her gördüğün Hakk’ın tezahürüdür"* demiş. Dervişın biri de mâdem ki öyledir diyerek bahçedeki yılanı sevmeğe kalkmış. Yılanda korkudan dervişin elini ışırmış, fakat mülâyim hareketinden dolayı zehirini akıtmamış. Şeyh efendi haber almış ve yılana niçin sokulduğunu dervişe sormuş *"efendim siz her şeye Hak dediniz, bende Haktan zarar gelmez"* diye yılanı sevmeye başladım. Şeyh: *"Öyledir ammâ Hakk’ın celâl ve cemâl sıfatları vardır, sende Hakk’ı yılan şeklinde görürsen kaç”* demiş.

“Sonra onu aşağıların aşağısına attık” cümlesi insanın esfeli safiline red edilmesini bildirmektedir ki, sebep; İnsanda ilâhi vahdet, hiçlik neş’esi belirdiği zaman esfelden âlâya çıkıp Hakk’ın saltanatını bütün

mertebelerde temaşa etmesi içindir. İnsan da müdür, başkan, general olmak için mektep hayatına bırinci sınıftan başlar.

Her mi'raçta Cenâb-ı ALLAH kuluna hikmet kitabından münâsip sahifeler vermektedir. Mi'racın zevkini tadan bilir. Efendimiz: *"Ey ümmetim sizde benim gibi olun mi'racınızı yapın, benim şahsıma inhisar ettirmeyin"* demek istemiştir ki ümmetin mi'racına fenâfillah derler.

Toprakdan yaradılan vücût tabiî yine toprak olacaktır. Vücutta ruh dediğimiz latîfe-i müdreke-i rabbaniye, nefâhat-ı ilâhiye vardır ki, bir insanın ölmezlik âlemiyle alâkası vardır.

Topraktan yaratıldık diye toprakta kalmayalım canımızı toprağa bağlamayalım. Toprak olan bedenimizi can yapalım.

Şunu bilmeli ki cansız bir şey yoktur, isimlerinden de anlaşılacağı veçhile ruh yanındaki isimlerle arkadaşlık eder. Rûh-u mâdenî, Rûh-u nebâtî, Rûh-u hayvânî, Rûh-u insânî gibi sıfatları vardır, hattâ size Mecnûn'un bir hikâyesini anlatarak neticeyi yine aşka bağlayalım; çünkü aşk yüzünden zuhûra geldik, ma'şûk idik âşık olduk, şimdi de ma'şûkun sevdiği bir âşık olalım, ölümsüz bir âleme ulaşalım, ân-ı dâim sırrına mazhar olalım.

Efendim: Mecnun arkadaşlarıyla dağda gezerken bir ağacın kütüğüne Leyla Mecnun isimlerinin kazınmış olduğunu göstermişler. Mecnun hemen çakısını çıkarıp Leylâ isminin üstünü kazımış. Sebebini sormuşlar. *"Leylâ benim cânımdır ben o cânın vücûduyum, vücûd görünür fakat cân gözükmez, onu cânım olduğu için gizledim. Mâmafih keyfiyyet-i aşkı bilenler Mecnûn'u görünce ruhum olan Leylâ'yı da hatırlarlar"* demiş.

İşte kul deyince; Hazreti Muhammed'i, gönül deyince Hazreti ALLAH'ın tahtgâhını hatırlamalı. Niçin siz de Mecnûn'un gönlünde Leylâ'yı gizlediği gibi Hazreti ALLAH'ın Nûr'unu gönül âleminizde aramıyorsunuz?

HER ŞEY OL YANA EĞİLİR

Söz bir sabah seheri beklerken hatırıma geldi. Bu cânân tuhfesi, bu inciler incisi kimin halini anlatıyor? Bilmem. Kimin gerdanında parlıyor? Bilmem.

Bildiğim bir şey varsa gönül semâsındaki güneşin bu âleme yaklaşmasıdır.

Bir gün Nasreddin hocanın başı ağrımış. Bir limon almış, hamama gitmiş. Bir halka kesmiş. Alnına yapıştırmış, göbek taşına uzanmış. Dönmüş dönmüş nihâyet uyumuş. Limon yere düşmüş alnından.

Birisi geçerken almış; o da alnına koymuş. Hocamız uyanmış. Doğru alnında limon olan adama gitmiş: *"Arkadaş!"* demiş. *"Sen bensin anladım. Çünkü alnında limon var. Fakat ben kimim? Lütfen söyler misin?"*

Ben kimim ve ne olacağım?

"Hz. Allah Âdem'i kendi sûreti üzere halk etti." Derin mânâlı kelâmı vechile ruh ve gönülde olan bu birlik -gerçi harekâtımızı, kulluğumuzu idare eden akıl muhtelif idrâkler, çeşitli şekiller ve huylar arzetmekte ise de bunların vahdaniyet-i ilâhiyye'ye, saltanât-ı sermediye'ye te'siri yoktur. Efendimizin nurunun ışığı altında ve kendisinden öğrendiğimiz usûl-i mi'racda öyle bir makâm vardır ki ona uygundur. "Sizde benim gibi mi'rac ederek benliğinizden silinebilirsiniz, Aslınıza ulaşabilirsiniz. Allah'ın ahlâkı ile huylanın."

Hz. Muhammed'in sıfatı ile muttasıf olup yine Hz. Allah'a râci olun der gibi Kutbiyyet makâmını biraz aralamışlardır. Hakîkaten vücûdun hareketi gönülden gelir ve onun her hareketi nefis dediğimiz menfî kuvvetin te'siri olmazsa -Ki bu makâmda ikilik, birlik olmuştur- asla yâni ruha uygundur.

Sen kendini bilirsen madde dediğimiz bütün görülen âlemin mânâsısın, ruhusun. Maddenin her hareketi mânâdandır.

Her ne yana kim eğilem

Her şey ol yane eğilir

Sözünü duyacak bir idrâk seviyesine ulaşmışsın demektir. Seven; sevdiğini darıltmamak için ona neler verir? Onu memnun etmek için neler yapar? Şu halde Allah'ın bütün nimetlerine sâhip olan sen sevildiğini anlamalısın.

Sevilen; dâima sevilmek ister. O da sevenlerini gâip etmek istemez. İşte sen sevilen oldun; yaradıldın. Seven Hz. Allah'tır. Onun için bu kadar renkler, şekiller, boşlukta senin için yaradılmıştır. Fakat sana naz yakışmaz. Aslında olan sevgiyi unutma. O sevgiye lâyık olmağa çalış. Nankör olma. Seni sevipte yaradanı sev. O'na; Sana verdiği sevgiyi iâde eyle. Sen de onu sev ve darıltmamaya çalış.

Sen bu halde muvaffak ol ki O da seni dâima sevsin. Sevgili olarak elbise değiştirdiğin zaman da sevgili kalasın. Âşık-ı Hak olup sâhibinden aldığın aşkı iade etmeyi, mukâbelesini yapmayı becerebildin mi; Bir de

Rabb'inin tekrar âşıklarının içinden seçtiği sevgililer vardır. Hz. Mevlânâ *"Hz. Allah, beni aşkı için yarattıklarının içinden seçti"* buyuruyor. Onlardan olmak istemez misin?

Nurdan yaratılmış Nur

Sen *"Topraktan geldim. Yine toprak olacağım"* diye düşünme . Sen toprakla sudan yaratılmış çamur değilsin. Toprak nurdan yaradılmış nursun. Gel ey sevgili ve şüphede olan; arada bir ince saz var. Onu da kaldırayım. Hz. Hakk'ın senden zuhur ettiğini söylemek istiyorum ki bu sözü özünden fısıltı halinde geldiği zaman duy. Benden işittiğini kimseye söyleme ki müjde onun müjdesidir.

"Bana bakan Hakk'ı görür"; "Toprağı atan sen değildin, Allah idi"; "Kulunun öyle neş'eli bir ânı vardır ki aramızda ne bir melek-i mukarreb ve ne de bir nebiyyi mürsel vardır" müjdeleri cevher-i aslîdendir.

Dil dediğimiz mahzenin esrârı

Şimdi dil dediğimiz mahzenin esrâr-ı ilâhhiyyenin gönül âleminin kapağı olduğunu izah edeyim.

Yine bu âlemde nûranî sözler: insanı bayıltıcı esiri nefhalar vardır kı ölüyü diriltir; gedâyı sultan yapar. Gönül âleminden gelen bu nûrânî nefhalar; dimağda harflere ve cümlelere bürünerek ya dil perdesinden lîsana gelip zuhur ederler. Yahut kâlem-i kudretten idrâk sahifelerine, kara kara yazılar olarak tecessüm ederler.

Bunlar cennetin dört ırmağıdır ki ağzından nefha olarak çıkmışlar; harflerden elbise giymişlerdir. Ölüler bu nefhadan dirilirler.

Bu ırmak ağız çeşmesinden çıkma istidadı olan kimselere ya Ab-ı hayat neş'esi verir. Bir ölümsüz hayat bağışlar.

Ya süt ırmağındaki "İlmi ledün" olarak tezahür eden bir lezzeti vardır.

Ya bal şerbesidir ki, bu esrâr-ı Hüdâ'yı da diğerleri gibi istidadı olanlar nûş ederler.

Ya şarâb-ı hakîkat denir ki ayılmaz bir serhoş olarak kalırlar. Midesi, bünyesi kaldırmayanlar meczup olup kalırlar.

Hatırıma şimdi de Hz. Âli'nin *"Ben (bâ)nın altında noktayım"* demesi geldi. Bu muhakkak bir okuyucumuzun dediği gibi *"Tam bir şeyi sormak istiyorum gazetede sizin yazınızda izahını buluyorum"* işte gelen bir fikir de bu.

Evvela Tevhîd

Geçenlerde ilmi cehil kapısında; gınâyı fakir kapısında, varlığı yokluk kapısında.. beklemelidir diye suallere perde çekmiştim.

Tevhîdde evvelâ "lâ" diye inkâr etmelidir. Yalnız herşeyi değil, kendi varlığını dahi. Kelimelerde de harfe ve nihâyet noktaya inmelidir. Çünkü nokta her yerde, her yazıda hayat, aşk, ilim gibi sâridir. Her harfin aslı noktadır. Her adedin aslının da tek nokta olduğu malûmunuzdur. Bir nokta ki pergelin bir ayağı oradadır. Bütün dâire noktaları onun huzurundadır.

"Bâ" Arapça "ile" demektir. Hz. Ali de vâsıl olduğu noktayı idrâk ile her şeyle beraber olduğunu söylemiştir.

Hz. Allah gönüllere tecellî ettiği için her ibâdetin başı gönül sarayını temiz tutmaktır. Efendimiz *"Ben ilim şehriyim. Ali kapısıdır"* buyurmakta. Ben küllî akıl; Ali onun kapısıdır. Yâni gözüdür. Kudret eli de Abdülkaadir Geylâni hazretlerine verilmiştir .

Sen bu sırlı ilimleri bilmek, olmak için yaradıldın. Buldun, oldun ise niçin ağlarsın?

Bilemedin, bulamadın, olamadın ise niçin aramazsın? Şurada burada zevk ü sefâ ederim, sanırsın. Ben de akıllıyım; zenginim dersin. Bu âleme câhil geldin, câhil döneceksin. Bunun için mi yaradıldın? Sen Hakk'ın zuhuru olduğunu niçin öğrenmezsin?

Dem bu dem; Devran bu bu dem; mest ü hayranız bugün

Terk-i hesti eyleyen âşıklarız, geldik bugün

Beş gün evvel almışız. Kadr ü berâtin müjdesin

Gönlümüz mihrakı aşkdır. Şems-i cân olduk bugün

Terk edip kat kat libâsı tek vücûd-ı mutlakız

Her ne yönden bakmış olsan biz ol nûr-ı mutlakız

Bir Muhammed Mustâfa'ya uymuşuz cân bulmuşuz

Hâki gafletten temizlendi cemâli pâkımız

Bir cânı verdik fakat bin cân ile doldu gönül

Her dala konmakdan ar etti huzur buldu gönül

Nâr-ı gafletten halâs ve nûr-ı mahz olduk bugün

Nusret ismi ile dirildik derde dermândır gönül.

NASİP ÜZERİNE

"Bayram ol gündür bana kim göz göre dîdarını

Görmesem bir gün Seni ol gün kara gündür bana"

diyen ârif ve kâmilin sözü hemen yine gözlerimi ve idrâkimi gönlüme çeker. Velilerden Râbia-i Adviye hanımı bilirsiniz. Bir gün evinin alt

katın da zemin seviyesinden de aşağıda zikr ü tesbîhde, yâni huzûr-u ilâhide imiş, yukarıda kapıdan bir arkadaşı seslenmiş:

- Râbia, Râbia, kızım neredesin? Hep kapalı yerlerde oturacağına biraz dışarı çık, bak. Rabbi'min şuunatını, saltanatını, azametini, âsârını seyreyle. Bahar mevsimi bu seyrine doyum olmaz, nehir akar, kuşlar öter, kuzular meler, ağaçlar yemyeşil olmuş, papatyalar, gül ve çiçekler açmaya başlamış, tabiat âdeta bayram yapıyor.

- Teyzeciğim çok güzel söylüyorsun, oralarda Rabb'imin şuunatı var, burada da Kendisi var, sen buraya gel de Zâtının tecellîsini gör...

Bayram güzeldir, çoluk çocuk için eğlence vesîlesidir, İslâm âlemi yerinden oynar. Tebrikler, ziyâretler, neş'eli üç dört gün geçince tabii hayat devâm etmeye başlar. İç duygularında, gönül âleminde sırr-ı hakîkata erenlerin ise bayramları daimidir.

İslâmiyette birine selam verirseniz o da size ve aleykümüsselâm der, güzel sûrette mukâbelede bulunur. İşte Salavât-ı Şerîfe dahi böyledir, derhal Peygamberimizin ruhî tarafından size iade edilir, şu halde Efendimize gönderilen salavat ve selâmların ehemmiyeti âşikâr oldu. Eğer "YÂ ALLAH" diye zikr ü tesbihte iseniz *"Beni düşünen sevgili kulum, seninle beraberim, sen ne istersen söyle vereceğim"* der ve sizi aynı sizin gibi anar. Hamam ve Câmi gibi kubbeli boş ve geniş yerler bu arıısı isbat eder ki, "Yâ ALLAH" derseniz aynı sözün sizin kulağınızda da akisler yaptığını duyarsınız.

Hayatta hiç bir hareketimiz, sesimiz gibi zâyî olmayıp yine bize geliyor aksediyor demektir. Şu halde dâima Rabbimizi ve Peygamberimizi anmamızın lüzumu anlaşıldı demektir.

"Geçen geçmiştir artık, ân-ı müstakbel ise mübhemdir. Hayattan nasîbi bir şu geçmek isteyen demdir" sözüne dikkât etmek lâzımdır. Çünkü dem bu demdir. Dâima yemek, içmek, gezip tozmak için ömrümüzü zâyi ve israf etmeyelim.

Peygamberimizin bir nasihatı vardır: "Beni istediğiniz kadar methediniz, yalnız olduğumdan az söylemeyiniz". Biz de onun şânına lâyık konuşmalar yapalım. Onun *"Ben de sizin gibi bir beşerim"* sözüne kulak vererek, aynanın kara çamur tarafına değil; insana nurlu ve yüce tarafını gösteren, cemâl-i pâkimizi ayân ve teşhir eden mücellâ tarafını âşikâr edelim. Ebu'l-ervah olan Peygamberimizin azameti şânını tek mîsâl ile, tek söz ile izah edeyim: *"Her varlığın kemâl noktasındaki varlık: onun zâti varlığından aldığı nûru gösterir, ilmi ve kâbiliyeti kadar."*

Taşlarda elmas, pırlanta, zümrüt, çiçeklerde en güzel kokuyu neşrettikleri zaman; meyvelar, sebzeler yenecek bir hâle geldikleri zaman; nihâyet kâmil bir insan vahdet-i Hakk'ı idrâk ve ifşâ ettiği zaman onun nûruna yaklaşmıştır. O'nda fânî olan insana o, "O olmuştur" diyebilirsiniz. Bu hâl herkese nasîp olmaz.

Her varlığın kemâl zirvesindeki idrâk hâli ondandır. İnsanlar için en yüksek mertebe ibâdetlerle kullukta kemâle erip - Kul kalmak değil - Rubûbiyyet neş'esini giyinmektir. Çocuk olarak doğduk, çocuk olarak gözü kapalı ölmeyelim. Formumuzu bulalım. Hz. Mevlânâ gibi insan olunca ölmeyelim. Çünkü asıl hayat ondan sonra başlıyor. Her aranılan müsbet ilim dîl-i dânâdadır.

Âlem hep o âlemdir. İnsan doğar, yaşar, ölür, derler. Bu söz basit ve cevhersiz bir sözdür. Arif ve kâmil olan bir velî insan, ruh îtibariyle ölmez. Ölen, degişen âlemdir, her şeydir. Sırr-ı Rubûbiyyeti idrâk eden insan, ebedî hayata kavuşmuştur. Sen nur ile topraktan yaratıldın, binaenaleyh topraktan yaratılan cesedin toprak kısmı, hakîkaten toprak olup aslına gider, eğer hayat süresince rûhunu, Ebû'l-ervah neş'esine ulaştırabilmişsen, sen ölmedin, neş'eden neş'eye koşan bir ruhsun; bir idrâksin sen. Siryân-i Zâtî neş'esini bulan, Tekeyyüf-i Zâtî sırrını idrâk eden ölmez.

Nasreddîn Hoca, ekseriyâ boş vakitlerinde câmi civârındaki bir kahvede olurmuş. Namazı kılınıp önünden geçen tabutun ekserîsine*: "Yuuf .. bu da ölmüş"* diyerek hayıflanırmış, nihâyet bir gün Nasreddîn Hoca da ölmüş. Hoca'nın eski hâline sinirlenen birisi intikam hırsı ile *"Yuuf. Hoca da ölmüş be"* diyerek bağırmış ve gülmüş. Hocamız içeriden tabutun kapağını açmış ve yarı beline kadar sarkmış, düşmanına dönmüş: *"Eğer öldüm ise bana da yuf"* demiş. Yine tabutun kapağını kapatmış, içeri girmiş.

İşte kardeşlerim; öyle bir insan olmalı ki, ezel ve eded sırrının mazharı olarak, ölmek değil, Hayy ve ebed âlemine ulaşabilmeli.

O kimsenin bir ayağı ezelde, bir ayağı ebedde olmalı; herkesin güç hâl ile çıkâbildikleri arş dâiresi onun ayağı altında inler ve lerzân olur.

Arif ve kâmil kimse kendi vücûduna ibretle bakarak mânâ yönünden ve gönül âleminde yükselmelidir.

Sûret ve mânâ ayakları çorapsızdır, emir mucibince nasılsızdır. Kasıklara varılınca Hz. Âdem'in uzaklaştırıldığı cennet ve yediği buğday hatıra gelir. Bağırsaklar ve mîde; haşır, neşir âlemidir. Ciğerlerin sağda olanı makâm-ı hüviyyeti, soldaki kesreti ve hevâyı hevesi gösterir; son berzahdan da çıkınca Cemâl-i pâk-ı Muhammedî zuhur eder. *"Nereye dönsen orada ALLAH'ın vechini gorürsün"* haberi mahal-i aslîsini bulmuştur.

Efendimizin kendinden kendine olan bu mi'rac-ı izzeti, gönül âlemine inmekle hivret-i Nebeviyenin hakîkatını açıklamış. *"Ben ilim şehriyim'* diye akl-ı kül makâmını ve *"Aliyü bâbuha"* diye müşahade gözünü, *"Erîni yâ Bilâl"* emri ile de gönlün etrafında yedi defâ dönmeyi erbâb-ı nazara, ulûvv-i himmet sâhipleri havassa, yılda degil, ömründe bir yapılması lâzım gelen Hac emrini vermiştir.

Mükerreren maymun alış verişi için gidenlere, zâhiri etiket için hacca gidipte kızları iğfal edenlere, varını yokunu satıpta hacı ünvanını aldıktan sonra dilenenlere ve dolayısiyle memleketin dövizlerini isrâf edenlere ALLAH yardım etmez, lânet eder. Yemenizde, içmenizde isrâf etmeyin; ilim sofrasında *"doyduk"* demeyin emri nerede kaldı ey kardeşler.

Sûrî haccın ifâsından asıl maksâdın, mânâ yönünden gönül kâbesine dâhil olarak, hakîkat-i insaniye'ye erişmek ve sırr-ı mânâya ulaşmaya ma'tuf olduğunu idrâk eden ârif ve kâmil kimselere ne mutlu ...

Ayrıca hac fârizasında, şeytan taşlamak için remizdir ki; içinde karakter olarak yerleşmiş, yaramaz huyları ve inkâr gibi şeytâniyeti, habis olan nefsânî duygu ve temayülleri mânevi mücâhede ile taşlayıp tard

etmek ve dolayısıyle ahlâk-ı hamideyi giyinip, hâl edinerek yararlı bir kişi olmak içindir.

GÖNÜLE DÂİR

Şöyle bir düşündüm, sözleri ve yazıları üçe böldüm. Birisi havâi ve mânâsız olanlardı. İki arkadaş karşılaşır, havanın yağmurundan, güneşinden, evdeki geçimsizlikten, komşulardan, sinemalardan... bahsederler. Bunlar ağıza geldiği gibi söylenen, hiçbir şeye faydası olmayan ruhsuz, cevhersiz sözlerdi. Bunlara süflî dahi diyebiliriz.

İkincisi; aklın ve fikrin temâs ettiği fenlere, sûret ilmine âit beşerî sözlerdi.

Üçüncüsü; Gönüle âit, aşkı şerheden, yanıcı, yakıcı fakat ışıklı, feyizli, ibret ve hikmetli sözler ki, insan ağzına yakışan da bunlardı.

Bir nezlelinin, bir veremlinin ne kadar sakınmak istediğini belli etse de içinden konuşan bir kuvvet: *"ben oldum ya, ben çekiyorum ya, o da çeksin bu hastalığı da hâlimden anlasın"* der gibi bir düşüncesi vardır.

Bendeniz de öyle; Gönlümü yakan, aklımı başımdan alan bir ateş vardır. Civardaki dünyevî ve uhrevî bütün arzûları yakmış, nurlandırmıştır. Bu ateşi gönüllere aşılasan; kemâle gelenler, dünyâsına doyanlar, ALLAH'on gazabını ancak idrâk edip de korkanlar sevinsinler. Nâşat gönüller şâdıman olsun, yıpranmış akıllar yeniden hayat bulsun, ümitsizlik kapıları kapansın, geçmişi unutsun; ferâha kavuşsunlar şu andan itibâren. *"Geçen geçmiştir artık, ân-ı müstakbel ise mübhemdir, hayatından nasibin bir şu geçmek isteyen demdir"* diyen zât ne güzel söylemiştir.

ONUN MEZİYETİ SUSMASINDA

Bir gün Nasreddîn Hoca evindeki hindiyi almış, kuş pazarına gitmiş, satışa çıkarmış. Alış veriş dehşet, ufacık kuşlar yüzlerce liraya satılıyor. Birisi gelmiş, Hocaya sormuş; elindeki bu koca kuşun hüneri nedir? Deminden beri bakıyorum hiç ötmüyor. Hoca cevap vermiş, "benim kuşum diğer kuşlar gitmez, onun meziyeti susmasındadır. Çünkü dâima düşünür, düşünmeyi, tefekkürü sever. Geçmişi düşünür, konuşanlardan ibret alır" demiş. İnsanların da yıllarca okuma, öğrenme ve düşünme devreleri vardır. Bir gün gelir konuşurlar ve hikmetli sözler söylerler. Asıl mesele ecel gelmeden evvel düşünme devresi kemâle erse de konuşmaya aranmaya, saklamaya başlasalar.

CENNETİN DÖRT IRMAĞI ORADAN AKAR

Kalp kıracak, fağfûri gönül kâsesini çatlatacak sözleri sakın söyleme. Diriltici, uyarıcı, hayat bahşedici sözlerı söyle. Malûm ya gönül ve dimağ hazinelerinde ne cevherler vardır. Bu hazineleri ne kadar açıklamak isterdim. Gelin bunu söylemeyeyim, sözlerimin arasında zikrederim, anlayacağınızı ümit ederim. Fakat bu budur denmez. 250 gram et parçası olan dil dünyâya gulgule verir. O hazînenin kapağıdır. Cennetin dört ırmağı oradan akar gibidir. Cehennemin katran ateşi oradan coşar gibidir. Diriltici nefhalar oradan doğar ve eser gibidir. Süt ırmağının menbâı orasıdır, ilme misâldir. Ab-ı hayat oradan fışkırır, ölmez bir hayata nâil olur içenler. Bal şerbeti orada toplanmıştır.

Esrâr-ı ilâhiyedir, temsilli, teşbihli, şifreli ve hikâyeli sözlerdir. Çünkü, köre kör, abdala abdal, câhile câhil hattâ âlime de âlim denmez, o da yüzüne karşı meth edilirse firavunlaşabilir. Öyle bir konuşmalı ki, kararı dinleyen versin. *"Ben ne câhilmişim, daha bilmediğim ne hikmetli ne diriltici sözler varmış"* desin.

SÖYLE EY SEVGILİM DER

Dördüncü ırmak da şaraptır. İlm-i ledün dedikleri bu mânevi ve lâhutî şarâbın vereceği mestlik ve sarhoşluğuna beşeri varlık kolay kolay dayanmaz. Âdeta aklı öldürür de üstüne manevrasına çıkar (Ben O'yum) der. O da *«Söyle ey sevgilim! der. Sen ne söylersen söyle senin sırrı örtmen bile benim için makbûldür, aynı tasdik gibidir, sen ne söylersen söyle, ben böyle yakîn îmân istiyorum»* der. Bu lâhuti mestlik halinde Peygamberimiz (S.A.V) bile: *"Bana bakan, Hakk'ı görür»* buyurmuştur. Kullara öyle bir lütufta bulunulmuştur ki: *«Hak ile aralarında ne Nebî'yi mürsel ve ne de Melek-i mukarreb bulunmaz»* denmiştir.

Yalnız bu dört büyük ırmağın bir hususiyeti vardır. Şekilleri aynıdır, diriltici nefhalardır, lâkin içenin, dinleyenin arzû ve idrâkine göre renge girer ve lezzet verir.

Beşincl ırmak da öldürücüdür, zehir gibidir. Ateş gibi yakıcıdır, fakat öldürücü ve kemâle erdiricidir de.. Cemâl ve Celâl tecellîsinin te'sirindendir. Lâkin «Cemâlim Celâlimi kaplamıştır» müjdesi, sabrı ve teemmülü gerektirmektedir,

ÂLEMİ SENİN İÇİN YARATTIM...

Tevekkeli Peygamberimiz «korkmayın beni istediğiniz kadar meth ediniz, yüceltiniz fakat olduğumdan aşağı söylemeyiniz» dememiştir.

Sözlerim yakıcıdır, öyle satırlar vardır kı arasına bir kitap sığdırılır, bunlar cennetin bal ırmağı gibidir de..

Bütün cihan böyle bir ârif ve kâmil insanı yetiştirmek için vazîfelidir. Cenâb-ı Mevlâ'nın «Âlemi senin için, seni de kendim için yarattım» buyurduğu sevgili Habîbi ve Habîbinde iştiyâkli aşk ve muhabbet ile fânî olan bahtiyâr kimseler içindir.

Sevgili kardeşlerim! Her zaman gönülden gelen şu sözleri unutma: «Ey insan sen bu basit işler için mi yaratıldın? Niçin Habîbime Habîb ol-

mak sırrını araştırmadın ? Benim gizliliğim de, âşikârlığım da sende idi. Sen seven olmaktan evvel sevilen idin. »

DİLİNİ ŞÜKRE ALIŞTIR

Acaba, Mevlâmızın rahmetine, Habîbinin şefaatine mazhar olmak için, biz âciz kullar neler yapmalıyız? En emîn yol güzel ahlâk sâhibi olmak ve câzip sıfatlarla mücehhez olarak mânâ aşkına dâhil olabilmektir.

Ey insan! Sen de gizli bir kuvvet var. Güzeller güzeli var. Sana hayatı, kudreti, güzelliği, fikri, îmânı, aşkı ve nihâyet maddi, mânevi kuvvetlerle mücehhez bu mükemmel vücûdu O verdi. "İnsanı ahsen ve mükerrem" olarak yarattığını müjdeledi. Seni çok sevmişti ve sana sevgiyi öğretmişti. Bu âleme gönderirken de: "Beni sev, beni ara bul; ben seninle beraberim, o âlemde hatırına bana ulaşamamak endişesinden gayrı korku gelmesin, perîşan olma" diye de nasihatlarda bulunmuştur.

Sen, sevgi mahsûlüsün. Ve sevgi dolu olduğun halde, rûhunla evet dediğin o ilâhi nasihatlere niçin uymazsın? Halbuki sevgi sana mahsus bir hâlettir. Her varlık seni sevecek, seni tanıyacak yâni bütün sevgiler sende toplanacak ve senden dağılacak. Sen ise seni en çok seveni aramaz da taş ve toprak peşinde koşarsan, ilk vaadin ve sadâkatin nerede kaldı? Sana âriyet olarak verilen sevgiyi, asıl sâhibine ulaştırman gerekmez mi? Ödünç aldığın sana borç oldu. Gönlündeki bütün nurlar, aklındaki ilimler, vücûdundaki kuvvâlar ve beşeri güzellikler hep O'nundur. Seni bu âleme vekîl olarak O getirdi. Benliğinden ve mâsiva olan gayrı sevgilerden vazgeç. Her zerren bile seni O'na çağırmaktadır. Bu da'veti secdede daha vazıh anlayabilirsin. Yolunda bulun, başını secdeye koymaya ve dilini şükre alıştır.

Haydi sana seni daha yaklaştırayım. Ayrı zannettiğin varlıkla birleştireyim. Hakîkatte sen değil O vardır. Ammâ topraktan yaradılan, bugün var, yarın yok olacak âriyet varlığın ve mevhûm benliğin olarak değil.

O hakîkat de senin öz varlığındır ammâ, vâkıf olduğunu irfân ettikten sonra, ayrı göreceğin, kendinden hâriç bırakacağın diğer varlıklar ise, seni olgunlaştırarak son kemâl mertebesine ulaştırmak için verilmiştir.

Senin, senliğinde gömülü, başka bir sen var. İnsan mecâzî varlıktan geçince O'nunla berâberdir. O'nun sıfatında müstehlek ve fânî olunca, zâtında artık tamamı ile O olmuş olduğunu irfân ederek anlar, bu sûretle de bekâ-i Zât'a kavuşmuş olur. Tevhîd-i hakîki budur. Bu ifâde edilen husus, senin şehevî, fânî ve bedenî varlığın da değildir. Bu beyan edilen husus gâyet dakiktir. Akl-ı maaşın bu sahada rolü ve nâsibi yoktur. Zîrâ tamâmen mânâya taallûk eden bir hakîkattir.

HAK, bizim ebedî hüviyyetimizde bi tekeyyüf ve bi kıyas kâimdir. Fakat bizim fânî varlığımızda değil, a'yân-ı sâbitemizdeki ilk ve hakiki mevcûdiyetimizdir ki, O da aslımızdır. İdrâkimiz bu raddeye geldiği zaman HAK'kı kendimizde bulur ve O'nun muhabbetiyle dolmuş oluruz. Onun için vahiy ve ilham sözleri, hevâ ve heves olmayıp hakîkat haberleridir. Vuslat kâbesinde cihet ve kıble aranmaz, taharri aynı cehildir. Ruh aslına yükselince herşey değişir. Hak ve hakîkât mütecellî olur.

Mevlâ, her zaman için kendisine lâyık bir ağızdan **"Ve Nefahtü'"** demektedir. Kâbiliyetli gönül sâhiplerinin ruhlarında zindelik ve neş'elerin de ebedîlik bu ilâhi nefhalar dolayısıyle tebellür ve temerküz eder.

Topraktan çıkan güller, mevsimi geçince dağılır ve dökülür. Gönülden peydâ olup, aşkla fışkıran ve muhabbet dolu sıcak gözyaşları ile beslenen güller ise, daha latîf ve dâimidirler. Esâsen, mânevi ve ledünnî ilimler de, o muhtelif ve cazip renkdeki güllerden bir kaç deste ve demettirler.

Ârifler mecazdan, mânâya yol bulurlar. Âşıkın sâhib-i nefha bir hâli vardır, ma'şûkun da nefha kabul edici ve halk edici sıfatı vardır. Âşıkın yanması kadar, hamleci ve tahammülsüzlük hâli, fânî olmak arzû-i şedîdi, onun tam kemâl alâmetidir. Bu da muhakkaktır ki, ma'şûk çok kıskançtır, kendisinden başkasının sevilmesini istemez. Hele bütün sevgilerin kendisinde toplanmasını isteyen ma'şûk çok seven ve sevgileri dağıtandır. Herkes istidadı kadar, başlangıcı ve sonu olmayan bu ilâhi sevgiden nasibini alabilmiştir.

Bilhassa tasavvûfta, sevgili için bir cana mukâbil bin can verilmesi HAK'kın kısasıdır, aşkın kısasıdır.

Âlem-i kâinat ne sihir yapmıştır ki, kocaman cismini, küçücük bir insan cisminde gizlemiştir. Gönül diyerek halkettiği büyük bir meydanda da, gelmiş ve geçmiş ruhları zâtî huzûrda toplamıştır. Bu hakîkata varılınca sürekli bir neş'e doğmaktadır. Şu halde, medyumların çağırdıkları ruhlar da uzaktan gelmiş değillerdir.

Her çekirdekte, binlerce meyve ve her meyvenin çekirdeğinde de nüve halinde sayısız ağaçlar ile bi'lkuvve gizlenmiş olan zâtî birlik. İnsan nutfesinde de nice insanlar, nice âlemler gizlenmiş demektir.

Tanrı, hâs kullarına mahremiyet âleminde, hürlerin ve serâzâd olanların şarâb-ı kevserlerinden sunar. Ancak, bu İlâhi ikramdan, tabiat âlemin de mahsur kalanlar nasibdâr olamazlar.

Nitekim, gönül ehli de mahcuplara muhabbet şarâbı sunmaktadır. Tabiat esiri ve hislerine mağlup olanlar o muhabbet şarabının sözünden başka bir şey duyamazlar ve matlûp olan neş'eye varamadıklarından dolayı da uyarıcı sözler söyleyen gönül sâhiplerini istihfaf ederler, yüz çevirerek alâkasız kalırlar. Çünkü, perde-i gözler, ondan akan RAB'bın ihsânını göremezler.

Kulaklarından gönüllerine yol bulanlar, öğütlere gönüllerinde yer verirler, kıymetini takdîr ederek iltifat gösterirler. Bunlar huzur ve ziyâ ehlidirler, inkâr ve ateşle alâkaları yoktur. Ateş ancak kabuğu yakar. Cehennemler de böyledir, dışı yakarlar. Onların içle alâkaları yoktur. Hattâ iç ve gönül ateşi nice cehennemleri söndürür. Nitekim, bir âşık sevgiliye varabilmek için cehennemin de, cennetin de üzerinden geçerken; cehennemin yalvarması işitilir. *"Ey âşık! Üzerimden çabuk geç. Çünkü senin ateşin benim ateşimi söndürecek"* der.

Kulak ile göz, söz ve hakîkatlerin gönle giriş yoludur, ağız ise gönülden gelen nefhaların çıkış yoludur. Gerçi ağızdan mideye de yol vardır, fakat bizim aradığımız ve murâd ettiğimiz, gözden ve kulaktan gönüle giden ve sırât-ı mustakim dediğimiz en kısa yoldur. Bunu uzâtmakta mânâ yoktur. Hayat süresince bu böyledir. Dönüş yolu da göz ve ağızdır.

Bilhassa cevherli sözleri telakki ederken gösterilecek sükût hâli olgunluk ifâde eder.

İşsiz kalırsanız, bir iş, bir vazife ararsınız. Uzaklarda bulunan bir dostunuzun adresini sorar ve kendisini bulup görmeye calışırsınız. ALLAH'ı kaybetiğiniz, hattâ hiç görmediğiniz halde, arayıp görmek arzû ve iştiyâkını duymaz mısınız?

Kul nasıl aynada cemâlini görmek için aynayı temizlemeye ve parlatmaya gayret ederse, Ma'şûkun da nazargâhı gönül aynası olması hasebi ile tecellînin gölgesiz olarak zuhur etmesi ve şûhut edilebilmesi için de o mukaddes mahallin kir ve lekelerden arınması lâzımdır

REGÂİB KANDİLİ MÜNÂSEBETİYLE

Bu defâ size hiç duymadığınız bir bahsin izahını yapacağım. Kelâm candır. Canda cânânın nefhasıdır. Kulun ağzından üfleyen de Hz. Allah'tır. Hz. İbrâhîm'den bu âna kadar Efendimizin sülâle-i tâhireleri mânevi emirlerle belki rüyalardan yapılan tebligatla evlenecek çiftler ilâhi takdir ve emirlerle analara ve babalara ifham edilmiştir. Bu temiz sülalenin fertleri göz ile tanışmaktan ve beğenip, beğenmemekten bile münezzehtirler. *"Ma'şûka mestûrelik yakışır",* dedikleri gibi her hususta mahremiyet hükmünü icrâ etmiştir. Nihâyet saf, nezih, mutahhar olan nutfe-i Peygamberiyye yine aynı temizlikteki rahm-i mâdere intikal etmişlerdir. Gerçi buna Regâib Kandili derler ama rağbet değil, Efendimizin âleme zuhûrudur. Rahm-i mâderdeki Efendimiz'de nefhâ-ı mutlak zuhur etmiştir. Diğer peygamberlerin devreleri aynı zamanda her ruhun devreleridir. İnsan ve hayvan ilk evvel ekvatorun her geçtiği ve de muhitlerde kemâle eren hayatları. Seylân ve Serendipte ilk idrâk sâhibi olan Âdem ve diğer peygamberleri yetiştirmiştir. Hepsi sırayla gelmişler, geçmişler ve devrelerini tamamlamışlardır. Nihâyet, İbrâhîmi-yet, İsmâiliyet, Mûseviyet, Îseviyet devrelerinden sonra da Muhammediyet devreleri başlamıştır. Bu hâl bir âilenin son çocuğundaki kemâlat ve irfâniyetin ağabeylerinin idrâkinden fazla olduğu içindir. Gerçî topraktan yaratılmış bir vücûdumuz vardır. Fakat ruhumuzda Âdemiyet devresinden başlayarak Muhammediyet devresine kadar devâm etmekte olan ilâhi bir neş'e vardır. İnsanlarda sâri olan rûh, damarlarda dolaşan kan değil, idrâk nûrudur, kemâlatı ruhiyedir. Nefhâ-i rab-bâniyenin Cebrâil Aleyhisselâm vâsıtasıyla inzâli Efendimizin mânevi varlığının mânâdan zuhura, gönülden kitâba aksetmesi gibidir. Yazan kâlem kudret kâlemidir. Fikir mürekkebine banar, gönül sahifelerine yazar. İşte Kur'ân-ı Kerîm - Tevhîd kitabı, furkân-ı Azîm - Firkat ve taksimattan bahseden kesret, izahı budur. Elimizdeki kitaba kitâb-ı Sâmit- Sessiz Kur'ân derler. Nitekim insân-ı Kâmile de Kur'ân-ı nâtık derler ki konuşan Kur'ân demektir.

Bu mübarek kitap Peygamberimize ve onun ümmetinin ârif ve kâmil olan olgun halîfelerine mahsustur. Arapça, Farsça, Türkçe olmaları mânâyı değiştirmez.

Rağbet değil, zuhur vardır. Bütün kâinat insana hizmettedir. Sûre-i Mi'rac da budur. İnsanların yegâne güzel ahlâk sâhibi Efendimize kadar yükselmeleri de kemâlâtın tam zirvesine ulaşmasıdır. Latîfe-i Müdrike-i Rabbaniye de ancak insana mahsûstur. Sevmenin kemâle ermesidir.

Sevgi evvelâ Hak'tan cûş u hurûş etmiş, âdeta kaynamış, fışkırmış, yayılmıştır.

Kulun Hakk'a sevgisi de şırıl şırıl akan bir nehir gibidir. Âşıklarda bu sevgi en yüksek haddini bulmuştur. Akışı kuvvetli hele yüksek kayalardan denize dökülüşü kuvvetli, gönüllerde inleyişi kuvvetli, ispat hassası kuvvetli, nûru kuvvetli, nefhası kuvvetli, râyihası mücâsir, kuvvetli ve eriticidir. Çünkü zuhur kendisinindir. Zât-ı neş'esinin de kudret ve kuvvetinin de sonu yoktur. Kâinat bir insanda hattâ insanın bir gözünde gizlenmiştir.

Gözün ilk dış devresine lâhut dâiresi derler. Herşeye muhittir, akıllarımızın idrâkinin hâricindedir. Lâtaayyün âlemi, ıtlak âlemi, mutlak ama yalnız vücût anahtarı Allahın katında olup, onları ancak kendisi bilir. Nitekim insanda kendisini bilir. Hz.Allah da bütün şümûlüyle herşeyi bilir. Bu hususta Abdülkadir Akçiçek'in çevisi. Muhyiddîn-i Arabî Hz. lüb-bül lüp- özün özü kitabında çok dikkâtle okunmaya değer yazılar vardır.

İkinci devreye ruhül ervah, Habîbullah, ceberut, hakîkati Muhammediye, izâfi ruh, küllî ruh, mu'zaf olan gayb, kitâbü'l mübîn derler. Bunların hepsi birer îtibarla kendi mevkîsinden söylenir. Methedilen, izahına girişilen hep aynı Zât'tır.

Üçüncü dâire, melekût âlemidir. Buna mi'sal âlemi, hayâl âlemi, ikinci taayyün, ikinci tecellî âlemi, sidre-i münteha, emir âlemi, küçük berzah, tafsil âlemi dahi derler.

Dördüncü dâire, şehâdet âlemi, mülk âlemi, felekler ve yıdlızlar âlemi, mevâhib âlemi ve nihâyet göz bebeği dediğimiz noktada insân-ı kâmilin mevkîidir. Buradan etrâfı seyreden Mevlâ'dır ve her zerreden gözüken de O'dur.

İşte din güzel ahlâktır. Bu ilmin ve bu ahlâkın dünyâya ne zarârı vardır.

Dîni dünyâdan ayırmak, cânı cesetten ayırmak gibidir. İyi ahlâkta insandan ayrılınca o memleket ayyaşlarla, kumarbazlarla, ahlâksızlarla dolar. Bir memleketi harâb eder. Dinsiz bir millet yaşamaz derler. Çünkü onda din ilmi, ebedî hayat yok ki yaşasın. Dîn hayatı kemâlât-ı insâniyye ile kâimdir. Bütün milletlerin ken dilerine göre dinleri vardır. Komünist denilen ülkeler dinsizliğin revâc bulunduğu ülkelerdir. Ruhsuz ceset yaşamaz. Bize tarih dahi bunu gösteriyor. Nerede Roma ve Bizans İmparatorlukları, nerede Firavunların saltanâtı, nerede İran'ın "Key" ile başlayan gâfil hükümdarları, nerede Osmantı İmparatorluğunu yıkan İngiliz imparatorluğu.

Memleketimiz yıllardan ve asırlardan beri harp içindeydi. Harpsiz yıllar geçiyor, bu seferde fâsid dâirenin içersine girersek göceceğiz. Çünkü dinsizlik Al lah'ın sevmediği bir yoldur.

Bir kavim ki hevâ ve heves peşinde koşar, din tanımaz; o kavim mahvolmaya namzettir. Küçük yaşlarda bu âfet önlenmezse; Allah korkusu ve Peygamber sevgisi olmazsa, maddi vücûdun kıymeti yoktur. Yahûdiler de böyle bir gazâba uğramışlar, halâ bellerini doğrultamıyorlar.

Garb, İslâm medeniyeti için şarka akın ederken, bizim de temelsiz, idrâksiz olan garbın madde âlemine akın etmemiz tam bir cehâlettir ki, sonu hüsrândır. Sıcak hava ceryanları ve golfistrimler gibi değişik iklim-

leri dolaşmayalım. İnsan Allah'ın nûrunun muhâfazasıdır, lambasıdır, ampülüdür. Şekil, vücût, ceset, çamurdur, topraktır, fânîdir. İşte asıl ricât bunlarla meşgûl olmaktır. Toprağa değil nûra bakalım. Vücûda değil gönül semâsına bakalım. Maddeye değil mânâya bakalım. Ciddi olmamızın zamânı gelmiştir.

Hakîkat, ilm-ü irfâniyyet ne şarkın köhne medeniyyetinde ne de garbın dağınık sürülerindedir. Büyük binâlar büyük şehirler yapmak medeniyyet değildir. Gönlü, ahlâkı güzel olan hakiki âmilin izinden ayrılmayalım.

Tecellî denizi her an yeni bir şekil ve sûret gösterir. Dalgaların mâlûm bir şekli yoktur. İnsan bu denizin üzerinde yüzebilmelidir. Hayat budur, ilm-ü irfân budur. Uyanış budur.

Vay; yıllarca ömrünü hevâ ve heves uğrunda, dedikodularla geçirenlere!

Vay; geri dönüpte ileri hamle yaptığını zannedenlere. Er geç çocukluk zaaflarımız ihtiyarlıkta da gelecektir. Âciz kalacağımız günler de olacaktır. İki elimiz teneşir üzerinde uzandığı zaman ne cevap vereceğiz.

"Ben senin ile berâberdim, sen ten, ben sana can gibiydim. Sen neredeydin."

Elmas, taşın toprağın nûr-u Muhammedî'yeden hissesine düşeni almışta kıymet kazanmıştır. Güzel kokular, yenilecek hale gelen meyve ve sebzeler yine Efendimizden hisselerine düşen nûru almışlar ve kemâle ermişlerdir. İnsan da mi'rac olan maddi ve mânevi kemâlâtın sâhibi olmakla, son mertebesini Efendimize uyarak, habîblik makâmına ulaşarak kazanacaktır.

Netice îtibariyle Hz. Abdullah'ın rütbesi semâdan ve anâsır âleminden geçerek birinci berzahtan geçmiş, ikinci berzaha intikal etmişlerdir. Ancak bu berzahtan da geçtikten sonra hayat dediğimiz dünyâ âlemi haşr u neşrine tâbi olarak zuhur ve insanlık devresindeki tekâmül âlemine dâhil olacaktır. Ondan sonraki ruhâni tekâmülleriyle hâbîb olduklarını idrâk ederek, şefaât neş'esiyle rûhlarının şânına yakışan ahlâk ile tahallûk ederek *"Men reanî fekat reeel Hak"* rumuzunu ifşâ edeceklerdir.

AĞLAMAK

Bu dem *(ve dahikellah...)* Sözü gönlüme bir akis yaptı. Demek Hz. Allah gülermiş. 65 inci yaşımın Mart ayının 7 inci Salı sabahı saat 4. O'nun gülmesi için kulun ağlaması lâzım. Sinemanın daha iyi görünmesi için sahnenin aydınlık olması lâzım. Aynı zamanda da salonun tam karanlık olması da manzara ve vak'aların daha net görülmesini temin eder.

Tevekkeli *''Varlığı yokluk, zengini fakir, ilmi cehil kapısında beklemeli''* dememişler. Zıdlar da birbirlerini ayân ederler. Rabbın kulları, kulların Rablarını temâşası da böyledir.

Ey sevgili Allah'ım! Sen ömrümce gül. Ben de makâmı âciz de kalıp ağlayayım. Ömrümce ağlayayım. Tâ ki seni göreyim. Belki bir gün lütfedersin de gönlümü nurunla doldurursun. Beni sen edersin.

Hz. Mevlânâ "Buldunsa niçin ağlarsın? İzhâr-ı şâdûmâni etmezsin. Bulmadınsa niçin ağlarsın? Aramazsın? Buyuruyor. Bendeniz de Rabbimi güldürmek için ağlarım. Yazarım. Yine ağlarım. Ama siz de bana bakıp ta ağlamayın." Çünkü ben sizin için de ağlıyorum. Hattâ şu 65 yaşımda bile -Hele seherde- ağlamayı âdet edindim. Evvelce iki mendil yetmez idi. Şimdi bir tanesi yetiyor da kuru yerleri bile kalıyor.

Evet gençliğimde de çok ağlardım. Şimdi bana 65 yaşındaki adam da ağlar mı? Âşık olur mu? demeyin.

Âşıklık vardır. Sonunda ma'şûkluk gelir. Fakat biz şimdi ma'şûkun âşık olduğu sözde âşıklardanız. Günün çok vakti sarhoşum. Fakat şarhoşluğum Mevlânâ'nın âlem yaradılmazdan evvel ki; üzüm kütüklerinın perde-i hafâda bulundukları zaman verilen bir damla öz şarapdadır ki Mevlânâ gibi, ne yesem, ne içsem sarhoşluğumu tazelemiyor.

Evet kardeşlerim! ağlıyorum. Ve yazıyorum. Çünkü bu beşeriyet hâli gelince, yaşlarım durunca bir şey yazamayacağım.

Yanaklarımdan inen iri damlalar, (ve, Dahik' Allah...) âyeti şerîfesindeki ilham mucîbince nûrlu yaşlar; Rab gülerken kul ağlamalı diyorlardı.

Sevinç gözyaşları

Bu sevinç gözyaşları idi. Şimdi *(Âşık da keder neyler? Gam halkı cihânındır; Koyma kadehi elden; söz pîr-i mugânındır)* nağmesl kulağıma, sem-i cânıma erişti.

Şimdi dedim ki "Yâ rabbe'l âlemin! Bu mahlûkatı yarattın. Nasıl bir hayat sürdülerse sürdüler kulların. Âdet-i ilâhiyyen mûcibince tam son kerteden kulların can verirken sen cemâl-i kibriyânı açarsın. O kul teessürle gözlerini kapar. Eyvah der. Bütün ömrünce Allah demediğine pişman olur. Bu son teessürdür ki kıyâmete kadar devâm eder. Yalvarırken der ki "Allahım! Sen bana damarlarımdan yakın imişsin. Ben ne gâfil kul imişim ki benim adım …, göbek adım ..., soy adım ... idi.

Lâ ilâhe illallah diyerek bu âlemi terk, sevdiklerimi de terk, vücûduma âit olan sevgimi de terk, bu terkleri de terk ettikten sonra kalan sen imişsin. Bilemedim. Mâdem ki benim diyebilecek bir şeyim yokmuş. Topraktan gelip yaradılan ceset yine toprağa girecek ve eriyecek. Orta da kalan ruh da sendendir. *"Benim nefhamdır"* diyorsun. O da senin demektir ki o da sana dönecek. Şu halde *"Benim"* diyecek nem vardır? benim. Sen benim cânım, idrâkim, nefham herşeyim olunca asıl adımda *"Hak"* olacak.

"Şu halde, ben de sen olmadıkça, hiç bir şeymişim."

Bırakın kendimi yakayım

Böyle olunca nasıl oldu da ben senden bütün bir ömür gâfil kaldım. Bu yakınlığı görmedim. *"Bırakın kendimi yakayım da cezâmı vereyim"* derken bu defâ kolundan tutup söze başladım. (Yâ Rabbi bu kulunu ve buna benzerleri affet. Habîbinin ve âşık, sâdık, kamîl, ârif kullarının yüzü suyu hürmetine bunları affeyle. Sen Rahmân'sın, Rahîm'sin, Tevvâb'sın, Gaffâr'sın, Kerîm'sin... ve böyle sonsuz sıfatları olan eşsiz, benzersiz Allah'sın. Bizim gibi âciz, âsi, câhil, gâfil... kullarının kusurlarına bakma. Sen âşıklarının göz yaşının akmasına dayanamazsın. Afüvv, Kerem, Lütfu merhâmet denizin dalgalanır. Ey büyük Allah'ım! Cümlesini affet!..

Ben şu âciz, fakir kulun bile bana geçmişte zulüm yapanları affediyorum. Sen ki, âlemleri yaradansın, Varları yok, yokları var edensin. Ne de olsa senin kulunuz. Köleniz.

Analar ki 9 ay çocuklarını karınlarında taşırlar. Sonra emzirirler, uzun seneler köle gibi hizmet ederler. Kabahatlerimizi de affederler.

Babalar ki sabahın erken saatlerinden; akşamın geç vakitlerine kadar calışıp yorulurlar. Onlar da evlâdlarının kabahatlerini affederler.

Mürşîdler uzaktan onların her hareketlerine nigehbân olurlar. Uyumazlar, ağlarlar, ellerini sana kaldırıp her seher niyâzda bulunurlar.

Mânevî gıdâlar

Tavuklar bile piliçlerini kanatlarının altında himâye ederler. Gagalarının ucundaki yemlerle beslerler. Mürşîdler de mânevî gıdâlarla gönül evlatlarını beslerler. Göz hapsine alarak uzaktan da olsa himâyelerini kesmezler.

Ey sultanların sultânı Allah'ım! Bu bilgisiz, nankör kullarını da affeyle. Bizim bu yazı ile olan umûmi ricâlarımızı da kabûl eyle.

Senin Mansur kulun bile elini, ağzını, kulağını, burnunu bile kesenleri son nefesinde affetmedi mi? Hakkından ferâgat eylemedi mi?

Sen ki rahmetin âlemleri kaplamıştrr. Sevgililerinin yüzü suyu hürmetine bu zavallıları affet.

Senin lütfu kereminle bu âleme geldiler; Seninle berâber yaşadılarda seni görmediler. Bilmediler, dediklerini yapmadılar. Seni sevmeleri, yaklaşmaları lâzımdı.

Sözünü dinlemediler. Bu âlemi bâkî sandılar. Ölümü hatırlamadılar. Senden gelip sana döneceklerini düşünmediler.

Halbu ki, sen âşıklarına: bir dem âşıklık bir dem ma'şûkluk ne'şesi vermişindir. Bunu da velîlere sorup öğrenmediler.

Şimdi anlıyorum ve görüyorum ki *"Dahikellah"* sözü mûcibince gülmen yerindedir.

Fakat bir kısım kulların var ki onlara ne yaparsan yap karışmam. Aracı olmam.

BENİM GÖNLÜM

Ey sevgi çemberinin mahremleri! Ey âşıklar gürûhunun boynu bükükleri! Ey mazlum ve mahzûn olan gönüller! Ey derd-i aşk, yâr ile dolaşa dolaşa yorulanlar!

Bu seher yine kalbim kanıyor. Ciğerlerim yanıyor. Ben de yakacağım. Kurs-ı âfitabı hakîkati Muhammedî'yeye yakın bir hâlim var.

Tûbâ ağacı gibi tek köküm semâ-i zâtta. Meyvelerim dudaklarınızın hizâsın-da; nefhalarım kulaklarınıza kadar yakın geldi. Siz de biraz yaklaşsanız kokumu duyacaksınız.

Gözlerimi kapadım. Başımı gönlüme doğru eğdim. İç âlemimin tam aşağısın-dayım. Yaşlarımı sildim. Başımı kaldırdım. Gözlerimi açtım. Ben mi onu gördüm? O mu bana kendini gösterdi?

Tevekkeli dememişler. Ma'şûkun huzurunda âşık; âşıkın karşısında ma'şûkun bulunduğunu bilmeli. Biz de gönlü karşımıza alıp konuşalım. Bu vazifeyi ayna da yapar.

Bütün kâinatın faaliyeti, sebeb-i hikmet-i vücûdu; mahbûbiyet makâmının tecellîsine mukâbil düşecek, habîbiyeti temsil edecek ezel ve ebed sultânı, gönüller hakânı, nebiyyi Âhîr Zamânın zuhuru içindi.

Nitekim o eshabına son vasiyetinde "Benden sonra dünyâya gelip şeriatime uyanlara; gıyâben peygamberliğimi kabûl ve itiraf edenlere kıyâmete kadar benden selâm olsun. Onlara hakîkat ve ma'rifet kapılarını ben açacağım" bu-yurmuştu.

Efendimize, dünyâda kalmak, cennete girmek, yaradanın yüzünü görmek şıklarından hangisini tercih edeceği sorulduğu zaman: *"Rabbimin iştîyakini biliyorum. Ben de ona müştâkim"* buyurmuşlardır. Cenâb-ı Hak bizlere her an birer birer *"Ey sevgi perdesinin mahremi! Eğer sevgin kemâle erdi ise ve bu yolda yürümekte sebâtın varsa benden gayrısından rağbetini kes"* buyurmaktadır.

Hz. Ma'şûk: Âşıkın dâima uyanık ve kendi güzelliğinin cilvesinden haberdar olmasını ister, işte o zaman Mâbud'un rızâ dergâhı âşıklara açılmış olur.

En büyük zevkim de yanmak tutuşmak.

Ateşten korkum yok, bu bir lütfu hak.

Cehennem görseydi överdi mutlak.

Gülerek geçtiğim sahrâyı aşkı.

Vücûdu sûrimi idsemde ifnâ.

Derdimden kimseye itmem iştikâ.

Onunla mesûdum, hürremim, aslâ.

Elbette istemem devâyı aşkı.

Âlemde Hak ile Hak olan kimse.

Bir O'dur görünen semâda, yerde.

Gözlerinde yoksa seninde perde.

Gel sînemde seyret sînâyı aşkı.

Hakkı gören zevki câvidâniye.

İren mahrem oluş bu meaniye.

Muhatab zannetme "len terâni"ye.

"Erîni" demeyen Mûsâyı aşkı.

Dünyâya meylim yok kalmam cidalde.

Nil-i emel bence terk-i emelde.

Bir mest-i bîhuşum bezm-i ezelde.

Kâne kâne içtim sahbâyı aşkı.

Sultânımın feyzi gelmez tâbire.

Bir nurunu vermem binlerce şire.

Gönlüm muhit olup bak lutf-i Pîre.

Kevneyne sığmayan deryâyı AŞKI.

Diyen zâttan ALLAH razı olsun.

Şimdi Hz. Mevlânâ'nın "Ben ten oldum, sen cân oldun. Sen cân oldun. Ben sen oldum. Sen ben oldun. Bundan sonra kimse diyemez ki sen başkasın ben başkayım. Gönlüm saçının ucuna asılı oldukça ben kendi gönlümle muaşaka ediyorum demektir" sözü hatırıma geldi.

Ârifâne; Hâkimâne olan sohbetlerde konuşan Cebrâil gibidir, dinleyenler habîb mevkiindedirler, bunların gönüllerindeki zevk; İlâhi bir zevktir. Tekeyyüfi zâtîdir.

Asıl zevk ve neş'e saltanat sâhibinindir. Sultan aşkındır, yaradandır.

Mâdemki insan cesedinde Hz. ALLAH'ın nefhası vardır ki, insan o nefha ile hayydır. Binaanaleyh o nefhanın, o İlâhi üfleyişin, o lâhuti rûhun haberdar olamayacağı ilim yoktur. Onun için sır yoktur, gizli kapaklı yoktur. Fakat insan tekâmülün gâyesine yaklaştıkça bunu idrâk edecektir.

"Benim gönlüm şöyle istiyor" derler. Acaba isteyen gönül müdür? Nefis midir? Yâni Hakk'ın rızâsına uygun mudur? değil midir? Eğer istenen şeyi Sultân da istemiş ise o şey olur. İstemezse olmaz. Ona danışmak, ona tâbi, ihlâs sâhibi ve sabırlı olmak lâzımdır.

Ekseriyâ bizi serbest bırakır. Güzelden gelen her şey güzeldir. Cemâl tecellîsi bekleyen cemâl bulur ancak evvelce sen çanak tutmuş olursan celâl tecellîsine mazhar olursun, veya baban, anan bu encâmı hazırlamıştır. Meselâ, küçük yaşta alâkadar olmayan ana baba, sürüsünden mes'ul çobanlar gibidirler. Mahalledeki yaramaz çocuklar, kavgacı ana babalar, küstah mürebbiyeler, mektepteki arkadaşlar çocuğun gelecekteki ahlâkı üzerinde mühim etkiler yaparlar.

Yarını olmayan uzun zevk-i sefâ gecelerinde yaşamak hayat mıdır? Gecesi olmayan gündüzden istifâde etmeye calışmazsanız Mevlâ ne yapsın size? Âşıklar; külü olmayan ateşe yananlardır. En büyük ismi hatırdan, gönülden çıkarmazsan O da seni terketmez. O zaman kendin kendine vermesini bir ustadan öğren.

Sinema perdesinde olan cümbüşleri görmek için hâricin lâmbalarını söndürmesl lâzımdır, insan da yokluğu tercih ederse varlığı temâşâda muvaffak olur. Kâinat nizamının aksamadan devâm eden bir hâli vardır. Herkesin kaderi bir birine bağlı gibidir. Kader mevzuunda yalnız kendi şansımızı hesab ederiz. Halbuki bizim kaderimizle birleşen nice kaderler vardır. Harekâtımızı tanzim ederken hedeften hedefe, iyilikten iyiliğe gitmeliyiz. İki günümüz aynı sûrette gitmişse biri gâib olmuş demektir. Bunu da unutmamalıdır ki kemâlât yolunda olan insan için dâima sonu evvelkinden hayırlıdır. Kaderin tecellîsi, şekli, zamâanı ma'lûm değildir.

Kerâmetler göstermeye selâhiyetli, müsâdeli kullar yok değildir. Rabbimizin izniyle çarklar mütemâdiyen dönmektedir.

Hiç kimse kader dâiresinin dışına çıkamaz, ancak Allah ile berâber olanlar bu inceliği bilirler ve tasarruf edebilirler. Bir geminin veyâ bir trenin içindeki geri gidişler; sizin ileri gitmenize mânî olmuş değildir. Mümkün olduğu kadar gâfillerden kaçmalı. Âşinânın sohbetini istemeli. Allah'dan kendini, kendinden Allah'ı taleb etmeli; ve bu ilmi sana verebileni aramalıdır. Çünkü kulluğun kemâlinden sonra aşk başlarsa makâm-ı ma'şûkiyetten sana hikmetler verilir, öylece avdet edersin câzibenin te'sirinde kalırsan hikmet alamazsın, Halbûki rubûbıyet neş'esinden de tatmak lâzımdır. Asıl kemâl budur, yollarda kalmak hüner değildir.

"O sizinle berâberdir siz nerdesiniz" sözünü incelemek lâzımdır. Bunda büyük bir hakîkat gizlidir.

Topraktan yaradılan bir vücûdumuz vardır, bir de ona dirlik veren, neş'e, idrâk, ilim nefh eden ruhumuz vardır. İdrâk rûhu olmayan vücûd ölüdür, ölen de taş gibidir, nefhasız oldugu için hayâtiyetini kaybetmiştir. Şu halde niçin ruh mertebesine yükselmeyelim ? Niçin idrâke, ilâhi neş'eye, aşka taallûk eden bu keyfiyetten mahrum kalalım.

Rabbimizin *"Ben ona rûhumdan nefh ettim"* buyurduğu nefha, ehlullahın zâtî varlıktan aldıkları ledün ilmi nefhasıdır.

Çocuğa uzun uzadısıya ateşi anlatmaktansa bir def'a parmağını ateşe sokmak kâfidir. Balı tanımıyana birçok söz söylemektense bala batırıp ağzına sokmak her sözden daha te'sirlidir. Bu yolda terk, teslîmiyet, ferâgat ve ihlâsla hareket etmek lâzımdır, çünkü teklik makâmı şerik istemez. Herkes kazâ ve kader bahsinde bâzı ma'lûmata sâhiptir. Mevlâ'yı bühtan etmek küstahlıktır, çünkü Mevlâ'mız zâlim değildir, bizim ne mal olacağımızı bilir. Şu halde kader onun ilmin de âşikârdır, vakti geldiğinde kaderin zuhuruna da kazâyı ilâhi derler, duâlarla değişebilen kader kazâ zamanı değişmez tövbe ve duâ kapıları kapanmıştır. Hattâ peygamberlerden Üzeyir Aleyhisselâm sırr-ı kadere vâkıf olmak istediğinde kendisine Haktan itab geldi: *"Basîret gözünün açılmasını dile"* dendi. Halk-ı âlem ve cümle eşyâ vücûd-u Hak ile vardırlar. Kendi nefisleriyle fânî ve haliktirler. Dün yâmızdaki cezâlar kulların; peygamberlerin da'vetlerine olan icâbet derecelerine göre taayyün eder. Velhâsıl kula lâzım olan zâtın aynasına bakmak, şehvet ve gazab tarlasından temizlenmek, hicap perdelerini silmektir. Bir kimse de ma'şûkun sırrı tecellî edince bütün sırlar çözülür. Herkes dünyâyı terki nisbetinde aşka sâhip olur.

Ateş kesilir geçse saba gülşenimizden,

Gaflette gezen dem alamaz tek sözünüzden.

Okumak istiyorsanız nüshayı kübrâyı okuyunuz, görmek istiyorsanız âlem-i ekbere bakınız, o da insan gönlüdür.

Ey sevgilinin gönlüne girdiğini görmeyenler, siz kapıda beklerken O gönlünüzün tâ saltanat minderine oturmuştur, sizi görmektedir.

Herkes eceli gelince ölür. Âşıkın eceli gelmezki ölsün, o Hayy ile Hayy olmuştur. Aşk saltanatını îlan etmede fakat herkes nasîbinden başka bir şey alamamaktadır.

Şeb-i yeldâda uzar fecre kadar kıssa-ı aşk

Tâ ki Mecnûn bitirir nutkunu Leylâ başlar.

SEVGİ NEDİR ?

Sevgi nedir? Hazreti Allah, âLemi yaratmadan evvel Habîbi'nin rûhunu ve diğer ervâhı yarattı. Sûret îtibariyle de vücutları. Güneş'ten kopan ve milyonlarca sene zarfında soğuyan arzımızın kışrındaki su, hava, toprak, ateş dediğimiz dört büyük unsurdan mi'rac yolu ile âdemlerin cesetlerini, beş kıt'anın hatt-ı istivâ yakınlarında yarattı. Yalnız Âdem peygamber ve sülâlesi Hindistan'ın Seylân ve Serendip kısımlarında yaratıldığından beşer tarihine oradan başlandı, ilk medeniyet de orada kuruldu.

En yüksek kemâlâta eren Hazret-i Peygamber, bunun için Peygamberlerin sonuna kaldı. Şu halde istihâle kâidesine nazaran herşeyin turfanda tarafları ve olgunluk halleri vardır, binaenaleyh; İnsanların da kemâli gönlün seven ve sevilen olduğunu idrâk ettikleri zamandır. Aksi halde gaflet ve bigânelikle geçirilmiş zaman isrâf edilmiş demektir.

ALLAH'ın sevgi oklarının gönüllerde yer bulduğunu anlattıkları ve vahdet güneşinin ziyâsı ile bir süre hayat-ı müdrike-i Rabbâniye'ye ulaştıktan sonra o hayatiyet şuaının yine vahdet güneşine döneceğini bilebildikleri zaman, olgunluk çağlarını yaşıyorlar demektir.

Dinsizler güruhu, peygamberlerin ümmetleri ve Hazret-i Muhammed'in (S.A.V.) olmak üzere üç din anlayış ve nizâmını esas olarak ele alabiliriz.

Tasavvuf ehli, bu üç büyük devreyi, insan hayatında ve nihâyet kendi vücûdunda bizzât yaşamıştır. Şöyle ki: Çocukluk ve bilgisizlik devresi: dinsizler güruhuna âitttir. Nice aksakallı ihtiyarlar, nice krallar ve milyonerler vardır ki henüz bu çocukluk devresindedirler. Sonra öğrenmek devresi gelir ki, herkes dünyâ kazanının bir kulpunu yakalamıştır ve ayrı ayrı düşüncelere bağlıdırlar ve nihâyet Peygamberlik devreleri gibidir. Nitekim akıllı bir çocuk yalnız kaldığı zaman hevâ-i hevesle vakit geçirmez, İbrâhim Peygamber gibi Rab arar. İdrâk çocuğunu fedâ etmeye kalkar fakat Rab koyun gönderir. Yûsuf Peygamber gibi kardeşlerinin yâni vücuttaki menfî kuvvetlerin zulmüne uğrar, oradan da kurtulur, artık yaşımız otuza gelmiştir. Onun rûh devresi Mûsâ Peygamber devresidir, bunları inkâr eden firavun gibidir. Aynca Îsâ Peygamber'in devresini yaşayan aklın sâhip olduğu vücût artık kırk yaşlarına gelmiştir. Bu ümmet nihâyet dördüncü kata çıkmıştır, kalmıştır.

43 yaşında ise, âhir zaman Peygamberinin saltanat zamanıdır ki tam idrâk devresidir; Habîblik, Mahbûbluk devresinin güneş gibi ayân olduğu devredir. Hakkın istediği de bu idi. Buradan en yüksek idrâk devresine erişilmiş demektir.

Tasavvuf ehli olabilmek, sevgi ve aşk mertebelerine ulaşıp mi'racın hakîkatine ermek için bir müddet ebucehillerle olmak lâzımdır. Zafer Allah'ındır.

ALLAH'ı atom çekirdeğinin içinde aramak, lâtife etmek değil, cehâletin yüksek kademesidir. İlim ve irfânın esfeli safilinidir. Bu mertebelerde kalınmasa da, derece tekâmül eden ruh, ahsen-i takvim üzere yaratıldığını bilse Yaradanın kendisinden de zâhir olduğunu idrâk edebilse ne iyi olurdu. Hakk'ın zuhûrundaki mertebeleri sür'atle geçerek nereden geldiğimizi, nereye gitmekte olduğumuzu bilsek, birlik âlemine ulaşsak sen, ben kaydından kurtulmuş olurduk.

Avama âit olan, hesap, kitap, mîzan, cennet, cehennem telakkîlerinden kurtulurduk. Hattâ Şems-i Tebrîzi Hazretlerinin eşi Kimyâ Hatun'un vefâtından sonra, teessür hâlinde İsrâfil'in sûrunu eline alarak şöyle bir üfleyiş yapmıştı: *"Ey! Azrâil buraya doğru geliyorsun ama umduğunu bulamayacaksın, eli boş döneceksin. Çünkü; senin almak istediğin canımı ben çok evvel Rabbime gönderdim. Şimdi bir şu eski hırkam kaldı, bir kaç okka da kemik var, onlardan başka bir şey bulamayacaksın."*

Mâdem ki, Rab ile kulun arasında, melek ile peygamberin de bulunamayacağı bir an, bir devre varmış, o zaman senden başka kimse kalmamış demektir, sözler bitmiş demektir. Hazret-i Mevlânâ gibi yalnız başına semâ' eyle dört bir taraftan yapılan secdelerin sana olduğunu gör. Sevgilinin elini öpmek istedin mi kendi elini öp.

Bu yazıların eline geçmesi için, okuyabilmen için, okuduklarını içmek, yemek ve hazım edebilmen için bahtı yâver, tâlihi sen'aver, gönlü de nurlardan enver olman lâzım.

Dört unsurdan ibâret olan vücût yapısı, normâl derecelerini aşarsa, soğuk almış, fiyevir var derler, ilaçlar tertip ederler. Şunu yap, bunu yapma, şunu ye, bunu yeme emirleri de böyledir. Dînin esâsıdır. Yaramaz çocukları terbiye ederken; tenbîh, ihtar, îkaz, tekdîr, dayak dereceleri tatbîk edilmezse, çocuk küstah ve terbiyesiz olur. İşte, dînimizin cehennem korkuları.

Her sene sınıf geçmesi için çocuğa yapılan va'idler, hediyelerin alınması, işte, dînimizin cennet va'idleri.

Üniversite tahsiline başlayan çocuk artık hediye istemez. Va'id etseniz de etmeseniz de derslerine çalışır. Çünkü, adam olmak, evlenip yuva kurmak onun için bir ideal olmuştur.

Onun için *"Gençlik böyle istiyor"* diye evlâtlarımızı, particilikten, dedikodulardan korumalıdır, kurtarmalıdır. Hissî emellere âlet etmemelidir.

Sözlerimin sonunda aşkın hazînesine dalmak istiyordum, vakit geçti, fakat bir parça da gönül gönüle sırlı konuşmaktan kendimi alamıyorum.

Âşık; sevgilisinin huzurunda kendisini göremez. Çünkü; dost'da gâib ve onunla bâkî olmuştur. İkilik birlik olmuştur. Gerçi ağzı söyler fakat dinleyen kendi kulağıdır. Kâlemi yazar, fakat kendi yazısını kendi gözüyle okur.

Evvel zamanlarda, Eyvallah dost, Hu dost diyenler vardı. Derviş kıyafetli ve keşküllü dedeler. Zamanımızda da öyle dedeler vardır, fakat

zamânâ uygun olarak konuşurlar, iş güç tutarlar, gönül keşkülleri aşk doludur, ilim ve irfan doludur. Sen de her güzelliğe kolaylıkla akıp gidenlerden olma! Sabırlı ol; her gönül sana aksın. O ince sırat köprüsünden geçenler senden değil, sana gelsinler, hattâ bütün yollar sende son bulsun.

Ah; Sevgili kardeşim, ruhların konuşan ağızları, ağlayan gözleri ve elinden tutan elleri vardır. Sûret ehli, dudaktan kalbe yol vardır der, daha ileri gitmez. Hal buki; elden, gözden, sözden, gönülden gönüle de yollar vardır. Biz de sözlerimizle, gözlerimizle gönüllerinize mânâlar dağıtmak istiyoruz. Bakmak güzel şeydir, fakat anlamadan bakmaktan ne zevk alınır bilmem ki.

Dost gönüllerden kendi içime akseden kıyâmetleri gizleyemiyorum. Feryâd ve zârım, enîn-i tahassürüm, göz yaşlarım, gönülden gürlemelerim hep sizin saadetiniz içindir.

Gönlü ayna gibi temiz olanlar, karşı duranların gönüllerini röntgen şuaı gibi aydınlatabilirler. O gönül sâhibinin karşısında bulunmayı ganimet bil.

Güneşi görünce açılan goncaların ilk sedâsı veyâ verdiği ilham; Siz de bizim gibi olun! Nûr-i Muhammedî güneşini görün, ondan nûr alın, feyz alın, kemâle erişin, kokunuz, renginiz artsın, şakımanız kışın da devâm etsin.

Ey İnsan! Senin hastalığın da sendendir, devâ ve ilacın da sendedır. Doktora, ilaca, şifâya ve ebedî hayata talip ol, bunu anla! Bak ALLAH'ın arslanı ne diyor*: "Sen kendini küçük bir cisim sanırsın, halbuki koskoca cihân sende bulunmuştur."* Bu kaynaşmalar sende durulmuş, bu feryâd-ı figânlar sende sükûnete erer ve huzura kavuşur.

Bu sözler hep onun sözlerinin izahıdır. Beni kendi gözünle görme, sırları ifşâ ediyorsun deme! Vaktiyle sırları ifşâ eden etmiş. Gönül küpü dolanların da taşacağı tâbiidir. Semâdan gelen seller böyledir, dereler değil nehirler bile taşar. Gerçi sâhil sularda biraz bulanıklık olur ammâ o da geçicidir.

Bu âlemde değişen Mevlâ değil, hep biziz. Sûretler her an, her sâniye değişmektedir. Fakat nûr-ı Rabbâni değişmez, aşk-ı ilâhi değişmez. Ceset değişir, insanın gönlü değişmez. Gerçi renksizlik renge esir olmuş gibidir. Ammâ bu aslın esâreti sevgisinin cûş u hurûşa gelmesindendir.

Bâzıları insan hep bu insandır, mevsimlerle berâber dünyâ değişiyor, der. Hâşâ; tasavvuf ehli olan insan kemâlini bulmuş. ebedî merhâlesine ulaşmış gönül olmuştur. Zât olmuştur. Sıfatlar, eserler, isimler, fiiller değişir, gönülün zâtı değişmez. Her şey değişir, dünyâmız ve kâinat dâhil, fakat rûh-u âlem değişmez. Hakîkat-i Muhammedîye değişmez (dikkât etmeniz lâzımdır ki, *"ben değişmem"* demiyorum). Sevgi ve saygı akordunu bozmak istermiyim.

HAKÎKATLER YAŞANIR

Ulemâyı zâhirden dilini, ulemâyı bâtından gönlünü sakla derler. Maalesef biz bir şey saklayamıyoruz. Ulemâyı zâhir şeriat ehlidirler. Onlarda lâzımdır. Vazîfelidirler.

Kesret âleminde vahdet, vahdette kesret, ledün ilminde esastır. Herkes kendi idrâki açısından bakar, görür ve gördüğünü açıklar. Küpün dışına sızan, içindekinden haber verir.

Âlemde herkesin bir idrâk kabı vardır. Onu doldurması lâzımdır. Yüksük kadeh, fincan, bardak, maşrapa, sürâhi, küp gibidir ki dolduktan sonra bir damla daha ilâve edelim deseniz hemen taşar. Fazlasını terk eder. İdrâkinizi deniz gibi sonsuz kılmak isterseniz o kabı denizin sonsuzluğuna terk etmek icap eder.

Herkesin bir idrâk açısı vardır. Âleme oradan bakar, bir hakîkate iğne deliğinden bakmakla, pencereden bakmak arasında tabii fark geniştir.

Bir meydan muharebesinin izâhını bir erden dinlemek başka, kumandandan dinlemek başkadır. Bir memleket savaşı da böyledir. Aynı zamanda da kumandandan dinlenilenle bir kaç kişinin naklinden sonra dinlenilen sahneler değişmiş epey farklı bir hâl almıştır. Tasavvufda da mücâdeleyi bizzât yapmalıyız. En doğru hakîkatler dinlemekle öğrenilemez, bizzât yaşanmalıdır.

Ulemâyı bâtından da gönül âlemini saklamalı ki, seni senden iyi bilen gönül erbâbı yanında parende atılmaz.

Geniş ilimlerı vardır.

Nur âlemi onların mekânıdır

Vücûdumuzu arz farzediniz. 200 kilometre kadar yükselip arzın câzibesinden kurtulan rûhumuz dâima güneşin karşısında bulunduğu için artık ona gece yoktur.

Tasavvufda da böyledir. Beşeriyet kayıtlarından kurtulan ruhlar, mutlak huzurunda nûra karışmışlardır.

Fakat dâima orada kalınmaz. Ara sıra arza inmemiz lâzımdır. Bu beşeriyet icâbıdır.

Efendimizin teravvuh etmek için bizzât Hz. Bilâl'e, tenezzül etmeleri için Ayşe vâlidemize hitâp etmeleri bu kâbildendir.

Zât güneşine yükselen velîler için bahis konusu olamaz. Nûr âlemi onların mekânıdır. Kayıtlardan kurtulmuşlardır.

Hattâ eşinin vefâtından sonra pek arz ile alâkası kalmayınca Hz. Şems: *"Ey Azrâil! Emîn ol, canımı almak için geldiğin zaman onu bulamayacaksın. Çünkü çok evvel Rabbime gönderdim. Bir şu hırkam bir de üç beş okka kemik kaldı."* demiştir.

"Kullukta çok kalmamalı"

Şu halde kayıtlardan kurtulup; Efendimize uyup, mi'racı anlamaya, mi'rac yapmaya alışmalı ki, hesap, kitap, mîzan, cennet, cehennem.. gibi bir çok kayıtlardan kurtulmaya muvaffak olmalı. Bu hâle abdiyyetten kurtulmak, derler.

Kullukta çok kalmamalı. Sen uşak doğup uşak ölenlerden olma. Sen Rabbin sevgilisisin. Âlem senin için yaratıldı. Efendiliğini bil. Hz. Allah'ın *"kullarımın öyle bir ânı, idrâki vardır ki, aramızda ne melek-i mukarreb, ne de nebîyyi mürsel bulunabilir"* demesi bu birliği anlatır. Halâ *"Efendim, bana kulluk kâfi"* diyecekmisin. Ustasından oku, öğren, al. Sen insan olarak, göz bebeği olarak yaratıldın. Mi'racını yap. Bacaklarda kalma.

Şimdi size siz kimsiniz? dilimin döndüğü kadar anlatayım.

Dünyâmızdan geniş bir havuz farzedin. İlâhi aşk ile bu havuzun suları dalgalandı, taştı, altta bir havuz daha hâsıl oldu. O da aşk dalgaları ile coştu ve alta aktı. Böylece alt alta beş büyük çanak doldu. Onun altındaki son biriken sular motor vâsıtası ile fıskiyeden püskürüyor. Bu bir azamet âlemidir. Her dâireden aşağı akan sular; ortalarına yerleştirilen renkli ampuller ile gece manzarası çok hoş oluyor. Üstteki havuza âlem-i lâhut, ikincisine âlem-i ceberût (envârı Muhammediye âlemi) üçüncüye âlem-i melekût, dördüncüye âlem-i misâl, beşinciye insân-ı kâmil'in yetiştiği âlem-i his ve müşâhede diyelim.

Bu umûmi kâinat manzarasını Hz. Allah bir tek gözle âşikâr etmiş; özetlemiş; san'atını temâşâ eden de insân-ı kâmil gözünden kendisi olmuş; kendisine lâyık bir gönülde gizlenmiş veyâ âşikâr olmuştur. Zâtî arzûsu nasıl cereyân ediyorsa, nasıl diliyorsa öyle yapar.

Allah'ı yine kendisi görür. Gönlünü kendi nûrâni neş'esi ile doldurduğu gözden bakan O'dur. Gören O'dur. Bu ilmi bileni de, bilmeyeni de, yayanı da ayrı görme. Mâdem ki Müslümanlığın ilk şartı, birlemektir. İşte birledik. İşte şimdi sen yalancı şâhitlikten kurtuldun. Yobazlıkla alâkanı kestin. Hz. Ali gibi *"görmedığim Allah'a ibâdet etmem"* diye bilirsin.

İstersen beni de inkâr edebilirsin. Elverir ki, sen kendini bil, tasdik et; Hattâ O ol.

Onbir yıldır elde gezdim nay gibi
Sefâ sürdüm semâlarda ay gibi
Sevgi okun kalbe attım yay gibi
Cism-ü teni coşturmuştum mey gibi

Âşık oldum inim inim inledim
Gönül kapısında Mevlâ bekledim
Meğer Mevlâ içerdeymiş bilmedim
Huzûrunda sık sık secde eyledim

Şimdi de âşık gözünden ağlarım
Hasret çeken gönle gönül bağlarım
Arayana dost adresin sağlarım
Her coşanla coşar ağlarım

Hakk'ın beni çok sevdiğin bilirim
Âşıklara örnek olup eririm
Hem başdayım; hem geriden geriyim
Ah eylerim. Âlem bilmez ben neyim

Gönüllerde mekân kurdum beklerim
Rabbim ile her nefes zevk eylerim
Ağızdan söyler gönülden dinlerim
Dertliye dert katıp "sabreyle" derim

Nusret dede derler insan şeklime
Zât deryâsı deyin engin gönlüme
Sevgi derim sırtımdaki yüküme
Onu görmek istersen bak gözüme.

SEMÂVAT VE ARZ-I NÛR KİMDİR?

Geçen defâ *"Habîb'im! Âlemi senin için; seni de kendim için yarattım"* kelâmı kudsîsine biraz temas etmiştik.

Şunu peşinen söyleyelim ki bu nur insandır. Nur içinde nur da Hz. Allah'tır. Fener gibi cam içinde cam gibi bir misbah ki hesâba, kitâba gelmeyen sonsuz bir nur yıldızı; hattâ güneşi.

İşte gönlünde bu gönül güneşini, Ledün nûrunu, bu emânet-i ilâhiyeyi kabûl eden, taşıyan, arada sırada ifşaatta bulunan bir insan; Beşer elbisesi giyen bir sultân, kelâm-ı kudsîleri kâh toplayan bir Kur'ân; Kâh tefrikâ hâlinde neşreden bir Furkan... hep O.

Zahirde güneş asıl, diğer yıldızlar hep ona peyk olmuşlar. Halbuki asıl güneş arzdadır. Bütün yıldızlar onu gezmeye, onu idrâke, ona hizmete memur edilmişlerdir. İşte Efendimizin mi'racı; mi'rac-ı İzzet'tir. Kendinden kendinedir.

Kur'ân-ı Kerîm'de Habîb'ine söylediği sözler aynı zamanda sanadır. Sen kendini, Habîb'in habîbi bil. Allah'ı da kendinden uzak bilme. Kalbinin atması, nabzının oynaması, ciğerlerinin açılıp kapanması zikr ü tesbîhdir. Rabbimin zikr ü tesbîhidir. Söylemesen bile bunları dinle veyâhut bil! Kâfi.

İşte huzûra erdin gitti. Bu da ibâdettir. Namazdır. Kutluluktur. Birçok sene bilmeden yatıp kalkmandan hayırlıdır.

Şu halde Hz. Allah'ı görmeye gelen ziyâretçilere cevap olarak söyleyeyim ki kendi aklımızı, canımızı göremiyoruz fakat onlar bizi görüyorlar. Tasavvufta bir kâide vardır, *"Kesîf latîfi göremez"* dedikleri gibi canımız vücûdumuzu görür. Kendisinden daha lâtîf olan sırrımızı göremez fakat sırrımız rûhumuzu görür. Bu hâl sırası ile sırrü's-sır, hafâ, ahfâ diye nâm alan letâfet derecelerini Hz. Allah görür. Tabii beşer gözü göremez, çünkü kesîftir.

Bir karınca gözü insanı göremez. İdrâk de edemez. Kullar da kesâfet âlemine mensupturlar, göremezler. Toprak altında yaşayan solucanlara Allah göz vermemişti. Sanki onların göze ihtiyaçları yoktur. İnsanların da bâzılarına basîret gözü verilmemiştir. Sanki onların basîretsiz bir hayat yaşayacaklarını Allah bilir. Tasavvufta *"Sen çık aradan, kalsın yaradan"* derler.

Hz. Mûsâ'ya da bu görüş husûsunda *(nalınlarını çıkar)* emri dünyâ ve âhiret varlıklarından, cehennem, cennet fikirlerinden uzak kalmak emridir.

Mûsâ Peygamberin hüküm sürme devri; kâmil bir insanın 35-40 yaşları arasındaki acar devresidir ki, kemâl-i sâfiyetle onu araması ve sualler sorması, Kelimullâh olmasını mûcip olmuştur.

Bir gün Hz. Mûsâ vücût turunda, gönül tahtında Zât-ı Kibriyâ ile konuşurken *"Yârab! Ne olur bir gün bana misâfirliğe gelir misin?"* demiş. Cenâb-ı Hak da *(Peki yarın geleyim)* demiş. Ertesi gün olmuş. Mûsâ sa-

bahtan temizliğe başlamış. Yemekler, ayranlar hazırlamış. Beklemeye başlamış. Tam Öğle vakti bir fakir ihtiyar gelmiş. Karnının aç olduğunu söylemiş. Hz. Mûsâ menfî bir tavırla: *"Haydi çabuk gel. Mlsâfirim gelecek. Şu kuyudan bir az su çek de şu bahçeyi biraz daha sulayalım. Sonra da şu kenarda şu yemeği ye. Kabını yıka"* demiş.

Fakir yerleri sulamış. Yemeğini yemiş. Çanağını yıkamış, teşekkür eylemiş, gitmiş. Mûsâ akşama kadar beklemiş, başka gelen giden yok. Ertesi gün buluşma vakti Tûr Dağına gitmiş. Arzı ubudiyetten sonra Yârabbi! *"Geleceğim, dedin. Geceye kadar bekledim. Gelmedin"* demiş.

- Geldim yâ Mûsâ.

- Gelmedin Yârabbi.

- Geldim yâ Mûsâ. *"Hattâ misâfirinin geleceğini söyleyerek bana kuyudan su çektirdin. Bahçeyi sulattın. Bulâşık çanağını bile yıkattın"* demiş.

Mûsâ'nın hâlini görmedim, bilmiyorum. Fakat anladığım bir şey var. Demek Hz. Allah, dilediği zaman sevgili bir kulunun gönlüne giriyor ve iş işliyormuş.

İşte, *"Ey Habîb'im! O bir avuç toprağı sen değil ben attım", "Ben bâzı kullarımın eli, ayağı, lisanı, gözü olurum ..."*

Hz. Peygamberin de *"Beni gören Hakk'ı görür"* sözlerinde derin mânâlar dimağımda çakmaya başladı.

Makâm-ı letâfetten her taraf görülüyormuş. Her makâmı nur ile aydınlatan Hak Celle ve Âlâ, o fakirin gönlünü doldurmuş fakir O olmuş.

Efendimizin gönlünü doldurmuş. Sûrete bakıpta sîreti görmek kâbilmiş. Attığı bir avuç toprağı Hak *"Ben attım"* diyor.

Bilin ve şaşmayın ki bizden yazan, sizden okuyan, bizden söyleyen, sizden dinleyen O'dur.

Artık bu müjdeme sevinin. Bayram yapın. Gönlünüzü istiğfarla yıkayın. Kullukta Rablığa yönelin. Yardımcı isterseniz fakire haber verin. Çünkü kervana yetişmemiz lâzımdır.

Efendim; Müslümanların bir selâm âdeti vardır ki, Hrıstiyanların şapka çıkarmalarına benzemez. Bir kimsenin diğerine *"Alllah'ın selâmeti üzerine olsun"* selâmı radar kuvveti gibi karşıya çarpar ve iâde edilmiş olur. *"Allah'ın selâmı sizin de üzerinize olsun"* cevâbı iâde edilmiş olur.

Peygamberimize de sık sık verilen salâvat; onun vücûdumuzda sâri olan varlığı tarafından da bize iâde edilir.

Kazâsız belâsız, muvaffakiyetli bir yolculuk yaparız. Bunun gibi her hareketimizin bir yankısı vardır ki iyilik zâyi olmaz; kötülük unutulmaz. Bu hareketler döner, tecessüm ederek size gelir

Mevlâ müsâde ettiği kadar; bildiğin nisbette bu sırlı yolları size aydınlatayım; şifreleri size açıklayayım.

Gönlümüz Allah sevgisiyle dolu olursa, Peygamberimiz de akıl Medîne'si gibidir. Gözlerimizde Medîne'nin kapısı gibidir. Ellerimiz Hz. Abdülkâdir'in kudret eli gibidir. Onun için bir fakir sadaka alırsa, veren

elin üzerinde Hz. Allah'ın Kudret elini görmelidir. Sadakayı veren de evvelâ kulun değil de Allah'ın eline verdiğini düşünmelidir.

Esâsen bütün kâinat Hz. Allah'ın habîbini yetiştirmek için vazîfelidir. Hz. Allah *"Ben bir gizli hazineyim"* Kelâm-ı Celîlini gönül semâsından söylemiştir.

Nitekim Âdem'in gönlünden de meleklere "Secde edin bu yarattığım Âdem'e" emrini de gönülden hitap ettiği halde Azâzil bunun farkında olmadı. Üçlüğü kabûl etmeyip ikilikten de vahdet-i vücûda geçemedi. *"O topraktan, ben ateşten yaratıldık"* diye küstahlık yaptı. Halbuki Hz. Allah Nur'dur. Kendisi nûrun ateşi gibidir. Âdem üst tarafa ve Halık'ın huzûruna çıkâbilmek iktidârına sâhip, esfeli safiline indirildiği zaman şeytanâta meyyâl bir hâl almakta idi.

Taşın mi'racı toprak olmak, toprağın mi'racı otlar, ağaçlar yetiştirmek. Onları hayvanın; hepsini insanın yemesi ise mi'racın insanda son bulması demektir ki, rûhi tekâmül yâni mi'rac her varlığı, varı var eden Mevlâ'ya ulaşmaktır. Bu da Hz. Peygamber'de ve onu seven, ahlâkını tâkip eden ümmetinin sevgililerine nasîp olmaktadır.

Mi'rac Haziyyesiyle Efendimiz *"Sizde benim gibi yapın, olur"* demek istemiştir. Nitekim *"Beni gören Hakk'ı görür"* buyurmaları ile mücâdele-i nefisle Sizde biri birinize bakarak Hakk'ı görmeye alışın. İki kimse birbirinin kalbine bakar da Hakk'ı görürse *"Biri diğerine ayna oldu"* demektir.

Şu halde gönül temizliği esastır ki, ayna temiz olanındır. Bunun için de güzel ahlâk lâzımdır.

Yoksa mi'racta düldül, ref ref gibi katırdan, deveden bahsetmek bilgisizlik ve hayâli tâbirler olsa gerektir. Hz. Hakk'ın da gönüllerde nur olduğu anlaşılır ki Nûr âyetin de açıkça söylenmiştir.

Âlemde her zerre çiftleşmek, çoğalmak, ölmek sûretiyle tek kervanın yolcusudur. Her şey aşkı tatmıştır. Aşk ile doğmuştur. Aşk ile yaşar. Fakat aşk ile ölen azdır. Herkese nasîp olmaz. Ölüm kâbusu ile de her şey kaybolmaktadır.

BEKÂ ÂLEMİNE DÖNÜŞ

İnsan evinin içindeki pislikleri atmadan temizliğe ve yıkayıp boyamaya başlayamaz. Kalbin de cilâlanması ve tecellî mazhariyetine liyâkat hâsıl edebilmesi için, kötülüklerden ölüp, ilâhî aşkla yeniden dirilmek icâb eder. Esâsen hayatiyetimiz, mütemâdiyen alıp verdiğimiz nefeslerle devâm etmektedir. Ölmek dirilmek kânun-u ilâhisine bütün zî-rûh tabidir. Her nefes alışta hayat ve verişte de memat gizlidir.

"Ben'im" dediğimiz bu âriyet olan vücûdumuzda; toprak, su, hava ve ateş terkipleriyle, inkılâp ve istihâle sûreti ile ve i'tidâl üzere birleşimi âşikârdır. Bu hârikulâde oluş ve tekâmül hâlini, teemmül ve tefekkür, idrâklerimize cilâ, ruhlarımıza da mânevî gıdâ bahşeder.

Kişi hayatta teâli edemediyse, arz üzerinde yükseklerde konfor içinde yaşarken eceli gelip öldüğünde toprak altında, karanlıklarda ıssız ve kimsesiz kalması ne kadar üzücüdür. Lâkin selîm bir kalbe mâlik olarak vefât etmiş olanlar bu korkulardan müstesnâdırlar.

Hayattaki bir insanın vücûdunda, bir de insanî bir ruh vardır ki, vefât hâlinde, vücûdu diri tutan rûh-i hayvânî ile irtibâtı kesilmiş olur, bu keyfiyete ölüm deriz. Fakat bir de rûh-i izâfi denilen insâniyetimizin aslını teşkil eden canımız mevcuttur, işte o ilâhi nefha olan asıl, ölmez. Bekâ âlemine dönüş yapar. Şâyet bizler dünyâ hayatımızda iken vücûdumuzu diri tutan rûh-i hayvânimizi terbiye ve tezkiye ederek, rûh-i insâniyemiz ile ünsiyet kurdurabilirsek, o zaman asla dönüş için bir uzun yolculuk yapmaya ve eziyetler çekmeye lüzûm kalmaz. Onun için, bu dünyâ hayatımızda HAK'kın lütfu ile, ayakta olma bahtiyârlığı içindeyiz, bu sebepten ötürü de dâima neş'edeyiz, vücûtla ve gönülle şükürde ve secdedeyiz.

Bir eve misâfir gidersiniz, şahsınıza yapılan ikramlardan, sevgi ve saygılardan mütehassis olursunuz. Hakîkatte ise âlemleri yaratan Cenâb-ı HAK ev sâhibi mevkiindedir. Biz misâfirlerine dâima ikrâm etmektedir. Sıfât-ı zâtiyye ve subû-tiyyesi, esmâ-i ilâhiyye'sinin bütün icâbâtı ve tezâhürleri bizlere tevdî edilmiş durumdadır.

Revâ mıdır ki; misâfirliğimizi, mihmanlığımızı, kadir şinaslığımızı göstermeyelim. O azîmüşşan, mü'min kulunun gönlünde tecellî etmektedir. HAK bize damarlarınızdan yakınım, diyor. Kula sorulacak en mühim sual de; *"Ey kullarım ben dâima sizinle idim, siz kiminle idiniz?"* olacaktır. Bu müthiş sualin karşısında kim lakâyıt kalabilecektir? Fırsat elde iken, nankörlükten, cehâlet ve gafletten sıyrılmak gerekir.

Kişinin kendi gafleti sebebiyle, hakkında verilecek tecziye kararını şahsen imzâ edeceği de pek tabiidir. Şu halde; bu azîz ömrü boşa isrâf etmek ve ondan gereği gibi istifâde etmemek revâ mıdır? İşte; cehennem erbâbı, odununu bizzât toplayıp, kendini yakan idrâksiz, irfansız, sefih ve müsrif kimselerdir. Bir birlerimizi incitmek için bu düzenli âlemde ne sebep olabilir? Biraz müsâmahâlı olmak şuurlu hareket etmek huzurlu yaşamak için kâfidir.

Dâima huzûrunda bulunduğumuz, Cemâl-i Kibiryâyı, Hüsn-ü Mutlak'ı aramayıp da, maddeye, eşyâya, putlara iltifâtın cezâsı ateş olmasın da ne olsun?

Eğer, Hz. ALLAH'ın muhabbetine mazhâr olmasak, teveccühüne bol bol nâil bulunmasak, toprak olan bu vücûdumuz her türlü kemâlat ile mücehhez olup gelişebilir mi idi?

Yememiz, içmemiz, konuşup, sevişmemiz, bunca maddi, mânevi zevk almalarımız, iç ve dış organlarımızın intizamlı faaliyetleri, nefes alıp vermeler, ten, can, akıl velhâsıl bütün bizlerde tecellî eden duygu ve görgü halleri o vâcibe'l vücûdun lütuf ve keremi değil midir? Mevlâ, zâtî nûrânî varlığını vücûttan çekince öldük, diyoruz. Bizim zannettiğimiz, madde, mülk, evlât ve hayaller kime kaldı? Benliğimiz hâkisâr oldu, topraktan yukarı çıkamaz artık. Burada sana imkân bahşedilmişken, mânevî aşkını perdeleyen imkânsızlıkları yırt at ki, HAK'kın Cemâlini ayân müşâhade zevkine erebilesin.

Ey hayat! Bir aşka müntehi ol, tasarrufun hakîki sâhibini bul! Bulmadan ölme. Pervâne ateşte yanar, fakat ateşe ayıp ve âr yoktur. Mevlâ, bir cana mukâbil, bin can vaadediyor. Aşksız ne hayat vardır, ne de can. Hiç olmazsa aşkı bilmeyenlerden, tanımayanlardan olma! Aşksız yaşayacağına, aşk ile berâber olarak öl! Müsterih ve inşirah-ı kalp hâsıl edersin. Çobanın kavalını yanık nağmeler ile öttürmesi dağılan koyunlarını zararlardan siyânet için bir araya toplama hikmetine mâtuftur. Aşk da, dağınık mâsivâ endişelerini bertarâf ederek, tevhîd neş'esinde birleşme hâsıl eder. Aşktan şifâ beklemek hatâdır çünkü, aşkın kendisi bizâtihi şifâdır. Âşık olursan şifânı bulmuş olursun. Aşk rûhun ızdıraplarını yok eder de zevk ve sefâ ile bir esans letâfeti hâsıl eder. Mânâ denizinde aşkla yüzebilenler, Cemâl ve Celâl tecellî dalgalarını basîret gözüyle temâşâ zevkinde müstağraktırlar. Hicap ehli olanlar bu hakîkat görüşüne sâhip olmadıklarından, hakîki aşk ehlinin sırr-ı mutlak hâletinde olduklarını keşfedemezler. Aşk ise, bigâneliklere aldırmaz, çünkü o dâima başlarda tâç ve gönüllerde sultanlığının hükmünü yürüten bir zümrüt-ü ankâ'dır.

Ey Zât makâmının, ulûhiyyet mertebesinin muhabbet neş'esiyle tecellîsinden zâhir olan insan! İşte, size bir hutbe okuyayım, dedim. Fakat söze başlar başlamaz esanslaştım, biraz durdum, aklım başıma geldi, cânım gönlüme girdi, o zaman söz söyleyebilecek hâle geldim.

Asıl olan Cemâl'dir. Vech-i mutlaktır. Diğer azâlar teferruattır, asla tâbidir. Bu îtibarla; asıldan uzaklaşanlar, hissizlik ve duygusuzluk âleminde kaldıklarından, aşk ve sevgiyi de inkâr ederler, dolayısiyle de basitleşirler. Vazîfe-i aslî ise; teferruatı toplayıp öze da'vettir. Kuvvetleri topluca akıl ve idrâke teslim etmektir. Bütün azâyı tek vücutta, vücûdu ruhta, rûhu da nefh edende, yâni üfleme kâbiliye-tine sâhip olanda toplamak, velhâsıl umûmî tâbiriyle, birlemek ve tevhîd etmektir.

Kur'ân-ı Kerîm'in bir adı da Furkân-ı azîm'dir. Birisi kerem sâhibinin birlemek için işi ve sözü demektir. Diğeri, dağıtmak ve incelemek için ayırmak demektir. Yâni, bir kitap ki, hem ayırır, hem toplar. Tetkîk edenler çeşitli ilim ve feyizlere nâil olacakları gibi, öze girenlerde lâhûtî neş'elere mazhar olurlar.

Bir insanın, muhtelif uzuvları ve kuvvetleri vardır, hepsi de vazîfelidir. Kimi müsbet, kimi menfî gibi görünürse de hakîkatta yine verimli bir yol takip ederler. Bir kısmı basîret duygusu ile kısa yoldan hedefe, Kâbe-i hakîkate varırlar. Diğer kısmı, tam aksi yoldan giderek

mesâfeyi uzâtırlar. Hatt-ı münkesir, yâni kırık yollara sapanlar netîceye daha geç ulaşabilirler, muvaffakiyet zamânı uzar gider.

Gerçi, gâyeleri müsbet olanlar er geç birliğe erişerek kazanırlar. Menfî yolları tercih edenler ise, hüsran ve harâbiyete dûçar olurlar. Tam kazanç sâhipleri âşıklardır. Bunların sükûn ve huzur yeri gönlüdür. Gönül dîvanhâne-i ilâhi, vuslathâne-i sermedî, kıblegâh-ı âşıkan, bab-ı lütfu yezdandır. Kimi girer, kimi çıkar. Kimi mahzûn ve mütehayyir, kimisi memnûn ve mütebessimdir. Orada ses, gürültü, münakaşa ve kabahât yoktur. Çünkü, belde-i mübârekedir. Kâbe-i tayyîbe ve zübde-i hakîkattir.

Cenâb-ı Kibriyâ, o en büyük kâbede, âşık kullarının göz yaşları ile dolmuş bir kâseyi meleklerine teşhir etmektedir. Bu ifâade edilen hâl, mânâya taalluk eden bir keyfiyettir. Ervâh-ı Enbiyâya, idrâk-i Evliyâya, gamdîde-i âşıklara bu vesîle ile müjdeler vardır.

Ey sevgili kullarım: âlemi sizin için, sizi Habîb'ime hizmet için, Habîb'imi de kendim için halk ettim. Benim sevgime, benden aldıkları sevgi kuvveti ile mukabele eden kullarımın, muhabbet sembolü olan bu yaşlarını kıyâmete kadar hıfz edeceğim, zâtıma olan hediyelerdir. Her damlasında Cemâl denizleri gizlidir. Bana ulaşmak isteyen, bana müştâk kullarımın rahmet vesîlesi telakkî ediyorum.

İLÂHİ ZUHÛRA AYNA OL!

Kur'ânı Kerîm'in, cehenneme, cennete, târihe ve diğer ilimlere âit olan satırları arasında inci gibi parlayan nûrânî âyetleri de vardır ki, âleme ışık tutarlar. Bu sırlı âyetlerin mânâları ile ruhlaşmak, ölmezliğe erişmek ve her an bir şeen'de olan Zât-ı İlâhi ile hep ve her şey olduğunu fehmetmek bahtiyârlığına kavuşabilmelidir.

Bir Hadisi kudsîde; *"Kulum nevâfil ile bana tekarrûb ettiğinde, kulumu severim ve sevdiğimde, işittiği sem'i ve gördüğü basarı, ve cem'i kuvâyı bâtıniyesi Ben olurum"* buyurulmuştur.

Cenâb-ı HAK'kın varlığını, gökte tasavvur etmek ve HAK'ka bu şekilde mekân tahsis etmiş olmak cehil ve hatâdır. Ârifler bilirlerki, Sâhib-i mutlak herşeyi muhit ve Zâtı ile de hâzır ve nâzırdır. HAK gizli değildir, ayândır. Mâ'dum olan halktır ki, HAK'kın dâimi tecellîsi ile zuhûra gelmektedir. Hz. ALLAH madde gibi görünmez fakat tecellîsi ile bilinir. Peygamberimiz de göründü lâkin tam hakîkati herkesce bilinmedi.

İnsanlar arasında Zât-ı Kibiryâ'yı tecellî ettiren gönüller olduğu gibi, muarızları olan Celâl tecellîsi mazharları, menfî hareketliler de vardır. Sen İlâhi zuhûra ayna olmaya, bekâ-i zâtî neş'esini bulmaya gayretli ol.

Bilhassa insanın; îmân i'tikâd keyfiyetinde şirk-i hafîde kalmamak için çok hassas olması lâzım gelir. Bu cümleden olarak, yukarıda bahsedildiği üzere Cenâb-ı HAK'ka gökyüzünde mekân tahsis etmek HAK'kın azamet-i kibriyâsını kayıtlamak olur ki, bu açık bir cehildir. Zîrâ, arz ve semâvat, zamanlar, mekânlar, ve nâmütenâhi kâinat HAK'kındır. Sâniyen HAK'sız da birşey mevcût değildir. Zâten gerek kâinatın ve gerek mahlûkâtın ZÂT'tan ayrı, müstakil bir varlıkları yoktur ki, HAK'dan

ayrı mütalâa edilebilsin. Nitekim; tevhîd-i hakîkata vâsıl olmuş, zâtî basîret ve idrâke erişenler: *"HAK'dan ayrı, ayân bir nesne yok, gözsüzlere pünhân imiş"* diyerek tevhîd-i zâtta müstağraktırlar.

Her çekirdekte bekâ-i zâtî neş'esi vardır. Kim ki idrâk çekirdeğini neş'vü nemâ buldurursa bekâ âlemindeki şecere-i tûbâ'sının ilâhi esmâlarla bezenmiş mânevi meyvelerinden ebedîyyen müstefid olur. Bu yüce mertebeyi iktisâb etmiş tevhîd ehline, kâinatın her zerresi müştâk olur, âdeta onu kıble edinir de mânâsı etrafında netron gibi neş'eyi câzibesinde cevelân eder, durur.

Din ilminde; emirlere ve amellere âit bilgiler, birçok îmân sâhipleri tarafından bilinir ve vecîbeleri yerine getirilir. Bir de din ilminin ledün yönü vardır ki, özün özüdür. Bu tasavvûf ve hakîkat ilmidir. Çoklukta ve teferruatta kalanlar bu ilme sâhip olamazlar. O hakîkat ilmine kavuşabllmek için, vahdet deryâsının sâhillerinde dolaşmakla yetinmeyip canperverâne bir dalgıç gibi deryâya dalmak lâzımdır. Deryâ meşrep olan bu dalgıçlara da, HAK'ın atîyesi olarak ilm-i ledün, hikmet, idrâk, irfan ve sır hazineleri bahşedilir.

Nasılki nokta, harflerin, adetlerin, geometrik şekillerin aslıdır ve o noktanın hareketinden hâsıl olmuştur. Kim ki nokta mertebesine kadar, hiçliğine inebilirse, her mevcûtta sârî olduğunu anlayabilir.

Maişet icâbı dünyâ ilimlerinden alacağını almalı, fakat iş bu kadar dememeli, günün boş ve müsâit zamanlarından istifâde etmesini bilmelidir. Biraz da insan, içinin sesini duymaya calışmalı, alışmalı, onu susturmaya kalkmamalıdır. Eğer içinin sesini duymazsan, onun olumlu nasihâtlarından istifâde etmezsen, hâricin nasihât eden seslerinden nasıl faydalanabilirsin? İçin ile münâsebetin yolunda ise, o seni aldatmaz, saşırtmaz. Çünkü o vicdân ve gönülden hâsıl olmaktadır. Ayrıca dışarıdan gelen nasihâtları da iç süzgecinden geçirmen gerekir. Çünkü, her nasi-hât verenin sözü dinlenmeye lâyık değildir. Her sözün mertebesi vardır, kimi süflî, kimi ulvîdir. Dinleyeni tedenniye değil kemâlâta yükseltmelidir. Onun için ne demişler: "Ördekle konuşan göle, bülbülle konuşan da güle gider". Gönülden doğan sözler diriltici nefhalar demektır.

ALLAH'sız bir mahâl, bir zaman, bir mekân yoktur. Yalnız, Cenâb-ı HAK'kın en ziyâde tecellî ettiği mahâl muhlis olan mü'minlerin kalbi ve bilhassa insân-ı kâmillerin gönlüdür. Yüce Habîb'inde ise, hüve hüvesine zâhir olmuştur. Nitekim bu hakîkate vâsıl olanlar; Habîb-i Kibiryâ'nın ulvîyetini beyân sadedinde: *"Ayinedir bu âlem, her şey HAK ile kâim, Mirât-ı MUHAMMED'den ALLAH görünür dâim"* cümlesi ile bu sırrı ifşâ etmişlerdir.

Bu îtibarla Habîb-i zîşânın izini izlemiş, hâli ile hallenmiş insân-ı kâmillerin gönülleri hakîkat-i MUHAMMED'iye ile meşbû olduklarından dolayı, büyük voltajlı mûhavvile merkezleri mesâbesinde olan ilâhi şebekeleridir. Onların gönülleri HAK'kın bâtınî tecellîlerine sahne olmuşlardır. Bu ilâhi mazhariyyete nâil olanların feyiz menbâları yüksek akım arzederler. Kâbiliyetli ahizeleri de muharrik ettirme istidâdındadırlar.

Bilhassa, Habîb'i için, Cenâb-ı Zülcelâl Hz.leri: *"Bir an tecellîm ondan hâriç değildir ve melekî kuvvetler de Habîb'ime mûsahhardır, emrine ve arzûsuna tâbidir. Ey îmân edenler, siz de ona tâbi ve teslim olunuz ki,*

necat ve selâmete ulaşasınız" buyurmaktadır. Tabiatı ile Habîb'inin sevgilileri de, bu buyruğun mazhariyetinden alâ merâtibin hissedârdırlar.

Cenâb-ı HAK, herşeyi mühittir, hayatiyet ve kayyûmiyet O'nundur. Nihâyetsiz ilmi de herşeyi kaplamıştır. Görücü, bilici ve işiticidir, kemâl sıfatlar ile muttasıftır. Herkesin gizli, âşikâr olan hâli onun ma'lûmudur. Fâil-i muhtardır, hikmet ile işler. Rahmân, Rahîm ve Gafûrdur. Affa lâyık olanları bağışlayıcıdır, hudutsuz ihsân edici ve izzet sâhibidir. Kâinat taht-ı hükmündedir. Yegâne saltanat sâhibi odur. Dilediğini imhâ veya ihyâ eder, kudret-i kâhiresinde herşey lerzandır.

O Halik-i lemyezel; Küfrü, hile ve hiyâneti, yalan ve riyâyı, hased ve fesadı, kin ve kibri, ûcup ve enâniyeti, fisk-ı fücûru, israf ve cimriliği, şekâvet, kıtâl ve isyânı, sirkat, zinâ, kumar ve buna mümâsil kötülükleri ve ihtirâsat-ı nefsâniyyeyi tasvîb etmez, reddeder. Kulunun salahı için de, gerekirse her türlü geçim darlığı, elem, keder, sıkıntı, hastalık ve kazâ gibi belîyelerle dûçar ederek, evvelâ; îkâz, ihtar, tenbîh ve nihâyet hükmü adl ile tecziye ederek, kulunun azgınlıktan kurtulmasını, terbiye ve ıslâhını murâd eder.

O Sâhib-i hakîki; Cömert, sahavetkâr, şakîr, mütevâzi, merhâmetli, sabırlı, mutaveatkâr ve emirlerine severek inkıyâd eden iyi niyetli müzeyyen kullarını sever ve doğru, dürüst maksatlarla hayra çalışanları mükâfatlandırır. Hak ve hakîkat üzere bulunanları rıdvan cenneti ile müjdelemiştir. Bilhassa dürüst ahlâk ile muttasıf âlim, ârif, kâmil, sâdık ve âşık kullarına husûsi rüchâniyet bahşeder, onları sever, sevdirir ve cennet-i Zât'ına da'vet eder.

Bir gün, aşk sultânı bütün şa'şaası ile ve satvet ile senin gönlünde de doğabilir, misâfir olarak gelebilir. Şâyet köşkün harâp ve misâfir salonun çer çöple dolu ise bu halde misafiri nasıl buyur edebilirsin. Halbûki o gelen misafir de değildir, asıl sâhibidir.

HALKA YARALI OLMAK

Nefsin fenâlıklara âit meylini önleyecek; Saygı, sevgi, şefkât, yardım gibi kalbin temiz hislerine kuvvet verebilecek; tabiatın ve hayâtın her türlü ızdırâbına göğüs gerebilecek, sabrını ve gücünü arttırabilecek, gönüldeki ümit ve sevinci her an tâze tutabilecek tek gıdâ ve devâ Hz. Allah'ı cehren ve hafiyyen zikirdir.

Gönüllerimizde ilk evvel, o zikre başlar, duymayanlar gaflettedir. Bu anışı duyanlar da kendilerini o zikre uydururlar. Bu zikir âdeta mi'racın başlangıcıdır. Mevlâ'nın da'vetidir. Fakat bunu idrâk edebilecek gönül hâlini ve gönül sâhibini bulmak güçtür.

Azrâil Aleyhisselam topraktan yaratılan ve toprakta kalan canları alır, âşıklar canlarını doğrudan doğruya Hz. Allah'a verirler. Esâsen onlar hayatta iken canlarını aşk ile Allah'a vermişlerdir, mi'raclarını yapmışlardır. Ve bu hâli mükerreren idrâk etmektedirler. Çünkü Mevlâ buyurmuştur: "Benim kulumla öyle bir ânım vardır ki aramızda ne melek-i mukarreb vardır ne de nebîyyi mürsel, hattâ kulum ben de fânîdir. Yâni bende bâkî olmak kendisinin fenâ-i zâtîsinde erimesi demektir." Ondan gelip O'na döneceğini bilen kimse 80-100 senelik hayat süresince ondan ayrılığa tahammül edemez. Esâsen gönül, kulun Rabbimiz ile huzûru idrâk ettiği bir yerdir. Nazargâh-ı ilâhî, tahtgâh-ı Rabbânî, Halvethâne-i Sermedî olan gönülde ancak vuslat tecellîsi idrâk edilebilir. Sonu vuslat vaad etmeyen dinler, ibâdetler, çocukluktan, hamlıktan, gafletten başka birşey değildir

Nitekim Hz. Şems bile Azrâil (a.s.) a şöyle demiştir. "Ey Melek-ül Mevt! Benim yanıma canımı almak için mi geliyorsun? Ben canımı senden evvel Rabbıma gönderdim, mi'racımı yaptım. Onun için bir daha buraya geldiğin zaman canımı bulamayacaksın. Bir kaç okka kemik ile bir de eski hırkam var, onları bulup alacaksın" demiştir. Bâzı insanlar vardır ki mayası aşk suyu ile can esansı ile yoğrulmuştur. Kişinin idrâkine göre cennet adedi bire inmiştir. Orada köşkler olmaz, bal lâfı edilmez, süt, yoğurt bulunmaz. Orada yalnız ilâhi Cemâle bakılır. Yaradana yaranmak için de halka yararlı olmak lâzımdır

Hz. Mevlâ gökteki akan yıldızlara kasem etti. Arz üzerinde de hayata ulaşıp cesetlere iltihak eden ve hayat müddetince uçar gibi yer değiştiren varlıklara kasem etti. Hayatta da her an bir şe'nde, bir hâletde olarak Rabbi'nin hâlatına uyan kâmil insanların üzerine de yemin etti.

Gönülleri zâtî Nûr'u ile, aşkı ile mahbûbiyyet tecellîsi ile hareket eden sevgilileri hevâ ve hevesten konuşmadılar. Kendi nefsânî varlıklarından konusmadılar. Gerek Habîb'inin gerekse Habîb'ine habîb olanların -Bir çok nesiller sonra gelseler dahi, eshabdan olmasalar dahi- sözleri hep vahyolunan vahye mensûp kelâm idi ki çok yüksek makâm olan zâtî istidâttan konuştular.

Çünkü Turuk-u ilâhiyye ve Neş'eyi Sermedîyye, dümdüz değil müdevverdir. Bütün vücûd cihatını devren devra kaplamıştır. Çünkü Fuad'dan gören kendisidir, onu nasıl yalanlasın. Kul Rabbı tenkîd ve tekzîn edebilir mi ki. Fuad denilen gönül gözünün yalantamadığı her olay muhakkak zuhur bulacaktır. Sen Rabbı yalnız gaybda değil, abdiyyette tecellî edeni de Rabbin zuhuru bil. Mülk âlemindeki cennete, "cennet-i

Me'vâ" derler. Cemâl-i Mevlâ'yı nerede görebilirsen orası cennettir. Göremezsen cinnete müptelâsın.

Âleme ve aynaya bakarken gözündeki çapakları sil, çünkü bu beşeriyyet çapakları bir olanı çoğaltır. Saşırırsın konuşurken. Otluktan dışarı çık. Can kulağını eşek anırmaları ile meşgûl etme. Gülistanda leş koklanmaz. İşret meclisinde aşk şarâbı iste. Toprakta eşinenlere denizden bahsedilmez. Hadım ağasına dilberin güzelliği te'sir etmez. Tedbîr ve tasarrufun hileli yılanlarına yaklaşmadan kafatasını boşalt, aşkın esansı ile doldur. Ten şekline takılıpta yanlış görme. Sultân da bâzen yün fânila giyer.

Bu dünyâda Terkos suyu ile pişmiş işkembe çorbası içeceğine, can meyhânesinde sohbet şarâbı iç. Sineğin bala konması ile tatarcığın zeytin yağına düşmesi ile ilgilenme. Elindeki sopası ile duvar oyuklarındaki tahtakurusu yuvalarını karıştıranlara bakma. Tanrı emânetlerini gökyüzü bile kaldıramazken, onu yerde gönüllere seren âşıklar çıktı. Kanatlarını oynatmasını öğren de semâya çık. Balçıkta kalıp ölüme mahkûm olma. Mi'rac Cemâle çıkmak ve sonra gönle ulaşmaktır. Sen de güzellerin cemâline bak, bacaklarına değil. Herkesin gözü ile görüp, ayakları ile yürüme. Cennetin 4 ırmağını kendinde bul.

Eğer gözün beşeriyet mendili ile bağlı ise koşma. Yavaş yürü nefesin kesilmesin. Mâdem ki kervanın geç kaldı diğer kervanı bekle.

Eğri giden bir akla uyarsan kazâ ve kederin mutasarrıfı sonra sana gücenir. Bacaklarına, kollarına hattâ aklına inme iner, olduğun yerde kalırsın.

Yaşadığın hayatı ebedî yapmak istiyorsan hayâl ve kıyl ü kâl harmanını Hz. Mûsâ'nın ağaçta gördüğü ateşe yak.

Enel Hak sürmesini yalnız kendi gözüne değil, iki âlemin gözüne de çek. Düşünce ihtiras ve ibtilâlarınla kalırsan kulsun, rûhun aslından çağrılmadan evvel vücûdundan geç ve mukaddes, münezzeh bir ruh olduğunu anla.

Sen samanlıkta toprak rengini almış bir incisin. Yüzünü beş vakit üçer defâ yıkarsan, Cemâl-i pâkin gün gibi parlar. Sen padişâh oğlusun babanı bil, bul tanı. Mülkünü öğren ki Cibril bile yanına abdestli gelsin ve secde etsin. Bütünden ayrılmış bir parcasın, aslına iltihak edeceğine, nerelere gidiyorsun. Pek düşünce kuşunun arkasına düşme, doğrusunu söyleyeyim mi göklerde uçarsın ama ne sevgiden haberin var, ne sevildiğinden ve ne de gönlümüzden.

Acıkgöz isen gözlülerin, akıl, fikir, tecrübe, zekâ diye isim takdıkları tavan-daki şeylere bakıp bakıp gülersin.

Âlem ni'metlerle dolu bir cennet olsa yılan, fâre, karınca, kertenkele yine topraktan ayrılamaz. Çocuğun süte kavuşması için ağlaması lâzımdır. Sen de birkaç seher ağla. Yeryüzünün yeşillenmesi için bulutların biraz aşağı inmesi lâzımdır. Efendimizin birçok sözleri gün gibidir, gölge bulunmaz.

Ey kardeşim! Emîn ol, dertli dermân ararken, dermân sâhibi de dertli arar. Âşık ma'şûkunu ararken, ma'şûkun da onu beklediğini unutma.

Sen şu âlemin sûret ve mânâ kulaklarına iltifat etme de sâhibini ara.

Âşık bedenden ve varlıktan soyunduğu an Hz. Ma'şûk da idrâkimizi hayâlden soyup ayân olur ve Cemâlini gösterir. Birlik şehrinde bir ota tenezzül edilmez. Gönül aynasından sinek pisliklerini silmeli.

Gökte Ay ve Güneş nasıl parlıyorsa, arz üzerinde de senin yüzün öyle parlıyor. Bir kendini bilebilsen.

Köpekler kapı dışında, insanlar ev içinde ölürler. Ârifler de gönülde kaybolurlar.

Güneş'in Ay'ın doğup batması bize göredir. Yoksa onların neş'esi dâimdir.

Ne ahmaktır o kimse ki, sevgilisi evde onu bekliyor, o dışarılarda gezip tozuyor. Eğleniyorum, yaşıyorum der, zorda kalır.

İki elini yıka da soframıza otur. Fakat sâkî ile arkadaş olanın aklı başında olmaz ki. Aklın sakalını nefsin eline verirsen sonra çok pişmân olursun ve o sakalı yolarsın.

Aşkda kemâle erenlerin neş'esi ve kederi olmaz. Çünkü huzurdadır. Kesretten kurtulmuştur. Neş'e ve keder yanımızdaki evdedir. Gel sevgilim biz içmeye devâm edelim.

"Lâ" demeden ve yeryüzündeki sâkînin dudakları kurumuş, gökteki sâkî de *"İllâ"* demekten sarhoş. Gel biz de Allah diyelim de ebedîyyet sırrına erelim. Ân-ı dâim na'rasını atalım. Bir nefeslik ömrün kalsa dahi aşkı ve âşıklığı bırakma. İnsanın değeri aradığı şeylerle ölçülür.

Çiçekler kokularını mensûb oldukları ağacın kökünden alırlar. Sen de kökünü ve aslını unutma.

AŞK VE İDRÂK

Bendenize darılıyorlar. Sır olması lâzım gelen ma'lûmâtı açıklıyor imişim. Cenâb-ı Mevlâ: *"Damarlarınızdan yakınım"* der. Cenâb-ı Peygamber *"Beni gören Hakk'ı görür"* der. Biri, *"Cübbemin içinde Allah var"* der. Diğer biri, *"Âşık sırları açıklarsa i'dam cezâsı verilir. Aynı açıklamayı ma'şûk yaparsa ona kimse cezâ veremez"* der. Ma'şûk, mal sâhibi gibi hareket edebilir, demek ister. Bir diğer velî *"Sen çık aradan; kalsın yaradan"* der.

Bütün bunlar sırları açıklamak değildirde, bunların izâhını yaparsak milleti yobazlıktan, tenassurdan, sırsıklam cehâletten kurtararak seve seve, bile bile Peygamberimizi anarak Allah'ımıza ibâdet etmeye alıştırmak niçin hatâ ve sır açıklamak olsun ?

İlim Çin'de bile olsa gidin, arayın, bulun. Bu, câhil kalmaktan hayırlı değilmidir ?

Meselâ ben diyorum ki, vücûdumuz topraktan çıkan gıdâlarla beslendi, büyüdü, gelişti. Karalığı gitti, güzel bir insan rengi aldık. İnsana hayvânî ruh verildi, hayvan gibi olduk.

Rabbimizin rûh-i izâfisi ile, erenlerin, kemâl ehlinin nurlu ve diriltici nefhaları ile idrâkimiz ve nûrâniyyetimiz artar, insanlığımız kemâle erer. İlâhi bilgilerimiz anlayışımız genişler, hiç bir mahlûkun kabûl edemeyeceği, kaçındığı sırlı sözlerden ibâret, emânet-i ilâhiyyeyi, Âdem babamız kabûl etti. *"Zâtî ilme Mustâfâ, esmâya Âdem'dir emîn"* buyurulduğu veçhile, insan ruhi bütün Peygamberlerin devrelerini yaşayarak idrâk sahaları genişleye genişleye kemâl noktası olan makâm-ı Muhammediyyete ulaştılar. Habîbullah olan Peygamberimiz mi'raç yaptı. Sizde benim gibi yapın. Benim gibi olsun demek istedi, fenâ ve bakâ yollarını gösterdi. Habîb=dost, efendisinden ayrılmaz demek istedi. Sıbgatullaha boyanarak kendisine benzememizi Hakk'ın lütfuna dâima intizarda olmamızı; her yerde, her zaman hâzır ve nâzır olan Allah'ın temiz gönüllerde tecellî edeceğini bildirdi. Madde âleminin fânî, idrâk ve ilim âleminin yâni zât deryâsının bâkî olduğunu, kulun kulluğun cisimde kaldığını, gönül âlemindeki zâtî tecellîden bize ebedî hayat sırları tâlim ederek kulluktan kurtardı.

Onun için kimimizin aklı ermedi. Zâlim ve câhil kaldık, kimisi habîbiyyeti, mahbûbiyyeti idrâk etti, dost ile dost oldu.

Peygamberimizin nûrâniyyetinden istifâde edebileceğimiz yıllar, onun mi'rac yaşları civârındaki yaşları üzerinden hesaplayabiliriz ve 40, 43, 45 yaşlarımızda Kemâlât-ı Muhammediyyenin nûrundan feyiz alıp nurlanabilirsek ne mutlu.

Efendimize lâyık bir ahlâk ile huylanırsak o da bize idrâk nûrundan o kadar fazla nasip verir.

Ruhlarımız güneşin tek şuası gibi, denizin bir katresi gibi, maddenin bir zerresi gibidir. Ondan geldik, O'nunla besleniriz, O'na döneceğiz. Şu halde hep O'yuz dersem şaşmayın ve inkâr etmeyin. Kendi mertebenlzden başka diğer mertebeleri tasdik etmemiş, Hak'kı kayıt altına sokmak istediğiniz anlaşılır.

Peygamberimizin de, herkesin de birer beşer şeklimiz vardır. Ruh îtibarı ile Ebul'ervahı tasdik ve ona tâbi olmadıkça, onu idrâk etmedikçe, gözbebeği olan insân-ı kâmil kâfilesine dâhil olamayız, o aşk ve idrâk kervanıdır.

Müslümanlığın birinci şartı şehâdettır. Kelime değil cümlei şehâdettir. Kulun yaşattığı ilâh yok ancak Allah vardır ki ben onu görüyorum. Hz. Muhammed'in onun abdi ve resûlü olduğunu, inanıyor ve yazıyorum.

Bu uzun bir cümle ve sonsuz bir hecedir. Hz. Ali'nin görmediğim Allah'a ibâ-det etmem neş'esine ne buyurursunuz? Kaç kişi Allah'ı ve Resûl'ünü görüyorda ibâdet ediyor?

Şu halde hep yalancı şâhidiz. Şehâdetimiz yanlış, namaz kılarız, gönlümüz binbir dalavereden putlarla dolu. Orucumuz idrâksiz, kibirli bir açlık. Hac ederiz taştan, topraktan kulların yaptığı binâyı ziyâret ederiz. 40 milyar borcu olan memleketimizin döviz ihtiyâcını sarf ederiz. Mazmun ve kaçak eşyâlarla geliriz. Dinimizin ömrümüzde bir defâ emrettiği Haccı her sene yapmak isteriz.

Allah'ın kendi eliyle binâ ettiği gönül Kâbesine girmeyi ihmâl ederiz. *(Hz. Mevlânâ'dan)*

Verdiğimiz zekât ve sadakaları kırpmaya çalışırız. Gözümüz üstünde kalır. Allah, günah ve kabahât sâhiplerini bilir ve cezâsız bırakmaz. Hz. Allah cehennem zebânisi değildir. Herkes odununu kendisi götürmekte ve bu âlemde hazırlamaktadır.

Bir gün birisi bir hocaya *"maddi vuslattan sonra niçin gusûl abdesti alıp yıkanırız"* diye sormuş. Hoca *da "O bir an devâm eden vuslat anında Hakkı unuturuz da ondan"* demiş. Yanlarında bulunan bektâşi dedesı *"Aman Allah'ım! Bütün bir ömür seni anmayanlar, hatırlamayanlar var, demek onlar denize girip hiç çıkmasınlar ki abdestleri zâyî olmasın"* demiş.

Tasavvufda namazdan niyâza, niyâzdan nâza geçilir derler. İki rekât namaz kılarız, Allah'tan birçok şeyler isteriz güyâ vücûtlarımız kıblede, fakat gönlümüz türlü düşünceler peşindedir. Ma'lûm ya herhangi bir mahalde put varsa orası kilisedir. Allah'ın ve eshap hazretlerinin isimleri varsa orası câmiidir. Gönül de böyledir, temizlik ve bilgi derecesine göre kilise, câmii ve hattâ kâbe farzedilebilir. Ey benim kâdir Mevlâm! Sen bizleri yalnız günah değil sevap ve benlik yüklerinden kurtar.

Abdest almayı bir formalite olarak tahayyül edenler, ne bilsinlerki beşeriyet tozları giderilen azâlarda senin nûrun tezâhür eder.

Bütün madde âlemi kemâlâta, güneşin nûruna doğru uzarlar, yayılırlar. Her zerre mi'rac yolundadır. İnsanlar mi'racı yalnız Efendimize mahsus telakkî ederler.

Her sözün bir söyleyeni, her söyleyenin bir makâmı vardır. Söz, kişinin ilim ve irfan âlemindeki mertebesini gösterir. Söz nefhadır, ruhtur, *(Ve nefahtü ...)* sırrı söyleme ve anlama kâbiliyyetinin en yüksek mertebesidir.

Bütün âlem mi'rac yolundadır.

Allah'ım! Seni göstermeyen aynaları kırasım, seni görmeyen gözleri çalasım, seni anmayan ağızları tıkayasım, senin temâşâna lâyık olmayan pis gönülleri ateşe veresim geliyor.

Tevekkeli dememişler, *"İki günün bir birine benzemesin, benzerse ikinci günün zâyî olmuş demektir."*

Tenkitler, münâkaşalar, Hikmet Kitâbını okumayanların âdetidir. Kâinat manzumesinin rûhu dünyâmızdır. Dünyâmızın özü insandır. İnsanların özü gönle giren ve oradan ma'lûmat verendir. O insanların da en mükemmelli Hz. Peygamberdir. Habîbullâh'dır.

Hz. Allah; Âşık-ı mutlaktır, çünkü âlemi Habîb'inin zuhuru, Habîb'ini kendisi için yaratmıştır. O makâma gelmeyenler; Efendimizi yıllarca izlemeyenler, bu sırrı anlayamazlar. Burada anlamak, duymak, olmak demektir.

Peygamberlerin zuhûru Efendimizin zuhûrunun müjdesidirler.

Arzımızda her şey yerli yerine yerleştirilmiştir. Nitekim kocaman bir fabrikanın ufak bir vidası bile lüzumsuz değildir.

Ey Sultân-ı aşk! Nusret kulunun bir idrâk devresi var ki yaratmak kelimesini bile Kâmus-ı aşktan çıkarmak istiyor.

Senden başka bir varlık tanımadığımızı söyleyen ve birleyen bizler nasıl ikiliği kabûl ederiz?

Çünkü birliğini ve seni *"tek var"* olarak gördüğümüzü söyleriz de bu çokluk nedir ?

Câhiller ve anudlar beşere bile yaradıcı sıfatını vermekdedirler. Biraz orta idrâkliler yaratıcılığı yalnız sana verirler. Asıl ilim ve haber senin sevgili husûsi kullarındadır.

Bu habîbler kafilesi tam tevhîd dâiresi üzerinde olduklarından yaradanı, yara-dılanı bilmemişlerdir. Safâ ve neş'e ile dolu olarak yaşarlar.

Güneşin iplik iplik şuaları biziz. Sen asılsın biz katreleriz. Sen deryâ gibisin. Biz zerreyiz, nötronuz, Sen tüm gibisin.

EBEDÎ GUZELLIK

Gönül aynasında gördügün senin aynındır. Aynadaki en ufak noktaları cemâlinde imiş gibi görürsün. O zaman yaradana bühtan etmeye hakkımız yoktur.

Aynada hile ve aldatıcılık bulunmaz. Mir'at ru'yet edenin aynını aksettirir.

Doğru ve yalan sözleri mümkün olduğu kadar zekâ tasfiye eder. Nitekim, misk ve sarmısak kokuları nefesten anlaşılır.

Gel sevgili dostum! Sen sevdiğine esir olma, seni hakîki seveni bul, ona esir ol, aldanmazsın. Çünkü, seni ezelden beri seven ve sevgisi ile yaratan ve hattâ senden zâhir olan O'dur. Sen de cânını cânân için sev, cânânı cân için değil, böyle canını ve sevdiğini sevenler necata kavuşurlar.

Tûfanlar, zelzeleler, şiddetli sıcaklar, kuvvetli rüzgârlar, dondurucu soğuklar bir zaman geliyorki arzımızı harâbeye çeviriyor. Kuraklık, havasızlık, susuzluk velhâsıl birçok felketlerin sonu yine harâbiyetle neticelenmektedir. Halbu ki, mutedil yağmurlar, hafif rüzgârlar, hava ve sıcaklığın i'tidâli arzımızda bereketli bir mamûrelik hâsıl eder. İnsanın da beden arzında buna benzer tahavvüller olagelmektedir. Gerek anâsır olan vücûdumuzda ve gerek lahûti olan ruhumuz da i'tidâl hâsıl edebilmek ve celâli sıfatlarımızı, cemâl tarafına yöneltmek azmini göstermek gerekir. Selâmet ve huzura kavuşmak için bu hâli giyinmek şarttır. Böylece iptilalardan, ihtiraslardan ve cehâletten kurtularak zâtî âlemde, Sultân'ın huzûrunda murâda erip, arzûlarınıza muvaffak olmayı, ilim ve idrâk sâhibi ve RAB tarafından sevilen bir insan olmayı düşünüp arzûlamaz mısınız? Cemâl aynasının mücellâ cihetini nazar-ı îtibâre almak varken, kara ve çamurlu tarafına bakmakta ne zevk vardır ?

Gerçi; aşksız hayat, hayat değildir, can çekişmedir, dedikodu, hevâ-i hevestir. Onun için ne olursa olsun seveyim deme, duygularını isrâf etme. Olgunluk gösterirsen, aşkının kemâle erdiği an sana kendi mânâsını bildireceğinden şüphe etme.

Bâzı hayat sâhiplerinde öyle nüfûzlu nazarlar vardır ki; demir gibi kapıları eritir. Kimyâ ile bakırın altın olduğu gibi, aşk ta insanı sevilen ve aranan eder. Zâten aşkın okuna dayanan kalkan, gamzesine dayanan gönül de yoktur derler ki çok doğrudur.

Yüksek aşkla akıları da kendisine esîr eder. Gerçek aşk evvelâ yakar, yıkar, ağlatır, fakat sen dayanmasını, sabretmesini bil. Çünkü, sonunda seni güldürecek. Neş'eye ve sıhhate kavuşturacaktır.

Ey dostum, sen de, komşunun oğluna, kızına değil, aşka âşık ol, ebedî güzellik yolunda yan ve nihâyet bu şifâlı ateşle yanındakileri de yak ve kurtar.

Âşık olmayanın her hareketi riyâdır. Hak âşıkının ise her nefesi, her hareketi ibâdettir. Aşk ayıpları görmez fakat noksanları kemâle erdirir. Aşkın halatı söz ile târif edilemez, tadmak ve sonrada olmak lâzımdır. Beşeriyeti yak, rubûbiyyetin ve ma'şûkiyyetin esrârını böylece temâşâ eyle.

Her şey zeval bulur, fânî olur fakat ma’şûkiyyet makâmına erişebilen âşık ebedîleşir.

Ölmek, aşkın deryâsına dalabilmek için âriyet vücûttan soyunmaktır. Öldükten sonra dirilmek budur. Hakîki âşık, her mertebedeki zirve-i kemâlâtı, hüsn-ü ebedîyi, vech-i mutlakı, Cemâl-i Kibriyâ'yı görür. Tabii her şeyi de hoş görür. Onun nazarında çirkin, fenâ, lüzûmsuz bir şey yoktur .

Kâinatta ve dünyâda ilk aşk HAK'kındır. Zâtî neş’esi için sıfatları halketti. Halik-i lemyezel bizâtihi varlığında tek iken, o birliğinde, birliğin ehadiyetinde, bâtınında kemâl-i hüsnünü ve Cemâlini seyirci oldu.

Kendi hüsnün hûblar şeklinde peydâ eyledi.

Çeşm-i âşıktan bakıp hüsnün temâşâ eyledi.

Vahidiyet içinde, ehadiyet incisi gizledi.

Asıl mesele bu idrâki kiminin gönlünde gizledi, kiminin ağzından âşikâr eyledi. Bu hâl, "Ben bir gizli hazine idim, bilinmekliği diledim" ifâsına uygundur.

Aşk olmayan kimsede; ne cân, ne cihân ve ne de cânân vardır. O kimsenin hareketi, ölünün hareketi gibidir, âdeta sairü filmenam gibidir, hasta sayılır, aklı fikri de kendisi gibi süflîdir.

Vücûd-u kâinatın şâhı olan aşkın makâmı, saltanat sürdüğü yer, gönüldür. Nice zenginler, âlimler bu yolda yaya kalmışlardır. Ölüm döşeğine uzandıkları zaman ilmin de, servetin de bir işe yaramadığını anlamışlardır. Ammâ pek geç kalmışlardır. Bugünden yarını söylesen ehemmiyet bile vermezler ve dinlemezler. Nice aksakallı ihtiyarlar, çocukluk idrâkinden kurtulamamışlardır. Nice zenginlerde yokluk içinde ölürler, a’dem deryâsında yok olurlar.

İnsanlar içinde bir de meşrepleri yüksek, ahlâkları temiz ve irâdelerini Hak’da fânî kılmış olan, ma’şûk neş’esini giymiş âşıklar da vardır ki, onlar tenlerini can yapmışlardır.

Gönüllerindeki, neşv ü nemâ bulmuş ve nihâyet olgunlaşıp esanslaşan aşk râyihalarını, istidat sâhiplerinin teneffüs etmesini ve tâze can bulmalarını arzûlar lar.

Ey dostum, sen de sevgini meydana vur, kimisi hâline bakar dîvâne der, kimisi de halinden anlar da, ma’şûkun dîvânında, der.

Efendimiz düşmanların gözüne toprak attığı zaman, Hz. ALLAH da *“Ey Habîb’im! Toprağı hakîkatte atan sen değildin, ben idim"* buyuruyor. Şu halde, kulun her muvaffak olduğu hayırlı işte HAK'kın eli vardır.

Herşey zevâl bulur, fânî olur, yâni ölür. Fakat, âşık ma’şûkluk makâmına ermişse ebedîleşmiştir. Ölmek, bir an evvel aşkın deryâsına dalmak için âriyet olan vücût elbisesinden soyunmak demektir. Bu hâl ölmeden evvel ölmek emrine uyarak, iptilâ, ihtiras ve diğer nefsâni arzûlardan temizlenmek ve soyunmak icâb ettiğini anlamak demektır. Bu soyunmalar hayatta iken olmazsa, öldükten sonra dahi, bu hevâ ve he-

ves içinde bocalamak, didinerek harâb olmak, vücûttan ayrılan rûh için ne büyük bir azâp vesîlesidir.

Müsekkin bir ilâcın ağrıları dindirdiği gibi, hâlet-i aşkta, kişiyi vesvese, evham, şeytânet, geçmiş ve gelecek kötü temayüllerden arıtır, tertemiz, pâk ve mâsum bir hâle! Getirir. Yalnız şu varki. mâsivânın kirlerinden arınmak da pek kolay bir iş değildir. Nefsin menfî istekleriyle pek çok mücâdele etmek lâzım gelir.

Bu uğurda nefsin tahakkümünü bertaraf etmek ve mağlûbiyetini temin etmek için ilk şart, aşk asansörüne binmekle mümkündür. Gayriyyet perdesini yırtarak ortadan kaldıran, kemâl-i insâniyete yetişmişlerin kârıdır. Onlar, kâinatın özü mesâbesindedir, aşk sultânı o bahtiyarların gönlünde otağını kurmuştur.

Satranç oyununda; piyâdeler, suvâriler, filler ve nihâyet vezirler ölürler giderler, fakat karşı karşıya kalan şâhlardır ki, birisi diğerinde fânî olarak tek varlık olurlar.

ANAHTARSIZ KİLİT ve DUMANSIZ ATEŞ

Azamet-i İlâhiye, kullukta ki acz ve yokluk nisbetinde arz-ı cemâl eder. Nokta-i acze indiğiniz anda, bütün harflerde ve rakamlarda seyr ve hareket eden siz olursunuz. Heykel-i cismâniye takılıp kalanlar aldanırlar. Hakîkate nazar edenler, hakîkate uyanlar, kesâfetten kurtulup letâfet buldular, semâvat ve arzın nûrâni-yetine iltihak ettiler.

İsrâfil'in öttürdüğü sûr; aşkın da nefhasıdır ki, birincisinde seni senden alır, yok eder, ikincisinde de ebedî hayata bağlar. Sûrun öldüren birinci nefhasını, yavrusunu uyutan annenin ninnisine benzetebilirsiniz. İkinci nefhayı, çocuğun hareketini görmek isteyen babadan, üstâd-ı aşktan bil! Çünkü dirilticidir

"Bir zât aşkı târif ederken; dumansız ateş, anahtarsız kilit, konaksız yolculuk, kadehsiz şarap, sessiz ve kelimesiz konuşma, menfaâtsiz alış veriş, tertemiz bir gönül sâhibi olmak ve nihâyet yandıktan sonra da yakmak demiştir."

Hz. Mevlânâ'nın *"Cümle ma'şûktur, âşık perdedir. Âşık hastadır, ma'şûk zindedir"* demeleri de mânîdardır.

Eğer, beşer sır saklayabilseydi, hayır ve şer, dedikodu peydâ olmazdı.

Bedenin her zerresinden gönül gözü ile bakan, gönül kulağı ile işiten, gönüllere hitâp ederek gönül sesi ile konuşan, kendini kurtarmış, aslına varmış demektir. Artık daha fazla konuşmaya tahammülüm kalmadı. Gül yağı kazanının ateşi fazla geldi, kapak oynamaya başladı, inbik borularını darmadağın edecek. Mevzû-muza bir son verelim.

Çamurlarla oynamak ve onları tasfiye etmekle uğraşmak, âşıkın âdedi değildir. Eğer üzeri çamurlanmis bir defîne bulursa, onu yıkayıp, temizlemekten çekinmez. Sevgisinin şiddetinden dolayı muhabbet sâhibine âşık demişlerdir. Âşık yanar halde bulunan bir vücûttur, gönülden aldığı ateşle yanar ve maddi olan şeyleri de o ateşle yakar.

Ey âşık! Sana ifrât derece sevginden dolayı âşık demişlerdir. Huyundan vazgeçme sev, yan, yine sev. Gece gündüz, yaz ve kış demeden yan ve yine sev.

Yanan âşık, yakmasını da bllirse o zaman kemâle erdi ve ma'şûkluk makâmında karar kıldı demektir. Esâsen bir an âşık olanın ikinci bir idrâk ânı ma'şûkluktur.

Aşk gönüller semâsında uçarken, arz üzerindeki temiz gönüllerin da'vetine dayanmaz iner, icâbet eder, sînesine çeker.

Aşk kimin gönlünü doldurmuşsa o vücûdu âdeta elsiz, ayaksız, hareketsiz bırakır. İki kanatla göklere uçulur. O kanatlar her makâmda olduğu gibi burada da *"Lâ"* ve *"illâ"*dır.

Evet, şâyet sultân-ı aşk bir gönül kâbesinden ezan okursa, o vücûdun her mesâmesi ve her tüyü ve cevâhiri "ALLAHU EKBER" diyerek, huzûru ikrâr eder ve bir anda mâsivâyı terk ederek ağaçlar gibi kıyamda, mahlûkat gibi rukûda ve secde-i insâniyede kemâle ererek, mahbûbluğu tahiyyatta idrâk eder.

Gayb âleminden, esfeli safiline aşkın te'siri ile inen insan, yine aşk ile zâhir-den bâtına urûç etmesini becererek "Kab-ı kavseyn" dâiresini tamamlayabilirse ne mutlu o insana.

Maksadım, (ALLAH ve MUHAMMED) sevgisini anlatmak, kelime-i şahâdeti tam mânâsı ile bilmek ve tasîdk etmek. Bunun için de güzel ahlâk ve aşk sâhibi olmak, benlikten kurtulmak ve bu husûstaki muvaffakiyete erişmek için de yalnız şeriatın vücût hareketinin kâfi gelmediğini anlatmak. Dünyâdaki her şeyin geçici olduğunu, bununla berâber yaşamak için, evvelâ yuva ve vatan muhabbetinin icâb ettiğini, dilimin döndüğü kadar anlatmak istedim.

İlim, dünyâda da, uhrâda da, aşkta da sonsuzdur. Çünkü, bizde gizli olan hazine de sonsuzdur. Gaib zannettiğimiz her varlık bizdedir. Biz bizim olursak, her şey bizimdir.

Aradığınızı ölmeden evvel bulun! Hakîki sevgilinizi bilin! Dost da sizdedir düşman da sizdedir. ALLAH'ın ve Peygamberin nûru da sizdedir. Vesvese, hannas, şeytânet dahi sizdedir. Dışınız kâinatın ve dünyâmızın özetidir. Gönlümüz âlem-i ervâh'ın merkezidir.

İşte, her husûsta büyük âlem olduğunuzu anlamalısınız!. Şâyet hedefiniz süflî ise, siz de süflîsiniz. Eğer hedefiniz âlî ise, siz de âlîsiniz.

Geliniz, baş üzerindeki göz nûrunuzdan bakanın, gönlünüzden bakan olduğunu bilin! Sûrette semâda bizi besleyen Hz. ALLAH, mânâdan da, gönül âleminden de bizleri beslemektedir.

Ey sevgilim! Biliyorum ki Sen, Lâ deyinceye kadar kendinden geçenleri, sever ve tercih edersin. Ya, İllâ diyecek kadar geçecek olan iki saniyelik zamânâ bile acıyanlara da zâtınla tecellî edersin.

Onun icin bizler de birazda düşünme ve temâşâ zevkine dâima neş'esini bulalım ve onsekizbin âlemi, onsekizbin gözle seyrân etmenin neş'esinde yaşayalım.

Dost istemezki âşıkı ağyâra yâr ola

Her dem dili bin dert ile bî karâr ola

ÂŞIK GÖNLÜ İLE KONUŞUR

İki cihânın, üç buudun ve mevâlidin, dört unsurun, beş duygunun, altı cihetin, yedi denizin ve yedi göğün özü, meyvesi, kokusu, eşrefi, gülü, bülbülü, efendisi ve sâhib-i cemâli insandır. O aşk âleminde kemâle eren insandır. O'nu bulursan sev! Budalaca değil, çılgınca sev! Sevilmeye lâyık olan ancak odur. Onda RAB'bın gizli hazînesi vardır. Zâtî tecellîsi vardır. O sana zâtı ile tecellî eder. Sen de ona mi'rac yolu ile var.

Bu âlemde bir çok kimseler sevmek ve sevilmek ve sevebilmek için, bulmak ve görebilmek için yaşar, bu maksatla da seveceğini arar.

Ekserisinde, her dala konmak iştiyâki vardır. Eskisinde ufak bir kusur bulunca, yenisini aramak, bulmak peşinde koşar durur. Sen tek olanı ara bul, sev ve bilhassa ona kendini sevdir. Asıl mes'ele kendini sevdirebilmektedir. Herkesi o san ve herkese kendini sevdir.

Toprakta, suda, havada bir çok mahlûklar vardır. Sen hepsini basîret ve idrâk yolu ile sevebilirsen, onların da hepsinin senin gibi ilâhî feyze sâhip olduklarını anlarsın ve görürsün. Fakat insan son tekâmül merhâlesidir. Başlı başına bir âlemdir. Bu sırrı bilenle ünsiyet kuran ve mütekâbil sevgiye ulaşan, ilmî hakîkate de kavuşur.

İfrat derecede olan sevgiye aşk derler. İnsan evvelâa yaradan tarafından sevilmiş olarak yaratılmıştır. Dünyâ âlemine gelen, sevmeyi sonradan öğrenirse de sevildiğini pek güç anlayabilir

Kendisini sevip yaradandan aldığı, öğrendiği sevgiyi yine ona iâde edebilirse ne mutlu. İnsan evvelâ âşık olur, aşkı ve sevmeyi öğrenir ve fakat aşkta kemâle erip ma'şûk olmak, herkese nasîp olmaz. Hele ma'şûkun sevgilisi olmak pek güçtür.

Âşık galeyana, cûş u hurûşa geldi mi herkesi sever. Çünkü onlarda sevgilisinin nişânesini görür. Her öptüğü eli de sevgilisinin eli zannederek belki mükerreren öper. Hele o sırılsıklam âşık, öpecek el bulamazsa kendi elini öper.

Çünkü aşkı kemâle ermiştir. Leylâ'dan geçip Mevlâ'sını bulmuştur. Mevlâsı ise kendi içinde, gönlünde makâm kurmuştur.

Âşıkın vücûdu, kendisinin dükkânıdır. Aşk alır, aşk satar. Kendisi de aşk yer, aşk içer, aşk söyler. Terâzisi gözleri, dirhemleri de yaştır. Sevgilisinin cemâli, âşıkın mihrâbıdır. Bâzen âşıkın eline İsrâfil'in sûru geçtimi üfler, üfler yine üfler. Öldürür, diriltir, yine öldürür ve diriltir. Fakat sonunda öldürür.

İşte şu andaki beyânlar İsrâfil'in sûru mesâbesinde ve RAB'bımızın hayat bahşedici nefhası gibidir.

Âşıkın bir husûsiyeti daha vardır. Konuşması ve alış verişi hep gönül iledir. Arada madde ve menfaât olmadan söz, inilti ve gözyaşı vardır.

Âşık her adımda, her ânında ve her bakışında ma'şûkunu arayan bir çalışkan bal arısı gibidir. Aslâ tembel olamaz, hele sevgilisine lâyık olabilmek için aşksızlardan fazla çalışır.

Ekseriya âşık, ayakla yürümez, rûh ile uçar, ekseriyâ da çene ile değil, gönül ile konuşur. Her hareketi HAK'ka kavuşmak, O'nu darıltmamak ve O'nu memnûn etmek içindir.

Kâinattaki her madde insana bilkuvve âşıktır. İnsan da RAB'bına âşık olmasını bilmelidir. O zaman RAB'bımız "Ben o kulumun elinden tutanı, ayağından yürüyeni, lisanından konuşanı, kulağından işiteni velhâsıl bilcümle azâ ve cevârihinde kuvvesi ve hükmedeni ben olurum" buyurur.

Âşık, ağız ile göz ile el ve hareketle ve nihâyet gönül ile konuşur. Vaktâki yüce muhabbeti ile Mevlâ'sını konuşturur ve sözünü anlama kâbiliyet ve mevkiine erişince de, onun en hafif hareketi can vermektir.

Âşıklarda ma'şûkun sırrı vardır. Ma'şûktan "benden aldığın aşkı yine bana ver" emrini duymuş gibidir.

Âşıkı âşık eden, ma'şûkun tecellîsidir. Mevlâ huzûruna lâyık gördüğü sevgililerine aşkı taddırır, âşık eyler. Tohumları ekmeden evvel, toprağın tasfiye ve temizlenmesi gibi sultân-ı aşkta, mânâ ve hakîkatlarin neşv ü nemâsıan müsâit ve müstaid temiz gönül arar. Bilâhâre ma'mûrelenmiş o gönülde de bizzât tecellî eder.

Aşkın nefhaları ile şişen ciğer, inşirah ile genişleyen bir göğüs, aşkın kokusunu esanslaşmış bir halde teneffüs eden bir burun, aşkın tatlı ve lâhûtî nağmeleri ile mest olan bir kulak, aşkın güzelliğini, zevâl bulmayan cemâlini tahayyül eden bir göz, âşıka temâs eden bir el, aşkın ebedî mestlik veren şarâbını içen bir ağız sâhibinin âşık olmaması mümkün müdür ?

Rûh idim, ervâh âleminde başı sarhoş, gönlü hoş bir hâlde dolaşıyordum. RAB'bim yüce huzûruna da'vet etti. "Kulum seni arza gönderiyorum, çokça kahır çeken bir vücûda sâhip olacaksın! Gez, toz, oku, yaz, fakat ne yap, yap beni unutma! Cünkü sana verdiğim bütün sıfatlarımı kullanacak, kuvvetlerimle hareket edeceksin. Sen olarak serbestsin. Her şey yap, ibâdet et. Âşık olarak aşkımdan da bahset! Her mekân benimdir. Benim mekânım mekânsızlıktır, senin mekânın ise huzûrumdur. Âşıkların ağzından ekseriyâ ben konuşacağım, lâkin bu sırrımı herkes keşfedip haberdâr olamayacaktır.

Âşık konuştuğunu zanneder yanar tutuşur, yakar, coşar. Fakat benden aldığı ateş kadar yanar, yakar, coşar ve kaynar. Ben ateşin nûrundayım. Gizli sanırlar ama benden âşikâr ne vardır. Beni yakıcı zannederler ammâ ben beni yakar mıyım ?

Hayat dediğiniz dâiredir. Zuhur, mi'rac, oluş devreleri olmak üzere zâtımın neş'esinin devâmısınız. Ezel ve ebed ortasında tesbîhin imâmesi gibisiniz. Benden geldiniz, bana döneceksiniz. Hayat dediğinlz muvakkat

neş’ede mi benden ayrısınız ? Bu berâberliği niçin unutuyorsunuz? Fil'vâki madde âleminde nereye dönseniz yine benim huzûrumdasınız. Neye baksanız benim cemâl nûrumu ilk evvel görürsünüz. Her alış verişiniz benimledir. Hattâ, bu sözlerim bile kendi kendi medir. Ben sizi arzû ettim ve sizinle zuhûr ettim. Binaenaleyh sizin kendinizi ayrı ve gayrı zannetmeniz doğru olmaz.

Sevgimi tam idrâk ederek bana muhatap olacak kâbiliyet, istidât ve aşka sâhip olan zâta da Habîb’im dedim. Şu halde, niçin Habîb’ime ve o meşreb-i tâhireye dâhil olanlara muhabbet etmezsin! Niçin bana lâyık olan huylara sâhip olmazsın!

Benim hüner ve tecellîm azîm ve bînihâyedir. Bir zamanlar Âdemin gönlünden, meleklere secde edin diye emretmiştim. Ve etmekteyim. Şeytan, Âdem’deki benim zâtî varlığımı görmedi, kendisi de varmış gibi sanarak zâtı üçledi, gaflete düştü, azâzil iken iblis oldu. Hâlen bu gaflete düşenler, hüsran içinde kalmış olurlar.

Habîbimde ve dolayısı ile insanlarda mi'rac nâmını alan mânevi yükselme, her zerre ve her maddede de sâri ve câri olan kemâlât ile intikâl, ölmek ve dirilmek sûretiyle gizli bir akış halk edilmiştir. İnsanda maddi olan her nefes usuli, rûhâni kemâlâtta da görmek kâbildir. İnsan bu kemâlatın gâyesidir.

İnsan'ın RABB ile olan alış verişi gönül yoluyladır. Hidâyet alır, kulluk ve itaât gösterir. Feyiz alır, irfâniyet gösterir. Akıl, gönül karşısında el pençe dîvân duran, emir bekleyen bir nöbetçi gibidir. Bütün kuvvetler de aklın kumandasındadır.

Mİ'RAC KANDİLİ MÜNÂSEBETİ İLE

Bir kimsenin varlığının değeri eseri ile ölçülür. Kâinatın medâr-ı iftiharı olan Peygamberimizin değeri de Allah'ın sevgisine olan mahremiyeti, ilminin genişliği, o ilmi bize kadar ulaştırması, bu gizli âlemin onun irşâdı ile ayân olması, ilâhi ha-kîkatin onun gönlünden, Nur-u Muhammedî güneşinin de ümmetinin ulemâsının gönlünde zuhûra ilim, aşk, irfâniyetle tecellîlerini tâlim etmesindedir.

Allah'sız mekân ve lâmekân yoktur. Can ve cihanıyan yoktur. Ârif gönüller onun ve Habîb'inin aşkı ile mesttirler. Göklerde, yerlerde, denizlerde hayat Allah'tandır. Bu irfâniyete sâhip olanlar da Habîb'in habîbi olanlardır. Ancak bütün ilimlerin sonu hayrettir. Aczi itirâftır, Hazret-i Allah âlemi insan için yâni Habîb'in zuhûru için yaratmıştır. Nitekim Habîb'ini de kendisi içn yaratmıştır.

Aşk dediğimiz büyük kudret, Allah'ın bilinmek istemesindeki muhabbetten doğmuştur. Aşkın mayası, her zerrede vardır. Şaraptaki sarhoş edici hassa ondaki kıvılcımdır. Esas parlayan ateş bizdedir, gönlümüzdedir.

Neydeki inlemek hassası, kamışın hissesine düşen bir kıvılcımdır. Asıl ateş bizdedir. Kullarına ilk âşık olan Hazret-i Allah'tır, bu ilimleri bize hibe eden Hz. Muhammed'dir.

Âriflerdeki aşk ateşi de, platonik olan o aşktır ki, yanışı, ağlayışı, inleyişi ma'şûka kadar dayanır. Kâinatta görülen inkişaf, zerreler arasındaki derin câzibe aşkın kudreti iledir. Eğer aşk olmazsa, ne hayat, ne güzellik, ne inkişaf, ne terakki, ne tekâmül, ne nûr ve ziyâ her şey kapkaradır, cansızdır, uyuşuk bir yığın olarak kalmaktadır.

Hey, yarından ayrılan Mevlânâmızın, aşk timsâlinin dostu ve arkadaşıdır. Neyin perdeleri, bizim iç âlemimize giden perdeleri yırttı. Gönül âleminden güneşi kıskandıran nûrlar doğdu. Ney yalnız teganni değil usta âşıkların aşka da'vet sesidir. Ney, yâni insân-ı kâmil; bu âlemin hevâ ve hevesinden geçerek saf bir kalp içinde Hakk'a bağlanmış kimselerin dostudur.

Habîbullâh'ın irşâdı, insanların ilâhi nûru görmesine mânî olan göz ve gönül perdelerini yırttı. Her şeyin hakîkatini gösterdi, demektir

Bizim bu sözlerimiz de aşkdandır. İlâhi bir hizmettir, âşıklara aşkın Allah'dan geldiğini bildirmektir. Çünkü bizim aşkımız ondandır. Bu âleme gelişimizin hikmeti budur. Bir nefesi âşık olarak alırsanız, bilinki ikinci nefesinizi de ma'şûkluk neş'esiyle alacaksınız. Sözlerim bir i'tiraftır, aşkın bir ifşâsıdır.

Neydeki yedi mertebe âşıkın yedi mertebesine mîsaldir. (Yegâh, Âşiran, Irak, Rast, Dügâh, Segâh, Çârıgâh) mukâbillesi (Emmâre, levvâme, mülhîme, mutmainne, râdiye, merdiyye, sâfiye)

Akl-ı cüz'iden geçmeyen akl-ı külliye mahrem olamaz. Aşk yolu kanlı yoldur, cefâ yoludur. Çünkü üç nefsin öldürülmesi lâzımdır.

Vakit akşam oldu, ömür yel gibi geçti. İhtiyar olduk. Fakat ne gam ey sevgili sen kal. Kaybettiğimiz zamanları bir dem de telâfi etmek senin kudretin dâhilindedir. Âlemde herşeyin bir nihâyeti, bir kemâli, bir bulû-

ğa erişi vardır. Hiç bir varlık bu kemâle erişten, doğup, büyümek, olgunlaşmak, ölmek kanûn-u ilâhisinden müstağni kalamaz. Her şeyin gâyesi hür ve azâd olmaktır. Araplar olgun meyveye, *"meyve hür oldu"* derler ki, hepimiz bu hürriyete müstâkız. Yâni Zât'da fâni olarak zât olacağız. Ervah toplulukları akan nehirler gibi bir gün denize iltihak edeceklerdir. Geliniz ölmeden evvel ölünüz. Âriflere, âşıklara uyup, bu sırlı mânâyı anlayınız. Hz Allah "Kün" dedi. Kendi kitâbını okuyucu ol, kendini ârif ol. Nihâ-yet sen benden olduğunu anla, dedi. Bilerek, bilmeyerek herkes bu emre uydu. Beni dinlerseniz siz de ölmeden evvel ölün, ondan olduğunuzu bilin. Madde, mânâ, aşk, ilim hürriyet buradadır. Bütün ibâdetler, olmak için pişmeler hep bu emrin şumûlü dâhilindedir. Sen sen olarak toprakta kalma. Kemâlin ve irfâniyetin en esaslı ve doğru yolu dünyâya tapmadan çalışmaktır. Gönlü ona bağlılıktan kurtarmaktır. Sen de seni bu âleme bağlayan bağları kopar, kayıtların esiri olma, altının, gümüşün, kara toprağın, pembe etin esîri olma. Denizi destiye döksen desti kadar su alır. Gel sen idrâk destini denize at, sana aşk dolu başka bir desti verelim.

"Topraktan yaratılan cisim aşk ile eflâke çıktı" diyen Mevlânâ'nın sözüne uy.

Ey âşık! Aşk Tûr'un cânı oldu. Sen Allah'ın nûrusun, vücûdun Tûr Dağı, sen onun canısın, sende hazîneler gizli, niçin kendini bilmezsin! Putları bırak gönlüne gel. Saneme tapma, Samed'e gel. Bu sözlerim ile nice Tûr'lar sarhoş oldu. Mûsâ bile bayıldı, Îsâ dördüncü katta kendisini gizledi. Ben de o zaman bu zaman ağlıyorum, inliyorum, yanıyorum, yazıyorum. Bu sözler ölüleri dirilten nefha gibidir. Hakîki aşk rûhî varlığımızı sarınca, âriyet olan varlığımız, benliğimiz tamamı ile mahvolur. Topraktan yaratılan yine toprak olur. Fakat sen toprak değilsin, cansın, niçin toprakta lüzûmundan fazla kalırsın? Orada çürüyüp kalmak mı istersin?

Aşkı dile getiren, aşkı izah etmeye kalkan kimse âşık olduktan sonra geçmiş zamanlarına acır, hicap duyar. Bir müddet Sultân-ı Aşk'ın Cemâline bakamaz. Yaşadığın yılların boşa gittiğini, isrâf edildiğini anla. Bize bak bizden aşkı gör. Güneşi Ay'a bak anla..

Ey Ümmet-i merhûme! Siz de Hira Dağının cânına mi'rac edin. Dağda, sûrette kalmayınız. En büyük Efendi'yi izleyiniz. Hiçbir canlı yoktur ki kemâle ererek mi'racını yaparak bir üst mertebede fâni olmasın, erimesin, Sûretde de böyle değil midir? İnsan sevdiğinde fâni olur, erir, yok olur, fakat o olur. Yediğimiz ve içtiğimiz her şey bizde yok olmayı isteyen âşıklardır. Bizde onların ma'şûkuyuz. Fakat Hâbîbullâh'ın âşıkıyız. Hak'da fâni oluncaya kadar çalışmalıyız. Zât-ı Mutlak'da neş'evî aşk ile erimemiz elzemdir.

Peygamberimizin mi'racı kendinden kendinedir. Sıfatından zâtınadır. Tenezzül ve tecellî ise zâtından sıfatınadır. Nasıl olsa bu iş olacak, niçin daha evvel idrâk edip neş'esinde yaşamayalım. Efendimiz mi'racını yaptı, siz de benim gibi yapın, demek istedi. Mi'rac bana mahsûstur demedi. Benimle ben olanlara bir neş'edir, dedi. Biz kulların mi'racı da Büyük Efendi'nin hüviyetinde, neş'esinde erimek, fâni olmak, onunla bâkî olmaktır. Bunu bilemeyen nasıl ibâdet etmiştir? Bilmem. Nasıl Müslümanlık da'vâsında bulunur? Bilmem. Nasıl Zâti neş'eye varır? Bilmem. Niçin varamazlar? Onu da bilmem. Bilsem de söylemem.

Sözünüzü, hareketinizi, ahlâkınızı, Allah'ın huzurundaymışsınız gibi kullanın ki, O'ndan size uzanan sevgi, idrâk, rü'yet ipi kopmasın. İkiliğin kalkması için bu nûrânî ipe bağlanmanız şarttır. Zevk ve neş'e, ilim ve irfâniyet ve nihâyet selâmet yolu buradadır. Kelime-i Şehâdet'in idrâkât neş'esinin esas sebebi budur. Yoksa yalancı şehâdet sûrette de azayı müstelzimdir. Kendinde ilâhi nûru bulan Habîbiyet sırrına lâyık olmuştur. Hattâ Efendimiz: "Beni olduğumdan noksan söylemeyiniz. Fakat ne kadar kâbilse o kadar yüceltin" buyurmuşlardır. Bu hâli idrâk edemeyen araba da, aceme de, türke de acımak lâzımdır. Bütün cihan, insanlar mi'rac için çalışıyor. Bütün insanlar da, peygamberlerinde mi'rac yapmak arzûsundadırlar. Fakat en mükemmel mi'rac tevhîd, aşk ve idrâk yoludur. Hakk'a giden en kısa yol, akıldan gönüle giden yoldur. Hz. Peygamberin yoludur. Gönülden vücûda, idrâkâta dağılan yollara da HAK'kın tecellîsi diyebiliriz. Süleyman Çelebi Mevlûd'unda güzel bir açıklama yapmıştır: *"Doğru ol saatte ol sultân-ı dîn, Nûra gark oldu semâvat u zemîn"*

MEREC-EL BAHREYN

Ey Şah-ı cihan, ey Sâhib-i kâinat, ey Halik-i arz-ı semâ! Senin azametini, senin Cemâl-i bâkemâlini, senin sonsuz kudretini, bu âciz kulların nasıl bilsin? Nasıl idrâk eylesin? Kimi kime anlatsın? Sen Zât güneşi; bizler senin şuaın; gibiyiz. Sen azamet denizisin; biz sana âit katreler gibiyiz. Sen bütün bir varlıksın; biz senin zerrelerin gibiyiz. Sen bizim: *"katre değil deryâyım. Zerre değil cihânım. Zulmet değil şems-i tâbanım, madde değil mânâ-i zâtım, gedâ değil şâh-ı yektâyım"* dememize bakma, çünkü biz vücûda bağlı birer kuluz, hiç-i bî nâm ve nişanız. Biz seninle varız. Senden bir can şuaaı gelmiştir ki bizi böyle pür neş'e söyletiyor.

Yüce aşk, kapısının önünde bekleşenlerin hepsini mahremiyetine dâhil etmez. Ancak, gönlü temiz, aklı mümeyyiz, mâzisi aydınlık, fikirleri sâlim ve kâbil-i istîdad olanları seçer, kıskançlara, gevezelere iltifat etmez. Aşkın istilâ ettiği, gönül sâhibi de, her gördüğü noktada sevgilisinin cemâlini ve dîdesini arar. Sevgilim, dostum diye, her kendisine bakanın özüne nazar eder, dâima onlara iltifatta bulunur. Aşkla o derece mülemmâ olmuştur ki, kendisine her bakanın, cânânını görmüş olduğunu telakkî eder.

Halbuki; sakalımıza, bıyığımıza, tırnağımıza kumanda edemeyen bizler, karşımızda bulunan, özel gönül sâhiplerinin dışından başka hiçbir şeyini görmeyiz.

ÂŞIKIN NAZARINDA KURAKLIK YOKTUR

Gâfiller ölümden korkarlarken, âşıklar bu hâle ebedîyetin başlangıcı derler. Âşıkın nazarında, kuraklık, çoraklık yoktur. Her yer gönlü gibi yemyeşildir. Di kenler bile gül fidanı gibidirler. Onun için, feryâdlar, iniltiler sükûnete, neş'eye ve tebessüme müncer olmuştur. Onun için, *"Hayrette kaldığınız bütün işlerde, kabir ehlinden istihaze ediniz. Gönülde tahtını kurabilen, âşıklıktan geçip de ma'şûkiyetini idrâk edene sorunuz"* demektir.

Dünyâdan ukbâya giden üç büyük kervan dâima hareket halindedir. Babalardan analara, analardan dünyâya, dünyâdan da ukbâya yarış halinde bir akış mevcuttur. Şu var ki, bu devâmlı istihâle ve doğuşların en sonuncusu ölüm dediğimiz göçüş hâlidir.

Bu âlem-i imkânda ölü yıkamaya uğraşanlar vardır, âşıklar da diri yıkarlar. Âşıkın huzûrunda akl-ı maaş pek eylenmez, firâr eder. O zaman âşık bu hâli görünce gülmez, bağırmaz, nefret duymaz, fakat zavallı demekten ve acımaktan da kendini alamaz. Âşık inler, yaşlarını içine akıtır, aşkından haberdar olmalarını ve aşka müştâk olanların da aşka müptelâ olmalarını arzû eder, gaflette bulunulmasından ezâ duyar, buna rağmen, vefâlı gönül sâhibini de ma'şûk-u hakîki iltifatlarına gark eder de, senin için korku ve hüzün mevzuu bahis olamaz, der.

SARHOŞ ÂŞIKLARIN HÂLİ

Bir âşıklar meyhânesı vardır. Akıllılar buraya girenlere deli derler. Tepeden, tırnağa sırsıklam sarhoş olan âşıkların hâlinl keşfetmek zordur. Bir de akıllıların meyhânesi vardır ki, âşıklara da orası yabancı gelir. İçerisindekileri zavallı görürler, burada gönüller cûş u hurûşa gelmez. Zâhiri sarhoş, bir parlar bir söner ve nihâyet sızar, ne dünyâsını görebilir, ne de kendisini. *"Merec'el bahreyni yeltekiyân, beynehümâ berzâhun lâ yebgıyan"* emrinin bir sırrı da budur.

Aşk meyhânesinde, aşk sultânının huzûrunda içki dağıtan sâkiler, HAK sevgilileridir. Bu şarabı nûş edenler hayatı boyunca ayılmazlar veyâ ayılmak istemezler, onun için dâima mestlik içindedirler.

"Zâhir oldum" diyen güzel bir sese, kâinat meftûn oldu. *«Âşık oldum»* diye bir nefha daha kulaklarda çınladı. O zaman sayısız yıldızlar gök yüzünde Mevlevîler gibi dönmeye başladılar. *"Ma'şûk benim"* sözü ağızdan çıkınca da, ne şems kaldı ne yıldız hepsi yine bir tek oldular. O vâveylay-ı cihândır ki, âşık gönüllerde inilti hâlini almıştır. İşte yüz milyon seneden beri dönüş o dönüş, zuhur o zuhur, neş'e o neş'edir,

Âşık kime baksa kendini görür. Kendine baktığı zamanlar da, gönlünü görür. Gönlüne baktığı anda da ALLAH'ı görür. O zaman da kâinata sığmaz, tekrar coşar, döner ve nihâyet erir. Âşık dert yer, zehir içer. Fakat ilim, neş'e, heyecan ve aşk dağıtır.

GÖNLÜNE BAKTIĞI ZAMAN ALLAH'I GÖRÜR

Âşıkın sözleri ateş gibidİr. Kendi ağzını yaktığı gibi, dinleyenlerin de kulaklarını yakar ve nihâyet ateş akla sirâyet eder, o zaman akıl feryât ederek kaçar, âdeta çamura dalar. Gönüllere sirâyet eden bu ateşler benlik, cehll, gaflet buzlarını eriterek göz pınarlarını coşturur ve hakîkat âleminin seyr-i temâşâsını mümkün kılar.

ÇATLAK KALEMLE AŞK YAZILIŞI

Sırrı aşkı yazan kâlem, neş'eyi tecellîden çatlar ve ikiye ayrılır, birine celâl, diğerine cemâl denilen bu çatlak kâlemle, aşk daha güzel, daha net yazılır ve okunur.

Bütün kâinat ve varlıklar aşkın te'siri altındadırlar. Aşk, kâinatın bizzât özünde mevcuttur. Her şeye sâri ve her şeyde hükümlü olduğundan, bizzârûr herkesde bu özden istîdâdı kadar nasibini almıştır.

Kimi çoğalmakta ve zürriyet peşindedır. Kimi derin derin konuşur, kimi içli içli düşünûr, velhâsıl bütün gelmeler, gitmeler, hayatın her sahife-i tecellîsi aşk iledir. Aşkın bu kadar açık tezâhürleri karşısında, bu hareketlerin hep aşk ile olduklarını lâyıkı ile bilen azdır, hem de pek azdır.

Aşka tam enis olan küllî akıldır. Diğer akıl mertebeleri aşkla arkadaşlık edemezler. Derd-i aşk-ı yâr ile sînesi yanmış olan âşık, dıştan iç âleme doğru koşarak, inleyerek yıllarca aramaktan usanmaz. Ancak gönül âlemine varınca sükûnete kavuşur, birdenbire hâli değişir. Derinden gelen bir tebessüm, her gördüğüne olan merhâmet ve sevgi onu hemen diğer insanlardan ayırır. Âşıkın, gözü sûreti gördüğü gibi sîyreti de görür.

ONUN GÜLLERİ SOLMAZ

Âşıkın evvelki dağlar gibi olan derdi, *(Dost-u hakîkinin visâline nâiletten sonra)* erimiş ve yerine ma'mûreleşmiş bağ ve bostanlar kâim olmuştur. Onun gülleri solmaz ve râyihaları tükenmez.

Aşk İsrâfil'in sûru gibidir. İlk evvel âşıkı eritir, inletir, yalvartır ve nihâyet öldürür. İkinci nefhada olan dirilme faslı ebedîliktir. Âşıkın ma'şûkluk makâmındaki hâli, şükür ve tefekkür devresidir. Huzur ile arasında mesâfe kalmamış gibidir. Âşık bilir ki, her şeyde sevgilisinin nûru var, nişanı vardır. Bu makâma ulaşan âşıkın, artık acınacak ve zavallı hâli kalmamıştır. Çünkü, o bu makâmda murâda ermiş hattâ murâd olmuştur.

****

Not: Hatırasına ve mevzu ile ilgisine binaen Nusret Babamın 1963 senesi Ramazanının Kadir gecesinde yazmış olduğu münacatını da ilave ediyorum. Allah c.c. feyzinden nasibdar eylesin.

****

KADİR GECESİ MÜNACAAT

(Nusret TURA)

Ramazan 27 1963

Ey âlemleri yaratan Rabbimiz; Ey azameti, şani, şerefi kudreti, kuvveti lütfu, keremi... sonsuz olan sevgili ALLAH'ım;

Seninle konuşabilmek için aczimi itiraf ederek, nefsimi hakir görerek ve göstererek söze başlayacağım. Cehennem devrim geçti, yine oralara düşerek yanmak istemem.

Senin sonsuz sıfatlarını her kulun biliyor. Bilmeyenlere de yakın zamanda bildireceksin. Bu sıfatlar da cennete açılan kapılardır.

Nusret kulun cennet kapısında da değildir. Zatının deryasında yüzmek istiyorum. Senin aşk ateşinle yanmak istiyorum. Pervanenin en son çare olarak kendisini ateşe atması gibi yanmak isliyorum. Çok şükürler olsun sana; yanıyorum da, beni hiç bir âlem tatmin edemez oldu. Bende ibadet takati da kalmaz oldu; çünkü zatının ismi, isimlerin en güzeli ve en derin manalısı; **"ALLAH"** diye seni aradığım zaman gönlümden doğan bir nur parmaklarımın ucuna kadar yayılıyor. Topraktan olan varlığımı nur kaplıyor. Bütün hislerim, kuvvetlerim, ihtiraslarım, iptilâlarım eriyor, yok oluyor.

Senin emirlerin; varlığını bilen, sana ibadet ederek avuç açan kulların içindir, akıl sahiplerinedir; bende o zaman **"ben, ben"** diyecek bir varlık, kendisini sana nisbet edecek bir akıl kalmadı ki, ağzım, azalarım hareket edebilsin. İşte bu mübarek Kadir gecesi kâinat duvarının üzerine asılmış olan **Nusret** isminde köhne bir elbisem vardı; Sen o elbiseyi sırtına geçirdin. Bu gece tebdili kıyafet ederek geziyorsun. Sen bütün nurunlaı, bütün varlığınla bütün rahmet ve şevkatinle bende gözüktün.

Ben de isterdim ki diğer mü'min kardeşlerimin gibi arabalar içinde şehrin bütün camilerini dolaşayım. İftarı bir camide, akşam namazını bir diğerinde, yatsı ve teravih namazlarım bir üçüncü camide eda edeyim. Bu aciz kulun ne yaptı. Tabii bilirsin erkenden yattı, hem yatsısını evde eda ederek.

Herkesin bütün gece yorulup da uyuklar halde oldukları bir zamanda, sabahın saat ikisinde kalktım, huzuruna durdum. Bu saat Aşıkla Maşuk'un naz ve niyaz saatidir. Bu saat mahremlerin, sevgililerin seviştikleri saattir. Bu saat **nusret** saatidir.

Beni sana götürecek deveyi dinlendirdiğim saattir, sonra yola sürdüm. Camilerde, yer yer evlerde ışıklar vardı. Kulların bütün gecenin yorgunluğuna mukabil el kaldırmışlar, birçok şeyler istiyorlar.

Sevgili ALLAH'ım, onlara istediklerini ver, hazinede hepsini memnun edebilecek şeylerin hepsi fazlasıyla mevcut. Onlar yalvarıyorlar, ağlıyorlar 364 gün gaflette ve günah kirlerine bulandıkları için ağlıyorlar.

Ver ALLAH'ım onlara ver! Affet onları sevgili Rabbim: günah defterleri mi doldu? Ateşe at, insanları değil. Defterlerini at, onları yak. Onların dilediklerini de verince sen de rahat olursun Nusret kulun da.

Nene lâzım ya Rabbim, sana sevgisini arz etmek için huzuruna can atan Nusretinin yüzüne bak.

İşte birkaç saat sonra sabah olacak. Kadir gecesini ihya edenler uykuya dalacak, gaflet ehli yine **"vazifemi yaptım Rabbime yalvardım belki bu gecemi bin aylık ibadele muadil tutacak"** diye memnun ve müsterih olarak tekrar eski hayatlanna devam edecekler.

Fakat ya Rabbim, senin Nusret kulunun bütün sene seninle buluşmadığı sabah yok ki. Hatta beşeriyet yükü az olduğu zaman huzurundan ayrıldığım zaman yok.

"Ey benim Nusret kulum; Sanki Muhammedimin sevgisiyle meşbu bulunuyorsun. Onun sevdiklerini ve onu sevenleri ben de severim. Bu mütekabil sevginin temeli de kullukta kemale ermektir. Yokluğa uçmaktır."

"Benim zatıma olan muhabbetten gayrı yarattığım şeylerden herhangi birisine muhabbet: beni unutmak ve gaflete düşmektir. Her şeyi sizin için yarattım, fakat muhabbet ve aşk bana mahsustur. Gönül evini bana tahsis ederek masivayı oradan çıkaranlardan, ben de kulluk perdesini kaldırırım."

"Kullanma bak, yanıma gel Muhammedimin ümmetini temaşa edelim. Gözünden perdeni aldım, sırtından kulluk elbiseni çıkardım. Sana görmek ve söylemek kabiliyetini verdim. Benimle basirsin, vekilimsin!"

"ALLAH'ım! Sevgili Rahbim: neler görüyorum? Mademki, söylememe de müsaade ettin, ben de söyleyeyim ki, bleni dinleyen kulların da aynı yoldan gelsinler. Ben senin huzurunda ibadetle meşguldüm, şimdi yanında bulunuyorum. Ağlayanlar, sızlayanlar, pır pır kalbi atanlar, alev alev ciğerleri yananlar, müteessir olmasınlar ki, sen onlarla da berabersin.

Ya Rabbim, utanıyorum! Kıble olarak tanınan Ka'be-i şerifle siyah örtünün içindeyim. Bütün başlar bize eğik, bütün gözler yaşllı yaşsız bize bakıyor. ALLAH'ım; bana neler oluyor? Özümden, sinemden, gönlümden, vücudumu yakmıyan bir ateş doğuyor., Hayır! bu ateş değil; vücudumu istila eden bir nur, nurdur. Bize bakanlara aşk ve şevk saçan bir nur. Masiva aşkını yaktı, benliğimi yaktı, bütün efkarımı yaktı.

Ben zat olarak mı kaldım? İlmin ve aklın ta kendisi olarak mı kaldım, göz ve idrak nuru olarak mı kaldım? Ah. Aman ya Rabbim, eriyorum, eriyorum nerede ise cehennemi söndüreceğim Hatta, hatta cenneti de!

"Kellümini ya humeyra," Mealen: **"konuş bana ey Hümeyra"** (Hadis)

Estağfurullah Estağfurullah
Eûzü bike minke ya ALLAH.

ALLAH ALLAH ben nerede idim? Büyük bir kalabalık ellerini açmışlar ağlıyorlardı. Onlara islediklerini verdim, sevindiler. Gittiler, evet onlar gittiler, ben yine onlarla kaldım. Evet ben onun elbisesi oldum, evet o benim içimden doğru kaynadı. Beni eritti, evet evet, bayıldım veya tam diri oldum hayatın da ta kendisi, lü tuf ve keremin ta kendisi, isimleri sıfatları Zatının deryasında gaip oldum.

Cehennem yakmaz oldu. Cennet de gözümden silindi. Evet evet, ahir zaman velisi evet son velilerden hayır bir kaç tane daha var. Sözlerimi melek İsrafilin Sur'u gibi ve isa peygamberin sözleri gibi diriltici, hem de ölüleri diriltici sözler. Taşlara topraklara hayat veren sözler. **"Biz de sizdeniz"** diyorlar.

Evet, inbisat (genişleme hali) katreye verilirse, **"deryayım"** der. Evet, inbisat (genişleme hali) zerreye verilirse **"güneşim"** der.

Arifler de dudak bükerler, yalanlamazlar, çünkü her şey aslına gidiyor. Kainat onun şerefine yaratıldığı halde **"ben de sizin gibi bir beşerim. Fakirlikle iftihar ederim"** diyen Rabbimizin ilk sevdiği elbise, beşer libası, fakirlik sıfatı sırtından hemen hemen hiç çıkarmadığı elbise.

Şeriat, Hak'ka giden yoldur. O onu tanzim etmiş, şekillendirmiş. Aşk hayatı; bu varlık yolundan bambaşka bir yol. İkisi bir arada görünmüşse de idrak farkı birini şah diğerini kul yapar.

Biri varlığı nizama sokar, diğeri yokluğa kanal açar. İkisinin de birleştikleri noktada bir nur peyda oluyor, harem sarayı, vahdete giriliyor, fakat bu giriş herkes için değil, onun için, fahri âlem Efendimiz aşk âlemini Mevlana Celâlettin ağızından anlatıyor.

Ne, çıkar? Onun söylediği, kapalı geçtiği sozleri de Nusrete söyletiyorlar. İsrafilin hayat üfüren Sûrunu Nusrete vermişler. Olur ya buna *"Âlem-i Huzur", "Âlem-i İmkân"* derler. Yok, yok olmaz olmaz demek Ramazan şerifin 27.ci Kadir gecesinde herkesi bir sırra erdirip kadir ve kıymelini bildiriyorlar.

Fakat sevgili okurlarım:

365 geceden bir gece olan Kadir gecesini yakalamak islerseniz, o bir tek geceye güvenmeyiniz. Çünkü inhisar yoktur. Aşık olmak, huzura kabul olduğuna itimat edinceye kadar seneleri devir etmek lazımdır.

İsmi A'zâm, Cenab-ı Hak'kın isimlerden birisidir. Bunu bilen bulun imkânlara sahip olur. Fakat o İsmi A'zâmı kendinde tahakkuk ettirmeyi şart koşmuşlar, buna muvaffak olanlar da tam bir feragat halindeler. Gözleri sevgiliden başka bir şey görmez, onu görenin de dili tutulur, göz olarak kalır. Rabbimin izniyle bu çok kıymetli sohbetimiz de burada son bulsun, surette bayramı idrak için beşeriyet libası giyelim, tevkif ALLAH'dan'dır...

****

(Heze min fazlı rabb'î) (30/10/ 2012 Pazar)

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tan'dır.

(Terzi Baba Tekirdağ)

<u>KAYNAKÇA</u>

1. **KÛR'ÂN VE HADîS :**
2. **VEHB** **:** Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. **KESB** **:** Çalışılarak kazanılan ilim.
4. **NAKİL** **:** Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:

2. Hacc Divanı:

3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:

4. Lübb'ül Lübb Özün Özü,(Osmanlıca'dan çeviri):

5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"

6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:

7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):

8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):

9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:

10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:

11. Vâhy ve Cebrâil:

12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:

13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:

14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi

15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)

16. Divân (3)

17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.

18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.

19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.

20. Terzi Baba Umre (2009)

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

81- 12- Terzi Baba-(1)

82- 39- Terzi Baba-(2)

Terzi Baba İnternet dosyaları-

83-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-

84-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-

85-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-

86-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-

87-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-

88-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-

89-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-

90-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-

91-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-

92-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-

93-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-

94-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-

95-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-

96-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-

97-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-

98-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-

99-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-

100-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-

101-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-

102-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-

103-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -23-

104-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -24-

105-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -25-

106-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -26-

107-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -27-

108-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -28-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.

Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4

Servet Apt.

59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.

Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.

59 100 Tekirdağ

Tel (ev) : (0282) 261 43 18

Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <**http:// necdetardic. org/**

Veb sayfası: Amerika: <**www.necdetardic.info>**

Veb sayfası: Almanya: **<www.terzibaba.com>**

Radyo adresi (form): <**terzibaba13.org/radyo.html**

İnternet, MSN Adresi:

Necdet Ardıç <**terzibaba13@hotmail.com**